הארץ

VOL. 6/20672 APRIL 29 1987 באפריל 29 ,ש"ח יום ד' ל' ניסן תשמ"ז 0.85

רמי יצהר מגיש:
"חיים שכאלה", הפתעות חגיגות,
ציון יום הולדת, ארועים ויובלות.
הנחייה מקצועית מעולה -
מוסיקת רקע והרבה פעולה.
רדיו סיטי RADIO CITY טל. 201-102
דיזנגוף סנטר תל-אביב 03-201102

במערך בטוחים: הממשלה תתפרק, ייערכו בחירות

ההערכה: ש"ס תתמוך בפיזור הכנסת, והדבר מבטיח רוב לבחירות ● פרס יגיש לממשלה את נייר העמדה שלו על תהליך השלום כנראה עם שובו מארה"ב, לקראת סוף חודש מאי ● הרגיש בשיחותיו עם שמיר, כי השיג הבנה עם חוסיין לפיה בשיחות שיתקיימו בוועדה הישראלית־ירדנית לא יידון גורל הגדה המערבית ורצועת עזה, וכי הדיונים יתמקדו בהסדר ביניים הדומה מאוד להסדר האוטונומיה ● במיסמך של שגריר ארה"ב נאמר: מזכיר או"ם יזמן הוועידה הבין־לאומית; שמיר חושש: הוא יזמין גם את אש"ף

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

הנהגת המערך ובראשה שמעון פרס ויצחק רבין משוכנעת, כי בתוך כמה שבועות יביא נושא תהליך השלום לפירוק ממשלת האחדות הלאומית — אמרו אתמול גורמים המקורבים לסג"ר ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. לדבריהם, נראה כי לא יהיה מנוס מבחירות. גם בליכוד מתחזקת ההערכה כי המהלך המדיני של פרס מוביל במהרה לבחירות. בליכוד נודע כי על פי הנחייה של הרב אליעזר ש"ך — הידוע כבעל הקפדות יתירות — תתמוך ש"ס בהצעה להקדמת הבחירות על רקע המהלך המדיני. הדבר מבטיח לכנסת רוב בכנסת להקדמת הבחירות.

כל זאת, לאחר שהתברר כי ראש הממשלה יצחק שמיר דחה כל נסיון מצד שמעון פרס לפתוח במו"מ על תוכן התוכנית המדינית שפרס מבקש להביא לקבינט. נודע כי בשיחות עם מקורביו אמר שמיר כי לא יניח לפרס לחזור על "תרגיל טאבה" — לטענת שמיר לא טרח ממלא מקומו לפעול אצל המצרים לקיום התנאים שהביאו להסכמת הליכוד לעיסקת החבילה על טאבה.

פרס טרם החליט סופית על מועד הגשת נייר העמדה שלו לממשלה, אך מעריכים כי הוא ימתין עד לשובו מארה"ב לקראת סוף חודש מאי. בשבוע שעבר התגבשה אצל פרס ההחלטה להביא את ענין תהליך השלום להכרעה אף במחיר פירוק הממשלה. הוא קיים על כך שיחות ממושכות עם שמיר. אך זה עומד בסרובו לאמץ את רעיון הוועידה הבין־לאומית, למרות שפרס טוען כי מדובר במפגש פתיחה בלבד. על רקע זה שלח שמיר את השר משה

(המשך בעמוד 2 טור 3)

פרשנות / עקיבא אלדר

האולטימטום של פרס: ועידה או בחירות

שמעון פרס הצמיד הפעם את אקדח הבחירות לראשו של יצחק שמיר. לשון הויכוח על אודות הפרטים בדבר ההסכמה הירדנית והתמיכה האמריקאית בוועידה/מיטריה/פתיחה פינה את מקומו לאולטימטום: משא ומתן מדיני או מלחמת בחירות.

המלחמה פרצה אתמול החוצה בעוצמה רבה: לאחר שמתברר כי השגריר האמריקאי תומס פיקרינג הפקיד בידי ראש הממשלה יצחק שמיר מסמך המפרט את תכנית השלום, אומרים בלשכת רוה"מ כי אין מדובר אלא במסמך המפורסם של פרס. כלומר, שגריר אמריקאי הוטרח לירושלים על מנת להעביר נייר מלשכתו של שר החוץ הישראלי אל ראש ממשלתו. דובריו של שמיר טוענים כי לפרס אין מאומה ביד, וכל המהומה נועדה לשמש תפאורה הולמת למערכה האחרונה של ממשלת האחדות הלאומית.

(המשך בעמוד 2 טור 3)

לוב מפתחת טיל קרקע־קרקע בסיוע טכנולוגיה גרמנית

דו"חות ביון אמריקאים מציינים כי הטיל המגיע לטווח של 480 ק"מ כבר נבנה ובקרוב ייערך ניסוי ירי ● לטיל אין ראש נפץ גרעיני

ואשינגטון (עי"ג). דו"חות ביון אמריקאיים מצביעים על כך שלוב מפתחת בכל הנראה טיל קרקע־קרקע מונחה בעזרת טכנולוגיה מערב גרמנית. כך אישרו אתמול פקידי פנטאגון בוואשינגטון. הפקידים הגיבו על דיווח בטלוויזיה האמריקאית שלפיו לוב כבר בנתה טיל כזה, בעל טווח של 480 קילומטר, וכי היא מוכנה לנסות את הטיל באחד מבסיסי חיל האוויר שלה.

"יש בידינו דו"חות על כך שהלובים אכן מפתחים טיל קרקע־

(המשך בעמוד 2 טור 2)

אבן מגנה דברים ש"נפלו מפיו" של פרס; הדו"ח — תוך 3 שבועות

פרס: בתחילה התייחסתי בכבוד לוועדה אולם אוכזבתי משיטות עבודתה, שבאו לידי ביטוי בכך שבכל בוקר מתפרסמות הדלפות ואחה"צ הן מוכחשות ● רבין: לוועדה אין כל תוקף; חלקם אומר ככה, חלקם אומר אחרת; ממתי יכולה ועדה של פוליטיקאים לקבוע אחריות של דרג מדיני או דרג מבצעי; לוועדה אין סמכות שיפוטית ואסור לה להוציא מסקנות אישיות

מאת דן מרגלית, ראובן פדהצור ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

יושב־ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אבא אבן, חותר לסכם את דו"ח ועדת המשנה בפרשת פולארד עד למחצית חודש מאי. אבן סבור כי הסתיים איסוף החומר.

עם זאת יבדוק עם ח"כ מיכה חריש מהמערך את הערתו כי יש מקום לשוב ולהזמין כמה מן העדים הראשונים, על־מנת לרענן מספר עובדות שלא היו ידועות בזמנו.

אבן גינה אתמול את ההדלפות מן הוועדה, אולם אמר ל"הארץ" כי אין בעובדה פסולה זו כדי לבלום אותה מלהמשיך בתפקידה. אבן פירסם אתמול הודעה המגנה את דברי הביקורת החריפים של שמעון פרס ויצחק רבין נגד עבודתה של ועדת המשנה, והסתייג מדברים ש"נפלו מפיו" של פרס.

"מצבו של רבין הוא הפחות נוח"

גורמים מדיניים בכירים טענו אתמול כי שר הביטחון, יצחק רבין, מנסה ליצור בתקפותיו דיסקרטיזציה של ועדת אבן, משום שמצבו של רבין הוא הפחות נוח מבין חברי צמרת הדרג המדיני, הקשורים בהדקירת פרשת פולארד. זאת, משום שבניגוד לאחרים, אין לו "אנשים שלו" מבין חברי ועדת אבן. להערכתם, משפיע הדבר על מידת החשש של רבין ממסקנות הוועדה.

הגורמים סיפרו כי לפי התרשמותם מוטרד רבין מהאפשרות שוועדת אבן תבקר את העדר הפיקוח שלו, כשר ביטחון, על הלק"ם (הלשכה לקשרי־מדע), בתקופה בה הופעל פולארד. לדבריהם, יש לחשש זה של שר הביטחון על מה לסמוך.

אותם גורמים העריכו גם כי אופיין ונחרצותן של מסקנות הוועדה, בהקשר לדרג המדיני, תלויות בעיקר בעמדתו של אבן עצמו. בסופו של תבויע העמדה יו"ר הוועדה. "נקודת הייחוס של אבן היא התגובה בארה"ב לעמדתו", אמרו. נראה כי גם הפעם יקבע את עמדתו על־פי הלך מחשבה זה. זאת, למרות יחסו הידוע לרבין, שנישל אותו, לדעתו, ממשרד החוץ".

הליכוד: פרס ורבין מודאגים

מקורות בליכוד טענו אתמול כי שר החוץ שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין מודאגים מאד מתוצאות החקירה שמנהלת ועדת אבן, וזו הסיבה שהם מרבים לתקוף אותה. לדבריהם, נעוצה דאגתו של פרס בסתירות שנתגלו בעדויותיו, לדעת חברים בוועדה, דבר שהובא לידיעתו לפני מספר ימים.

לטענתם, ידוע גם לרבין כי חברי הוועדה קיבלו רושם שלילי על תפקודו בשלבים שונים של הפרשה. בליכוד טוענים כי פרס ורבין מבקשים לחולל משבר ממשלתי, על רקע תהליך השלום, על־מנת להסיח את דעת הקהל מהממצאים הקשים הצפויים לגביהם בוועדת המשנה.

חוגים בכירים במפלגת העבודה אמרו אתמול כי ראש הממשלה, שמעון פרס, מבקש, בתגובותיו, לגונן על רבין, שכן ידוע לו על המסקנות הצפויות הקשורות לשר הביטחון בוועדה.

(המשך בעמוד 2 טור 5)

אפ־15 התנגש באוויר ונחת עם כנף אחת

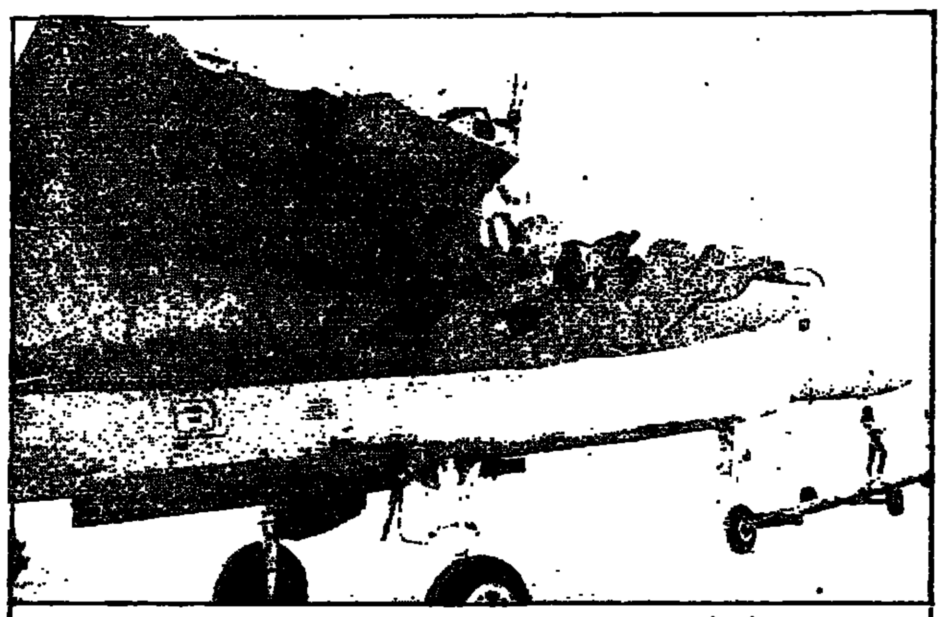

שני מטוסים של חיל האוויר — "אפ־15" ו"סקייהוק" — התנגשו בטיסת אימונים בשמי הנגב. כנף ה"אפ־15" נקרעה כולה. אך הטייס, סרן (מיל.) נ., הצליח להמשיך בטיסה ולהנחית את המטוס בבסיס חיל האוויר. מטוס ה"סקייהוק" התפוצץ, טייסו נטש אותו וצנח בשלום. התאונה אירעה בקיץ 1983, אך נמסר עליה רק עתה, בספר "הליכת להק", רשום בספר הטיסות של חיל האוויר", בהוצאת משרד הבטחון. חודשיים וחצי לאחר התאונה כבר היה המטוס מתוקן וטס מחדש. עד אז לא היה ספק כי תאונה מסוג זה גורמת להתרסקות המטוס. אנשי חברת "מקדונל דגלאס" האמריקאית, יצרנית ה"אפ־15", התקשו להאמין שהמטוס הצליח לנחות עם כנף אחת בלבד והגיעו לידי מסקנה כי מבחינה אווירודינמית אי אפשר לטוס ולנחות ללא כנף. בצילום: המטוס קצר־זמן לאחר נחיתתו. (צילום: דובר צה"ל)

הדעה בארה"ב: מירוץ ההכרזות הישראלי מיותר ומגביר הערפל

פקידי ממשל בכירים: עדיין לא ברור איך יתקשרו ועידה בין־לאומית ומו"מ ישיר ● איננו רוצים להכנס למאבק הפוליטי הפנימי בישראל ● וואט קלווריוס, נציג ארה"ב לתהליך השלום: הגעה להסכם בין ירדן לישראל דומה לנסיון להכניס שני כלבי ים לתוך אמבט ו"כך גם קרוב המצב לפתרון"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). פקידים אמריקאים בכירים עשו אתמול מאמץ להבהיר כי לא חל כל שנוי בעמדתה של ארה"ב כלפי ועידה בין־לאומית.

"איננו יודעים למה מתכוון שר החוץ שמעון פרס בדברו על הסכמה אמריקאית לוועידה בין־לאומית. הצבנו בעבר תנאים לקיומה של ועידה כזאת. תנאים אלה לא השתנו. אנו מוכנים לבדוק כיצד עשויה ועידה בין־לאומית לשמש גשר למו"מ ישיר אך עדיין לא מצאנו תשובה לשאלה זאת. איננו רואים גם כיצד ניתן לקיים ועידה כזאת כאשר ישראל איננה מוכנה להעניק לברית המועצות עמדת הכרעה וכשירדן איננה מוכנה לוותר על מתן עמדה כזאת לברית המועצות".

הפקידים האמריקאים הבכירים הוסיפו, כי הם תמהים על "מירוץ ההכרזות הישראלי" כאשר עדיין לא ברור כיצד תפעל ירדן לאחר תוצאות כנוסה של המועצה הלאומית הפלשתינית, וכאשר עדיין לא ברור איזה מין יצוג פלשתינאי יהיה עתה. "ברור לכולם, ובמיוחד לישראל, שללא יצוג פלשתינאי אין מו"מ וכי ארה"ב הבהירה את עמדתה בענין זה".

תמיהה על קביעת פרס

הפקידים הביעו תמיהה גם על קביעתו של פרס באומרו כי האמריקאים סיכמו את המו"מ באופן המצביע על נכונות ירדנית

(המשך בעמוד 2 טור 1)

מיסמך

השדר של רייגן לשמיר

לאחר דברי ברכה, בתשובה לדברי ברכתו של ראש הממשלה לרגל חג הפסחא, כותב הנשיא רונלד רייגן בשדר ששיגר לשמיר: "אני מאמין שתיתכן הזדמנות היסטורית להתקדמות לקראת מטרתנו המשותפת (להגיע לשלום), הזדמנות שאיש מאיתנו לא ירצה להחמיץ. ביקשתי מג'ורג' (שולץ) להתחיל איתך בהתייעצות איך נוכל להתקדם לקראת שלום בין ישראל לשכנותיה... ג'ורג' הבהיר לכל אלה שהוא פגש במוסקווה שאנו מחוייבים לשלום במזרח התיכון ושאפשר להשיגו רק בשיחות ישירות בין הצדדים. אתה מכיר את עמדתי שאנחנו מוכנים לבדוק את רעיון הוועידה הבין־לאומית כדרך למו"מ ישיר".

רייגן מסיים בד"ש מנבסי לשלמית.

שביתה מחר במוסדות קופ"ח; חשש להשבתת שירותי מד"א מיום שישי

עובדי קופ"ח כללית: מצמצמים לנו את כוח אדם תוך הרחבת השימוש בשירותים פרטיים קניים והעברת עובדים מאורגנים לעבודה על בסיס חוזה מיוחד בתוספת 30% לשכר ● דובר קופ"ח: הוועד לא נענה לפנייתנו לפגוש בו ● למגן־דוד־אדום אין כסף לשלם משכורות

מאת דן סגיר
סופר "הארץ"

כ־24,000 אלף עובדי קופ"ח הכללית ייצאו מחר בשעה שש בבוקר לשביתה כללית בת יממה, אשר תימשך למעשה עד ליום ראשון בבוקר בשל יום האחד במאי ושבת. השביתה הוכרזה ע"י הוועד הארצי של איגוד עובדי קופ"ח, המייצג את כל המקצועות הרפואיים והמינהליים מלבד רופאים, כמחאה על דרכי הניהול של ההנהלה המרכזית של קופת חולים.

במהלך השביתה כל מרפאות הקופה, מכוני הרנטגן, המעבדות ובתי המרקחת יהיו סגורים. בבתי החולים הכללים, הפסיכיאטריים, הגריאטריים, בתי הבראה ומשרדי המחוזות והמרכזים יעבדו במתכונת שבת וחג.

בהודעה לעיתונות על השביתה הפתאומית שנימסרה ע"י יו"ר הועד הארצי גון חיים כהן נאמר: "עלינו לעצור את הסכנה הנוראה שנשקפת לכלל ציבור העובדים. אנו קוראים לפרופ' דורון לחדול מהדרך ההרסנית העלולה להביא את קופ"ח לתוהו ובוהו". כמו כן קראו העובדים למזכ"ל ההסתדרות ולחברי הוועדה המרכזית של ההסתדרות לגלות יותר מעורבות בנעשה בקופ"ח למען בטחונם ועתידם של העובדים ובריאותם של ציבור העובדים.

בהודעתם הצביעו העובדים על שורה של "סכנות" בשיטות הניהול הנוכחות ואלו כלולות: צימצום בכוח אדם בכל הסקטורים, אי כיבוד הסכמים וחתימת בריתות, הרחבת השימוש בשירותים פרטיים קניים, העברת עובדים מאורגנים לעבודה על בסיס חוזה מיוחד בתוספת 30% לשכר, חיסול איטי של ענף בתי ההבראה, העברת נכסים לבעלות יזמים פרטיים, הפיכת יחידות ומכונים לעמותות ועוד.

בתגובה על טענות אלו ועל עצם השביתה הפתאומית מסר אמש דובר קופ"ח את ההודעה הבאה: "הטענות הינן הבל ורעות רוח והן חסרות שחר. קיימת מצד הוועד אי ידיעה מוחלטת של העובדות ואי רצון לקלוט ולהבין את הדברים לאשורם. הנהלת קופ"ח ביקשה להופיע בפני הוועד ולהסביר את מהלכיה ועמדותיה, אך לא נענתה. השבתת שירות רפואי חיוני מהיום למחר הינו מעשה חסר אחריות של ועד העובדים".

חשש להשבתת מד"א

(עי). שוב קיים חשש להשבתת שירותי מד"א מה־1 במאי נוכח אי העברת כספים ממשרד הבריאות למד"א בסך 1.5 מיליון ש"ח. דובר מד"א אמר שהדבר ימנע ממגן דוד אדום את האפשרות מלשלם במועד את המשכורות עבור חודש אפריל.

הבחירות הוקדמו באיטליה

ייערכו תוך חודש וחצי

רומא (עי"ג). נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה פיזר את הפרלמנט האיטלקי וציווה על עריכת בחירות כלליות — על כך מסרו אמש פקידים בארמון הנשיאות.

מקורות רשמיים ברומא הביעו את הדעה כי ממשלתו היוצאת של אמינטורה פאנפאני עומדת להתכנס בשעות הקרובות, כדי לקבוע את מועד הבחירות.

משקיפים סבורים כי הבחירות ייערכו ככל הנראה ב־14 ביוני.

תא"ל רום מונה עוזר ראש אג"ם

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

תת אלוף גיורא רום מונה לתפקיד עוזר ראש אג"ם, במקומו של האלוף עמרם מצנע, שמונה לאלוף פיקוד מרכז. תת אלוף רום הוא מבכירי הטייסים של חיל האוויר. רום היה מפקד בסיס תל נוף, לפני מינויו של אל"מ אביאם סלע לתפקיד זה. לאחר התפטרותו של סלע, חזר רום למלא את תפקיד מפקד הבסיס לזמן קצר, עד למינויו של המפקד הנוכחי.

תת אלוף רום הפיל 5 מטוסי אויב במלחמת ששת הימים. במלחמת ההתשה הופל מטוסו בשמי מצרים והוא נשבה.

שוק ההון

עליות תלולות

מאת יהודה שרוני

מגמת עליות השערים בשוק המניות בבורסה נמשכה אתמול בכל עוזה, ומדד המניות הכללי ללא מניות הבנקים עלה ב־3.82 אחוזים. קרנות הנאמנות המתמחות במניות צברו 15 מיליון דולר. העליות החדות בבורסה מיוחסות לדו"חות הכספיים הרווחיים שפורסמו בימים האחרונים על ידי פירמות עיסקיות רבות, ולהודעת בנק ישראל על הורדת ריבית הפריים. הורדת הריבית תכנס לתוקפה מחר. בשוק אגרות החוב המשיכו השערים לרדת. בבורסה צפויים היום מיתון בעצמת הביקושים למניות חופשיות.

עורך את העמוד: בועז שפירא

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: הסופר סול בלו, חתן פרס נובל, המבקר בארץ
על: מדינת ישראל ויהדות ארה"ב
(עמ' 2)

★

תיאטרון חיפה לא יעלה את "הפלשתינאית" בדיסלדורף
(עמ' 3)

★

משפט דמיאניוק: "לפי השוואת 8 תצלומים — זהו האיש", אמר מומחה גרמני
(עמ' 3)

★

הסכם בין אלביט, תדיראן ומבט לשילוב מערכות הלחימה בספינות־טילים ובצוללת "דולפין"
(עמ' 5)

★

טייטלמן יצא לחופשה ללא תשלום — ומקבל שכר ממשרד התיירות
(עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בבוקר חם ויבש. אחה"צ יחזור אוויר קריר ולח יותר לאיזור.

הטמפרטורות:
● ירושלים: 12–23.
● תל־אביב: 13–24.
● חיפה: 13–27.
● באר־שבע: 12–29.
הגולן 11–24, צפת 10–21, טבריה 12–28, השומרון 12–25, נתב"ג 12–26, אילת 16–30.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 1, 3, 8, 28, 31, 36. המספר הנוסף: 24.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5901	+0.0043
נוסעים	1.8900	+0.0051
שחור	1.5800	-

שער הסל

יציג	1.6806	+0.0006

בגליון זה 14 עמודים

הכט
בית ממכר לבשר ודברים טובים
Meats and other treats
HECHT

*צלעות טלה במחיר צעיר
22 ש"ח לק"ג - במקום 27 ש"ח

לאבידי הגריל
*סטייק סירלוין עגל חלב
36.40 ש"ח לק"ג - במקום 39 ש"ח

לאוהבי גריל מזרחי
*שיפודי שוורמה וכבש
18.30 ש"ח לק"ג - במקום 23 ש"ח

מבצע
סטייק לבן בלי עצם
רק 15 ש"ח לק"ג

קבב רומני
בטעם ביתי ובמחיר מעורר תאבון:
רק 8.40 ש"ח לק"ג

אל תהססי
צלע לבן עסיסי
מיוחד לגריל
14 ש"ח לק"ג - במקום 17 ש"ח

*עד גמר המלאי

הכט - אצלנו גסטרונומיה היא תרבות
מרכז מסחרי כפר שמריהו. טל. 052-78631
שעות פתיחה: בימים ב', ג', ד', ה' - פתוח רצוף 08.00-19.00. ביום א' - 08.00-13.00. ביום ו' וערב החג - עד 14.00

هكذا من الاجل

ראיתי שמעתי

לוי · גוטמן · סטאלונה

סוסי הקרבות הוותיקים ייפגשו אצל הנשיא

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יקבל ביום העצמאות במשכן הנשיא את כל מי שכיהנו עם המטה הכללי של צה"ל במלחמת ששת הימים, במלאות עשרים שנה למלחמה. לקבלת הפנים הוזמנו הרמטכ"ל אז, יצחק רבין, סגן הרמטכ"ל, חיים בר־לב, ראש אג"ם עזר וייצמן, ראש אמ"ן אהרון יריב, מפקד חיל האוויר מרדכי הוד, אלוף פיקוד המרכז עוזי נרקיס ומי שהיה הרב הראשי של צה"ל אז, הרב שלמה גורן.

לקבלת הפנים הוזמנו גם כל הקצינים מדרגת אלוף משנה ומעלה במלחמת ששת הימים, ובהם אריאל שרון ורפאל איתן. בנוסף, יקבל הנשיא כבכל שנה ביום העצמאות כנס של מפקדי צה"ל בתש"ח, ו־120 קצינים וחיילים מצטיינים.

ג.אדם

שכר מנכ"ל מזרחי 5100 דולר. היו"ר — ללא שכר

מנכ"ל בנק המזרחי, מיכאל צבירני, המשיך אתמול במסורת הבנקאית של הצגת הדוחות הכספיים שלהם ל־1986 וגילוי שכרם. שכרו של מנכ"ל בנק המזרחי הוא 5,100 דולר בחודש ברוטו, לא כולל רכב.

יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, יצחק יגר, אינו מקבל שכר מהבנק אלא מחברת הבנייה משה"ב, שבשליטת המוסדות הכלכליים של המפד"ל. יגר הוא מנהל משה"ב. יגר מקבל כמו כל 12 חברי הדירקטוריון של הבנק דמי השתתפות בישיבות בסך 100 דולר לישיבה ו־150 דולר למי שמתגורר מחוץ לגוש דן.

אריה לביא

החגיגה כולה של השר לוי

סגן ראש הממשלה ושר השיכון דוד לוי יוצג היום ברובע היהודי בירושלים את הוצאתו לאור של אלבום מהודר על הרובע היהודי בעיר העתיקה. את האלבום הפיקה החברה לפיתוח הרובע היהודי, הכפופה למשרד השיכון. בראשה עומד עו"ד נסים אבולוף, מנאמניו של השר לוי במחנהו בתנועת החרות.

בספר 600 עמודים והושקעו בו כמה עשרות אלפי דולרים. באחת התמונות המופיעות בו מצולם לוי כשהוא משקיף מעל מרפסת, בתנוחה המזכירה את תמונתו המפורסמת של הרצל בבאזל.

את המחקר לספר ואת הכתיבה בפועל ביצע מוסד ביאליק. מנהלו, אברהם שלוחין, ביקש בשבוע שעבר להגיש אותו בטקס מיוחד לראש הממשלה, יצחק שמיר, אולם נתקל בווטו נחרץ של מפיקי הספר, שטענו כי החגיגה כולה שייכת ללוי.

אילן שחורי

הושב כבודו של נחום גוטמן

בתום 20 חודשי שיחזור ושיקום הוצגה אתמול לראשונה במרכז הקונגרסים בתל אביב יצירתו המונומנטלית של נחום גוטמן "ימים ראשונים", המתארת את ימי תל אביב הקטנה. גוטמן צייר את היצירה לרגל יובל החמישים של תל אביב. טקס הסרת הלוט היה במעמד ראש עיריית תל אביב שלמה להט, בני משפחת גוטמן ואורחים רבים.

העבודה, המורכבת מ־21 פאנלים באורך 23.5 מטר וגובה 2.65 מטרים, הוצגה בשנת 1959 ומאז נעלמו עקבותיה. לפני כשנתיים התגלו 17 מהפאנלים על־ידי מנהל מרכז הקונגרסים נחום רז, במחסני מרכז הירידים בתל אביב. משחזרים מפגעי טבע ואדם. הפאנלים שוחזרו בסיוע חמי גוטמן, בנו של הצייר שעזר לו בכל שלבי היצירה וחבר חלק מן הצבעים.

בתהליך השיקום והשיחזור נטלו חלק הדהין לוריא, הרסטורטור של מוזיאון תל אביב ורעייתו של שגריר שווייצריה בישראל, מנואלה סימונה.

חיים הנדוורקר

סילווסטר סטאלונה כאן

כוכב הקולנוע סילווסטר סטאלונה ("רוקי") מגיע היום לישראל ויעשה את הלילה במלון "אביה סונסטה" בטאבה. כוכב הקולנוע בא לביקור פרטי, כדי לבקר אתרי צילום באזור לקראת הפקתו של סרט חדש. אל סטאלונה מתלווה המפיק שלמה מגרבי.

הדר בלומנקרנץ

בעריכת עירית רוזנבלום

דו"ח חוקר בפרשה האיראנית: פקידים רימו את ממשלת ארה"ב; כסף רב חסר

ישראל מקיימת מגע עם ועדות החקירה אף שמלכתחילה תבעה שהמגע יהיה רק בין הממשלות

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל מפרה את הכלל, על־פיו המגע בין ארה"ב לישראל בשאלת הפרשה האיראנית יתקיים בין ממשלה לממשלה. כלל זה, שעליו נאבק ראש הממשלה יצחק שמיר, ואשר התקבל בסופו של דבר, הפך בימים האחרונים למהתלה. כאשר נציגים ישראלים מקיימים מגעים שוטפים עם חברי ועדות החקירה בקונגרס, וכן עם החוקר המיוחד לורנס וולש.

ישראל התעקשה על קביעת הכלל הנ"ל, כדי למנוע מצב בו ועדות החקירה השונות מזמנות ישראלים לחקירה ישירה, והסכימה לכן להמציא לאמריקאים רק נוסחה ממשלתית מוסכמת. עתה, עם הפרת הכלל הזה על־ידי ישראל, אומרים מקורות בוועדות החקירה כי אין לישראל כל הצדקה למנוע חקירת ישראלים, או לנוכחי באותו כלל, אותו היא מפרה בעצמה.

המקורות אמרו, עם זאת, כי המצב הנוכחי "נוח לוועדות החקירה, שכן כך אפשר להידבר ישירות עם הישראלים, ולהגיע עמם להבנה". נראה כי בינתיים לא הושגה הבנה בשני מישורים לפחות: שמירה על סודיות המסמכים, ומתן חסיון לישראלים המעורבים בפרשה.

אתמול נמשכו המגעים עם הנציגים האמריקאיים, אך עד שעת הערב המאוחרות לא הושגה הסכמה. דובר מחלקת המדינה אישר אתמול כי המו"מ בנושאים אלה נמשך, וכי מחלקת המדינה איננה מעורבת בו.

החוקר המיוחד: פקידים בכירים רימו את הממשל

ואשינגטון (ע"ח). החוקר לורנס וולש מסר אתמול, בדו"ח הראשון, בן 17 עמודים, שהוגש לקונגרס האמריקאי, כי בחקירותיו בפרשת מכירת הנשק לאיראן נתגלו ראיות לרמות כי פקידים בכירים רימו את ממשלת ארה"ב, וכי סכומי כסף גדולים נעדרים עדיין.

"סכומים גדולים של כספי הציבור חסרים עדיין, ואלה שבידם המידע הרב ביותר — מסרבים לגלות בציבור את הידוע להם", מציין וולש.

לדבריו, פקידי מימשל גבוהים מעורבים בפרשה, ומדובר על מתן חסינות לאוליבר נורת', שאירגן, כנראה, את מכירת הנשק לאיראן והעברת הכספים לקונטראס. וולש ממליץ להעניק חסינות, ואולי אף תגינה, רק לדמות מרכזיות, שתוכל, על־ידי כך לשפוך אור מלא על הפרשה.

במהלך חקירותיו נבדקו מאות קופסאות של מיסמכים מן הבית הלבן ומהמועצה לביטחון לאומי. כן צויין בדו"ח כי כ־200 אלף עמודי מיסמכים מהסי־איי־איי נסקרו, ונערכו יותר מ־800 ראיונות.

ועידה או בחירות

(סוף מעמוד 1)

שמיר אינו מעוניין גם עתה בבחירות. נוח לו במקום שבו הוא מצוי והוא היה מוכן ללכת כיברת דרך ארוכה לקראת פרס ובלבד שיגיע בשלום אל סוף הקדנציה. ברם, השלום מבית־היוצר של פרס עומד הפעם בדרכו לא לבלוע ולא להקיא. שמיר מסרב להתנבאות שוב במשא ומתן דוגמת המגעים המייגעים שקדמו לעיסקת החבילה שעטפה את הסכם הבוררות על טאבה. האנשים הקרובים אליו ביותר, משה ארנס, דן מרידור ואליקים רובינשטיין מעודדים אותו ללכת הפעם עד הסוף, שכן לדעתם מבקש פרס להוביל לוויתור על אדמות.

פרס מאמין כי אכן הגיעה שעת כושר. המלך חוסיין אימץ את ה"מודל" שלו למיטריה בינ"ל ארעית ויבוא לשולחן הדיונים בלא אש"ף. פרס מאמין כי הוא יכול לבוא עם התכנית שלו (לטענת מקורביו, בתמיכת ואשינגטון ורבת עמון) אל הבוחר הישראלי — ולקבל את ברכתו.

ההערכה: בחירות

(סוף מעמוד 1)

ארנס לארה"ב ומתברר כי זה מגע ביקור של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ באזור שהיה מתוכנן לשבוע הבא. נודע שפרס הדגיש בשיחותיו עם שמיר כי יש בינו לבין המלך חוסיין הבנה כי בשיחות שיתקיימו בוועדה הישראלית־ירדנית לא ידון גודלה של הגדה המערבית ורצועת עזה. לטענתו, התמקדו הדיונים בהסדר ביניים הדומה מאד להסדר האוטונומיה.

מזכיר האו"ם יזמן

במסמך שמסר שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג לשמיר בסוף השבוע שעבר נאמר בסעיף הראשון, כי מזכיר האו"ם יזמן את הוועידה הבינלאומית. שמיר מתנגד לכך בטענה שבגלל מעמדו של אש"ף באו"ם אין להניח שמזכיר האו"ם ימנע מלהזמינו לוועידה. הסעיף השני במסמך מפרט את מטרות המו"מ והסעיף השלישי עוסק במתכונת התהליך, לדברת 10 הנקודות שאותן הציג באחרונה שר החוץ בפרסומים שונים. מקורות מדיניים בכירים אמרו כי המסמך מקובל על ירדן וכן על ארה"ב.

לעומת זאת בלשכת ראש הממשלה טוענים כי "אין שום נייר אמריקאי ומדובר בנייר שניסח פרס ושאותו ניסה לתאם עם ירדן. הנייר לא אומץ על ידי ארה"ב". עוד נמסר כי השר ארנס הסביר לשולץ את עמדת ראש הממשלה והליכוד בעניין הוועידה הבינלאומית והאמריקאים ממשיכים בבירורים מבלי שאימצו שום נייר ושום עמדה.

מקורות בירושלים אמרו שהמלך חוסיין התחייב בשיחות הישירות והעקיפות עם ישראל להרכיב משלחת משותפת עם פלשתינאים שלא תכלול נציגים בעלי זיקה [illegible] אש"ף. חוסיין סבור כי יש בידו למצוא מועמדים כאלה בקרב תומכיו בשטחים.

פרס הכחיש שנפגש עם חוסיין

(ע). מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הכחיש אתמול מכל וכל את הפרסומים שלפיהם נפגש עם המלך חוסיין והשיג את הסכמתו להשתתף בוועידה בינלאומית.

שר החוץ אמר את דבריו בשיחה עם עתונאים ביקנעם עילית. בתשובה לשאלת עיתונאי אמר: "מי אמר לך בכלל שנפגשנו? אני מכחיש מכל וכל את הפרסומים בעניין זה".

בהתייחסו לויכוח עם הליכוד בעניין ועידה בינלאומית אמר פרס, כי לא מדובר על ועידה בינלאומית כי אם על מו"מ ישיר עם פתיחה בינלאומית.

לדבריו ניתן להגיע למו"מ ישיר ושום ועידה בינלאומית לא יהא בכוחה לכפות עלינו או על זולתנו פתרונות כלשהם.

בדברו על השדר של נשיא ארה"ב לראש הממשלה יצחק שמיר, שבו ביקש הנשיא רייגן משמיר שלא להחמיץ את ההזדמנות ההיסטורית להגיע לשלום, אמר פרס כי זה כלל לא מפתיע אותו שנשיא אמריקני הוא בעד שלום. בהדגישו פעם נוספת שכל החששות לגבי הפתיחה הבינלאומית הם מופרזים.

אשר להחלטתה של מצרים לסגור את משרדי אש"ף בקהיר אמר פרס, כי זהו צעד אמיץ והוא ממחיש את בידודו של אש"ף, לאחר שגם מרוקו וגם ירדן ניתקו יחסיהן עם ארגון מרצחים זה.

פרס הדגיש כי היה מעדיף שהממשלה כולה תקבל החלטה בדבר קיום הפתיחה הבינלאומית, אולם אם החלטה כזאת לא תתקבל לא תהיה דרך אחרת אלא ללכת אל העם ולשאול את פיו.

ראובן פדהצור, סופרו הצבאי של "הארץ", מוסר כי "אם מצד ישראל תהיה נכונות, הרי שנוצרה אפשרות של מהלך ישראלי־מצרי־ירדני בלי אש"ף". כך אמר אתמול שר הבטחון, יצחק רבין, בהרצאה שנשא ביום עיון בנושא "20 שנה למלחמת ששת הימים", לזכרו של דדו, שנערך באוניברסיטת תל אביב.

לדברי רבין, יכול לקרות הדבר רק אם מצרים וירדן ילמדו מי הוא אש"ף, כפי שסאדאת ידע. "אם תשכלנה מצרים וירדן לראות את האותיות שנכתבו על הקיר באלג'יר על ידי אש"ף, באשר למגמתו כלפיהן, יגדיל הדבר את התקווה של סיכוי לשלום".

להערכת רבין, אחרי הכנס באלג'יר, אנו צפויים להגברה מסויימת בכוחו של אש"ף בעולם הערבי ובשטחים. "אש"ף התחזק בסיוע של מצרים וירדן, והיום הן אוכלות את זה".

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי שרים בכירים בליכוד הפעילו באחרונה לחצים על ראש הממשלה יצחק שמיר כדי שיביא לפיטוריו של ממלא מקומו, שר החוץ שמעון פרס מהממשלה, לאור פעילותו הפרטיזנית לדבריהם בנושא הוועידה הבינלאומית. שמיר דחה את ההצעה.

שמיר טען כי אין ספק שפיטורי פרס מהממשלה יובילו לפירוק ממשלת האחדות והקדמת הבחירות ובכך אין הוא מעוניין כיום. מקור בכיר במפלגת החרות אמר אתמול לסופר "הארץ" כי לא מן הנמנע כי שמיר עוד יחזור וידון בנושא פיטורי פרס מהממשלה. ככל שיגביר שר החוץ את מהלכיו הבינלאומיים בנושא הוועידה הבינלאומית, בשעה שאין החלטה מפורשת של הממשלה בנושא זה.

שמיר בפאריס

(סוף מעמוד 1)

תיו ביממה האחרונה עם ראש הממשלה של צרפת ז'אק שירק, עם נשיא האסיפה הלאומית ז'אק שבאן דלמאס, עם נשיא הסנאט אלאן פוהר ועם המנהיג הסוציאליסטי הבכיר (העתידי, כפי הנראה, לרוץ לבחירות לנשיאות בשנה הבאה) מישל רוקאר.

יחסים די טובים

רה"מ הקפיד בשיחותיו עם אישים צרפתיים ועם נציגי התקשורת בצרפת מלהכנס לפרטים בדבר חילוקי הדיעות בינו לבין שר החוץ שמעון פרס בעניין הוועידה הבין לאומית. יתרה מזו, משנשאל אודות יחסיו עם פרס השיב: "באופן אישי יש לנו יחסים די טובים..." הוא נמנע בשיטתיות מהתלמסות שעלולה ללבות עוד יותר את הויכוח הפנימי בצמרת בירושלים. עם זאת הוסיפה המחלוקת בירושלים להעיב על חלק ניכר מן המגעים המדיניים של רה"מ. הרוב הגדול של בני שיחו ביקשו — אף כי בעדינות — לברר באיזו מידה עשויה ממשלת האחדות להמשיך ולתפקד בתנאים הנוכחיים של חילוקי דיעות מהותיים בנושא המרכזי של תהליך השלום.

שימור הישגי הכלכלה

שמיר הבהיר כי להערכתו הנושא הלאומי בעל העדיפות הראשונה במעלה בישראל הוא שימור יציבותו היחסית של המשק להערכתו. אין מקום על כן להקדים את מועד הבחירות משום שבחירות מוקדמות על רקע משבר פוליטי והעיבותים שבשוליו — יסכנו את ההישגים בכלכלה להבדיל מעמדתו של שר החוץ פרס. לא רואה שמיר במגעים סביב תהליך השלום סיבה לפירוק ממשלת האחדות.

עיקר סדר יומו של רה"מ אתמול הוקדש לפגישות עם אישים צרפתיים מחוגי הפרלמנט, אגודות הידידות הסיעתיות עם ישראל ושורה של טקסים וביקורים: בצהריים הניח זר על קבר החייל האלמוני מתחת לשער הניצחון שבמעלה "שאנז אליזה". הכיכר הגדולה נסגרה בחלקה לתנועה בשעת הטקס ושמיר — שנראה שהיה נרגש מתמיד — סיפר אחר כך כי "שנים רבות ראיתי את הטקסים האלה (בטלוויזיה) וקשה היה לי להאמין, היום, שהנה אני עצמי מניח זר כזה..." לצד אש התמיד שמתחת לשער הניצחון הצטופפו בשעת הטקס כמה עשרות צרפתים — יהודים ולא יהודים מותיקי המלחמה — וכיתה של ילדים ישראליים, תלמידי בית הספר הישראלי בפאריס.

השתלמויות בנושאי גרעין

בשעות הערב קיים שמיר, יחד עם עמיתו הצרפתי ז'אק שיראק, ביקור ממושך בקירית המדע והטכנולוגיה, שבמזרח פאריס. באזור הבירה שהוחלפו בין שני ראשי הממשלה אותה הפרוייקטים לשיתוף פעולה דו צדדי בתחומי המחקר. ענפי המדע עתידי ידע והשתלמויות בנושאי הגרעין לצרכי שלום

ראש הממ[illegible]

ועדה

(סוף מעמוד 1)

אחד המעורבים להיתבעות אישית במסקנות ועדת המשנה הוא מפקד חיל האוויר, האלוף עמוס לפידות. כך מעריכים גורמים בכירים, הנוסים כי לא יהיה ניתן להתעלם מתפקידו המכריע של לפידות בפרשה.

לפידות היה זה שאישר את השאלת אל"מ אביאם סלע ללק"ם. לפידות אישר גם את כל נסיעותיו של סלע לחו"ל לפגישות עם פולארד, בתקופה בה סלע שימש כמפקד בסיס.

להערכתם, לפידות לא יוכל לצאת "נקי" מהמסקנות, משום שאם ידע על הפעלתו של פולארד ואישר לסלע לעסוק בכך, הרי שגה בשיקול דעת. אם לא ידע, ולא שאל, למרות האישורים שהעניק לסלע, הרי ששליטתו בפיקודיו לקויה.

הרמטכ"ל לשעבר, משה לוי, עלול להיפגע גם הוא ממסקנות הוועדות, בשל סיבות דומות. עם זאת, משום שלוי פרש מצה"ל, קשה להאמין שהוועדות ידרשו להסיק מסקנות אישיות נגדו. זאת, בניגוד ללפידות, הנמצא עדיין בשירות בצה"ל.

פרס: "הפיליטון של השנה"

ראש הממשלה, [illegible] פרס, שהתקיף השבוע את ועדת אבן, כינה אותה "הפיליטון של השנה". לדבריו, "הוועדה מתקשה להכריע מי אשם, היא חלוקה בינה לבין עצמה ורואה את חברי הוועדה מסתובבים כמו סוסים... הכל מודלף לעיתונות. מישהו אמר שהדרג המדיני אשם — או הדרג המדיני כורע ברך ומודה. שיפסיקו לענות את העם הזה. דבר כזה לא היה בעבר".

פרס אמר אתמול ביקנעם כי בתחילה התייחס בכבוד לוועדה, אולם אוכזב לרעה משיטות עבודתה, שבאו לידי ביטוי בכך שבכל בוקר מתפרסמות הדלפות לעיתונות. [illegible] הן מזוכזכות. לדבריו, חברי הוועדה פוגעים בדרך זו בעצמם [illegible] ועדת החוץ והביטחון להתגונן. הוא האשים כי בריוני הוועדה כמחלקים את האחריות בין שרים בממשלות קודמות (הכוונה למשה ארנס) לבין הממשלה הנוכחית. "אם הידיעות שהגיעו אלי נכונות", אמר רבין, "הרי ששיקולים פוליטיים כמעניינים יותר את חברי הוועדה".

אבן: לא התיימרנו לסמכויות משפטיות

יצויין כי אבא אבן אישר דברים אלה. בציינו כי הוועדה הפרלמנטרית מעולם לא סברה כי יש לה סמכויות משפטיות, ולא התיימרה לכך. עם זאת נודע כי הרוב בוועדה חותר לתאר בצורה כרונולוגית עקבית, ותוך ציון שמות מפורשים, את מעשיהם ומחדליהם של האישים המעורבים בפרשה זו, בדרג המדיני ובדרג הביצועי.

חריש: "לחקור את חברי הוועדה במכונת אמת"

ח"כ מיכה חריש קיים אתמול מסיבת עיתונאים, בה קבל את ההדלפות המסולפות מן הוועדה. הוא הציע כי כל חברי הוועדה ייחקרו במכונת אמת כדי לבדוק מי הדליף, ולפטרו. בתשובה לשאלות ציין כי לא שוחח עם פרס ורבין על עדויות שבשמעו במהלך עבודת הוועדה על־ידי אישים אחרים.

טעות שלנו

בטעות התפרסם שלשום, בעמוד הראשון של "הארץ", צילום לא נכון של גלעד בורנשטיין ז"ל שנהרג באסון בצילה. אנו מצטערים על הטעות ומפרסמים את צילומו הנכון של גלעד ז"ל.

למכירה
אוטוביאנקי חדשה
מהסוכנות
ליד ראשונה
במחיר מיוחד
עקיבא — 03-838300

פרופ' אמנון רובינשטיין שר התקשורת
סלק את תרמית חשבונות הטלפון המוגזמים של חברת בזק. ולא – אתה אחראי למחדל ציבורי.
ארגון מערכות
מנויים שנפגעו מחשבונות מוגזמים מתבקשים לפנות:
ת.ד. 22169 ת"א 61221.

שיחת היום / ירח טל

עם: הסופר היהודי־אמריקאי חתן פרס נובל לספרות, סול בלו, המבקר בארץ
על: מדינת ישראל ויהדות ארה"ב

אני רואה כאן הרבה אורות אבל לצערי גם כמה צללים

ביקורך הקודם בארץ היה זמני לפני כעשור שנים. אילו שינויים, אם בכלל, אתה מוצא בביקורך הנוכחי?

מאז ומתמיד הרגשתי כאן לגמרי בבית. יש לי כאן קרובים וידידים ואני משתדל לבקר לעיתים קרובות. אני רואה הרבה אורות, אך לצערי גם כמה צללים. אחד הצללים שהבחנתי בהם זו הסכנה שישראל הופכת בהדרגה למדינה תיאוקרטית שעלולה להרחיק ממנה חלק ניכר מיהודי העולם. אני לא מוכן שיוציאו אותי מכלל ישראל רק מפני שאינני אורתודוקסי ושומר מצוות. יהודי הוא יהודי משום שהוא חלק מההיסטוריה היהודית והוא חבר בקהילה היהודית הבינלאומית ההיסטורית. אני מתנגד בכל תוקף לחוקים שהאורתודוכסיה מנסה לאכוף. אני רוצה להיות בארץ שהזרועה הארוכה של הפונדמנטליסטים האורתודוכסים איננה יכולה להשיג אותי, ואומר לך זאת אדם שקיבל חינוך דתי בילדותו.

באיזו מידה מגעת פרשת פולרד ביהדות ארה"ב?

במשך העשור האחרון יש גידול באנטישמיות בארה"ב. מאחר ולמדינת ישראל יש אינטרס מסויים ביהדות אמריקה המתבקש הוא שהיא תעשה כמעה כדי להגן עם יהודיה זו מפני מלכודות כאלה בלטות. אני לא טוען שהמדיניות של ממשלת ישראל חייבת להיות מודרכת משיקולים אלה, אבל עניין פולרד היה משום איוולת ומעשה בלתי אחראי לחלוטין. אין ספק שהפרשה נוצלה מיד על ידי אנטישמיים בארה"ב שהעלו שוב את טענתם בדבר נאמנות כפולה כביכול שיש ליהודי ארה"ב. זה לא מכבר פרסם הסופר גור וידאל, שהוא [illegible]

פרופ' שלמה אבינרי במאמר שפירסם ב"ג'רוזלם פוסט" ביקר את היהודים בארה"ב שתקפו את ממשלת ישראל בגין פרשת פולארד במוגי לב. אתה רואה את עצמך במוגי לב?

פרופ' אבינרי אינו צודק לחלוטין. זה 40 שנה שיהדות ארה"ב, רובה ככולה תומכת במדינת ישראל, אם כי יש כיום צעירים לא מעטים שרוצים להתנתק לא רק מישראל אלא מהיהדות בכלל. היהודים תומכים בישראל למרות שברור להם שיש מחיר לנאמנותם זו לישראל. אותו הם מוכנים לשלם ועובדה שהם משלמים וזהו מחיר שמוגי לב אינם משלמים.

לך עצמך אין בעיה של זהות ונאמנויות כפולות?

הוגה הדעות גרשום שלום ז"ל ביקר אותי בזמנו על שבנאום בטכס שבו הוענק לי פרס נובל, לא העליתי על נס את עובדת היותי סופר יהודי. אני סופר אמריקאי ממוצא יהודי. המוטיבים היהודיים כלולים ביצירותי משום שהם חלק מעברי [illegible]

אני הוא שצריך לומר לכם מה הם. אולם אני חש שיש משקע של מצפון רע ההופך על ליבם של ישראלים לא מעטים באשר ליחס כלפי הפלשתינאים, אם כי יש כאלה שהם בדעה הפוכה. העדיפויות שלי הן ראשית שמדינת ישראל תישרד כמדינה יהודית ושנית שתהווה מקלט ליהודים באשר הם.

על עליה חשבת?

זכורני את ביקוריו של בן־גוריון בארה"ב, כאשר בכל ביקור קם וקרא ליהודי אמריקה לעלות לארץ מיד לפני שיהיה מאוחר מדי. אני לא יודע איפה היתה מדינת ישראל לוא היו מקבלים את הצעתו. אני לא מאלה הצופים שואה חדשה המרחפת על ראשם של יהודי הגולה.

האם ביקורך הנוכחי בארץ יהווה בסיס לספר חדש?

אני לא צריך לבקר בארץ כדי לכתוב ספר עליה. כתבתי ספר שעלילתו נרקמת באפריקה מבלי לבקר בה כלל. בקרוב עומד לצאת ספר חדש שלי: "יותר מתים משברון לב". הגיבור הוא מדען שישאלים אותו אחרי אסון צ'רנוביל לגבי דעתו על השלכות האסון והוא משיב שגם בעתיד יותר אנשים ימותו משברון לב מאשר מקרינה רדיו־אקטיבית. אם תרצה זהו ספר כבדות.

קראתי שהפסימיסטיות לא אחרות את דעותיך עליך. למה?

במאה שלנו היו לנו יותר מדי אידיאולוגיות. צריך להימנע מן אידיאולוגיות הרסניות, כולל [illegible]. לי עצמי יש נשמה [illegible].

כיצד הוא מספר המשתתפים בגיבים שבו מעתותים מסיף שלושה ימים רצפים עשרות תוקפים את יצירותיך?

זה כמו אותה אמא יהודיה [illegible]

ביום הדיונים השני של מכון [illegible] שפינוזה על "פלורליזם תרבותי ודתי" בתיאטרון החאן הציגו ארבעה דוברים תעודות זהות של "יהודי חילוני".

ראשון הדוברים היה פרופ' יהושע אריאלי שביקש להגן על כבודה של העמדה החילונית.

אריאלי טען שהתפיסה היהודית נבדלת בתפיסות דתיות אחרות בטוטאליות של הקיום הקולקטיבי ההיסטורי כעם, ארץ, היסטוריה וגילוי דתי. עם המהפיכה נוצרה הפרדה בין היסוד הדתי והלאומי, שמצאה את האינטגרציה של הקיום. הציונות היתה האלטרנטיבה שניסתה מחדש להגיע לאינטגרציה בתוך העם, בין העבר, ההווה והעתיד שלו, ורצתה שפה על לאומית המקבלת את העבר היהודי־דתי, כדי ליצור את ההווה ולאפשר את העתיד.

הסופר משה שמיר טען שאין אנו חופשיים באמונה ובמצוות. הוא הציע [illegible] בעידן הפילוסופיה של שפינוזה בעידן בו המדע הגיע לסף כושר הבריאה שלו, הסביר כי הפלורליזם הוא איסור לדעה. לדידו ציונות ויהדות חד הם. ואילו שפינוזה היה פילוסוף אירופי, שתרם תרומה גדולה ושלילית לאצליה הגדולה של הדורות. שמיר הבהיר שהוא מעדיף את הרמח"ל וספרו "מסילת ישרים". "ישרים יש רבים, אך מסילה יש רק אחת". דבריו התקבלו במחיאות כפיים.

פתוח, חי ומשתנה

עורך "הארץ" גרשום שוקן שאמר כי היהדות שבפועל בעינית אותו שונה באור כזו של שמיר. הוא ציטט מדברי גרשום שלום על כך שבשבוע העם היהודי להיסטוריה שלו ולארצו היתה היהדות לגבי רובנו אורגניזם פתוח, חי ומשתנה. בוויכוח עם שמיר טען שוקן כי הרפורמה של [illegible] לות של אנשי הרפורמה בגרמניה הוא שהביא אותם, בעקיפין על ידי הנכדים אל התנועה הציונית. "המדינה היהודית לא היתה קמה ללא ההתבוללות", אמר. אחרי ששיבר על נסיונו להיות יהודי בארץ ישראל תוך כדי ליצור עצמי, אמר שוקן כי לאחרונה נעשים מאבקים בישראל לבטל את האמנציפציה של היהודים, לפחות בבי הינה יהודית. "שפינוזה היה כוח מהחזר שאיפשר ליהודים, ולא רק ליהודים לפרוץ". גם דבריו התקבלו במחיאות כפיים.

כן דיבר במושב הערב עמוס קינן.

היום ידבר הסופר סול בלו על זהותו של היהודי הלא אורתודוכסי בארה"ב. וכן יתקיים מושב שני על "תעודות זהות של יהודי חילוני" בו ידברו מרדכי בר־און, א. ב. יהושע, מנחם ברינקר וירמיהו יובל.

כל עמודו הראשון של "סטנדארד" הבריטי בישר: כבד הושתל למורן

רופאי בית־החולים "אדנברוקס" בקמבריג' אינם יכולים לקבוע עדיין באיזו מידה הכבד החדש יידחה או ייקלט

מאת ישראל צדקא
כותב "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). השתלת הכבד בגופה של הילדה בת ה־4 מורן קידר עברה בהצלחה, אולם רופאי בית־החולים "אדנברוקס" בקמבריג' אינם יכולים לקבוע עתה באיזו מידה הכבד החדש יידחה או ייקלט. מורן נמצאת עתה במחלקה לטיפול נמרץ והיא אמורה לשהות שם כמשך שבוע. את הניתוח ביצע סר רוי קאלן והוא נמשך כ־6 שעות, מן השעה 1.30 לפנות בוקר לפי שעון ישראל ועד השעה 7.15 בבוקר. התורם הוא בריטי ולפי שעה נשמרת זהותו בסוד, כמו הדרך בה הוא אותר.

אמה עברה לצידה כאשר הביאתה שבה אליה אתמול בבוקר לאחר הניתוח.

רק עתה נודע כי קודם ההשתלה, כאשר היתה מאושפזת בבית־החולים "קינגס קולג'" בלונדון, נשקפה סכנה מיידית לחייה והרופאים העניקו לה יממה אחת או שתיים להיות.

גורלה של מורן העסיק את העתונים כאן מאז היא נחתה בלונדון. ההשתלה דווחה בשידור הטלוויזיה בבוקר וב"סקיי", והעתון הלונדוני "סטנדארד" הקדיש לה בלוויית תמונתה את כל עמודו הראשון.

יום יום בשעה 06.45 מתל-אביב
לפריז
לניו-יורק
ולדרום אמריקה

PAN AM מאתנו מצפים ליותר.

המעלות של
אל על

	מעמ' מינימום	מעמ' מכס'	הטמפרטורות אתמול		
אמסטרדם	8	19	מ"ח	7	19
אתונה	8	13	מעונן	10	14
בוקרשט	6	10	מעונן	–	–
בריסל	10	20	מ"ח	12	22
וינה	7	18	בהיר	–	–
ז'נבה	9	12	מ"ח	8	20
לונדון	12	18	מ"ח	10	20
ליסבון	13	18	גשם	15	19
מדריד	10	16	גשם	12	25
ניו־יורק	5	15	גשם	7	19
פאריס	11	12	מ"ח	12	23
פרנקפורט	5	19	מ"ח	4	19
ציריך	6	17	ב"ח	–	–
קהיר	15	27	ב"ח	10	29
קופנהאגן	10	15	מעונן	8	14
רומא	12	12	ב"ח	7	22
שטוקהולם	6	13	גשם	0	7

EL AL אל על

משפט דמיאניוק

המומחה הגרמני: "לפי השוואת 8 תצלומים — האיש הוא דמיאניוק"

השווה את התצלום מ"מסמך טרווניקי" ל־7 תצלומים מתקופות שונות בחיי הנאשם

מאת מרדכי בן של
כתב "הארץ"

"על־פי סימני ההיכר שגילינו בסדרת התמונות שנמסרה לב־דיקתנו, ניתן היה לקבוע ברמת סבירות גבוהה מאוד, שהאדם בתצלום מספר 1, מ"מסמך טרווניקי", הוא אותו אדם המו־פיע בסדרת התמונות 2–8, ששי־משו כהשוואה לאותה תמונה" — אמר אתמול עד התביעה, ריינ־הרדט אלטמן, מומחה לזיהוי בשיטה של השוואת תצלומים, מן המחלקה הפדרלית לחקירות בוויסבאדן, גרמניה המערבית, שהעיד מטעם התביעה במשפט דמיאניוק בירושלים.

התמונה מס' 1, היא "התמונה שבמחלוקת", המופיעה בתעודת השירות שהוצאה על־שם "איוואן" דמיא־ניוק בטרווניקי, משם נשלח אחר־כך, לטענת התביעה, לשרת במ־חנה ההשמדה טרבלינקה. הסני־גוריה, הכופרת באמינות התעו־דה והתמונה שעליה, טוענת, כי זויפו בידי הק.ג.ב.

משטרת ישראל שלחה לב־דיקה במעבדות זיהוי התמונות בגרמניה, שם פותחה שיטה חדשה לזיהוי אנשים על־פי השוואת תמונות, סידרה של 8 תמונות, ביניהן "התמונה שב־מחלוקת", ושבע תמונות של הנאשם, שצולמו בתקופות שונות בחייו.

התביעה הגישה אתמול לבית המשפט את אלבום התמונות שה־כין אלטמן, ששימש בסיס להכנת חוות הדעת שלו בשאלת זיהוי הנאשם. העד ערך את הבדיקות בשיטה חדשנית, המש־משת בבתי המשפט בגרמניה להכריע במקרים של ספק לגבי זיהוי נאשמים. אלטמן הבהיר כי שיטתו אינה מאפשרת, כמעט, להגיע לזיהוי מוחלט, אולם ניתן להגיע ל"סבירות הגובלת בוו־דאות".

8 תמונות דמיאניוק

בבדיקותיו בנה אלטמן דיוק־נאות של הנאשם, המורכבים פוטומונטאז' של שני חלקי תמונות, שהכין במעבדה של יחידת זיהוי התמונות בוויס־באדן, באמצעות מצלמת וידיאו. הדיוקן בסדרה זו מחולק לשניים לאורך, מצד אחד מופיע חצי הדיוקן של "התמונה במחלוקת" — התמונה המופיעה ב"מסמך טרווניקי", ואל המחצית הזאת הצמד בכל פעם חצי תצלום מתמונות ההשוואה, מתקופות שונות של חייו של דמיאניוק, משנת 1940 עד 1986 — 7 תמונות שלגביהן אין מחלוקת.

להלן רשימת התצלומים ש־הושוו אל "התמונה שבמחלוקת" שב"מסמך טרווניקי" מ־1942:

- תמונת דמיאניוק מן הצבא האדום ב־1940, שצולמה שב־תיים לפני שנפל בשבי הגרמני.
- תמונה מתקופת הקומסומול, תנועת הנוער הקומוניסטית.
- תצלום על רשיון נהיגה מ־1947.
- תצלום מ־1948, מתקופת נישואיו בגרמניה.
- תמונה מ־1951, המופיעה על בקשת ההגירה של דמיאניוק לארה"ב.
- תמונה מ־1958 בעת שהת־גורר בקליוולנד.
- תמונה מ־1981 מחתונת בתו.
- תמונה מ־1986, שצולמה בישראל לאחר הסגרתו.

העד, ריינהרדט אלטמן, ציין 24 קווי־אפיון שונים, ביניהם קו השיער, שורשי השיער, צורת הגבות והמרווח ביניהן, שורש האף והנחיריים, השפתיים וזווית הפה, האוזניים, הלסת התחתונה והסנטר. אלטמן ניתח את הנ"ל בתמונה הנתונה במחלוקת ובאחרות, ונתן הסבר מפורט לכל סימן כזה המופיע בתמונות השונות.

"תחבולה של קופסה שחורה"

בחקירה הנגדית, בנסיון להפ־ריך את ערכן המדעי של ההשוואות שערך אלטמן, כינה הסניגור, מארק אוקונור, את שיטת הרכבת הדיוקנים בא־מצעות מצלמות הווידיאו: "תחבולה של קופסה שחורה", ואמר כי מכניסים סימנים משני מקו־רות לתיבת להטוטים, וזו מוציאה דיוקן חדש.

העד הדגיש כי "אין אנו עוס־קים בקסמים ובתחבולות. ההש־וואות שאנו משיגים באמצעות הקרנת הווידיאו הן ממשיות ור־ציונליות, ללא כל התחכמויות. הוא הוסיף, כי ניתן היה להשיג אותו דבר על ידי הצמדת חצאי תצלומים זה לזה, אולם הדבר מצריך חיתוך רב של תמונות וה־תוצאות בשיטת הווידיאו ברורות יותר ומהירות.

תיאטרון חיפה לא יעלה את "הפלשתינאית" בדיסלדורף

גוראל: "אם בפרנקפורט נענתה העירייה לדרישת הקהילה היהודית והורידה את מחזהו של פאסבינדר, לא ייתכן שתיאטרון חיפה לא ייענה לדרישת הקהילה היהודית בדיסלדורף"

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני חיפה החליטה לקבל את הצעתו של יו"ר מועצת המנהלים, ראש העירייה אריה גוראל, שלא להעלות את ההצגה "הפלשתינאית" בדיסלדורף בעת סיור התיאטרון במערב־גרמניה.

על־פי ההחלטה יתקיים מסע תיאטרון חיפה, אולם הצגת "הפלש־תינאית" תיעדר מן הרפרטואר בדיסלדורף, ובמקומה יוצג קולאז' אמנותי, וכן קטעים מתוך הצגות התיאטרון.

בעד ההחלטה הצביעו מחזיק תיק התרבות בעיריית חיפה עו"ד יהב (מערך), ניסים שרם (מערך), פרופ' עליזה שנהר מאוניברסיטת חיפה, משה דיטור וראש העיר גוראל.

עו"ד יהב טען, כי השאלה העקרונית היא אם חייבים להיענות לפניות של קהילה יהודית במקום כלשהו, או להסתייג מהן. עוד טען כי מעמדה המיוחד של מדינת ישראל, והקשר שלה עם הקהילות בעולם, מחייב את מנהלי התיאטרון להיענות לפניות מעין אלה, אפילו אם עמדתם היא סובייקטיווית.

בדעה זו תמך גוראל, שטען כי אם בפרנקפורט העירייה נענתה לדרישת הקהילה היהודית, והורידה מחזה של פאסבינדר, שלדעתה היה אנטישמי — לא ייתכן שתיאטרון חיפה לא ייענה לבקשתה של קהילה יהודית דומה, מה גם שאנשיה טוענים כי הדבר עלול לגרום למהומות.

שני חברים ממועצת התיאטרון הציעו לקיים את המסע כולו כמתוכנן: יהודה רותם (איש "צומת") וגר־שום קדר (נציג בל"ל). חבר סיעת הליכוד שלמה לבנוני הציע לבטל את המסע כולו.

המנהלים האמנותי והכללי של התיאטרון — גדליה בסר ונועם סמל — אמרו בתגובה כי "ההחלטה שנת־קבלה היא בניגוד לרצוננו, אך אנו נכבד אותה", משום שהם כפופים למועצת המנהלים ולהחלטותיה. עם זאת הביע סמל תקווה כי הקהילה היהודית בדיסלדורף תשנה את דעתה, והדגיש כי בשיחה טלפונית שקיים אתמול עם יו"ר הקהילה היה־הודית בדיסלדורף, היינריך שיינמן, הבטיח האחרון כי אנשי הקהילה לא יתנגדו בשום צורה לביקור התיאטרון בעיר.

"שלושים שנות ח"ן בתמונות", זה שמה של תערוכת צילומי חיילות המתקיימת בימים אלה באולפני פרג' ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. בתערוכה לוקטו תמונותיהן של חיילות מהימים ש"נעלי גולדה" עוד היו באופנה, ועד לחיילות של היום, המתעתדות לקבל מענק של חמישים ש"ח, ולרכוש בעצמן ולפי טעמן את נעליהן.
התצלומים, פרי יצירתם של צלמים צבאיים, לוקטו ונאספו על־ידי ההוצאה לאור של משרד הביטחון ועיתון "במחנה", ופותחו והוגדלו, בהתנדבות, באולפני פרג'.
בתמונה: חיילת המשמשת סייעת לרופאי־שיניים צבאי.
(כתבה: נורית אמיתי; תצלום: דובר צה"ל)

מקצוע לימוד חדש בבתי ספר יסודיים: מדע בחברה טכנולוגית

מאת נילי מנדלר

במסגרת מדיניות חדשה להוראת מדעי הטבע בבתי הספר היסודיים, תבוטל הוראת מקצועות לימוד כמו כלכלה ביתית, מדעי התזונה, חקלאות ולימודי הסביבה. במקומם יילמד מקצוע חדש: "מדע בחברה טכנו־לוגית".

התוכנית החדשה, שהוכנה על־ידי המרכז להוראת המדעים, בראשות פרופ' דוד חן, הוצגה אתמול בפני שר החינוך, יצחק נבון, בבית הספר לחינוך של אוניברסיטת תל־אביב.

המגמה היא להקנות לכלל האוכלו־סיה השכלה מדעית, ולהתחיל בכך כבר בכתה א'.

בעת הצגת התוכנית החדשה, אמר נבון כי הוא מבקש ממפעיליה להוריד את גיל התחלה מכתה א' לגן חובה. עם זאת ציין כי אין בידי משרד התקציב החדש ליישום מיידי של השינוי, וכי לפיכך, הוא נאלץ להסתייע בכספי תורמים מחו"ל.

אל תיתן לשינויים בריבית ובמדד לנגוס ברווחים שלך.

בוא לעשות "עסקות עתידיות" בבנק לאומי

כך תבטיח את רווחיך העתידיים מפני השינויים בריבית ובמדד.
"עסקות עתידיות" של בנק לאומי פותרות עבורך סיכוני חשיפה בתקבולים ובהתחייבויות עתידיות.
ב"עסקות עתידיות" קונים זכות לפיקדון, מוכרים זכות להלוואה ומאפשרים אופציות למחירי כסף בעתיד.
מינימום לעסקה 250,000 ש"ח.

בעת עריכת העסקה אין צורך בפקדונות.

לפרטים נוספים פנה ישירות לחדר העסקות בשקלים
טל' 03-648816, 03-648841, 03-648867.

לראשונה בישראל

בנק לאומי

ביום עיון שנערך במכללה לקציני משטרה

השופט אהרן ברק: זכויות אדם בסיסיות חשובות מחשיפת האמת

השופטת סירוטה: מוציאים מנחקרים הודאות בכפיה ושלא על פי חוק

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, שרה סירוטה (לשעבר פרקליטת מחוז המרכז), סבורה כי "עדיין יש הודאות של נחקרים המתקבלות במשטרה בכפיה ושלא על־פי החוק".

בדברים שנשאה השופטת ביום עיון בנושא "זכויות האזרח ואכיפת החוק", שנערך במכללה לקציני משטרה, המתפרסמים בימים אלה בחוברת שהוצאה לסיכום יום העיון, היא הביאה כדוגמה מקרה, בו זוכה אדם שהואשם ברצח, משום שהוד־אות שמסר במשטרה התקבלו שלא כדין.

בין השאר אמרה השופטת, כי במשטרה "יש עדיין מי שנותן לכך (לשיטות חקירה פסולות) גיבוי. באותו תיק הופיע קצין משטרה ואמר: 'אל תשכחו, משטרת ישראל עומדת פה במבחן' — כאילו ששוטר פלוני שהיכה או לא הכה הוא משטרת ישראל. הדבר מאוד הדהים אותנו, השופטים, מפני שאם קצין אמר זאת — הדבר מצביע על כך שבמקרה שמשהו אינו כשורה בתיק, הוא לא היה צריך לתת גיבוי לחוקרים במקרה זה", אמרה השופ־טת סירוטה.

השופט העליון, אהרן ברק, אמר כי תפקיד המשטרה והתביעה הוא לחשוף את האמת, ולא להביא בהכרח להרשעה. "גילוי האמת אינו ערך עליון, ובוודאי שלא בכל מחיר. ישנם דברים חשובים יותר. זכויות אדם בסיסיות חשובות יותר, ולא הטקטיקה. אנו צריכים לעשות הכל במסגרת המשפט הפלילי כדי להביא לחשיפת האמת, במסגרת הפרמטרים של זכויות היסוד, תוך התעלמות מיתרונות טקטיים שיש לוותר עליהם".

ברק הדגיש כי המטרה אינה מקדשת את האמצעים, וציין כי בית המשפט לא יפגע בזכויות האדם כדי לקדם את החקירה. "אם צריך לייעל את החקירה ולפגוע אגב כך בזכויות היסוד, על המחוקק לעשות זאת ולשאת על עצמו את מלוא האחריות הלאומית, משום שמשמעות הדבר היא שינוי פני החברה הישראלית".

ביום העיון השתתפו עשרות קציני משטרה בכירים, ביניהם גם מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס.

בעניין המעצרים על־ידי המש־טרה, אמרה השופטת כי "על סמך מקרים שהובאו לפני בבית המשפט, אני יכולה לומר שישנם מקרים שבהם מעצר לא קידם את החקירה, נערך טרם זמנו, ועל־ידי המעצר נחשף חומר חסוי. כך נפגעה החקירה, ועל המשטרה הודבקה תווית שהיא אינה מנצלת את סמכויותיה בצורה סבירה... יש להשתמש בשכל ישר. כבר אמרתי לחוקרים, לאחר שבדקתי עשרות תיקים, שהיה טוב יותר אם במקרים רבים בלי היו מבצעים מעצר".

עם זאת הדגישה השופטת, כי העובדה שנעצרים יותר אנשים והרבה משתחררים, אינה מעידה דווקא בגנות המשט־רה. להבדיל, המשטרה עושה טוב שהיא בודקת היטב את החשדות שיש נגד אנשים, וכשמתברר שיש מקום לשחררם היא משחררת אותם.

"סנקאי ג'וקו" מיפאן וצ'יק קוריאה בחג המוסיקה בשפיים

לקראת האירוע חודש האמפיתיאטרון בקיבוץ: 20 אלף מושבים

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

חג המוסיקה בשפיים ייערך בשבוע שבו חל חג השבועות. הפסטיבל מאורגן השנה בשיתוף עם משרד האמרגנות "ארטיס", ובמסגרתו ייערכו גם מופעים בסוף חודש יוני — הופעת הלהקה היפאנית "סנקאי ג'וקו" וכן בני הג'ז צ'יק קוריאה וגארי בארטון. פרטים על האירוע נמסרו אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

לקראת האירוע חודש האמפי־תיאטרון שבקיבוץ, ובו 2,000 מקומות. יחד עם האולם שבמ־קום יאפשר הדבר להציע לציבור כ־20 אלף כרטיסים, שהמחיר הממוצע שלהם — לא כולל מספר אירועים יקרים יותר — הוא 10 ש"ח לכרטיס.

בארגון האירוע הושקעו כ־200 אלף דולר. בתקופת חג השבועות ייערכו במקום מופעים כמעט במשך כל שעות היום, כדי לאפשר בילוי לכל המשפחה.

הפסטיבל מתרחש בעת קיום פסטיבל ישראל בירושלים, ומס־פר מופעים הלוקחים חלק בפס־טיבל ישראל יתקיימו בו: הופעת התזמורת הקאמרית ההונגרית, האופרה "אמריקה", ועוד. עם זאת, יהיו מופעים שיתקיימו אך ורק באירוע זה: חמישיית כלי־קשת מברזיל, זמר קונטרה־טנור מפורטוגל וגיטריסט מאיטליה.

משרד החינוך חוזר בו מהחלטתו להקשיח בבגרות דרישות באנגלית

תלמידים שיגשו לבחינה ברמת קושי של 3 יחידות, יוכלו לעבור ★ לא יוכלו להתקבל לאוניברסיטה

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

משרד החינוך חזר בו מהחלטתו להתנות קבלת תעודת בגרות בע־מידה בבחינה באנגלית ברמה גבוהה יותר. גם תלמידים שייגשו לבחינת בגרות באנגלית ברמת קושי של 3 יחידות בלבד (ולא 4 יחידות, כפי שהיה בהחלטה שבוטלה), יקבלו תעודה.

מנהל האגף לחינוך על־יסודי במשרד החינוך, אברהם אמיר, שמסר על כך אתמול, ציין, עם זאת, כי בחינה באנגלית ברמה של 3 יחידות בלבד לא תאפשר כניסה לאוניברסיטה, אלא רק לסמינרים ולמכללות. מי שירצו להשלים את היחידה הרביעית, יוכלו לעשות זאת, באמצעות בחינת בגרות נוספת (מו־עד חוץ) באנגלית, ברמת קושי של יחידה אחת.

בכינוס מפקחים מטעם ארגון המורים העל־יסודיים, שנערך בתל־אביב, שבמסגרתו נמסר על כך, הועלה נושא ההעתקות בבחינות. ובעניין זה אמר אמיר כי אין זה סוד, לא במערכת החינוך ולא בציבור, ש"טוהר בחינות הבגרות אינו מה שהיה פעם". משרד החינוך אמנם מנסה להתמודד עם בעיית ההעת־קות בבחינות, אולם הוא אינו מסוגל לשמור על הנעשה בכל בית־ספר.

אברהם מוס יועבר לבי"ח בו מאושפזים ילדיו

(עו). אברהם מוס, אבי המשפחה שנפצעה מבקבוק התבערה, יועבר בראשון מבית החולים "שיבא" לבית החולים "בילינסון" בפתח תקוה, כדי לשהות במחיצת שלושת ילדיו המאושפזים שם במחלקת הכוויות. מאז הפיגוע לפני שלושה שבועות לא נפגשו האב וילדיו, ניר (13), טל (5) ועדי בת ה־8, אלא שוחחו בטלפון.

מצבם של טל ועדי, שנותחו לפני 10 ימים, מוגדר עדיין קשה, ואחיהם הבכור ניר, שנותח בכפות ידיו לפני שבוע, ישוחרר כנראה בעוד שבוע מבית החולים.

תמיהה רבה בקרב עורכי הדין מדוע שריר לא בא לוועידתם

מאת גרשון אלון

חברים בלשכת עורכי הדין הביעו אתמול תמיהה רבה על כך ששר המשפטים אברהם שריר לא מצא לנכון להשתתף בדיוני הוועידה הארצית של לשכת עורכי הדין שהתקיימה בירושלים.

לדברי מארגני הוועידה הוזמן השר שריר להשתתף בדיונים ושמו אף נכלל בהזמנות שחולקו ל־450 הצירים.

להערכת גורמים בלשכה, החליט שריר שלא לבוא, משום שנפגע מכך שבכנס החגיגי של הלשכה שהתקיים בשבוע שעבר בהיכל התרבות בתל־אביב מתח עליו יו"ר לשכת עורכי הדין, עו"ד יעקב רובין ביקורת.

דוברת משרד המשפטים אמרה אמש בתגובה, כי השר שריר כלל לא הוזמן לדיוני לשכת עורכי הדין. היא ציינה, כי השר שריר השתתף בטקס החגיגי שהתקיים בשבוע שעבר בהיכל התרבות ואילו אתמול השתתף בחנוכת פארק גדול באשקלון.

ערך את העמוד: יצחק לאור

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הסגל הלאומי מגביר הכנותיו לליוורפול

מיהיץ': זה עדיין איטי, לא שוטף ולא מדוייק

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

קשה היה להבחין באורות וצללים במישחק האימון שקיימה נבחרת ישראל אתמול בהרצליה, נגד ה־פועל "צפרירים" חולון מהליגה הארצית. היריב לא עשה רושם מיוחד על שחקני הנבחרת שה־תייחסו לאימון יותר כאל קירקס מאשר לאבק רציני.

למרות הניצחון (2—4), לא היה המאמן מילייבקי מיהיץ' מרוצה: "היום למשחק לא מצא חן בעיניי. ראשם של השחקנים נתונכבראה למישחקי השבת (הכוונה לשחקני בית"ר ירושלים) ובמישחקי הגביע (בית"ר ים, מכבי חיפה ומכבי ת"א). הם התייחסו למיפגש עם חולון כאל שעשוע. צריך לשנות נגע זה". סיבה נוספת היתה נעוצה ביריב. חוסר הרצינות התבטא בתוצאה. מיהיץ', שעסק גם בנתונים סטאטיסטיים, מנה לדבריו 14 מצבי הבקעה טובים. "ניצול 4 מתוך 14, זה לא הרבה", אמר והוסיף: "זה היה מישחק לא שוטף, איטי, והמסירות לא היו מדוייקות".

הדבר שבלט מכל היה חוסר שי־תוף הפעולה של המגינים במשימות התקיפה. אבי כהן (בית"ר) וניר קלינגר נשארו תקועים מאחור, מיעטו לבוא לעזרת התקפה. מי־היץ' מסביר שאין הוא מעוניין שהמג־נים יתקפו. את התפקיד הזה הוא מייעד לשני הקשרים: אביטנס עובדיה ואפרים דוידי.

נושא אחר: שילובו בנבחרת של חלוץ בית"ר רוני רוזנטל. למיהיץ' אין ספקות באשר למקומו של רו־זנטל בהרכב. "רוני ישחק בהתקפה". כאשר נשאל במקום מי, אלי אוחנה או דניאל בריילובסקי, הסביר מי־היץ' שלגביו אין בעצם הבדל בין שחקני הקישור וההתקפה. לכן "רו־זנטל יכול לשחק בקו הראשון וגם בקו השני".

היו מישגים גם בהגנה. מיהיץ' תרץ זאת ביחס למישחק. אולם מאמר יותר טרח לומר שיהודה עמר ומאיר קדוש מתרפקים על צוות הנבחרת.

שלושה מהשערים כבש דניאל בריילובסקי. שעם מעט ריכוז הי־צינות היה מכפיל את מנת ההבקעה. את השער הנוסף כבש אורי מלמי־ליאן. לחולון: נסים חלפון ואריו שקרוקה. הנבחרת עלתה ליתרון 0—2 בטרם הקטינה חולון ל־1—2. תוצאת המחצית. חולון עוד הספיקה להשוות בטרם ראג בריילובסקי, בשני שערים, לפזר את החשש. נעדרו אלי יאני ומשה סיני הפצו־עים. נכחו 700 צופים. שפט עובדיה צבי. בשני האימונים הקרובים לא ישתתף יאני ולדברי מיהיץ' יתכן שלא יובא בחשבון ליציאה לשוויץ.

האימון הבא של הנבחרת יהיה ב־10 במאי ברמת־גן. לאחר מכן יתאספו השחקנים בבית מלון בו ישהו עד למישחק עם ליוורפול.

מחמאות לעתודה

"נבחרת העתודה צעירה וטובה. הרמה סבירה, אך יש צורך בגיבוש שיתורם לכימיה בין השחקנים", אמר אמש שלמה שרף, שידריך את העתודה במישחקיה הקרובים: ב־11.5 ברמת־גן, נגד ריינג'רס מגל־אזגו, וב־19 בו בצוג נגד העתודה השוייצית.

אתמול היתה לשרף סיבה טובה לרוות נחת. הצעירים הביסו בכפר־סבא את הפועל 0—4 (0—2). שחקני העתודה היו תכליתיים, במיוחד דוד גורדנה ועופר מזרחי, שכל אחד מהם כבש 2 שערים. שרף שיבח את השוער בלדב וכן את יהודה עמר ומאיר קדוש.

בסגל כעת 19 שחקנים. לאחר האימון ביום שלישי הבא יקבעו 16 השחקנים למישחק הקרוב.

גביע המדינה ישאר הערב בראשון לציון

בתום דרבי עירוני בין מכבי להפועל בגמר

כדוריד

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

בראשון־לציון אומרים לפני מיש־חק הגמר בגביע המדינה בכדוריד, הערב (20.30) בהיכל העירוני בר־אשון לציון, כי בכל מקרה הגביע ישאר בעיר ראשון לציון מהטעם הפשוט שמישחק השיא בכדוריד הישראלי יהיה בין שני היריבים העירוניים המושבעים מכבי (מחזיק הגביע בשנתיים האחרונות) והפועל (בהופעת בכורה בגמר).

במסיבת עיתונאים שלשום, ביוז־מת ראשי איגוד הכדוריד, הודה ראש העירייה מאיר ניצן, כי העובדה שהגביע ישאר בעירו מסבה לו קורת רוח רבה, אך עם זאת התורם [illegible] נשיא המדינה לא יגיע למעמד זה.

חיים קופינו הילד המכבי ויצחק פרנקל עמיתו מהפועל התעמתו בשאלה אם היריבות העירונית בכ־דוריד שקולה ליריבות ההדדית בין מכבי להפועל תל־אביב בכדורסל. הערכה המקצועית היא, שאף כי לגביע כמו בכל ספורט הכדור — חוקים משל עצמו, הרי המכבים נהנים מעדיפות. העובדה, שמבין חמשת מישחקי העונה בליגה הסדירה ובגמר־יד ניצחו המכבים בארבעה — מהווה רק ראייה תחתנת.

ראשי הפועל כבר מצאו כי העובדה, שמצטייני הפועל זיו קושניר והדרון דיין חזרו זה עתה ממסע מישחקים קשה בבלגיה וב־לוכסמבורג תוכל במאמצי הקבוצה, משום שניכרת ירידה בכושרם. ההי־מור הפרטי מורה על סיכויי זכייה למכבים, אולי רק לאחר מפגן נוקשה מצד שחקני הקבוצות, כאשר המפתח להצלחה במישחק הם ההגנה והשוערים. מבחינה זו עדי־פים המכבים, שבהרכבם השוערים המצטיינים אהוד סלע ויוסי סאמט.

בהפועל מצפים לשיחזור מבצע הגביע אחרי ארבעים שנה. היה זה יעקב הדדורוב השוער האגדי, שב־שנת 1947 הניף את הגביע הארץ־ישראלי בכדורגל ועתה מצפים מיורשיו, שיעשו זאת גם בכדוריד.

טניס

סאצ'אנו נוצח גם בטורניר האמבורג

האמבורג (איי־פי ושרות "ספורט הארץ"). הטניסאי המערב־גרמני י־ליד רומניה, כריסטיאן סאצ'אנו, שנוצח בשבוע שעבר על ידי שוטר פרקים בגמר טורניר ירושלים, הודח כאן בסיבוב הראשון של האליפות הגרמנית הפתוחה על פרסים בסך כולל של 375 אלף דולאר. הוא נכנע 2—6, 4—6 לאוסטרי הורסט סקוף.

המדורג 9, הצרפתי טיירי טולאן, עלה לסיבוב השלישי אחרי שני ניצחונות רצופים: 4—6, 3—6 על הגרמני וולפגנג פופ ו־3—6, 0—6 על הצ'כי סטאניסלאב בירנר. צ'כי אחר, מילאן שרייבר, הדיח את הגרמני אנדריאס מאורר 4—6, 6—1, 5—7. הספרדי סרחיו קאסאל ניצח את האמריקאי סאמי ג'יאמאלווה 4—6, 3—6. שני המועמדים הבכירים הם הצ'כים איוון לנדל ומילוסלאב מצ'יר, המועמדים לגמר.

במישחקים אחרים בסיבוב השני ניצח הצ'כי מריאן ואידה את השוויצי יעקב לאסק 6—1, 2—6, 6—3; האיטלקי פאולו קאנה הדיח את הצ'כי ליבור פימק 6—1, 4—6, 6—1, ואדוארדו בנגואצ'אה מארגנ־טינה ניצח את הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 6—4, 6—4, 6—2.

אתלטיקה

6.02 מטר במוט לא יוכר כשיא עולמי

מונפלייה, צרפת (איי־פי). פרנץ סאלברט קפץ כאן במוט לגובה 6.02 מטר, אבל הישגו המדהים לא יוכר כשיא עולמי משום שלא נקבע בתחרות רשמית.

סאלברט בן ה־27 קבע את הישגו בשבת בתחרות ראווה מקומית. השיא העולמי הרשמי במוט הוא 6.01 מטר, ונקבע על ידי הסובייטי סרגיי בובקה.

לואיס קפץ 8.77

ואלנאס, קליפורניה (ע"צ). הישג מרשים בקפיצה לרוחק קבע האלוף האולימפי קארל לואיס מארה"ב, שניתר ל־8.77 מטר, אולם רוח גבית מעל המותר (3.37 מ' לשניה) נשבה בעת הקפיצה. שני היה אלוף כינוס הפועל, לארי מירידקס, שעבר 8.37 מטר.

קארול לואיס, אחותו של קארל, נוצחה ב־2 ס"מ על ידי סאבירנה וי־ליאמס שקפצה ל־6.59 מטר.

משחקי הפועל

16 שחיינים יבואו מקנדה

16 שחיינים מקנדה, 8 גברים ו־8 נשים, הם בין הספורטאים האחרונים הנרשמים למשחקי הפועל ה־13 שי־חלו בעוד חמישה ימים — מוסר דובר הפועל.

השחיינים הבולטים במשלחת — נשים: נסלי קיקר 100 מ' חזה; מרים סיקסון 200 מ' חופשי. גברים: סטיב לוין 200 מ' מעורב אישי; רונלד הרון 200 מ' חופשי; קמרון גרנט 100 מ' חזה.

תחרויות השחיה ייערכו בימים 7—10 במאי בבריכת השחיה של אוניברסיטת תל אביב בהשתתפות שחייני 9 מדינות: אנגליה, בלגיה, רומניה, צרפת, אוסטרליה, הולנד, קנדה, פינלנד, ישראל.

זלצר ממשיך בנתניה

זאב זלצר ימשיך להדריך את קבוצת מכבי נתניה גם בעונה הבאה — מסר אתמול יצחק תשובה מנהלת הקבוצה. המשך עבודתו של זלצר הוא, לדבריה, פועל יוצא של ההסכם שהתגבש בין הצדדים לפני תחילת העונה הנוכחית.

משחק פרידה לשומאכר

קלן (ע"ד). שוערה המודח של קלן ונבחרת מערב־גרמניה בכ־דורגל, האולד טוני שומאכר בן ה־33, הודיע כאן כי קבוצתו תקיים לכבודו מישחק פרידה באוגוסט, נגד נבחרת "שאר העולם".

שומאכר, שהודחה לצמיתות על ידי קבוצתו, אמר כי הוא מתכונן לחתום חוזה לשלוש שנים עם קבוצה חדשה בטרם יפרוש מפעי־לות ב־1990.

לחיצת יד של המאמן הלאומי צבי שרף והבעה נרגשת של הקפטן החדש דורון ג'מצ'י, אתמול באימון הבכורה של הסגל בחולון. (צילום: עודי קרן)

עידן חדש בכדורסל: נבחרת בלי ברקוביץ'

דורון ירש את תפקיד הקפטן ואלימלך את החולצה מספר 9

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

עבר ועתיד כמו שימשו בערב־בוביה בשעות הבוקר באולם בחולון — שם התכנסו אתמול כדורסלני הנבחרת לאימון רא־שון לטורניר מישחקי הפועל, ולא פחות חשוב — לאליפות אירופה שתחל בראשית יוני ביוון. אימון ראשון שלאחר עידן מיקי ברקוביץ' — ואף כי איש לא הזכיר את שמו, שוב לא היה ספק: השפעתו ניכרה בכל, אפילו בזוטות, בסמלים ובמ־חושה.

זה בכלל לא נראה היה כמו מלחמת ירושה, אבל הירושה חולקה כמו בכל משפחה גדולה ואפילו ליותר מאדם אחד — ללמרבם, מה גדול וחשוב חלקו של ברקוביץ' כמעצב תקופה בנבחרת. דקות מעטות לפני האימון קיבל "מיקי ברקוביץ' החדש", הלא הוא מיודענו דורון ג'מצ'י, את איצטלת הקפטן. "זה ציון דרך בחיי הספורטיביים והתפקיד המחייב אחריות רבה", יאמר דורון אחר כך. ובתוך דקות ספורות אפשר לראותו רץ בראש טור ארוך של 16 שחקנים מצטיינים (פרט ללאון מרסר שישוב מארה"ב רק מחר), מקיף את מישטח הכדורסל הצבעוני והוזהו כאילו אומרת "התפקיד הזה תפור לי כרבעי".

ומי יקבל את החולצה מס' 9 של מיקי? — אנו כמו שואלים בעינינו ותרים אחרי החולצה היוקרתית. "המלך" ישראל אלי־מלך, משיבים לנו. היתה קצת בעיה עדינה עם ארי רוזנברג, שהוא בעל החולצה 9 במכבי חיפה, אבל הוא התרצה משהד סבר לו שעליו לוותר לאלימלך בזכות הוותק שלו בנבחרת. "אני מרגיש כבוד גדול ללבוש החו־לצה של מיקי", אומר ישראל ועיניו יוקדות. הוא מקווה להוקיר את מיקי גם ביכולת. "מס' 9 היה שם דבר וזה מחייב אותי לשמור על המספר הזה", הוא אומר.

אין פנאי לסנטימנטים: צריך לצאת לעבודה, ואתמול העביד המאמן הלאומי צבי שרף ועוזרו רני כהנא את הבחורים בפרך. יותר משעתיים של אימונים קשים: בסיגנון של מכבי תל־אביב לפני גביע אירופה. לא רוצים לסיים את האימון. צריך לגרש את דורון והן לפני כיבוי האורות. מן חבורה רצינית שכזאת, שנוסכת בך ביטחון. מוציאים מהם את ה"מיץ" ואחר כך יאמרו לך תירוצים: אימון בכורה, עדיין לא בכושר, ושאר ירקות. אם זה נקרא לא להיות בכושר, מה יהיה כשכבר יהיו בכושר? ושימו נא לב: מדובר רק באימון ראשון.

כולם מתאמנים במרץ, ורק דורון שפע הפצוע ברגלו משוחרר מן האימונים הקשים. צרים את העין מוטי דניאל וניר ריכ־לים, שחזרו מארה"ב, וכן הצעיר יצחק כהן הוסמן ממכבי תל־אביב. דניאל מרוצה חוזר לקראת הופעה במדי מכבי תל־אביב בעונה הבאה, וטוען כי היה זה אימון ראשון שלו לאחר חודש וחצי, וכי עליו להסתגל לנבחרת החדשה, שחלק מן השחקנים שבה כלל אינו מכיר. ריכליס דווקא רואה את המעבר כטבעי וסבור, כי השהות בארה"ב שיפרה אצלו אלמנטים חיוניים בתחומים השונים, כמו מהירות וניתור לסל.

חן ליפין אומר כמעט לאקר־גית, כי קיים פוטנציאל מצויין. הנבחרת הזו תגיע רחוק. אפשר בהחלט להסכים עימו, וקל גם להבין לליבו של האוזי לאסוף, המבקש כל העת לדבר עימו רק על הנבחרת, ולא על הפועל תל־אביב.

לפני תום האימון עוד נשמ־עות נזיפותיו של המאמן שרף, אך בסוף הוא מודה: "אני שבע רצון מהאימון הראשון". וכן, לשביעות רצון, שרף כבר אומר לדרכנו. אמר לנו, שהאימון הזה [illegible] אחרי 4 שעות.

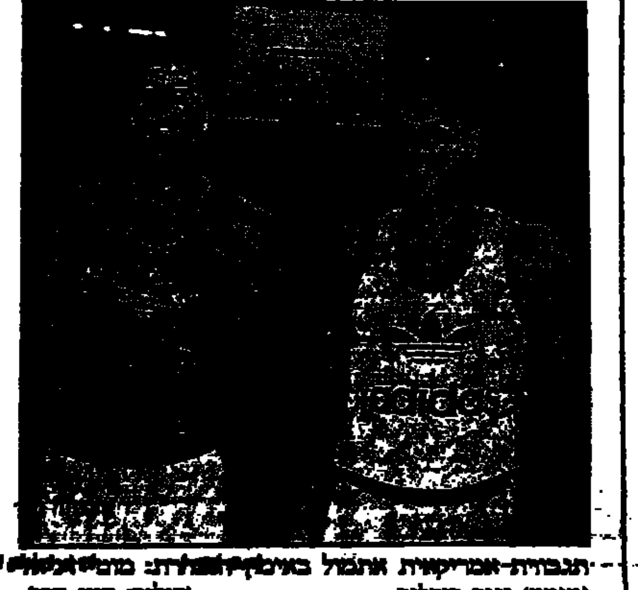

הנבחרת האמריקאית אתמול באימונים [illegible] (מימין) וניר ריכליס. (צילום: עודי קרן)

הלילה הארוך ביותר של הכדורגל האירופי

שלב קריטי במוקדמות אירופה: 11 משחקים, כאשר הסכנה העיקרית מרחפת על האלופה צרפת (בבית מול איסלנד)

אליפות אירופה

מאת אבנדין וודשו

להנזן (איי־פי). השלב המוקדם של אליפות אירופה בכדורגל לשנת 1988 מגיע הלילה לציון־דרך קריטי, כאשר כמה נבחרות מצויות על סף הדחה. לא פחות מ־11 מישח־קים יהיו ברחבי היבשת, כאשר הערבים הסוערים ביותר של השנה. הסכנה העיקרית מרחפת על צרפת, אלופת אירופה זה ארבע שנים, העלולה להחמיץ את שלבי הגמר שיהיו בשנה הבאה במערב גרמניה.

הצרפתים, שהופיעו אשתקד בחצי גמר הגביע העולמי במכסיקו, אינם מצליחים להתאושש מפתיחה מאכזבת ומדורגים במקום הרביעי בבית 3, עם 2 נקודות בלבד משלושה משחקים. הפסד מפתיע או אפילו תיקו ביתי עם איסלנד בפאריס — יהיה סוף פסוק לגבי צרפת, בעיקר אם תנצח הערב נבחרת בריה"מ את מזרח גרמניה. שתיהן בראש הדירוג בהפרש נקודה, עם הנבחרת כוכבת ברורה לגמר. שלושה משחקני נבחרת פצועים — באטיסטון, פרדי ושיגאבה, כולם מהמוליכה בורדו — ואין גם לשכוח, כי צרפת עדיין לא כבשה שער זכות בטורניר זה.

המשחק הגדול בבית 1 יהיה בבוקארשט, שם תנסה נבחרת ספרד — סגנית אלופת אירופה ב־1984 — לשמור על מאזנה המושלם במשחק חוץ קשה נגד רומניה, המפגרת אחריה בשתי נקודות. אלבניה תנסה לזכות בנקודה ראשונה בבית זה, כאשר תארח את אוסטריה. שנחלה הפסד ביתי לספרד ויצאה ככל הנראה מהמירוץ על הכרטיס לשלב הגמר.

כמו ספרד, שומרת גם אנגליה על הישג מושלם של 6 נקודות משלושה מישחקים בבית 4, עם מאזן 0—7 בשערים. אין היא חוששת שיו־גוסלביה, המתארחת הערב בבל־פאסט אצל צפון אירלנד, תסכן את מעמדה. חניכיו של בובי רובסון משחקים באיזמיר נגד טורקיה, שהובסה בשני המישחקים האחרונים על ידי אנגליה 0—8 ו־5—0. אנגליה תופיע בלעדי בלמיה בוצ'ר, ויויאן, הקשר רייד והחלוץ בירדסלי — כולם פצועים. מלך השערים קלייב אלן (47 העונה) ומארק הייטלי ממילאן מועמדים להתקפה לצידו של גארי לינקר.

בבית 5 תשאב הערב יוון, המובילה עם 7 נקודות, עידוד מ־80 אלף צופים כאשר תארח את פולין, אשר איבדה לא מכבר נקודה מפתיעה בתיקו 0—0 עם קפריסין. פולין תשחק בלי כוכבה זביגנייב בונייק, שאינו ביחסים טובים עם המאמן הלאומי ויצ'ך לאזארק.

הולנד, המפגרת בבית זה בנקודה אחרי יוון, מארחת ברוטרדאם את הונגריה שהפסד נוסף ישים קץ לשאיפותיה. היחסים המתוחים בין שחקני איאקס ואיינדהובן מעיבים על הכנות הסגל ההולנדי.

ויילס מארחת הערב את צ'כיה ברקסהאם, בבית 6, כאשר לשתיהן 3 נקודות. לוויילס משחק חסר והיא מהמרת על כוח המחץ של חלוציה איאן ראש ומארק יוז. גם לדנמארק 3 נקודות בבית זה, והיא מתארחת הערב אצל פינלנד בהלסינקי, שם תיאלץ לשחק בלעדי כוכביה מיכ־אל לאודרופ (לא שוחרר על ידי יובנטוס) ופראבן אלקיאר (פצוע).

בבית 7 תנסה הרפובליקה האירית (אייר) לבלום בדבלין את בלגיה, כדי להשתוות עימה במאזן הנ־קודות.

מוחמד עלי ייצר מכוניות בברזיל

סאו־פאולו (איי־פי). מוחמד עלי בן ה־45, מי שהיה אלוף העולם באיגרוף במשקל כבד, הגיע לכאן, כדי לסיים עיסקה לייצור מכונית־ספורט יוקרתית ומשוכללת. המכונית תיקרא "אל־פאסי מיראז'", על שם הנ־סיך הסעודי מוחמד אל־פאסי, אשר משותפו של עלי והממן העיקרי של עסקיו.

על פי התיכנון המוקדם, יפ־לוס קו־הייצור 15 מכוניות ביום, שמחירן ינוע בין 15 ל־18 אלף דולאר.

קדם־אולימפי

קולומביה וארגנטינה בראש בדרום־אמריקה

לה־פז (ע"צ). במישחקים הקדם־אולימפיים באיזור הדרום־אמריקאי בכדורגל, הנערכים בבוליוויה, גברה פאראגוואי על אורוגוואי 1—0. בר־אזיל ופרו סיימו 1—1. קולומביה מו־סיפה להוביל עם 7 נקודות מארבעה משחקים ומקדימה ב־3 נקודות את ברזיל, פאראגוואי ואורוגוואי.

בבית האחר, גם הוא בבוליוויה, הכניעה ארגנטינה את בוליוויה 0—3 ואקוואדור ניצחה את ונצואלה 1—0. לארגנטינה בראש הטבלה 6 נקודות מארבעה מישחקים והיא מקדימה בהפרש שערים את בוליוויה.

כדורסל

ניצחון 109—71 לנבחרת בבאר־שבע

מאת סופר "ספורט הארץ"

הנבחרת הלאומית סיימה אמש "יום ליגמורים ארוך" בבאר שבע, כאשר ניצחה את נבחרת אס"א בהפרש 38 נקודות, 109—71 (31—53).

במישחק, שבו הירבה המאמן צבי שרף בחילופים, בלט מוטי דניאל שקלע 24 נקודות (20 במחצית הראשונה). עוד הירבו לקלוע תומר שטיינהאור 22, ארי רוזנברג 14 ונדב הנפלד 13. לא שיחק דורון ג'מצ'י הפצוע לאסוף. לאס"א הירבו לקלוע: ניב בנגין ואמיר ביזו 14 נקודות כל אחד.

מאמנת הקאדטיות: יש לגדל ענקיות

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

"על הכדורסל הנשי בישראל ללמוד מן הדוגמה היוונית — לבחור נערות בעלות מיבנה גוף אתלטי וגבוהות ולהכשירן לכדורסל, כדי שיוכלו להתמודד בעתיד עם הענ־קיות של הגוש המזרחי, כי זו הדרך היחידה להצלחה" — זו המסקנה העיקרית של יעל פיי־קרס, מאמנת נבחרת הקאדטיות, שחזרה אתמול מיוון שם סיימה אחרונה בקדם אליפות אירופה.

המאמנת אינה מאוכזבת כיוון שקשה היה מלכתחילה לבלום את בנות יוגוסלוויה והונגריה, שיש להן ענקיות מעל 1.90 מ'. "יחד עם זה התמודדנו בכבוד, שיחקנו כדורסל טכני ואוראי, וכמעט ניצחנו את היווניות. גם ההפסד ליוגוסלוויה המצויינת בהפרש 22 נקודות לא היה בגדר תבוסה. הרכזת שלנו לי־מור מזרחי היתה המצטיינת בטור־ניר", אומרת יעל פייקרס.

אשפי הארלם באים ל־13 הופעות בישראל

אשפי הארלם יגלו את מיטב כישוריהם וכישרונם בנוסח הגלובטרוטרס, ב־13 הופעות ראווה בר־חבי הארץ — וגם בעבר לתוחמי הקו הירוק. הלהקה תגיע ב־21 במאי ות־קיים את הופעותיה עד ל־25 בחודש. הלהקה — ספק קבוצת כדורסל, ספק נכונות של להטוטני כדורסל ובידור — תשחק נגד כוכבי ניו־יורק. במסגרת הופעותיה תופיע גם קבוצת "השרים המעופפים" בפעלי ראווה.

במסיבת עיתונאים נמסר אתמול, כי מחירי הכרטיסים יהיו מ־10 ש"ח לילדים עד 30 ש"ח למבוגרים. האמרגן, המביא את הלהקה, הוא מאמן הכדורסל הוותיק שמואל יעקבסון.

● אילין לוד תתמודד הערב ב־20.00 נגד נבי צה"ל בחצי גמר גביע המדינה בכדורסל לנבית.

חדשות חוץ

5,000 איראנים מתאמנים בתפעול ציוד צבאי בבסיסים שונים בסין

לדברי "אל קבס" הכווייתי מודאגים הסובייטים מרמת המחוייבות המעמיקה בין פקין לטהראן

נשק כווית (ע"מ). העתון הכווייתי "אלקבס" מגלה פרטים על שיתוף פעולה הדוק בין סין לאיראן. העי־תון יודע לספר, כי לטהראן הסובייטי יש ידיעות על שיתוף הפעולה הסיני־איראני. על פי ידי־עות אלה, הסינים שיגרו לאיראן בין 10 אלפים ל־15 אלף מומחים בנושאים שונים ובמיוחד מומחים צבאיים.

יותר מ־5,000 איראנים מתאמנים עתה בתפעולו של ציוד צבאי מסוגים, יחסית, בבסיסים סיניים שונים. ניתן לומר, אומרים המקו־רות, כי שיתוף הפעולה בין פקין לטהראן הגיע לנקודה של מחוייבות אסטרטגית הדדית.

דיפלומט מערב אירופי בביירות אמר ל"אלקבס", כי "התפתחות היח־סים הצבאיים בין פקין לטהראן תהיה לטובתה". לפי דעתו, הרוסים שבכבוש לאפגניסטאן, כדי לבלום את הסינים לא יקבלו בשום פנים ואופן נוכחות סינית רצינית באיראן. דבר זה מביא אותם להשיט עזרה לעיראק.

איש אינו מפקפק כבר, שהנשק הסובייטי היה הנשק העיקרי שאי־פשר לעיראק לבלום את גל ההיתקפה האיראנית ביעילות יתר־רה.

מקורות מסויימים טוענו, כי אם הסובייטים יודעו את הידיעות האמורות לפיהם טהראן שולחת לוואשינגטון, (במסגרת העסקה הי־דועה), טנק "טי־62" שנפל לידיה בעת הקרבות, הם ישנו מעתה האיך את יחסם לעיראק מבחינת הכמות והאיכות של הציוד המלחמתי.

שרידי גופו של בודהה התגלו בסין 1371 שנים אחרי הקבורה

פקין (ע"ד). שתי כדוריות קטנות של עצם, האמורות להיות חלקים מגופו של בודהה, נתגלו בקופסת־אבן שנקברה בקרבת פקין לפני 1371 שנה, אמרו אתמול נציגים דתיים סיניים.

היו"ר של האגודה הבודהיסטית הסינית, ז'או פוצ'ו, אמר במסיבת עיתונאים, כי השרידים המקודשים, שנתגלו במערה בקרבת היכל יונג'ו, מדרום־מערב לפקין, בשנת 1981.

הוא הוסיף, כי הידיעה על הגילוי לא פורסמה עד היום משום שהשלטונות רצו תחילה "לעשות הכנות מלאות".

דובר אחר אמר, כי השרידים יוצגו בחודש הבא במטה של האגודה הבודהיסטית בפקין.

כתובות על ארגזי־האבן, בהם נמצאו השרידים מציינות, כי הם הוטמנו במערה בשנת 616.

מקדש יונג'ו מפורסם הודות לאוסף הכתובות הבודהיסטיות, שנחרטו על יותר מ־14,000 לוחות אבן.

עיתון מצרי: ישראל אשמה בפריקת עול המוסר של מצרים המגיעים לדרום סיני

המצרים מגיעים כתיירים לאיזור ומושפעים מהתנהגותם המוסרית של התיירים המגיעים מישראל

קהיר (ע"מ). ישראל חותרת לשי־מור על "דריסת־רגל" בדרום־סיני, והיא מנצלת לשם כך את התיירות. האשמה זו מעלה העיתון "אל־שעב". המאשים את ישראל כי היא גם גורמת ל"פריקת עול המוסר, מצער שבצעירים מצריים המגיעים לדרום סיני, מתפתים לנהוג כמו התיירים". העיתון טוען כי שלטונות מצרים מסייעים לישראל בהגשמת יעדיה.

במאמר המתפרסם ב"אל־שעב", כותב ד"ר אחמד חסין אלצאווי: "עובדות מסויימות המסתתרות מא־חורי הישגים שמימשה מצרים בשנים האחרונות בתחום התיירות בדרום־סיני, מעידות כי בין הישגים אלה מקשרים "חוטים" משותפים, המוכיחים כי קיימת תוכנית להפ־נית התיירות בחופי דרום־סיני לכיוון מסויים, המשרת בראש ובר־אשונה את ישראל ואת יעדיה.

עובדות אלו מתבטאות בהסכם התיירות שישראל הצליחה להשיג, המאפשר לישראלים להיכנס ללא אשרה, למשך שבוע, לדרום־סיני, דרך טאבה, וכן מתבטאות בכך שהתכנון התיירותי המצרי באזור זה עלה בקנה אחד עם יעדי ישראל, החותרים לשמור בדרום־סיני על אמתלה לדריסת רגל", כותב "אל־שעב".

"כל הסימנים מעידים, אם כן, שישראל חותרת לכינון מעין נורמ־ליזציה באזור זה על־ידי גרימה של פריקת־עול המוסר, שהרי צעירים מצרים רבים מגיעים לשם בטיולים ומתפתים לנהוג כמו התיירים, ואף יתכן שיש בכך משום הזדמנות ליצירת קשרים בינם לבין הצעירים הישראליים.

"אשר לבדואים, הם מגישים שיר־ותים שונים לתיירים, ויש להם אינטרס בהימשכות סוג זה של תיירות, לפיכך ישראל הבטיחה את נאמנותם או לפחות את ידידותם.

"הדבר המצער הוא שיתוף הפעו־לה המוחלט מצד האחראים המצריים המסייעים להצלחת מזימה זו. זהו משחק באש, שיהיה כרוך בעתיד בתוצאות חמורות ביותר", מסכם המאמר ב"אל־שעב".

מיליוני המוסלמים החלו בתענית חודש הרמדאן

ריאד (ע"ד וע"צ). מיליוני מוסלמים החלו לצום אתמול עם ראיית הירח החדש, המציין את התחלת חודש הרמדאן. הצום התחיל בסעודיה, ערש האיסלם, ובכמה מדינות שכנות, ואילו באחרות יתחיל הצום היום.

סעודיה, שבה כ־12 מיליון מוסלמים ובשטחה נמצא המקום המקודש ביותר לאיסלאם הכ־עבה במכה, והודיעה לתושבים זרים כי הם צפויים לגירוש אם יאכלו, ישתו או יעשנו בפומבי בשעות הצום. מוסלמים המתע־למים מן הצום לאורך כל שעות היום, במשך חודש, צפויים למלקות או למאסר על פי חוקי הקוראן הנהוגים בסעודיה.

בבחריין השכנה רעמו התו־תחים מאוחר בלילה, כדי לבשר את ראיית הירח החדש ואת תחילת חודש הצום. גם ירדן, כוויית, איחוד הנסיכויות הערביות וקטאר החלו בצום.

מצרים, המדינה הערבית הגדולה ביותר ובה 50 מיליון איש, תתחיל בצום היום.

בלבנון התחיל הרמדאן את־מול לגבי המוסלמים הסונים, אולם לגבי השיעים יחל הצום היום. באיראן ובעיראק יחל הצום היום.

בימה ארסית בעיתונים סובייטיים נגד מתנגדי משטר ופעילי עליה

בפגישות הפעילים היהודיים "מתנהלות תגרות משפילות על קצה נקניק מיובא או גומי לעיסה"

מוסקווה (ע"צ). העיתונות הסובייטית פרסמה בימים האחרונים מאמ־רים רבים המגנים את פעילי העליה ואת מתנגדי המשטר [illegible].

עיתון הרפובליקה של מולדאוויה, "סובייטסקאיה מולדאוויה", פרסם שני מאמרים תחת הכותרת "תיירות [illegible] — [illegible], מלכים ללא כתר", המוקיעים את פעילי העליה במולדאוויה.

בעיתון מופיעה רשימה מפורטת מאוד, הכוללת שמות [illegible] יהודים "מכניסי אורחים". המארגנים בביתם "אסיפות" ו"סמינרים" על התרבות היהודית והשפה העברית, פעילות היכולה להתנהל בבריה"מ [illegible] רק במחתרת. [illegible]

מתיחות בין יהודים לשחורים בברוקלין; היהודים החרדים דורשים הגנה משטרתית

שני בחורי ישיבה נרצחו בסתר אשתקד; ביתה של אשה שחורה נפגע מבקבוק תבערה

ניו יורק (עסט"א). יותר מ־20 חברים של "קבוצת ההגנה היהודית" הפגינו אתמול מול מטה המשטרה בשכונת קראון הייטס בברוקלין, בדרישה להעניק הגנה משטרתית רבה יותר לחסידים בשכונה זו.

לדברי הרב יעקב לויה, יו"ר "קבוצת ההגנה היהודית", קיימו חברי ארגונו את ההפגנה כדי למחות "מחדודורה" ממצעד שערכו בשבת ה־11 באפריל 300 תושבים שחורים של השכונה.

המפגינים השחורים האשימו, כי שני חסידים היו מעורבים ב־26 בפברואר בזריקת בקבוק תבערה לביתה של אשה שחורה בשכונה.

כתוצאה מכך גברה המתיחות בין שחורים ויהודים בקראון־הייטס, וכל קבוצה מאשימה את השני שכנגד.

הרב לויה, שדיבר במסיבת עתו־נאים במרכז חסידי לובביץ' בקראון הייטס, אמר כי הקהילה החסידית בשכונה אינה מקבלת הגנה משטר־תית נאותה מפני התקפות אנטישמ־יות המבוצעות על ידי שחורים.

הוא קרא למנות תובע מיוחד כדי לחקור את רציחתם של שני חסי־דים, בשתי תקריות נפרדות, בסתיו אשתקד בקראון־הייטס. הרב לויה מסר לסוכנות סט"א, כי צעירים שחורים זרקו ביצים לעבר המפגינים של קבוצת ההגנה היהודית. אולם, במהלך ההפגנה בת 45 הדקות, לא היה להגנה באותה מצד המשטרה ולא היו תקריות נוספות.

בקראון־הייטס חיים כ־40,000 תושבים, ומעריכים, כי רק 10 אלף מהם יהודים.

ביהמ"ש העליון בדרא"פ ביטל הגבלות על העתונות

דרבאן (ע"צ וע"ד). בית המשפט העליון של דרום־אפריקה ביטל אתמול תקנות של הממשלה האוסרות לנהל מערכה למען שחרורם של עצירים פוליטיים, ומגבילות את חופש העיתונות וחופש הביטוי.

ארבעה ארגונים המתנגדים למדיניות האפרטהייד, הגישו עתירה נגד הצעדים שננקטו במסגרת מצב החירום, שהוכרז בדרום־אפריקה ביוני אשתקד.

החלטת בית המשפט, פירושה כי כתבים וצוותי טלוויזיה יוכלו לשוב ולסקר תסיסה בקרב השחורים, לאחר שבשלוש השנים האחרונות נהרגו, לפי אומדן, 2,400 איש בהתנגשויות שונות. העי־תונאים גם יוכלו לחזור ולסקר את פעולות המשטרה, כגון זו שבה שוטרים ירו והצליפו בסטודנטים שהפגינו שלשום באוניברסיטת קייפטאון.

איראן גירשה שני דיפלומטים אוסטרליים

קנברה (ע"ד וע"צ). איראן החלי־טה לגרש שני דיפלומטים אוסטר־ליים, לאחר שהטלוויזיה באוסטרליה הקרינה תכנית סאטירית ששמה ללעג את האייאתוללה חומייני, מסר אתמול דובר של משרד החוץ בקנברה.

לשגריר האוסטרלי בטהראן נמסר אמש, כי הנציג המסחרי הבכיר, גלן טורנאן וסגן הנציג הבכיר, ריצ'רד פלטשר, הצטוו לעזוב את איראן בתוך 72 שעות.

שלטונות איראן מסרו, כי הסאטי־רה, שמה ללעג "את האיסלאם ואת עיקרי איראן".

איראן כבר גירשה בפברואר שני דיפלומטים מערב גרמניים, אחרי הקרנת סאטירה בטלוויזיה, בה נראה חומייני מוכה בערמה של תחתוני נשים.

טהראן גם גירשה בנובמבר אשת־קד שלושה דיפלומטים איטלקיים וסגרה מרכז תרבות איטלקי, בתוקפות אחרות, גם היא בעקבות תו־כנית טלוויזיה שנחשבה כמעליבה את איראן.

התוכנית האוסטרלית שהוצגה ב"ני־סה" על ידי הבדרן הואדאני, כללה "דאיק" עם חומייני על ידי ע־תונאית רעולת פנים. הכוונה לאיום המנהיג האיראני "לפוצץ את העולם".

ת"א מקום 35 בסולם הערים היקרות לתושביהן

לונדון (איי־פי). יוקר המחייה בתל־אביב עומד במקום ה־35 בין ערי העולם — כך עולה מסקר, הכולל 100 ערים ברחבי־תבל, שפורסם אתמול בלונדון.

העיר שהחיים בה יקרים ביותר לתושביה היא טוקיו, ובעקבותיה — אוסאקה, בראזאוויל, האסקור וטהראן. לונדון מופיעה במקום העשירי, בעקבותיה ציריך, וינה וקופנהאגן.

יוקר המחייה בפאריס מביא אותה למקום ה־18, והוא מדורגת במקום ה־23 ותל־אביב (35) מצוייה בין ניו־יורק (34) לסאו־פאולו (36) וואשינג־טון (37) ולונדון (39).

מצבה להומוסקסואלים נרדפים ליד בית אנה פרנק באמסטרדם

אמסטרדם (ע"ד). באמסטרדם הוחל בהקמת יד־זכרון להומוסקסואלים הנרדפים בכל הדורות — על כך הודיע דובר מטעם איגוד ההומוסקסואלים בהולנד.

עורך את המהדורה: [illegible]

ההורים קנו כלב

ג'ייסון וילסון בן הארבע מאריזונה, [illegible] נראה מחויך מונה לאחר שתוקף בגנו ב־13 תפרים [illegible]. ג'ייסון הותקף על־ידי הכלב [illegible] החדשים, שמשפחתו קנתה [illegible] עירונית, [illegible] את ג'ייסון [illegible]. (צילום: רויטר)

האם אתה מוכר היטב? DO YOU SELL WELL
מחקרי שוק אמיתיים — כדי להקל על אנשי המכירות שלך
אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-252967, ת.ד. 33439

חדשות המשק

ועדת הכספים תידרש לדון בשינויים בתקציב המדינה

מאת עקיבא אלדר

ועדת הכספים תידרש לדון בשינויים בתקציב המדינה לשנה הנוכחית, לאחר הגילוי של "עודף" של יותר ממיליארד ש"ח בהכנסות המדינה בתקציב 1986. הדרישה תועלה ע"י סיעת המערך כי חלקו יוקדש לכיסוי הקיצוץ המיועד בתקציבי החינוך והבריאות ולהרחבת בסיס המס לשכבות הביניים והשכבות הנמוכות.

כשבוע, לאחר התנגדות סיעת המערך לקיצוץ 24 מיליון ש"ח בתקציב משרד החינוך ו־30 מיליון ש"ח בתקציב משרד הבריאות, אישרה ועדת הכספים תקציב ביניים לתקופה שמ־1 באפריל עד 15 במאי. בתקופה זו היו השרים אמורים להגיע להסדר עם האוצר על מסגרת תקציב משרדיהם. עד כה אין הסדר והוועדה תידרש לפסוק בנושא.

מרכז סיעת המערך בוועדה ח"כ חיים רמון, יתבע דיון בוועדת הכספים שבמהלכו יבחנו מחדש סעיפי תקציב השנה השוטפת מחשש כי כל הצגת התקציב לשנת 88־1987 אינה נכונה. ח"כ רמון אמר כי דרישתו מבוססת על העובדה כי לממונה על התקציבים באוצר אין הסבר סביר לפער של 1.45 מיליארד ש"ח שנבע מהצהרה על גרעון של 553 מליון ש"ח בתקציב 1986 לעומת ספיגה של 2.9 מליארד ש"ח ממיסים.

גם ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) גינה את מה שכינה תרגיל ההטעיה של חברי ועדת הכספים מצד האוצר ערב אישור תקציב 88־1987. צבן דורש להעביר את הנושא לבדיקת מבקר המדינה ובכוונתו לפעול להגברת הפיקוח של ועדת הכספים על ביצוע התקציב. ח"כ צבן היה בין אלו שדרשו בשנת התקציב הקודמת לקבל דיווח על ביצוע התקציב, אך דרישתו לא נענתה על ידי האוצר.

הנהלת טפחות רוצה לנכות מהעובדים חצי השכר עבור הימים שבהם הבנק הושבת

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

סכסוך חדש פרץ בבנק טפחות בין ההנהלה לבין העובדים, על רקע תביעת ההנהלה לנכות מהעובדים מחצית משכרם עבור התקופה שבה היה הבנק מושבת.

ההנהלה אומרת שיש לנכות, לצורכי שכר, ארבעה ימים מתוך שמונה ימים שבהם היה הבנק מושבת. העובדים מתנגדים וטוענים שלא הם השביתו את הבנק אלא ההנהלה.

למכירה
(אפשרי גם חלקית)
עסק משגשג וריווחי
בענף המזון
מיליון דולר במזומן
והיתרה בתשלומים ל־10 שנים
נא לפנות לת.ד. 4106 ת"א מיקוד 61041
בצירוף פרטים מהם לגבי
יכולתו של המתעניין

המזרחי הפסיד 23 מיליון ש"ח ב־86' לעומת רווח של 8.3 מיליון ש"ח ב־85'

המנכ"ל מיכאל צבינרי: שנת 1987 תצביע על רווח נאה • ההפרשה לחובות מסופקים — 69 מיליון ש"ח

מאת אריה לביא

הפסד בנק המזרחי בשנת 1986 הגיע ל־23 מיליון ש"ח לעומת רווח של 8.3 מיליון ש"ח ב־1985, התברר אתמול עם פירסום התוצאות העיסקיות של הבנק. בנק המזרחי הוא היחיד מבין חמשת הבנקים הגדולים שסיים את השנה בהפסד.

המזרחי הפריש לחובות מסופקים סכום שיא, יחסית לגודלו, 69 מיליון ש"ח לעומת 47.1 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. לשם השוואה, בנק הפועלים שהציג את ההפרשה הגדולה ביותר לחובות מסופקים הפריש למטרה זו סכום כמעט כפול, 120 מיליון ש"ח, והוא גדול פי חמש מבנק המזרחי.

10% ירידה בהון

ההון של בנק המזרחי ירד ביותר מ־10 אחוז — 34 מיליון ש"ח — והגיע ל־289 מיליון ש"ח. חלק מהירידה בהון נובעת מההפסד שהיה לבנק ועוד 10.5 מיליון ש"ח בגין התאמות הנובעות מתרגום דוחות של החברות הבנות בחו"ל. הפרשים אלה אילו היו באים לידי ביטוי בדו"ח רווח והפסד ולא בהון העצמי היה ההפסד של הבנק גבוה יותר.

בנק המזרחי הציג אתמול למעשה חידוש בחשבונאות הבנקאית כאשר הציג נתון לא מקובל עד כה לפיו הרווח המתואם מפעולות רגילות, לפני הפרשה לחובות מסופקים והוצאות מימון מיוחדות והפחתות מיסים הסתכם ב־68.7 מיליון דולר לעומת 96.4 מיליון דולר בשנה הקודמת. מנכ"ל הבנק טען שמבחינה זו הבנק נמנה עם הבנקים הרווחיים ביותר במערכת.

לדברי יו"ר מועצת המנהלים של הבנק יצחק יגר והמנכ"ל מיכאל צבינרי הנתונים על הרבעון הראשון מצביעים על רווחיות גבוהה ואם לא יהיו אירועים חריגים הרי ש־1987 תסתיים ברווח גבוה אך גם אם יהיו אירועים שונים במשק תסתיים 1987 ברווחים של מיליוני דולרים.

יו"ר הדירקטוריון יצחק יגר (משמאל) והמנכ"ל הבנק מיכאל צבינרי, בעת שמסרו את דו"ח הבנק. (צילום: עודי קרן)

הדולר מתייצב — הזהב יורד

לונדון (ע"ר). הדולר התייצב ביום ג' בשוקי הכספים של אירופה ואילו מחירי הזהב והכסף, אשר האמירו באפריל, בתגובה על חולשתו של הדולר והחששות מפני אינפלציה מחודשת - ירדו אתמול ירידה תלולה.

הדולר עלה ביום ג' כדי פניג אחד ויאן אחד לעומת מחירי הנעילה ביום ב'. הוא נסחר באירופה ב־1.7935 מארק גרמני ו־139.35 יאן יפאני. ביום ב' ירד מחיר הדולר בטוקיו, כזכור לשפל ללא תקדים מאז מלחמת העולם השניה, 137.25 יאן.

224 אלף ש"ח פיצויים — על ניתוח ששיתק יד

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בית החולים סורוקה בבאר שבע ישלם פיצויים בסך 224 אלף ש"ח למאיר דרעי, 34, מבאר שבע, שתבע את בית החולים לאחר שידו השמאלית שותקה עקב ניתוח אורולוגי, שלא היה קשור כלל ליד הנפגעת. הסכום נקבע בעסקת פשרה שקיבלה תוקף של פסק דין.

על פי החלטת נציבות מס ההכנסה:

אורכה אוטומטית לחברות בהגשת דו"חות על הכנסה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נציבות מס ההכנסה ולשכת רואי החשבון סיכמו אתמול על הארכת המועד להגשת הדו"חות השנתיים על הכנסה לכל החברות, לשנת 86'. נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ, אמר כי תינתן אורכה כללית לחברות, להגשת הדו"ח עד ל־31 ליולי 87'. על פי החוק, החברות אמורות להגיש את הדו"ח השנתי על הכנסה לשנת המס 86', עד ה־31 למאי, ואולם, בעקבות המעבר לשנת המס האחידה, הוחלט כאמור לתת אורכה לכל החברות.

רואה חשבון שיגיש עד למועד זה, 25 אחוזים מהדו"חות של חברות שבטיפולו, יקבל אורכה אוטומטית, לפיה יוכל להגיש את יתר הדו"חות עד ה־31 לאוקטובר 87'. רואה חשבון שיגיש עד ל־31 לאוקטובר 87', 60 אחוזים מהדו"חות, יקבל אורכה להגיש את יתרת 40 האחוזים של הדו"חות עד ה־31 לינואר 88'. רואה חשבון שלא יעמוד במיכסות הללו, יצטרך להגיש בקשות ספציפיות למתן אורכה בהגשת הדו"חות וכן תוכנית עבודה סלולת הדו"חות על הכנסה משוערת לשנת המס 86'.

נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ, אמר אתמול כי מתן אורכה אוטומטית להגשת דו"חות מס לשנת 86', מהווה הקלה אדמיניסטרטיבית עצומה.

לפקידי השומה, רואי החשבון והחברות ויחסוך צורך להגיש בקשות בודדות לתוכניות עבודה ודו"חות משוערים.

סופר "הארץ" מציין כי חברה שעדיין לא הגישה דו"חותיה לשנת 85', לא תקבל אורכה אוטומטית. האורכה לא תחול גם על חברות שבחקירות על ידי מס הכנסה. חברות שדו"חותיהן כבר הוכנו, יוכלו להגיש את הדו"חות 30 יום בלבד, מיום סיום הכנת הדו"חות.

המינהל לתכנון כלכלה ומימון במשרד התעשייה והמסחר:

תחזית של עליה בייצוא התעשייתי יעבור את הד־7 מיליארד ד' ב־87'

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היקף הייצוא התעשייתי הכולל במשך השנה יסתכם ביותר מ־7 מיליארד דולר. כך עולה מעדכון תחזית הייצוא, שערך בימים האחרונים המינהל לתכנון כלכלה ומימון במשרד התעשייה והמסחר.

דוד ברודט, סמנכ"ל משרד התעשייה והמסחר וראש המינהל לתכנון כלכלה, מסר כי עדכון התחזית מבוסס על ההתפתחויות שחלו בחודשים האחרונים בשווקים הבינלאומיים, במיוחד במחירי הסחורות בעולם והשינוי בשערי המטבעות העיקריים.

גידול בייצוא ענפי תעשיה שונים

על־פי התחזית, במונחים דולרים יעלה הייצוא התעשייתי, למעט יהלומים, ב־11 אחוזים, ויסתכם ביותר מ־5 מיליארד דולר. הגידול הריאלי החזוי כתוצאה מעליית הייצוא התעשייתי ללא יהלומים נאמד בכשישה אחוזים. בנוסף לכך, צפוי המשך הגידול בייצוא היהלומים, שיעמיד את סך יצוא היהלומים על 2 מיליארד דולר.

ברודט העריך כי הענף שלו צפוי הגידול הרב ביותר בייצוא השנה הוא ענף הטקסטיל וההלבשה, שבו חזוי גידול של 22 אחוזים. בענף המזון יגדל הייצוא, על־פי התחזית, ב־19 אחוזים, בעיקר כתוצאה מהתאוששות במחירי רכזי תפוזי ההדר. ביצוא ענפי המתכת והאלקטרוניקה צפוי גידול של שבעה אחוזים, המשקף התאוששות חלקית של חלק מהמפעלים. בענפי הכריה והחציבה לא צפוי השנה גידול ביצוא, היות ומחירי המוצרים העיקריים, פוספטים ואשלג, נמצאים עדיין בשפל, ולא מסתמנת מגמת התאוששות במחירים.

ברודט ציין עוד כי הגידול ביצוא הוא תוצאה של התפתחות בשווקים הבינלאומיים, אך גם משקף את מאמצי השיווק שמשקיעים היצואנים ומשרד התעשייה והמסחר. רווחיות היצוא הממוצעת בחודשים הראשונים של השנה היא סבירה. עם זאת, רמת הרווחיות של היצוא לארה"ב עדיין נמוכה ועלולה לסכן את המשך היצוא לגוש זה.

לציבור הנוסעים למפגן התעופה בנתב"ג

ביום העצמאות
באישור המפקחים על התעבורה

אגד תקיים שרותי הסעות מיוחדים למפגן התעופה בנתב"ג מכל רחבי הארץ ביום העצמאות 4.5.87 כדלקמן:

מחיפה, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:00
מתל־אביב, תחנה מרכזית – (רח' המסילה) משעה 8:00 ועד 12:00
מירושלים, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:00
מבאר־שבע, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:00. תחנות איסוף בתחנה מרכזית בקרית־גת.
מחדרה, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:30. תחנות איסוף בצומת רעננה.
מנתניה, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:30. תחנות איסוף בצומת רעננה.
מכפר סבא, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 12:00. תחנות איסוף בצומת רעננה.
מהרצליה, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 12:00. תחנות איסוף ברמת השרון, רח' סוקולוב פינת ביאליק.
מרמלה, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 12:00. תחנות איסוף בתחנה המרכזית לוד.
מרחובות, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 12:00. תחנות איסוף בתחנה המרכזית נס־ציונה, תחנה מרכזית ראשל"צ וצומת בית דגן.
מאשדוד, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:30. תחנות איסוף ביבנה רח' העצמאות פינת דואני.
מאשקלון, תחנה מרכזית – משעה 8:00 ועד 11:30. תחנות איסוף בקרית מלאכי, רח' רש"י פינת הנגב ותחנה מרכזית גדרה.
האוטובוסים מנתב"ג חזרה לתל־אביב החל משעה 12:00 וליתר היעדים החל משעה 14:00.
לדגל המפגן קו 475 וכל קווי השירות הרגילים העוברים בנמל התעופה לא יעברו דרך הנמל מתחילת השירות ועד לשעה 17:00.
אגד ממליצה לציבור לרכוש מראש כרטיסי נסיעה לחזרה מהמפגן.

אגד מברך את כל בית ישראל בברכת חג שמח.

עוד שירות למענך
אגד

עקב הגדלת שכר המינימום במשק ב־12 אחוז:

עלות שכר העבודה בחקלאות תתייקר בכ־7 מיליון ש' בשנה

מאת אברהם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הגדלת שכר המינימום במשק ב־12 אחוז, שנכנסה לתוקפה בראשית חודש זה, תגדיל בבת אחת את עלות שכר העבודה בסקטור החקלאי ב־6–7 מיליון שקל בשנה. כך עולה מחישובים שערכו כלכלני התאחדות האיכרים.

לדברי אליהו קורה, ראש מחלקת העבודה בהתאחדות האיכרים, מועסקים כיום בענפי החקלאות כ־25 אלף עובדים עונתיים, מהם כ־5,000 בענפי ההדרים, רובם ככולם מהמגזר הערבי. בנוסף לעובדים העונתיים מועסקים בחקלאות עוד כ־25 אלף עובדים קבועים, חלקם יהודים וחלקם ערבים.

העובדים העונתיים, (רובם, כאמור, ערבים) מקבלים את שכרם על־פי נורמות של תפוקה, כולל פרמיות מסוגים שונים, ושכרם גבוה בכל מקרה משכר המינימום במשק. לעומת זאת, דווקא העובדים הקבועים מקבלים, בדרך כלל, שכר נמוך יותר משכר המינימום עצמו, ורק עם תוספת כלכלה (כ־30 שקל בממוצע לחודש) ותוספת נסיעות (כ־50 שקל), מגיע שכרם לרמת המינימום הקבועה בחוק.

אליהו איזקסון, העלאת שכר המינימום תשפיע בפעולת שרשרת על כל המגזר החקלאי. העלאת שכר הפועלים תביא בעקבותיה גם העלאות שכר של מנהלי העבודה, עובדי בתי האריזה וכו'.

איזקסון אמר עוד כי עלות שכר עבודה של הפועלים החקלאיים תגיע בחמשת חודשי השיא בעונה החקלאית, מדצמבר עד מאי, לרמה של יותר מ־30 מיליון שקל, לא כולל תגמולים סוציאליים והטבות ייחודיות. לדבריו, בגלל בעיות האשראי והריבית הגבוהה, לא יוכלו החקלאים שבמצוקה לעמוד בתשלום תוספת השכר.

הסכם בין אלביט, תדיראן ומבט לשילוב מערכות הלחימה בספינות הטילים "סער 5" ובצוללת "דולפין"

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעשיה

חברות האלקטרוניקה אלביט, תדיראן ומבט חתמו על הסכם לביצוע משותף של שילוב מערכות הלחימה שיותקנו בספינות הטילים מדגם "סער 5" ובצוללת "דולפין". אתמול נמסר כי ההסכם החדש כולל את שילוב מערכת המכ"ם, התקשורת, הנשק ופיתוח וייצור של מערכת שליטה, בקרה והקשורות נתונים.

כצעד ראשון במסגרת ההסכם החדש הוחלט להגיש הצעה לביצוע שילוב מערכת לחימה למספנות האמריקאיות "אינגלס" ו"טוד", המתחרות העיקריות על מכרז הקבלן הראשי לבניית הכלים הימיים. הספינות מיועדות להיבנות בארה"ב, ואילו הצוללות בגרמניה המערבית ובמספנות ישראל.

היקף המכרז הוא כ־140 מיליון דולר. אם ייפסר לשלושת המפעלים הישראליים, הוא יספק תעסוקה ל־200 עובדים במשך שבע השנים הבאות. ההחלטה הסופית בנושא אמורה להתקבל בקרוב במשרד הביטחון.

נמסר כי להסכם החדש נודעת חשיבות רבה, בין השאר בגלל ריכוז צוות מיוחד המתמחה בתחום הפיתוח והייצור של אמצעי לחימה ימיים. בעזרת צוות כזה אפשר יהיה גם להתמודד על ביצוע מכרזים ועבודות עבור מדינות זרות.

ראשי סנדיקט היהלומים — לדיונים בישראל על הגדלת אספקת היהלומים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משלחת של ראשי סינדיקט היהלומים תדון היום עם ראשי משרד התעשייה והמסחר בהגברת הקשרים בין תעשיית היהלומים הישראלית לבין הסינדיקט.

במסגרת הדיונים תשוב המשלחת הישראלית, בראשות מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי, תעלה את הבקשה הישראלית להגדלת האספקה הישירה של יהלומי גלם מהסינדיקט ליצרנים בארץ.

בשיחות תידון גם בעיית הרווחיות הנמוכה בהפקת היהלומים בתקופה האחרונה, בעיקר האבנים הקטנות. ראשי הסינדיקט ייפגשו גם עם שר התעשייה והמסחר.

בליזובסקי אומר כי לדיונים עם ראשי הסינדיקט חשיבות רבה, לאור מעמדה של תעשיית היהלומים הישראלית כאחד המרכזים העיקריים ללימוש בעולם. המפקחת בפועל על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר צביה דורי ציינה כי ישראל היא המדינה היחידה בעולם המקיימת פעמיים בשנה דיונים סדירים בדרג ממשלתי עם ראשי הסינדיקט.

הפסדי בנק כללי ב־86' גדלו פי 3 — ל־5.4 מיליון שקל

ברבעון השנה — 475 אלף ש' רווח

מאת אריה לביא

בנק כללי שבשליטתו של הברון אדמונד דה רוטשילד המשיך להפסיד גם ב־1986: הפסדי הבנק, כפי שפורסמו אתמול גדלו פי שלוש והגיעו ל־5.4 מיליון שקל לעומת 1.9 מיליון שקל בשנה הקודמת.

ההון העצמי של הבנק ירד ב־20 אחוז והגיע ל־20.4 מיליון שקל לעומת 25.6 מיליון שקל בשנה הקודמת. בנק כללי סובל בנוסף לגורמים המשפיעים על כל מערכת הבנקאות, גם מההשקעה והוצאות אחזקת בנין הבנק, שנבנה בשדרות רוטשילד בתל אביב, והמשפיע באופן מהותי על הרווח. הבנק מנסה למכור בנס זה כבר תקופה ארוכה אך בשלב זה ללא הצלחה.

ערך את העמוד: חיים טל

חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

הודעה ללקוחות החברה

הננו מתכבדים להודיעכם,
כי לאור המעבר לשבוע עבודה בן - 5 ימים
החל מיום 1 במאי 1987
יהיו שעות קבלת הקהל במשרדנו
ברחוב יבנה 30, ת"א כדלקמן:

בימים: א', ג', ה' - משעה: 8.00 עד 15.00
בימים: ב', ד' - משעה: 8.00 עד 14.30

רצוי לתאם הפגישות טלפונית
עם קציני הנאמנות בחברה.

הודעה ללקוחות

החל מיום 1.5.87 יחולו שינויים כדלקמן בשעורי הריבית בבנק לאומי.

1. השעור השנתי של הריבית הבסיסית לבעלי מסגרות אשראי בחח"ד יופחת ב־6% ויעמוד על 21% לשנה דהיינו ריבית אפקטיבית של 23.05%.
2. שעור תוספת הריבית בגין חריגה בחח"ד יופחת ב־3% לשנה ויהיה 12% על בסיס שנתי.
3. **זכות יתר:**
א. השעור השנתי של הריבית על המסגרת הראשונה יופחת ב־6% ויעמוד על 33% דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 37.89%.
ב. השעור השנתי של הריבית על המסגרת השניה יופחת ב־9% ויעמוד על 39% דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 45.8%.

מודעה זו באה במקום משלוח הודעה ללקוחות. בדבר פרטים נוספים תוכל לפנות לסניף בו מתנהל החשבון.

בנק לאומי

DO YOU SELL WELL כדי להקל על המוכרים שלך
מרכזי מידע — פיתוח שווקים — סדנאות יישומיות
אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-252967, ת.ד. 33439

השבוע בוב פרס מצטבר
כל שני זוכה
סך כל הפרסים 1,783,300 ש"ח
פרס ראשון מצטבר 280,000 ש"ח
ההגרלה ביום ה'

כלכלה ועסקים

הריבית הממוצעת תרד ל־3.9 אחוזים, החל מאחד במאי

הבנקים יפחיתו החל מסוף השבוע את הריבית, בעקבות החלטת בנק ישראל. בנק לאומי היה הראשון שהחליט על שיעורי הריבית החדשים, והבנקים האחרים נערכים בעת כתיבת טור זה להתייעצויות לגבי שיעורי הריבית החדשים.

נראה שהריבית הממוצעת תתייצב החל מחודש מאי סביב 3.9%, על־פי טבלה זו:

ריבית הפריים	1.75%
תוספת סיכון	0–2.5%
תוספת חריגה	1.0%–1.25%
עמלת הקצאה אפקטיווית	0.80%
ריבית ממוצעת	3.9%

האשראי הבנקאי גדל ריאלית ב־13.3%

במרס 1987 הגיע סך האשראי הבנקאי, בממוצע, לכ־11.5 מיליארד שקל (6.9 מיליארדי דולר), לעומת 9.7 מיליארדי שקל בדצמבר 1986, גידול ריאלי של כ־13.3% מאז תחילת השנה, קובע ניתוח פנימי שנערך בבנק לאומי.

סכום זה כולל אשראי חופשי בשקלים, אשראי חופשי במט"ח (חייב ופטור מנפח) וקרנות אשראי מוכוון ליצוא — ללא קרן היהלומים.

מרבית האשראי, קרוב ל־58%, היא אשראי חופשי בשקלים. קרוב ל־18% מהאשראי הם אשראי חופשי במט"ח והיתרה, 24%, היא מקרנות והאשראי המוכוון. עדות לגידול הניכר בכמות האשראי החו־

רווח והפסד / אריה לביא

פשי היא, שבראשית 1986 הגיע חלקו של האשראי החופשי בשקלים מכלל האשראי ל־38%, האשראי החופשי במט"ח הגיע ל־26%, והקרנות לאשראי מוכוון הגיעו ל־36% לעומת 24% כיום.

הגידול הריאלי הניכר באשראי נבע, לדעת כלכלני בנק לאומי, משלושה גורמים עיקריים:

- המשך גידולו הריאלי של האשראי החופשי השקלי.
- שערוך יתרות האשראי במטבע חוץ בכ־10% בשל הפיחות בתחילת ינואר.
- עלייה דולרית ביתרת האשראי במטבע חוץ ובמיוחד זו המוכוונת ליצוא.

בנק הפועלים מפעיל ריבית בסיסית גמישה

בנק הפועלים עומד להפעיל מדיניות חדשה של ריבית חובה ללקוחות, המבוססת על ריבית בסיסית "גמישה". מערכת של ריבית בסיסית (פריים) גמישה היא חידוש במערכת הבנקאות, והיא מופעלת על־ידי הבנק לנוכח השינויים הצפויים בחודשים הקרובים במשק ובשוק ההון.

ריבית הפריים, שהיא ריבית החובה הבסיסית ללקוחות עסקיים, נקבעת כיום על־ידי הבנקים לפרקי זמן קצובים. במסגרת המדיניות החדשה של בנק הפועלים, תופעל הריבית הבסיסית באופן גמיש ותשונה מעת לעת על־ידי הבנק על־פי יעדי מדיניות האשראי שלו, התנאים הכלכליים השוררים במשק ומצב הנזילות של מערכת הבנקאות.

רווח קבוצת מגדל ירד ב־18% ל־5.5 מיליון שקל

רווחי קבוצת הביטוח מגדל, הנמנית עם קבוצת בנק לאומי, ירדו ב־18% במהלך 1986 והגיעו ל־5.5 מיליוני שקל לעומת 6.7 מיליוני שקל בשנה הקודמת. למרות הירידה ברווח, התשואה על ההון מסתכמת בכ־12%.

התוצאות העסקיות של החברה הושפעו מירידה של כ־50% ברווחים מעסקי ביטוח אלמנטריים, שהסתכמו ב־1.6 מיליון שקל לעומת 3.4 מיליוני שקל בשנה הקודמת. לעומת זאת נרשם גידול ברווח מעסקי ביטוח, ואלה גדלו ליותר מ־6 מיליוני שקל לעומת 3.4 מיליוני שקל בשנה הקודמת.

אנשים ועסקים

למען השלום: ארנון גפני, משה זנבר, דוד מרשביץ, אהרן דברת, בני גאון, ישראל פולק

עשרות אנשי כלכלה בכירים נרתמים למאמץ להשגת שלום

עשרות אנשי כלכלה ומשק בכירים במדינת ישראל הביעו את רצונם להירתם למאמץ הכללי להשגת שלום של קבע במזרח התיכון. כצעד ראשון הם חתמו על עצומה הקוראת לשלום בר־קיימא באזור.

בין החותמים, ארנון גפני ומשה זנבר שכיהנו כנגידי בנק ישראל, דוד מרשביץ יו"ר עלית, אהרן דברת מנכ"ל קונצרן כלל, בני גאון מנכ"ל רשת קראוס, ישראל פולק יו"ר תשלובת פולגת, הקבלנית מרים לאופר־ברקוביץ ועוד.

בשלב הראשון מתכננים ראשי הכלכלה והתעשייה לנקוט פעולות הסברה נרחבות בקרב עובדי התעשייה והמשק במגמה להניעם לחתום על עצומת השלום. המרכז לשלום, שיזם את העצומה, שם לו למטרה להתפרס בכל רחבי הארץ ולהגיע למירב החותמים. לצורך כך מתכוון המרכז להוציא לשטח מתנדבים, שיאספו חתימות. את העצומה מתכננים להביא לידיעת ממשלות ישראל, מצרים וירדן והפלשתינאים.

קראוס יקבל רבע מיליון דולר פיצויים מהמזרחי

משה קראוס, משנה למנכ"ל בנק המזרחי שעמד בראש חברת "יו.אם.בי", שבבעלותה בנק המזרחי בניו־יורק, יקבל פיצויי פרישה של כרבע מיליון דולר עם פרישתו הקרובה מתפקידו.

קראוס תבע תחילה לקבל פיצויים בסך של כמיליון דולר, אל ראשי הבנק הבהירו לו שאין סיכוי שיקבל פיצויים בשיעור כזה. לבסוף סוכם שיקבל פיצויים רגילים בסך של משכורת חודשית אחת כנגד כל אחת מ־20 שנות עבודתו בבנק. כמחצית מתקופה זו עבד קראוס בבנק המזרחי ישראל, ובעבורה יקבל פיצויים על־פי משכורתו בארץ; בעבור המחצית האחרת יקבל פיצויים על בסיס המשכורת האמריקאית.

קראוס לא יחזור, ככל הנראה, לישראל וימשיך להתגורר בניו־יורק. הוא חושש שאם יגיע לארץ ייחקר כאן, עקב שרבוב שמו בפרשייה שבה מעל אחד הפקידים הבכירים של הבנק בכספי הבנק.

במסגרת חקירת אותו נושא, הוכיר הפקיד את שמו של קראוס כמי שקשור לדבר. בדיקת הבנק בעניין זה לא העלתה עד כה ממצאים שיתמכו בהאשמות נגד קראוס, אך קראוס אמר למקורביו שאינו רוצה להסתבך בחקירה.

אריה לביא

שטר חדש יישא את דיוקנו של משה שרת

המועצה המייעצת לבנק ישראל אישרה בשבוע שעבר הנפקת שטר כסף חדש בערך של 20 ש"ח. השטר יישא את דיוקנו של ראש הממשלה לשעבר משה שרת, והנפקתו מיועדת לייעל את ביצוע עסקות המזומנים במשק. הכוונה היא להכניס את השטר החדש למחזור במהלך השנה הבאה.

המועצה אישרה גם הנפקתם של כמה מטבעות־זיכרון ובכללם מטבע־זיכרון ליום העצמאות ולחנוכה.

צבי זרחיה

לין וביכלר הקימו חברה למשאבי אנוש

יהודית לין רעייתו של ח"כ אוריאל לין הקימה בשותפות עם אריה ביכלר, שהתמחה בנושא של כוח אדם, חברה להספקת שירותי כוח אדם. החברה תתמחה בגיוס, מיון והשמת עובדים, וכמו כן תעסוק בתרגומים ובהדפסות.

לין וביכלר כבר הגיעו להסכמים עם חברות עמיתות על גיוס כוח אדם באירופה ובארה"ב, במטרה לגייס עובדים מקצועיים החסרים כיום בשוק המקומי.

אריה לביא

שילוני ל"הארץ":

"חוסר הפיקוח על קרנות הנאמנות הוא אחת הבעיות החמורות ביותר"

מאת יהודה שרוני

"בתקופת כהונתי ברשות לניירות ערך הצטברו כ־70 תיקי חקירה בנושאים שונים, אך רק אחדים מהם טופלו והגיעו לפרקליטות", אמר ל"הארץ" אליעזר שילוני, היו"ר היוצא של הרשות לניירות ערך. שילוני הוסיף, שמבין 70 תיקי החקירה, 11 הועברו לפרקליטות, 11 נסגרו, 20 טופלו טיפול ראשוני, אך ביתרה כמעט שלא הצליחו לגעת.

היו"ר היוצא של הרשות טוען, כי חוק ניירות ערך מחייב את הרשות לטפל בכל תלונה המגיעה ולרשות יש כל הסמכות להעביר את התלונה לגורמים משפטיים אחרים. שילוני מציע למינטקביץ, היו"ר החדש, לבדוק אפשרות של הטלת כופר כספי במקרים מסוימים.

עוד מציע שילוני למינטקביץ להאיץ את הטיפול בהליכי החקיקה השונים. שילוני מנה שלושה נושאי חקיקה שטרם הגיעו לשלבם הסופי, הגם שהטיפול בהם התחיל לפני יותר משלוש שנים: תיקון מספר 8 לחוק ניירות ערך (שכבר אושר על־ידי ועדת שרים מיוחדת); התיקון לחוק ניירות ערך העוסק בהגדרת פעילות מניפולטיווית, הייעוץ במערכת הבנקאית והדרכים לניהול תיקי השקעות (כל אלה נמסכים על המלצות "ועדת בג"צ"); התיקון לחוק קרנות נאמנות, הנסמך על המלצות "ועדת שילוני".

"אם יש משהו שמפריע לי באופן מיוחד, זהו נושא הפיקוח על קרנות הנאמנות. הבעיה מחמירה במיוחד בגלל הגידול המהיר בנכסי הקרנות", אומר שילוני. שילוני גם מציע למסד את אפשרות העסקתם של רואי חשבון חיצוניים, במקרה של עבירות ניירות ערך מסובכות במיוחד.

יציע האורחים בבורסה ייפתח גם בשעות הבוקר

עם הפעלת שיטת המסחר החדשה, ומשום הפניות הרבות של הציבור הרחב, החליטה הנהלת הבורסה לפתוח את יציע האורחים בבורסה גם בשעות הבוקר. היציע יהיה פתוח למבקרים בימי ראשון, שלישי וחמישי, בשעות 9:00–11:30, שבהן מתנהל משב השערים המשתנים (המסחר הרב־צדדי), זאת נוסף על השעות 13:00–14:00 המקובלות כיום.

פרישה נוספת מלאומי ושות': הכלכלן הראשי

צבי שכטר, מי שכיהן ככלכלן הראשי של בנק ההשקעות לאומי ושות', וסמנכ"ל בכיר, הודיע על פרישתו מהבנק. שכטר יעבור לעבוד עם זאב הולצמן (גם הוא מפורשי הבנק) המנהל כיום משרד לייעוץ כלכלי.

באחרונה היתה מכת פרישות מלאומי ושות' שבמרכזה פרישתו של יאיר פודים, שכיהן כאחראי למחלקת ההנפקות. לאומי ושות' תיגברה את עצמה ביעקב זילברברג, רואה חשבון שעבד עד לאחרונה במחלקה הכלכלית בבורסה.

השגשוג בבורסה מביא לפתיחת סניפים

השגשוג בשוק המניות עומד ביחס ישר לקצב הפתיחה של סניפים חדשים אצל חברות הברוקרים. חברת הברוקרים "הראל את לביא" פתחה השבוע סניף חדש ב"בית סהר", ברח' בן יהודה בת"א. את הסניף ינהל ארמנד מיפאנו, שהיה סמנכ"ל בבנק מרקנטיל, והאחראי לנושא ניירות הערך. זה יהיה הסניף השמיני במספר של חברת הברוקרים.

יהודה שרוני

אמניר משלמת רק 3 שקלים לטונה לוועד למען החייל תמורת פסולת הנייר

החברה טוענת כי איכות הנייר נמוכה והוצאות האיסוף גבוהות

מאת יונתן שרמן

"אמניר" משלמת בין 2 ל־4 שקלים בלבד לטונה פסולת נייר לוועד למען החייל, בהשוואה לסכום של כ־45 דולר (72 שקל) שהיא משלמת למערכות העיתונים בעבור עיתונים מוחזרים. כלומר, "אמניר" משלמת לוועד למען החייל פחות מ־5 אחוזים מהתשלום שהיא משלמת ליזמים פרטיים.

בוועד למען החייל מסרו ל"הארץ", כי המחיר לטונה נייר נע בין 2 ל־4 שקלים על־פי חלוקת הארץ לאזורים גיאוגרפיים, וכי בכוונת הוועד לדרוש מ"אמניר" מחיר ריאלי יותר בעבור הנייר הממוחזר, במשא ומתן שייפתח בקרוב בנושא זה.

אורי ספיר, מנכ"ל "אמניר" אמר בתגובה, כי הוא אינו מאשר את המחירים הנקובים בידיעה זו — אך הודה כי יש הפרש גדול במחירים בין התשלום ל"אמניר" לתשלום למערכות העיתונים.

הוא הסביר את הפער בכך, שמערכות העיתונים מספקות חומר גלם ארוז בשערי המפעל ואילו במקרה של הוועד למען החייל, על "אמניר" לאסוף בעצמה את הנייר, למיין ולהוציא ממנו את הפסולת וכמו כן לתחזק את המכלים לאיסוף נייר, שעלותם כ־300 דולר למכל.

ספיר הוסיף, כי עלות המיחזור בארץ גבוהה פי שלושה מאשר בארה"ב, שבה הרשות המקומית היא הנושאת בהוצאות האיסוף של הנייר ולא המפעל הממחזר. הוא מוכן למכור לכל יזם פרטי את כל המכלים לאיסוף נייר הקיימים בארץ ולחתום עמו על הסכם ארוך־טווח לרכישת הנייר הממוחזר במחירים בינלאומיים.

ספיר ציין, כי הוועד למען החייל בבאר־שבע נהג לאסוף בעצמו את פסולת הנייר ולמכרה בשערי המפעל במחיר של 60 עד 90 שקלים לטונה, אבל גם גוף זה הפסיק את איסוף הנייר בגלל ההפסדים שנגרמו לו.

"קופסאות פח" מתכננת לייבא כ־40 מיליון פחיות הקיץ

מאת יונתן שרמן

"קופסאות פח" מתכננת לייבא הקיץ כ־40 מיליון פחיות, כדי לספק את מלוא הביקוש של יצרני המשקאות הקלים.

היבוא המתוכנן של חברת "קופסאות פח" נועד להשלים את מספר הפחיות ש"קופסאות פח" מוכרת ליצרני המשקאות הקלים — ל־300 מיליון, שיעור הביקוש השנתי של השוק.

על־פי תוכנית העבודה של "קופסאות פח", היא היתה אמורה לייצר 300 מיליון פחיות השנה, לאחר שתשלים את ההשקעה בקו הייצור החדש שלה במפעל החברה בכפר־סבא. קו ייצור זה הוקם בהשקעה של כ־20 מיליון דולר וכושר הייצור המרבי שלו הוא, כאמור, 300 מיליון פחיות בשנה. אבל שיפוץ הקו לא הושלם עדיין ו"קופסאות פח" תייצר השנה רק כ־260 מיליון פחיות. היתרה תיובא. יצוין, כי אשתקד ייצרה חברת "קופסאות פח" כ־220 מיליון פחיות.

ב"קופסאות פח" אישרו, כי החברה תייבא השנה כ־40 מיליון פחיות, אך המשנה למנכ"ל ברוך שפירא העדיף שלא להתייחס לידיעות, שלפיהן יבוא זה מסובסד על־ידי החברה בסכום של 400 אלף דולר.

גורמים כלכליים ציינו, כי "קופסאות פח" מוכרת כיום את הקופסאות המיובאות באותם מחירים שהיא מוכרת את הקופסאות מתוצרת מקומית ולכן היא סופגת את הוצאות ההובלה הבינלאומית בסכום אחר לכל פחית או ב־400 אלף דולר לכמות היבוא כולה.

ל"קופסאות פח" מונופול בתחום של ייצור פחיות משקה קל והיא גם היבואנית העיקרית של פחיות אלה.

אדגר — עליית המחיר באה בעקבות הגידול ברווחים

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

ככל שהדבר יישמע מפתיע, הרישום למסחר בבורסה של מניות חברת הטקסטיל אדגר ביולי 1984 נתקל בקשיים רבים. הבורסה לא ששה לאשר את רישום המניות, וגם היה קושי במציאת חתם שייאות ליטול על עצמו את הסיכון במקרה של אי הצלחת ההנפקה. החברה גייסה אז 1 מיליון דולר תמורת רבע ממניותיה (היא הוערכה לצורך ההנפקה ב־4 מיליוני דולר). מניית אדגר עלו מאז פי ארבעה, והחברה נסחרת לפי שווי שוק של 16 מיליון דולר.

אדגר עוסקת בייצור אריגים וסריגים להלבשה בטכנולוגיה גבוהה. בימים אלה מבקשת החברה לגייס 2.25 מיליוני דולר, באמצעות כתבי אופציה ואיגרות חוב להמרה. החברה נערכת להיהפך לתשלובת טקסטיל, ולצורך העניין היא תשקיע את מרביתה של תמורת ההנפקה בהקמת קו חדש לצביעה ואשפרה.

בדרך להקמת התשלובת ניסתה החברה להשתלט על חברת המטוויות המאוחדות, ולצורך כך רכשה מקבוצת אייזנברג חבילת מניות המקנה 36 אחוזים מהשליטה, תמורת מיליון דולר. חברת אדגר היא כיום בעלת המניות העיקרית במטוויות המאוחדות.

את 1986 סיימה החברה ברווח של 1.65 מיליון דולר (בגילום שנתי), לעומת רווח של 830 אלף דולר בשנה הקודמת. העלייה ברווחיות החברה לא היתה חד־פעמית, והיא איפיינה גם את השנים הקודמות. אליהו יוסף, מנהל אדגר, שהוא בעל המניות העיקרי בחברה (מחזיק 70 אחוז מהמניות), צופה המשך מגמת השיפור ברווחיות החברה גם בשנים הקרובות.

את אילנות דיסקונט לשוב ולדרוש את המניה.

קרנות בנק הפועלים החלו לדרוש את מניות אדגר לפני מחצית השנה, כשרכשו בעיסקה מחוץ לבורסה חבילת מניות מקרנות אילנות דיסקונט. מאז הן הגדילו את החזקותיהם בהתמדה. אך באחרונה הן ממעטות לפעול במניה. העלייה התלולה בשערי המניה נעצרה בחודשים האחרונים, ומחירה נע בגבולות 800—900 נק'.

העובדה שלניירות הערך שהוצעו בתשקיף ההנפקה נקבע מחיר מינימום, מבטיחה מחיר ריצפה לשערי המניה. אדגר נסחרת כיום לפי שווי שוק של 16 מיליון דולר, ומכפיל הרווח של החברה עומד על 10, שהוא מכפיל נמוך מהממוצע מכפילי הרווח בחברות הטקסטיל.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה עלתה ממחיר של 3.7 דולרים למניה בתחילת 1987 למחיר של 6.5 דולרים למניה כיום.

בין החשבון לבעלי המניות מציינים מנהלי החברה, כי הקמת מפעל הצביעה והאשפרה החדש תביא להתרחבות בהיקפי העסקים וכן תאפשר פיתוח מוצרים חדשים ושיפור משמעותי באיכות המוצר. הרחבת עסקיה של החברה באה לביטוי גם בזכייה בחוזה אספקה של ציוד למשטרת ישראל.

מניות החברה מוחזקות דרך קבע בכספי קרנות הנאמנות של בנק הפועלים ואילנות דיסקונט. קרנות אילנות דיסקונט גילו את המניה כבר לפני שנתיים, ואולם לפני כשנה הן צימצמו את החזקותיהן. ההערכות כי הגידול ברווחיות אדגר יימשך גם בשנים הקרובות, הביאו

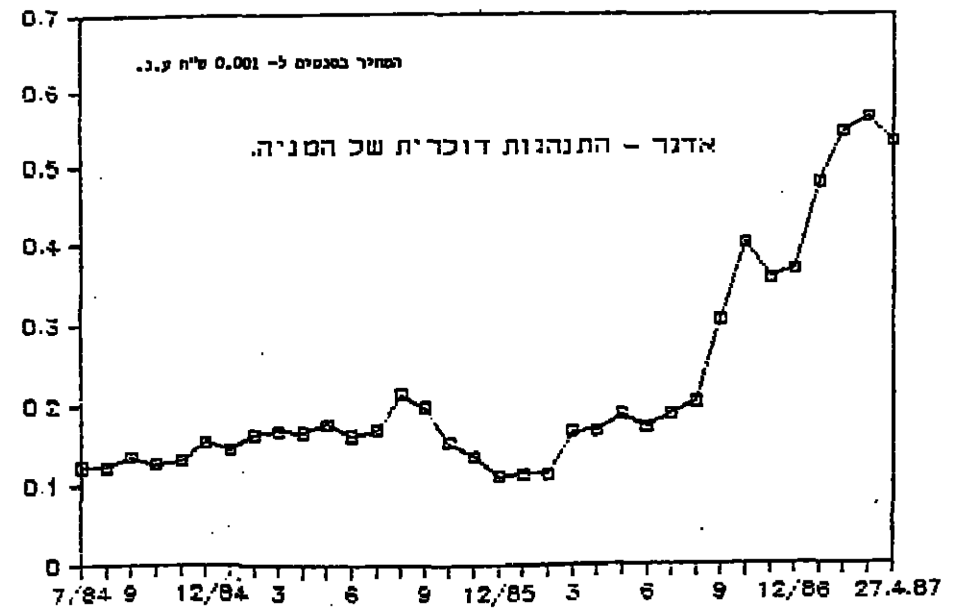

העורך: נחמיה שטרסלר

שערי מטבע חוץ 28.4.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5791	1.5989	1.55	1.62	1.5801	1.5999	1.55	1.62	1.5811	1.6000	1.5901	0.0043
1 לי"ש	2.57	2.69	2.6245	2.6574	2.57	2.70	2.6207	2.6534	2.58	2.70	2.6254	2.6584	2.6425	0.0018
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.8809	0.8920	0.87	0.91	0.8832	0.8943	0.86	0.91	0.8835	0.8946	0.8890	−0.0028
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2638	0.2672	0.25	0.27	0.2655	0.2678	0.25	0.27	0.2640	0.2674	0.2663	–
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.7817	0.7915	0.77	0.81	0.7824	0.7922	0.76	0.80	0.7818	0.7916	0.7881	−0.0026
1 פרנק שווייצרי	1.06	1.11	1.0816	1.0951	1.06	1.11	1.0817	1.0952	1.06	1.11	1.0830	1.0966	1.0899	−0.0030
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2527	0.2558	0.25	0.26	0.2529	0.2561	0.24	0.26	0.2529	0.2560	0.2545	−0.0006
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2371	0.2401	0.23	0.24	0.2373	0.2403	0.23	0.24	0.2374	0.2404	0.2393	–
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2343	0.2372	0.23	0.24	0.2345	0.2374	0.23	0.24	0.2343	0.2372	0.2360	−0.0006
1 מרק פיני	0.36	0.37	0.3625	0.2671	0.35	0.37	0.3628	0.3673	0.35	0.37	0.3624	0.3669	0.3652	−0.0007
1 דולר קנדי	1.16	1.21	1.1811	1.1959	1.16	1.22	1.1827	1.1975	1.16	1.22	1.1809	1.1958	1.1902	0.0072
1 דולר אוסטרלי	1.04	1.14	1.1188	1.1328	1.08	1.16	1.1198	1.1337	1.09	1.16	1.1196	1.1337	1.1271	−0.0041
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7780	0.7979	0.54	0.80	0.7883	0.7981	0.50	0.70	0.7900	0.8000	0.7937	−0.0045
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4248	0.4302	–	–	0.4256	0.4309	–	–	0.4255	0.4309	0.4280	−0.0013
10 שילינג אוסטריים	1.23	1.29	1.2538	1.2695	1.23	1.29	1.2553	1.2710	1.23	1.29	1.2545	1.2703	1.2637	−0.0051
1000 לירות איטלקיות	1.21	1.27	1.2337	1.2491	1.21	1.29	1.2354	1.2508	1.20	1.29	1.2359	1.2514	1.2432	−0.0019
100 ינים יפאניים	1.11	1.16	1.1328	1.1470	1.11	1.17	1.3443	1.1485	1.11	1.17	1.1343	1.1486	1.1406	−0.0092

Lotus® + GAASH®
1 SPREADSHEET 2 GRAPHICS 3 DATABASE
GAASH מערכת תומכת עברית בתוכנת 1־2־3 330 ש"ח | מדריך בעברית למשתמש בתוכנת 1־2־3 30 ש"ח | REPORT WRITER מחולל דוחות מקבצי לוטוס 400 ש"ח | SQZ מקבץ קבצי לוטוס עד לעשירית מגודלם 200 ש"ח
משווק לוטוס בישראל
גאש שרותי תוכנה בע"מ
רח' ארבע ארצות 15 תל־אביב 62486
טל. 03־237055, 234976.

הוא לא ישכח לך את זה.
$75 ליחיד*
מגיע אליך אורח חשוב מחו"ל. יש לך הזדמנות להעניק לו חוויה אותה לא ישכח זמן רב. ארח אותו במלון דניאל.
מלון דניאל DANIEL
הרצליה — חוף ים
גלר נסיס

"אחים דמירל"
מחיצות גבס
במבצע 36 ש"ח/מ"ר־ק"ק
*תקרות אקוסטיות *בידוד לגגות רעפים
משרד/מחסן 052-450943

בפתח־תקווה
10 דונם קרקע
בשכר חודשי
מול בית־חולים בלינסון
טל: 03–482006, ת"ד 10341
ת"א 69937

מינהל מקרקעי ישראל
דחית מועד אחרון לתשלום דח"ש
בשל חופשת הפסח החליט המינהל לדחות את המועד האחרון לתשלום
דמי חכירה שנתיים ליום א' ג' סיון תשמ"ז 31.5.87

PITNEY BOWES מציגה: 100 דרכים לחסוך כסף ולהרוויח זמן
פקסימיליה

הפקסימיליה האוטומטית של PITNEY BOWES יודעת לחייג בעצמה ולשגר מסמכים ל־50 מנויים שונים.
היא עושה זאת ביום ובלילה ללא נוכחות מפעיל. היא יודעת, שבלילה, כאשר העומס על הקווים קטן, איכות הקו הגבוהה מאפשרת שידור מהיר החוסך 50% מעלות השיחה.
מפיצים מורשים
■ כורנט רח' שמאי 14 ירושלים, טל: 02-224295-6.
■ קוסמיק רח' יצחק שדה 36 ת"א טל: 03-339841-5.
■ סיגמנט רח' נתיב חן 1 נוה שאנן חיפה טל. 04-238980.
■ מימד מכון משרדי רח' העצמאות 120 חיפה טל: 04-532025.
ישרא־טל בע"מ
רח' האומנים 7, ת"ד 21222, תל־אביב 61211, טל: (03)339712
טלקס: 342407, פקס: (03)330399

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

עליות שערים חדות

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של עליות שערים חדות בכל ענפי המסחר. עליות שערים ב-252 ניירות-ערך מול ירידות שערים ב-52 ניירות-ערך, הביאו עלייה של 3.82 אחוזים במדד המניות הכללי, ללא בנקים, במחזור כולל של 28.9 מיליון שקל. מחזורי המסחר במשתנים גדלו אתמול והסתכמו ב-5.3 מיליוני שקל. מדד מניות המשתנים עלה בסיכום המסחר ב-4.14 אחוזים. עליות השערים המולטות (+7%), היו במניות הבנק הבינלאומי וכלל ישראל.

קרנות-הנאמנות המתמחות במניות צברו 15 מיליון דולר, אך בעקבות פדיונות בקרנות הסולרית, היה הביקוש נטו לקרנות עשרה מיליוני דולר. ביקושים אלה אילצו את מנהלי הקרנות להזרים ביקושים לשוק. הביקושים למניות חופשיות אתמול לא הפתיעו, אך עוצמת עליות השערים היא שהפתיעה. היום צפוי מיתון במגמת הביקושים למניות חופשיות.

דו"חות כספיים בבנקאיות

בנק המזרחי ובנק כללי פירסמו אתמול את הדו"חות הכספיים לשנת 1986. בנק המזרחי סיים את השנה בהפסד של 15.5 מיליון דולר. בנק כללי סיים את הרבעון הראשון של 1987 ברווח של 475 אלף שקל לעומת הפסד של 1.79 מיליון שקל. ביקושים לבנקאיות שבהסדר סופקו בעליות שערים קלות, במחזור מסחר של 3.4 מיליוני שקל. ביקוש שיא למניות פ.י.בי. הביא רישום שער קונים בלבד.

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	135.34	+1.95
כללי ללא בנקים	175.36	+3.82
מדד אג"ח כללי	108.57	−0.24
אג"ח צמוד מדד	108.22	−0.31
אג"ח צמוד מט"ח	110.01	+0.05

פעילות ערה במניות הכימיה

במניות של חברות מוצרי הכימיה נרשמה אתמול פעילות ערה שלוותה בעליות שערים תלולות. מדד מניות הקבוצה עלה ב-4.47 אחוזים. ביקוש גדול למניית פרוטאורום סופק בעלייה של 15 אחוזים. עליית שער של עשרה אחוזים נרשמה גם למניית דשנים 5. עליות השערים התלולות במניות הענף באות על רקע הציפיות לשיפור ברווחיות של החברות מהענף. למשל, הדו"חות הכספיים של המפעלים הפטרוכימיים שפורסמו אתמול, הצביעו על רווח של 2.67 מיליוני שקל לעומת הפסד של 4.4 מיליוני שקל בשנה הקודמת.

	תשואה שנתית חזויות ב-%
בל"ל 0.1	16.39
הפועלים ש	16.41
אי.די.בי. רג	16.72
דיסקונט א	16.61
המזרחי ש	16.46

פעילות ערה גם בממטר

פעילות ערה נרשמה אתמול במניות ממטר בירה. ביקוש קטן למניה בת שקל אחד סופק בעלייה של 1.2 אחוזים במחזור גדול. ביקוש למניה בת חמישה שקלים סופק בעלייה של 6.8 אחוזים. קונצרן כלל התעניין לאחרונה באפשרות לרכוש נתח משמעותי מהחברה, אך ההצעה לא יצאה לפועל בשל חילוקי דיעות על המחיר. הדו"חות הכספיים של החברה למרס 1987 יצביעו על שיפור ניכר ברווחיות. בכוונת החברה לגייס בקרוב ארבעה, חמישה מיליוני דולר.

ירידה של 54 אחוז בבנק החקלאות

במניות בנק החקלאות נרשמה אתמול ירידת שער תלולה של 54 אחוז. הירידה התלולה באה לאחר תקופה ארוכה של עליות שערים חדות, והיא מוסברת באי-וודאות לגבי עתידו של הבנק.

נמשכות ירידות השערים באג"ח

ירידות השערים בשוק איגרות החוב נמשכו גם אתמול, ומחזור המסחר באג"ח גדל והסתכם ב-15.2 מיליון שקל. הירידות באיגרות מוסברות ברמות התשואה הגבוהות שבהן נסחרות רוב סדרות האג"ח. היקף הפעילות במק"מ גדל אתמול (בשל הנפקות של בנק ישראל), והסתכם ב-52.7 מיליון שקל.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
517	7	99.52	2.11
527	14	99.12	1.94
537	21	98.64	2.00
547	28	98.36	1.81
617	36	97.71	1.96
627	42	97.33	1.98
637	49	97.00	1.91
647	56	96.58	1.91

הודעות בורסה

- בנק הפועלים רכש מכלל 7.4 אחוזים ממניות דלק, תמורת 1.25 מיליון דולר.
- במחצית השנה שהסתיימה בינואר 87, פרי אור הרוויחה 245 אלף שקל, לעומת הפסד של 701 אלף שקל בתקופה הקודמת.
- במחצית השנה שהסתיימה בינואר 87, מהדרין הרוויחה 1.45 מיליון שקל, לעומת רווח של 141 אלף שקל בתקופה הקודמת.
- בשנת 1986, כנס הפסידה 282 אלף שקל, לעומת הפסד של 622 אלף שקל בשנה הקודמת.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדון בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב-יועצי השקעות וני"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימונובסקי
רמת גן - ביאליק 51 א' טלפון: 727506 תל-אביב, נחמני 9 טלפון: 290251

שערי קרנות הנאמנות לתאריך 28.4.87

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי היומי נקודה	השינוי היומי אחוזים
אב	6396.28	6370.29	160.47	2.58
[illegible]	660.92	648.56	15.26	2.41
אגם	245.46	240.72	1.71	0.72
אדיר	1604.85	1573.13	3.19	0.20
[illegible]	3374.22	3309.67	87.99	2.73
[illegible]	1818.90	1804.99	−0.80	−0.04
[illegible]	418.32	409.48	−0.58	−0.14
[illegible]	155.91	152.77	1.39	0.92
[illegible]	268.26	266.31	1.51	0.57
אורן	805.67	790.12	5.09	0.65
אייל	3916.43	3839.16	31.56	0.83
אירים	5484.63	5305.83	46.78	0.88
איתן	714.30	699.96	2.75	0.39
אלון	577.29	565.35	0.97	0.17
[illegible]	653.79	641.06	−0.29	−0.05
ארז	882.55	865.80	23.31	2.77
אש	230.10	229.11	7.61	3.44
אשל	175.67	172.21	-	-
[illegible]	236.93	234.68	1.65	0.71
[illegible]	3167.89	3108.19	64.17	2.11
ברוש	585.40	574.26	7.92	1.40
ברק	620.81	608.11	13.23	2.22
[illegible]	855.54	838.84	−0.12	−0.01
גביש	1520.12	1509.71	7.48	0.50
גבע	1061.01	1045.67	4.33	0.42
גורן	754.05	739.89	4.14	0.56
גיא	9788.65	9643.91	37.98	0.40
גיל	3446.33	3381.60	31.90	0.95
[illegible]	624.58	617.07	5.44	0.89
[illegible]	467.94	463.49	7.45	1.63
[illegible]	792.53	783.36	10.63	1.38
[illegible]	228.83	223.95	0.78	0.35
[illegible]	1473.39	1445.70	−0.55	−0.04
[illegible]	259.08	254.09	1.22	0.48
[illegible]	586.44	584.64	6.79	1.18
[illegible]	489.44	481.81	4.52	0.95
[illegible]	540.50	530.21	14.22	2.76
[illegible]	509.08	504.46	16.06	3.29
[illegible]	533.45	523.88	3.54	0.68
[illegible]	2820.37	2762.02	5.71	0.21
[illegible]	20360.08	20072.62	81.73	0.41

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי היומי נקודה	השינוי היומי אחוזים
[illegible]	18780.89	18506.65	73.55	0.40
[illegible]	1338.05	1312.75	35.26	2.76
[illegible]	153.36	149.92	0.53	0.35
[illegible]	128.14	127.58	-	-
[illegible]	624.71	612.50	−0.17	−0.03
חן	136.63	136.09	0.38	0.28
[illegible]	1359.17	1327.81	2.29	0.17
טל	5954.45	5884.10	-	-
יובל	832.45	816.68	1.62	0.20
יהלום	3007.20	2951.04	49.41	1.70
[illegible]	493.69	489.03	13.63	2.87
[illegible]	672.80	658.39	1.36	0.21
כוכב	1532.86	1503.63	44.03	3.02
[illegible]	132.01	129.43	0.35	0.27
[illegible]	644.75	642.57	7.53	1.19
[illegible]	728.07	720.77	5.86	0.82
[illegible]	152.20	149.10	1.44	0.95
[illegible]	1163.71	1140.84	4.30	0.38
[illegible]	4839.40	4748.27	32.95	0.70
[illegible]	120655.84	118526.42	978.44	0.83
[illegible]	546.23	535.86	12.42	2.37
[illegible]	1714.41	1679.73	−4.84	−0.29
לשם	975.67	956.79	−2.23	−0.23
[illegible]	1272.42	1247.96	8.28	0.67
[illegible]	3686.71	3653.57	21.64	0.60
[illegible]	243.15	239.60	1.43	0.60
[illegible]	3818.99	3783.30	42.10	1.13
[illegible]	789.96	785.11	6.36	0.82
מור	2485.43	2450.25	78.60	3.31
[illegible]	1081.07	1071.38	18.05	1.71
[illegible]	28145.75	27627.29	251.25	0.92
[illegible]	962.55	943.62	5.91	0.63
[illegible]	5241.63	5142.10	105.09	2.09
[illegible]	781.78	767.03	4.42	0.58
[illegible]	1005.32	985.87	−3.34	−0.34
[illegible]	1710.61	1677.54	37.29	2.27
[illegible]	119.22	118.83	0.83	0.70
[illegible]	1259.90	1235.78	6.96	0.57
[illegible]	29415.15	28891.51	328.66	1.15
[illegible]	1237.91	1214.56	36.74	3.12
[illegible]	567.33	555.85	8.74	1.60

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי היומי נקודה	השינוי היומי אחוזים
[illegible]	8493.29	8373.34	229.14	2.81
[illegible]	712.94	710.29	13.70	1.97
[illegible]	131.40	128.80	0.02	0.02
[illegible]	991.85	972.70	0.01	-
[illegible]	726.02	712.01	0.38	0.05
[illegible]	937.26	920.18	16.56	1.83
[illegible]	535.98	533.32	3.40	0.64
[illegible]	1048.28	1036.71	21.42	2.11
[illegible]	3091.82	3033.09	90.48	1.08
[illegible]	489.20	482.54	4.09	0.85
[illegible]	1202.55	1116.79	0.06	0.01
[illegible]	3076.66	3051.70	90.13	3.04
[illegible]	674.90	660.31	−1.11	−0.17
[illegible]	137.22	134.60	0.28	0.21
[illegible]	1775.13	1762.95	18.17	1.04
[illegible]	554.97	543.93	0.74	0.14
[illegible]	803.26	787.77	10.43	1.34
[illegible]	116.85	116.39	0.06	0.05
[illegible]	1013.89	992.86	1.32	0.13
[illegible]	599.42	591.19	9.85	1.69
[illegible]	1766.66	1731.81	2.81	0.16
[illegible]	2468.41	2456.10	25.94	1.07
[illegible]	21980.12	21798.69	556.28	2.62
[illegible]	120.82	120.57	0.19	0.16
[illegible]	838.63	823.86	10.05	1.23
[illegible]	772.19	755.38	2.48	0.33
[illegible]	813.02	797.44	0.71	0.09
[illegible]	953.32	929.82	−0.73	−0.08
[illegible]	480.39	477.01	7.38	1.57
[illegible]	364.12	361.41	0.23	0.06
[illegible]	1197.07	1192.09	34.51	2.98
[illegible]	1190.80	1161.86	46.65	4.18
[illegible]	176.25	172.76	0.18	0.10
[illegible]	280.80	278.27	4.65	1.70
[illegible]	663.91	660.60	12.57	1.94
[illegible]	512.74	510.39	2.30	0.45
[illegible]	216.81	212.70	-	-
[illegible]	184.38	183.10	0.36	0.20
[illegible]	1396.58	1386.37	−5.08	−0.37
[illegible]	500.02	498.09	3.51	0.71

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סידרה	שער	שינוי בנק'
3601	38119	−224
3602	35099	−207
3603	32625	−199
3604	29253	+14
3605	26688	+13
3606	25130	+11
3607	22974	−299
3608	22044	+16
3609	21070	−59
3610	19580	+160
3611	19072	+14
3612	18865	+15
3613	17786	+89
3614	17065	+95
3615	15646	+75
3616	14299	+70
3617	13577	+56
3618	12885	+54
3619	11853	+51
3620	11360	+210
3621	10795	+203
3622	9758	+186
3623	8940	+23
3624	8589	+22
3625	7752	−83
3626	7169	−78
3627	6648	−73
3628	6121	−26
3629	5735	−24
3630	5421	−24
3631	4990	−92
3632	4701	−87
3633	4440	−84
3634	3892	+14
3635	3680	+13
3636	3616	+13
3637	3588	+7
3638	3154	+7
3639	2886	+5
3640	2388	−33
3641	2070	−29
3642	1845	+2
3643	1600	+1
3644	1414	−13
3645	1275	−12
3701	1053	−9
3702	816.7	−9.5
3703	727.3	−6.2
3704	622.8	−5.4
3751	326.7	−3.4
3752	131.1	−2.2
3753	125.9	−2.1

סידרה	שער	שינוי
3901	120.8	−2.8
3902	114.9	−2.8
3903	114.1	−2.7
3904	112.1	−2.8
3754	116	+1.1
3755	111.7	+1.1
3756	107.7	+1
3757	108.6	+1.1
3758	104.6	−0.7
3759	104.2	−0.7
3760	102.7	−0.6
3761	100.5	−0.7
3762	97.8	−0.7
3763	94.8	−0.6
3764	92.5	−1.3
3765	90.3	−1.3
3766	89.2	−1.3
3791	96.2	−1.7
3792	94.5	−1.6
3826	114.1	−1.2
3827	111.9	−1.2
3828	107.8	−1.3
3829	108.9	−1.2
3830	106.8	−1.7
3831	106.4	−1.7
3832	104.9	−1.7
3833	102.6	−1.6
3834	99.8	−1.6

4.25% שגיא

סידרה	שער	שינוי
4101	357.5	+0.3
4102	143.5	+0.1
4103	137.9	+0.1
4104	133.6	+0.1
4301	135.6	+0.1
4302	126.7	+0.1
4303	125.9	+0.1
4304	123.9	+0.1
4105	108.4	+0.1
4106	105.5	+0.1
4107	102.3	+0.1
4108	100.4	+0.1
4109	97	−1.1
4110	95.9	−1.1
4201	120.7	+0.1
4204	112	— —
4205	113.1	+0.1
4206	110.2	−1.1
4207	109.8	−1.1
4208	108.3	−1
4209	105.9	−1
4210	103.1	−1
4211	99.9	−1
4212	100.8	+0.1
4213	98.4	+0.1
3210	207100	— —

סידרה	שער	שינוי
3211	205200	— —
3212	199520	+120
3213	191802	+300
3214	183800	+300
3501	181810	+300
3502	179107	+155
3503	162274	— —
3504	156500	— —
3505	152551	+250
3521	151800	— —
3522	145500	— —
3523	138650	+1000
3524	138100	+1000
3525	135100	— —
3526	143600	— —
3527	139400	+300
3528	135210	+205
3529	136200	— —
3530	131700	— —
3531	131300	— —
3532	127100	— —
3533	126450	−200
3534	120221	— —
3535	119180	+300
3536	119200	+300
3537	119800	— —
3538	112365	−200
3539	112100	−900
3540	111600	−500
3541	108600	— —
3542	107440	−1000
3543	102000	−300
3544	102100	−400
3545	100746	+94
3549	95209	+90
3552	87429	+84
3554	87319	+79
3555	87319	+79
3546	101310	+79
3547	101800	+79
3548	100845	+78
3550	95745	+75
3551	95233	+74
3553	86551	+68
3556	83447	+59
3558	87056	+67
3559	83945	+65
3560	79532	+61
3557	83950	+175
3572	79691	+177
3561	79406	+61
3571	79105	+61
3573	79015	+111
3574	72846	+102
3577	72862	+104
3578	67255	+96
3575	72313	+56
3576	72034	+56
3579	66498	+52

סידרה	שער	שינוי
3580	61899	+21
3581	56320	+18
3582	51940	+16
3583	48790	−84
3584	46440	−84
3585	44036	−83
3586	39422	−22
3588	39392	−27
3589	35958	−25
3587	39750	+142
3591	36233	+129
3592	36177	+129
3593	36093	+129
3590	35562	−378
3595	35359	−369
3594	36228	+129

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סידרה	שער	שינוי
2001	149400	+300
2002	149000	+200
2003	143900	— —
2004	145100	— —
2005	136300	+700
2006	134900	+100
2007	135244	— —
2008	131341	— —
2009	134585	— —
2010	136800	−900
2011	134650	−200
2012	133200	−1300
2013	134600	— —
2014	130100	−2000
2015	129850	−900
2016	131900	+100
2017	127400	−1600
2018	128100	+100
2019	127300	— —
2020	123800	+100
2021	124200	— —
2022	116000	+200
2023	116150	+400
2024	109800	— —
2025	110050	+100
2026	109700	+100
2027	105600	+300
2028	106000	+200
2029	100400	+200
2030	100900	— —
2031	97300	+300
2032	100085	+77
2034	94618	+72
2033	91728	−348
2035	84182	−337
2036	84610	−2294
2038	80539	−2285
2040	80028	−2297
2037	85041	+112
2039	84636	+111

סידרה	שער	שינוי
2041	76281	+60
2052	70230	+55
2051	79068	+59
2053	69157	−1439
2055	63836	−1382
2054	67058	+49
2056	62139	+46
2057	63035	+47
2059	57399	+43
2058	55534	+42
2060	51254	+39
2061	36785	−1033
2062	33550	−968
2063	32997	−948

רמון

סידרה	שער	שינוי
7001	244.9	−1.9
7002	237.2	−2
7003	228.7	−1.7
7004	210.7	−1.6
7005	194.9	−0.4
7006	183.7	−0.2
7007	174.7	+3.7
7008	166	+3.5
7009	159.7	+0.5
7010	147.7	−1.3
7011	141	−0.1
7012	140.3	−0.2
7013	132.2	+0.4
7014	114.8	−0.1
7015	95.4	−0.7
7016	94.4	−0.8
7017	96.6	−0.8
7018	96.4	−0.8
7019	96.8	−0.8
7020	96.5	−0.9
7021	95.6	−0.9
7201	91	+0.3

גלבוע

סידרה	שער	שינוי
6101	13083	+31
6102	7730	+89
6103	6987	+103
6104	6602	+110
6105	6257	+105
6106	5946	+57
6107	5728	+55
6108	4007	−33
6109	5809	−33
6110	3743	−32
6111	3101	−20
6112	3017	−22
6113	2009	+5
6151	784.7	+1.8
6152	751.4	+1.8
6153	657.3	+1.9
6154	645.3	+1.9
6155	417.8	+0.9
6156	338.5	+0.8
6157	250.9	−1.2

סידרה	שער	שינוי
6158	237.9	−0.9
6159	200.7	−3.8
6160	198.9	+0.5
6161	184.4	+0.4
6162	165.3	−1.4
6163	151.9	+0.4
6164	146	+0.3
6165	139.2	+0.3
6166	131.3	+0.3
6167	128.5	+0.3
6168	126.5	+0.5
6169	118.1	−1.4
6170	113.6	+0.3
6171	81.2	+2.1
6172	80.3	+2
6801	89.5	+0.2

אדמון

סידרה	שער	שינוי
2501	173	— —
2502	170.2	+0.1
2503	165.1	— —
2504	164	— —
2505	157.5	— —
2506	152.7	+0.4
2507	148.5	+0.5
2508	109.7	+1

צמודות זהב

סידרה	שער	שינוי
5 יד	126.6	−1.5

100% מט"ח

סידרה	שער	שינוי
אל אופ	1171	+11
אלביט	215.2	— —
אלתא	1207	+27
אלסינט	1870	— —
סאיטקס	817	+10
תדר 84	92	−2.5
תדר 85	339	−7
זב הים	223.9	+6.5
דים הם	165	−1
כור	145.1	— —
כלל	435	— —
כ"צמ ד	207.7	— —
כ"צמ ב	287.5	+0.3
כ"צמ *	335	— —
רן	105.8	+0.3
סול בנ	150.1	— —
תיעוש	202	+1

מדד/מט"ח

סידרה	שער	שינוי
בלת.	133.2	+0.3
דים הם	141	— —
כור	136.9	+1.3
כלל	171	+1.6
לאומי	125.7	— —
כנ דים	137.7	+0.4
משא בנ	132.2	−0.1
משא בנ	133.6	+0.1
משא בנ	122	+0.9

שערי המניות 28.4.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגוד ש	27000		5			−5
הפצות 0.1	2700		6879	+100	+3.9	+2989
הפצות א 0.5	1511	תב	5526	+100	+7.1	+5484
הפצות אפ 2	2240		2380			−171
כללי לא בהסדר			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאמ"י 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאמ"י 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ט.ב.ב. 0.5	9030	קב		+450	+5	+44811
בנק בינלאומי 05	8856		2673	+527	+7	+1070

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	91110		457			+256
אידיבי ב 100.0	90730		22			−25
אידיבי בב א	553700	קב				
אמר 0.1	68120		501	+140	+0.2	+130
דיסקונט ב	116410			+400	+0.3	+50
דיסקונט א	116460		235			+66
דיסקונט שה ב	13490		120	−100	−0.7	−125
המזרחי ש			—	הפסקת	מסחר	—
המזרחי ב			—	הפסקת	מסחר	—
המזרחי שה 9			—	הפסקת	מסחר	—
הפועלים מבב	94500			+300	+0.3	+3.5
הפועלים ש	62140		1725	−160	−0.3	−1757
הפועלים ב	61790		206			+67
כללי א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כללי שה 7			—	הפסקת	מסחר	—
כלל 0.1	39500		2711			+589
כלל שה 11	14870		423	+150	+1	+708
מימון וסחר 1.0	52301			+100	+0.2	+100
מימון וסחר 5.0	26500					

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אדנים 0.1	33375		30	+1150	+3.6	+18
לאומשכ' ש	10870		635	+500	+4.8	+944
לאומשכ' ב	10651			+70	+0.7	+20
כרמל ש	5731		28	+1		+82
כרמל שה 1	3850		300	+50	+0.8	+379
בנין כ' 5.0	14400	תב	284.9	−1600	−10	−429.1
פת משכ' ש	4360		2483	+180	+4.3	+4825
משכן ב ש	3800		1908			
עצמאות 0.1	20500		180	+800	+4.1	+457
טפחות מבכ ש	24413	קב		+1163	+5	+325
טפחות רג ש	25301	תב	611	+2300	+10	+1224
טפחות שה 1	11450	תב	260	+900	+8.5	+191
טפחות שה 2	5040		400	+81	+1.6	+433
יעסור 1.0	2100	תב	263	−199	−8.7	−424
יעסור 5.0	1225	תב	832	−120	−8.9	−1897
מיזב 1.0	9361	תב	813	+851	+10	+3932

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
שלטן אש	904		9220			+2606
החקלאות מבכ א	142429	תב	20	70000	−54.4	−171
החקלאות מבכ ג	198850	כב		−10466	−5	−24
לאומי תעש' א ש	16050		205	+100	+0.6	+170
פתוח תעש' מבב	203714		11	+9701	+5	+14
פת תעש' בב ג	327000		2	+7000	+2.2	+5
פת תעש' בב גג	198000		14	−2000	−1	−4
פת תעש' בב גגג	196000		5	+2221	+1.2	+16
פת תעש' בב ד	240000			−3000	−1.2	−6
פת תעש' בב דד	68529	קב				
מרכז קבלנים 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
תיירות בב	202050	תב	22	−22450	−10	−29
כלל ליסינג א0.1	28000		64	−420	−1.5	−91
כלל ליסינג 0.5	23350		141			−18
כלל ליסינג אגח	21000		110			+57

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אילון	283		6023	+7	+2.5	+6814
ארדט 0.1	1610		253			
ארדט א 0.5	992		757	+42	+4.4	+513
בטוח משנה 0.1	790		2323	+10	+1.5	+1239
בטוח משנה 0.5	371	תב	69423	+34	+10.1	+101901
הדר 1.0	466	תב	22947	+28	+6.4	+40554
הדר 5.0	339		15450	+10	+3	+15373
הדר אפ סד 2	313	תב	22598	+34	+12.2	+61775
הפניקס 0.1	840	תב	9097	+72	+9.4	+28748
הפניקס 0.5	795		4356	+24	+3.1	+6591
המשמר-הראל 1.0	7508		116			−9
המשמר-הראל 5.0	5650		1454			−83
מגדל 1.0	5450	תב	1400	+512	+10	+1504
מנורה 5.0	1969		1572			−351
סהר ג 1.0	9425	תב	736	+600	+6.8	+2363
סקוריטס 0.1	1475		70	+47	+3.5	+735
סהר ש	470	תב	32462	+35	+8.1	+47577
ציון השקעות 1.0	11725		50	−10	−0.1	−168
ציון השקעות 5.0	3750		87	+30	+0.8	+135
הסנה ש	486		13812	+20	+4.3	−14092

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אינטר גאמא 1 ש	9232		112			−63
אינטר גאמא 5 ש	6840		325	+240	+3.6	+1424
מגוד עזרא 1.0	1140		9201			+2008
מגוד עזרא אפ	717		3657	+17	+2.4	+3882
כלל סחר	567	תב	44610	+40	+7.6	+115814
אפ 4	486	תב	42565	+36	+8	+81429
אגח 2	201	תב	19446	+16	+8.7	+64256
קריסטל 1.0	990		1801	+10	+1	+1790
רשק 0.1	54000					
רשק 0.5	17295		35	−705	−3.9	−123
שופרסל א 2.0	16916		249	+728	+4.5	−61
שופרסל ב 10.0	15028		263	+578	+4	−195
הראל 1.0	2599		135			−35
הראל 5.0	2220		378			−378
מפעות הספקה 0.1	32280		247	+1500	+4.9	+571
מפעות הספקה 0.5	14750		757	+640	+4.5	+1812
קידור 0.1	1810		1101			
קידור 1.0	420		41002			−5885
מוס' עזובה 0.1	3350		181	+50	+1.5	+145
מוס' עזובה 0.5	1690		2447	+36	+2.2	+1864
קנטורדום 0.1	3420	קב	210	+120	+2.3	+396
קנטורדום 0.5	3447		782	−20	−0.6	−8

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
קופל 1.0	5749	תב	360	−800	−12.2	−858

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק ג ש	7360		368	+300	+4.3	−537
גלי זהר 1.0	6580		28.5	+130	+2	+40
גלי זהר 5.0	4800	תב	60	−300	−5.9	−95.6
מלונות דן 1.0	2695	תב	1033	+245	+10	+1255
מלונות דן 5.0	1950		3100	+60	+3.2	+828
חוף האלמוג 1.0	7810	תב	910	+710	+10	+1446
כנס סר 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות הירדן	3040		115	+60	+2	+525

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איכות מחשבים	1775		2090	+25	+1.4	+1338
דטה מימן 1.0	14250		368	+260	+1.9	+158
חי.ל.ג. 1.0	23700		789	+310	+1.3	+703
יעצא 1.0	9000		37			−7
כלל מחשבים 1.0	17000		93			
מ.ל.ל. 1.0	19950		113	−250	−1.2	−155
מ.ל.ל. 5.0	7810		1287	+300	+4	+420
משוב מחשבים 1.0	720		2672	+20	+2.9	+4960
משוב אפ	549		1897	+5	+0.6	+1137
ניקוב מחשבים 1	2915	תב	1857	+265	+10	+4061
ניקוב מחש' 5	1460	תב	8380	+120	+9	+15082
ניקוב אפ סד 2	7064	תב	1779	+700	+11	+2563
תים מחשבים 1.0	1094	תב	7584	+77	+7.6	+6686

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אזורים בינוי רש			—	הפסקת	מסחר	—
אזורים בינוי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	760	קב				
אורן 5.0	366		2870	+2	+0.6	+203
אזורים 1.0	1633		24507	+45	+2.8	+4875
אזורים אפ	1290	תב	11344	+80	+6.6	+53429
אזורים אגח	205		30188	+10	+5.2	+125580
אילין 1.0	542		14699	+11	+2.1	+4106
אל-רוב 1.0	2533		2763	+2	+0.1	+17
אמגורים 1.0	4585	קב		+285	+5	+5364
אפריקה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
אפריקה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפריקה אפ			—	הפסקת	מסחר	—
אריס	2720		379	+10	+0.4	+171
אלרן 0.1	6050		1637	+100	+1.7	+829
אלרן 0.5	3950		1583	+60	+1.6	+1071
בן-יקר גת 1.0	9240		493	+440	+5	+451
ברנוביץ 1.0	4060		560			+588
ברנוביץ 5.0	3200		906			−252
הנקר 1.0	7780	תב	330	+380	+5.1	+551
[illegible] 1.0	1166	קב		+56	+5.1	+4747
[illegible] 5.0	936	קב		+45	+5.1	+2468
[illegible] 0.1	519		3520	−15	−2.8	−2579

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דרעי 0.5	464		2844	+4	+0.9	+456
השקלול 1.0	1800		315	+54	+3.1	+308
השקלול 5.0	1263		781			−30
תל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	385		31761	+12	+3.2	+74741
ירושלים אפ	245	תב	58372	+16	+7	+107477
גבים 0.1	6655		7363	+255	+4	+7093
גבים 0.5	5400		5615	+170	+3.5	+5090
ישראלום 1.0	2041		5504	+41	+2.1	+2751
ישרס 10.0	24165	תב	581	+1700	+7.6	+385
[illegible] 1.0	10900		87			−87
[illegible] 1.0	6452		74	+120	+1.9	+109
[illegible] 5.0	3050		2054			−416
מ.ת.ם. 1.0	685		19771			−6885
מ.ת.ם. אפ 2	480		6078	+25	+5.5	+38551
מ.ת.ם. אגח	153.5	תב	90896	+12	+8.5	+247720
[illegible] 1.0	1063		4662			−1413
[illegible] 5.0	574	תב	6996	+30	+5.5	+17889
[illegible] 5.0	2760		1767			−1561
[illegible] 1.0	1024		2830			−4700
לרנשטיין 1.0	600		2855	+20	+3.5	+4882
לרנשטיין 5.0	281		8227	+10	+3.7	+13049
ליפשיץ 1.0	3130	תב	2011	+188	+6.4	+3272
ליפשיץ 5.0	2250	תב	5396	+150	+7.1	+9191
נאות אביב 0.5	16000	תב	548	+1260	+8.6	+505
נכסי אחדים	361		20904	+15	+4.3	+48296
[illegible] 1.0	34000	תב	27	+2000	+6.3	+27
[illegible] 5.0	30800	תב	84	+2800	+10	+171
[illegible] 1.0	8047		60	+80	+1	+300
[illegible] 5.0	4800		91			+49
[illegible] סר 1 ש	804		3886			−299
[illegible] 5.0	2850	כב	300	−149	−5	−1954
קיסריה 0.1	4990		983	+220	+4.6	+743
קיסריה 0.5	2410		2009	+50	+2.1	+858
[illegible] 1.0	493		8510			−4187
[illegible] 5.0	289		10870	+14	+5.1	+21660
[illegible] אפ	1550		1824			+1026
[illegible] אג"ח	144.5		19000	+6	+4.3	+64000
רסקו מנוב	5500		91			
רסקו רג	4901		122	−99	−2	−125
נכסים ובנין	4770		1030	+170	+3.7	−1130
הכשרת הישוב ש	113070		86	+3002	+2.7	−75
ישפרו 0.1	6060		1014	+239	+4.1	−680
כלל נדל"ן	995		3696	+34	+3.6	−5097

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מטעי הדר 0.1	4820		429			−168
מטעי הדר 0.5	4700		532			−276
מהדרין 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מהדרין אפ			—	הפסקת	מסחר	—
פרי אור 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
[illegible] 5.0	4265		1198			−284
[illegible] אפ	3000		723			−226
נכסי הדרים 1.0	2162	תב	432	+42	+2	−172

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible]	1660		647	+50	+3.1	+897
גולדפרוסט 1.0	3230	תב	258	−270	−7.7	−427
גולדפרוסט 5.0	2733	תב	895	+178	+7	+1911
גולדפרוסט אפ 1	1700		530	−100	−5.6	−233
דובק מב ש	6650		2379	+180	+2.8	+3506
דובק מב ב	6660		1952	+200	+3.1	+3231
[illegible] 1.0	1120		650			−650
[illegible] 5.0	880		549	+22	+2.6	+549
פרי-נה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-נה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מפעלי בירה 1.0	42000		228	+500	+1.2	+53
מפעלי בירה 5.0	34400	תב	342	+2180	+6.8	+335
[illegible] 1.0	1662		596			
[illegible] 5.0 א	999		5226	+49	+5.2	+7310
[illegible] אפ 2	681		5610	+30	+4.6	+12546
פן 1.0	1010		3737	−30	−2.9	−4760
פן 5.0	578	כב	2951	−12	−2	−5779
[illegible] 1.0	19200		550	+450	+2.4	+521
עסיס ב 0.5	615		18019	−10	−1.6	−33935
אנגל שקל 1	3490		397	+130	+3.9	+459
שמן מבב א	6720	תב	471	+370	+5.8	+1573
עלית	23243		130	−159	−0.7	−86

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible] סר 1 ש	847		2288	+7	+0.8	+2911
[illegible] 1.0	1899		920			−540
אופנת ברוך 1.0	768	תב	10827	+37	+5.1	+16335
אופנת ברוך 5.0	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] א	583		8525	+32	+6.8	+16645
ארגמן רג ש	21290		868	+240	+1.1	+648
דלתא-גליל א 5.0	4425		1018	+120	+2.8	+2103
[illegible] מאוחד 1	3849		68.6	+98	+2.6	+2186
[illegible] מאוחד 5	1413	תב	165	−112	−7.5	−839.2
[illegible] 1.0	2132		528	+92	+4.5	+237
[illegible] 5.0	1661		2319	+151	+10	+3697
[illegible] 1.0	10000		101			+1
[illegible] 1.0	2716		1220	+1		+106
[illegible] 5.0	2218		220			+365
לודזיה 0.1	4009		775	+110	+2.8	+1838
לודזיה 0.4	3870		2347			+653
[illegible] 1.0	1170		3984	+10	+0.9	+2243
[illegible]	901		385			−190
מקס 0.1	6010		1145	+241	+4.2	+1574
מקס 0.5	4180		1342	+120	+3	+1854
עיט 1.0	759	תב	6997	+50	+7.1	+12430
עיט 5.0	370		2550			
[illegible] 1 ש'	418		13448			−818
[illegible] אפ	289		4400	+6	+2.1	+10515
פולגת א 1	7090		1203	+300	+4.4	+1586
פולגת ב 4	4480		6228	+220	+5.2	+10790
פולימן א 0.5	12400		337			+86
פרגוד	6575	תב	212	+400	+6.5	+774
[illegible]	24700		225	+1000	+4.2	+237
[illegible] 1.0	2842		163			+112
דלתא-גליל 1.0	5822		306	+114	+2	−335

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible] 5.0	3455		916	+2	+0.1	+535

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלומית 1.0	8800		17	−30	−0.4	−3
אלומית 5.0	6300		30	+100	+1.6	+118
כבלים ש	66956		126			
[illegible] 1.0	9400		279	+300	+3.5	+177
[illegible] 5.0	5980	כב	259	−109	−1.8	−282
[illegible] אפ	6050		268	+51	+0.9	+532
זיקה 1.0	5350		135.9	−10	−0.2	−240.4
זיקה 5.0	2580		585.5	−40	−1.7	−569.3
[illegible] 1.0	6035	תב	6951	+460	+8.3	+10822
[illegible] 5.0	5720	כב	1058	+340	+6.3	+1657
[illegible] 1.0	4125		1310			−619
כבלי ציון 1.0	3465	כב	1742	+315	+10	+3066
כבלי ציון 5.0	2125	תב	6975	+125	+6.3	+9459
כבלי ציון אפ	960		9943	+125	+15	+14904
[illegible] 1.0	1236		1200			−523
[illegible] 1.0	410		8686			
[illegible] 5.0	240		22887			+6083
[illegible] 0.1	49700	תב	40	+3000	+6.4	+40
[illegible] 0.5	18919		52			−75
[illegible] 1.0	22050		457	+450	+2.1	+548
[illegible] 1.0	1440	תב	1745	+80	+5.9	+4397
[illegible] 5.0	986		5172	+26	+2.7	+4526
קליל 1.0	3059		1078			−581
קליל 5.0	2720		865	+70	+2.6	+871
קליל אפ'	1544		2985			−3262
קליל אגח	126.5		70464	+1.5	+1.2	+254790
[illegible] 5.0	12600		459	+390	+3.2	+535
תעשיות לכיש 1.0	1360		890			−1100
תעשיות לכיש 5.0	1183	תב	2545	+108	+10.1	+2015
אורדן 0.1	13679		454	+139	+1	−371
אורדן 0.5	12685		132	+309	+2.5	−132

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלביט 3.0	645000		37	+5800	+0.8	+29
אלקו 0.1	15500		140	+300	+2	+98
אלקו 0.25 ש	7675		758	+5	+0.1	+157
אלקו 0.25 ב	7575		240			−79
אלקטרה 0.1	2800		1058	+20	+0.7	+1157
אלקטרה א 0.5	1845		3665	+66	+3.7	+10226
אפ 5	1625		7530	+105	+6.9	+15131
אגח 3	187	תב	59052	+10	+5.7	+69847
אלרון 3.0	482000		49	+6000	+1.3	+31
[illegible] 1.0	33650		679	+1250	+3.9	+575
כלל תעש אלק'	3920	תב	13494	+200	+5.4	+22129
[illegible] 1.0	3520		1159			+204
[illegible] 5.0	3040		3420	+30	+1	+1449
[illegible] 1.0	918		1260	−10	−1.1	−360
[illegible] 5.0	892		3565	+10	+1.1	+2606
ציקלון 1.0	3000		459			
ציקלון 5.0	1770		1405	+53	+3.1	+1724
[illegible] 1.	10350		880	+300	+3	+113
[illegible] 5.	9460	תב	1090	+860	+10	+649
ת.א.ת. 1.0	2240		1320			−207
ת.א.ת. 5.0	1110	תב	15812	+55	+5.2	+21248
ת.א.ת. אפ 1	29800		22			

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
תראה	960		3831			−3031

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אי.פ. תעשיות 1.	251		38485	+8	+3.3	+47342
אי.פ. אפ	946		1635	+11	+1.2	+6119
אי.פ. אגח	151.5		25141	+2.5	+1.7	+79271
אלקיל 5.0	9100		25	−400	−4.2	−25
אקרשטיין 1.0	1349		5171	+50	+3.9	+9641
אקרשטיין 5.0	935		4694	+35	+3.9	+8014
אקרשטיין אפ'	611		3691	+30	+5.2	+11257
אקרשטיין אגח	141.5		38147	+5.5	+4	+209684
בטון תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-טון 1.0	1549		1160			−1705
בר-טון 5.0	661		2050	+7	+1.1	+2910
[illegible] 1.0	9950	תב	28	−340	−5.2	−51.1
[illegible] 5.0	5340		428	+210	+4.1	+258
מ.ל.ב. 1.0	1237	כב	732	−13	−1	−258
מ.ל.ב. 5.0	877	תב	300	−98	−10.1	−500
מודול השק בתעש	871		1381	+6	+0.7	+3288
[illegible] 1	22000	תב	5	−2101	−8.7	−5
[illegible] 5	17500					
אליאנס ב	3110	תב	1589	+283	+10	+3744
גל תעשיות 1.0	35350	תב	259	+2000	+6	+175
גל תעשיות 5.0	27140		349	+350	+1.3	+403
[illegible] 1.0	3484		52	+34	+1	+7
דשנים 0.1	5100		82	+100	+2	+24
דשנים 0.5	2156	תב	10580	+196	+10	+14949
חיפה כימי' 10.0	1282	תב	30531	+117	+10	+42626
[illegible] 1.0	4100		679	+70	+1.7	+198
ים המלח	3250		8856	+105	+3.3	+10777
[illegible] 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
מקסימה 1.0	8990		26	+110	+1.2	+55
מקסימה 5.0	8120	תב	551	+700	+9.4	+864
[illegible] 1.0	8950		338	+80	+0.9	+212
[illegible] 1.0	29980		215	+200	+0.7	+168
[illegible] 5.0	25730		245	+1200	+4.9	+457
פריקלאס	725		9892	+23	+3.3	+11720
פריקלאס אפ'	293		28000	+13	+4.6	+34233
קים כימיקל 1.0	8050		241	+200	+2.6	+314
ת.ג.ל. 1.0	3901		166	−280	−6.9	−587
ת.ג.ל. 5.0	2961	תב	312	−329	−10	−366
ת"א 5.0	19000		234	+550	+3	+458
פרוטאורום 10.0	36966	כב	289	+4822	+15	+591
תרו א 5.0	12521		56	+300	+2.5	+94

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבן 5.0	25965		60	+878	+3.5	−34
טבע ש	15510		421	+452	+3	−235

עץ, נייר והדפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כתר	280		11919			
[illegible] 1.0	9800		50	−200	−2	−88
[illegible] 5.0	7070		21	−150	−2.1	−121
[illegible] 1.0	15600		391	+470	+3.6	+121
יאה 1.0	6250		464	+230	+3.8	+557
לבידי אשקלון 1	795		3145	−15	−1.9	−462
מולט ב 0.5	54600		21			+16
מפעלי נייר 10.0	537390	תב	189	+40000	+8	+759
[illegible] 1.0	4390		363	+50	+1.2	+264
רים 0.1	2884		1010			−251
רים 0.4	2469		2081			−798
תעל ב 0.2	23999		275			−48
אורין 1.0	14836		150			−41
אורין 5.0	9240		380	+300	+3.4	+757
[illegible] יער			—	הפסקת	מסחר	—
[illegible] 1.0	2701		1298			−1484
[illegible] 5.0	2255	תב	302	+120	+5.6	+1598
[illegible] בב' ש			—	הפסקת	מסחר	—
כלל תעש' 1.0	296	תב	263412	+17	+6.1	+837235
מגורי טכנולוגיה	550		4464	−7	−1.3	−4571

שף נאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible] 0.1	16561		265	+482	+3	−275

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible] ש	11549		313			+61
אדיבי פיתוח 2.0	12350	תב	5960	+900	+7.9	+12060
[illegible] 0.1	107		43741	+1	+0.9	+30143
אלגר ש	23800	תב	290	+1570	+6.1	+431
אלגר ב	23626	תב	113	+2126	+9.9	+471
אלרן ם	8668		235			+90
[illegible] בב'	2299		1894.5	+99	+4.5	+1862.6
אפיק 1.0	434		19257	+13	+3.1	+27785
אפיק 5.0	367		6811	−3	−0.8	−1858
[illegible] 1.0	2055		1889	−100	−4.6	−2201
[illegible] 1.0	825	תב	2759	+45	+5.8	+5576
[illegible] 5.0	531	קב		+25	+4.9	+9393
חברה לישראל 1.0	29800		965	+1150	+4	+1719
חברה לישראל 5.0	29000		226	+900	+3.2	+725
[illegible] 0.1	143100		2	−100	−0.1	−7
[illegible] 1.0 ש	35800		110	+1580	+4.4	+275
[illegible] א 0.5	34400		97	−800	−2.3	−149
פועלים השק ש	13700	תב	1010	+700	+5.4	+1866
דיסקונט השק ש	7660	תב	7252	+460	+6.4	+19036
מזרחי השק ש	43000		34			−31
[illegible] השקעה 124סד	14800	כב				
[illegible] 1.0	3825		430	−65	−1.7	−269
[illegible] 5.0	2080		2026			+1159
[illegible]	288		21913			+1057
ירדן א 0.1	2830		500	−1		−172
כלל 50.0	1670		3185	+80	+5	+7450
[illegible] 0.1	3000		430	−80	−2.6	−265
[illegible] 0.1	1360		1650			+75
מגד 0.1	750		3442			−200
מגד א 0.5	483		6008	+5	+1.1	+1258
מגד אפ	389		3365	+8	+2.1	+1645
[illegible] 1	130		16356	+3.5	+2.8	+41993
[illegible] השק ב 0.1	4855		92			−63
[illegible] השק ג 0.5	3710		92			−27
[illegible] א 0.1	12228	תב	147	+800	+7	+204
[illegible] 0.5	9958		408			−185
[illegible] ב 2.5	17820	תב	975	+1620	+10	+836
קרדן 1.0	224		57638	+4	+1.8	+59883
קרדן 5.0	188		35977			+28869
[illegible] ש	8580		753	+244	+3	−1211
יצוא ש	19916		204	+486	+2.5	−182
כלל 10.0	1744		1449	+114	+7	+477
[illegible] השק ש	4264		825	+174	+4.3	+290
גליל טכנולוגיות			—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק נפט 1	5500		442	+240	+4.6	+281
דלק נפט 5	3450	תב	1103	+250	+7.8	+1991
דלק חיפ' אפ 2	2440		660			−183
יואל 5.0	876	תב	24057	+44	+5.5	+20857
[illegible] 1.0	8200		337	−400	−4.7	−367
[illegible] 5.0	4200		886	+100	+2.4	+1458
[illegible] ב 0.5	8500		106			
נפטא ש	3295000		2	−10000	−0.3	−1
[illegible] חיפושי נפט	45224		23	+1635	+5.8	−20

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
[illegible]	221		1690	+10	+4.7	+1490

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 28.4.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.6605/1.6615	ל"ש שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7885/1.7895	ל"ש ארה"ב
גולדנים הולנדיים	2.0200/2.0210	
פרנקים שוויצריים	1.4590/1.4600	
פרנקים בלגיים	37.13/37.16	
פרנקים צרפתיים	5.9800/5.9835	
לירות איטלקיות	1278.50/1279.50	
ינים יפאניים	139.30/139.40	
$ ארצות הברית	1.2829/1.2834	ל"ש ק.

שער הזהב: $ 455.75 אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פ"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.6565/1.6577	1.4553/1.4566	1.7842/1.7855
3 ח'	1.6504/1.6516	1.4472/1.4486	1.7741/1.7754
6 ח'	1.6441/1.6456	1.4342/1.4360	1.7591/1.7606

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

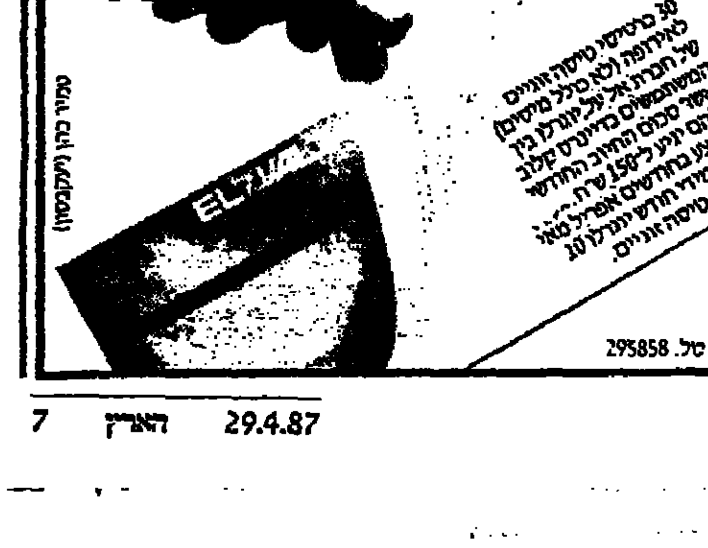

כרטיס דיינרס
מעניק לך כרטיס טיסה
במבצע "שלוף דיינרס
וטוס אל על"

תענוג לשלם בדיינרס
Diners Club International

דיינרס קלוב
יד רוטשילד 61 ת"א טל. 295858

صكنا من الاجل

صكنا من الاحل

נתן דטנר מימין ואבי קושניר משמאל, ובאמצע ספי ריבלין המחופש לחיילת בחיל־האוויר — אתמול בצילומים למופע הטלוויזיה של אמ"י (איגוד אמני ישראל), ביום העצמאות. (צילום: משה שי, "חדשות")

מאיימים לשתק אספקת הדלק

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

ועדי העובדים בשלוש חברות הדלק פז, סונול ודלק מאיימים להשבית את משק הדלק אם יממש שר האנרגיה את תוכנית הרפורמה שיזם משרדו לשוק הדלק.

לטענתם על פי תוכנית הרפורמה יתאפשר לבתי הזיקוק לשווק ישירות לצרכנים גדולים כמו משרד הביטחון, חברת החשמל ועוד. עד 30% מכלל תצרוכת הדלק והדבר יגרום בהכרח לפיטורי עד שליש מעובדי חברות השיווק.

פעוט נספה משריפת תרסיס

(ע). פעוט בן חמש נשרף אתמול למוות מהתלקחות מיכל תרסיס שבו שיחק, ברחוב הערד ברמת החייל. הילד מצא תרסיס קוסמטי, והבעירו שיחק לידו בגפרורים. פרצה אש שאחזה בילד, שנכווה למוות.

מאסר עולם לאשה שנהגה ברכב בו נרצח דוד מנוס

12 שנה — לאשה שתיכננה את הרצח

מאת סופר "הארץ" בשטחים

בית המשפט הצבאי בשכם גזר אתמול את דינן של שתי הנשים שהורשעו ברצח החייל דוד מנוס. על אחת מהן הוטל מאסר עולם; חברתה נידונה למאסר של 12 שנים בפועל.

למיה מערוף (30), שנמצאה אשמה בנהיגת מכונית שכורה לשם חטיפתו ורציחתו של החייל, נידונה למאסר עולם. זהרה סעיד (23), שהורשעה בתכנון מעשה הרצח וב־הברחת מסמכי היהודי של דוד מנוס לאנשי הפתח בירדן, נידונה ל־12 שנות מאסר.

שתי הנשים הן תושבות הכפר דיר־באלוט שבמרכז השומרון. מערוף, בעלת אזרחות ברזילאית, נשואה לתאופיק איברהים עבדאללה, שהורשע אף הוא בהשתתפות ברצח דוד מנוס, ונידון למאסר עולם לפני כשלושה חודשים.

זהרה מערוף היא גיסתו של מוסטפא קרעוש, השותף הרביעי לרצח, שביחד עם עבדאללה נידון למאסר עולם.

"הייל היטלר" — קראו באילת מטיילים מרמאללה ביום השואה

אחדים הצדיעו במועל־יד נאצי ★ סולקו מהעיר

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

קבוצת מטיילים ערבים מרמאללה, אשר הגיעה לטיול לאילת בערב יום השואה, סולקה מהעיר לאחר שכמה מחבריה ירדו לחוף הים וקראו קריאות בגנות המדינה, כולל "הייל היטלר", תוך הצדעה במועל יד נאצי, כך נודע לסופר "הארץ".

נודע עוד שמספר תושבי אילת שהיו בחוף, בהם משה זיתוני, חובש בחוף הים, ניסו לעשות שפטים במטיילים, אך מטיילים אחרים הפרידו בין הנצים והצילו את הערבים מזעם התושבים. המטיילים טענו כי מדובר בארץ דמוקרטית ומותר להם לצעוק כאוות נפשם.

לחוף הים הוזעק כוח משטרה בניידת, בפיקודו של חוקר דילסה, שעצר את המטיילים והובילם לתחנת המשטרה. התברר כי האוטובוס עם המטיי־לים הערבים הצליח להיכנס לאילת ללא רישיון מטעם המושל הצבאי. לאחר שהשוטר רשם את פרטיהם, הוא אמר להם לעזוב את העיר מבלי לנקוט צעדים משפטיים נגדם.

מפקד משטרת אילת רב־פקד ירוחם קיים אמר אתמול בתגובה: "אמנם היה מקרה כזה. השוטר שטיפל בנושא נמצא בתל אביב. כשיחזור אברר מדוע לא נפתח תיק".

תלונה שנבדקת במד"א:

"אין מעלית? — תורידו את החולה בעצמכם"

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

שלושת רבעי שעה לקח לאמבולנס של מגן דוד אדום לחצות שני רחובות, ממוקד מד"א לביתו של חולה עם סימני התקף לב, וכאשר הגיע האמבולנס סירב איש מד"א להוריד את החולה מביתו שבקומה הרביעית. כך טוענת טובה מולכו, 32, תושבת באר שבע, שניסתה להזעיק אמבולנס לפינוי בעלה, ז'אק מולכו, לבית החולים.

"סמוך לרבע לשתיים לפנות בוקר ביום שני התעורר בעלי משנתו עם כאבים חזקים בחזה ולא היה מסוגל לנשום. כל הסימנים העידו על התקף לב. התקשרתי שוב ושוב למד"א, ולבסוף הגיע האמבולנס. הנהג הציץ מחלון האמבולנס. ביקשתי שהוא יעלה, אך הוא שאל אם יש מעלית. אמרתי שלא, ואז הוא אמר לי שבעלי ירד בכוחות עצמו.

"אני לא מוריד אותו"

לאחר ויכוח עלה ללא אלונקה, הביט בבעלי שהתפתל מכאבים ואמר: 'אני לא מוריד אותו. תורידו אותו בעצמכם'.

"התחלתי לצעוק, ושכנים ששמעו את הצעקות הגיעו אלי הביתה ועזרו לי להוריד את בעלי לאמבולנס. רק כעבור שלושת רבעי שעה הגענו לבית החולים סורוקה, שם בעלי קיבל חמצן. למזלי, התברר שזה לא היה התקף לב קשה, אחרת הייתי היום אלמנה", אמרה טובה מולכו, אחות במקצועה, לסופר "הארץ".

משה דיין, דובר מד"א, אמר אתמול בתגובה כי העניין הועבר לטיפולו של היועץ המשפטי של מד"א, אך ייקח זמן לבדוק את הזימונים במוקד ולחקור את האנשים המעורבים.

יהושע בן ציון במכתב אישי לשופטת בית המשפט העליון:

"על סמך היכרותנו בת 50 השנים אני מתכבד לבקש לקבלני לשיחה"

ביקש מהשופטת נתניהו לתמוך במחיקת הרשעתו ★ תגובה חריפה מבית המשפט העליון

(ע). בית המשפט העליון דוחה מכל וכל פנייה אישית של מי שהיה מנכ"ל בנק ארץ ישראל–בריטניה, לשופטת בית המשפט שושנה נתניהו, בה ביקש בין השאר תמיכה בבקשה למחיקת הרשעתו, שאותה הוא מתכוון להגיש לנשיא המדינה.

לאחר שהחליטה נתניהו לפני כחודשיים לדחות את בקשתו של בן־ציון למשפט חוזר, שיגר אליה בן ציון מכתב אישי. "על סמך היכרותנו בת 50 השנים, אני מתכבד לבקש לקבלני לשיחה, כדי שאוכל להסביר מדוע אני סבור שאין קביעותיך מוצדקות, ומדוע אני סבור כי מן הדין היה שאמנם ייערך משפט חוזר כבקשתי", כותב מר בן ציון במכתבו.

עוד נאמר במכתב: "אני בטוח שיעלה בידי לשכנעך בכך, ושבעקבות זאת תואבי להושיט לי עזרתך לטיהור שמי, אולי על ידי תמיכתך בבקשה למחיקת הרשעה, שאגישה אל כבוד נשיא ישראל".

כתב עת"ם דוד פרידמן מוסר כי רשם בית המשפט העליון שמואל צור שיגר מכתב חריף אל בן ציון ובו הוא קובע כי החלטת השופטת נתניהו ניתנה על־פי החוק והיא סופית.

גיסו של מנכ"ל דובק חשוד בהוצאת מסמכים מביתו בעת שגהל היה בבי"ח

המשטרה: ניסה למנוע מהרשויות החוקרות תפיסת מסמכים ● הגיס, דורון גרייפמן, נעצר לארבעה ימים

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

דורון גרייפמן, גיסו של מנכ"ל "דובק", זורח גהל, נעצר אתמול לארבעה ימים בפקודת בית משפט השלום בתל־אביב (המשטרה ביקשה להאריך את מעצרו לשמונה ימים).

הוא החשוד בהוצאת מסמכים מביתו של גהל בזמן חקירה שהתנהלה נגד המנהל בהיותו מאושפז בבית חולים.

לטענת אנשי המשטרה — רב פקד עתליה ארד, פקד מישל גודיסר ומפקח משנה מאיר זוהר — ביצע החשוד את המעשים המיוחסים לו בספטמבר כדי למנוע מהרשויות החוקרות תפיסת מסמכים שעלולים להוות ראיות נגד המעשים המיוחסים לגיסו זורח גהל. עוד טענו אנשי המשטרה, כי בחיפוש שערכה המשטרה בביתו של החשוד לא נמצאו המסמכים והתעורר חשד כי הושמדו. המשטרה הציגה אתמול לשופט עמיקם פיאלקוב חומר חסוי ממנו עולה, לטענתה, בסיס לחשדות.

הליכוד לוחץ למנות ועדה לבדיקת חשדות לאי־סדרים בחברת העובדים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ראשי הליכוד בהסתדרות מכנסים היום את פעיליהם מרחבי הארץ לדון בדרכים לאלץ את הנהגת ההסתדרות למנות ועדת חקירה ציבורית לבדיקת חשדות לאי־סדרים בחברת העובדים.

מזכיר חברת העובדים רני רוזליד ומנכ"ל "כור" ישעיהו גביש הכחישו את האשמות ח"כ יעקב שמאי, ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, לגבי מספר נושאים הקשורים עם חברת העובדים. עם זאת, דבק הליכוד בעמדתו לפיה יש למנות ועדת חקירה ציבורית, בראשות שופט בדימוס, לבדיקת המצב בחברה. בכנס, העומד להיערך היום בתל אביב, ישתתפו כ־150 פעילי הליכוד מרחבי הארץ.

סיעת הליכוד בהסתדרות פרסמה אתמול גילוי דעת בו נאמר: "אי אפשר להשלים עם ניסיונם הגלוי של ראשי ההסתדרות להתנער מאחריות לגילויים על שחיתות המידות בחברת העובדים. ההתנגדות להקמת ועדת חקירה מוכיחה שבצד מרות ההסתדרות קיים חשש רציני מאד מתוצאותיה".

טייטלמן ממשיך לקבל שכר מלא בעת "חופשה ללא תשלום" ממש' התיירות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

אהרון טייטלמן, לשעבר יועצו האישי של שר התיירות וסמנכ"ל משרדו, ממשיך לקבל את משכורתו במלואה, למרות שיצא ל"חופשה ללא תשלום". טייטלמן ממתין לפתיחת משפטו לאחר שהוגש נגדו כתב אישום בחשד לשוחד והטרדות מיניות כלפי עובדות המשרד הממשלתי.

לסופר "הארץ" נודע אתמול כי מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, פנה במכתב לפני שבועיים למיכאל צולה, המשנה לנציב שירות המדינה, ובו דרישה להמשיך ולשלם לטייטלמן לא רק את משכורתו הרגילה, אלא את כל ההטבות הנוס־פות הכלולות בה, כגון אחזקת רכב. מנכ"ל משרד התיירות מנמק את תביעתו בין השאר בכך, שטייטלמן לא הושעה מעבודתו.

בתוך כך נודע אתמול עוד כי למרות שיצא ל"חופשה ללא תש־לום", המשיך טייטלמן לפעול באותה תקופה במסגרת החברה לפי־תוח אילת, שבה היה חבר לפני הגשת כתב האישום נגדו.

סופר "הארץ" מציין כי משרד התיירות איפשר לטייטלמן לצאת מרצונו לחופשה ללא תשלום בחודש שעבר, כדי למנוע את השעי־יתו, בשל החשדות הפליליים וה־גשת כתב האישום נגדו.

ממשרד התיירות נמסר אמש בתגובה, כי כל מה שנעשה בעניינו של אהרון טייטלמן, הוא בהתאם להוראות התקשי"ר.

14 שנות מאסר על גניבת נשק והעברתו לידי גורמים עוינים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

בית המשפט הצבאי בלוד גזר אתמול 14 שנות מאסר על אדם שהורשע בגניבת נשק וחומרי חבלה והעברתם לידי גורמים עוינים. בית המשפט קבע כי מדובר בעבירות חמורות, וציין כי הנאשם, האלד אברהים מוקטרן, שגויס בשעתו לצה"ל, מעל באמון שניתן בו.

מפרטי הודאת הנאשם וכתב האישום עולה כי בשלהי 1984 הועסק הנאשם במוצב שומרת דבורה כרפנו. באחד הימים ניצל את היעדרותה של המשפחה מביתה כדי לגנוב רובה גליל ומחסניות של חייל בחופשה, בן המשפחה.

לאחר שגויס כנהג צבאי, נסע הנאשם עם שותפו לבסיס צבאי, משם גנבו מבונקר תחמושת 150 רימונים. הרימונים נמסרו לשותפו של הנאשם, מוחמד סלעייה, שמכר אותם לאיש פתח. הנאשם קיבל 1,060 דולר תמורת הרימונים.

אב בית הדין, סגן אלוף מרדכי פלד, קבע כי הנאשם היה מודע לכך שהרימונים היו יכולים להגיע לגור־מים העתידים לבצע בהם פעולות חבלה שונות. "הנאשם מעל בצורה בוטה באמון שניתן בו עם גיוסו לשירות, גילה יוזמה קשה באיתור מקורות נשק לשם סיפוק צרכיו הכספיים של אחיו לשעבר, קיבל מלבד תמורה כספית ולא בחל בה", אמר סא"ל פלד.

בהרכב שפסק גם סגן אלוף יונה אליהו ורב סרן גדי אשל.

פארק המים אשקלונה נחנך על 40 דונם לחוף העיר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

יותר מחמישה מיליון דולר הושקעו בפארק המים אשקלונה, שנחנך אתמול רשמית באשקלון, ומשתרע על שטח של כ־40 דונם לחוף הים של העיר.

במרכז הפארק החדש יש מגלשת מים לפעוטות, שתי מגלשות מים עקיפות, מהארוכות בתבל (160 מטר) ושתי מגלשות "אוורסט", הגבוהות בישראל (17 מטר), בשיפוע של 70 מעלות, שבהן ניתן לגלוש במהירות של 80 קמ"ש.

תוספת עוצמה לשידורי גל"צ בצפון הארץ

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

גלי צה"ל יפעילו החל מהיום משדר חדש, רב־עוצמה, בגליל העליון. המשדר החדש ישפר את קליטתם של שידורי התחנה הצב־אית באצבע הגליל, גבול הצפון ורמת הגולן.

נחמן שי, מפקד גלי צה"ל, מסר כי האגודה למען החייל העבירה 75 אלף ש"ח להקמת המשדר החדש. זהו המשדר החמישי שגלי צה"ל התקינו או שיפרו במסגרת התוכנית הכוללת להגברת העוצמה של משדרי התחנה הצבאית. שי מסר כי בתוכנית הושם דגש על משדרים באזורי הספר ולאורך הגבולות.

בטכס הפעלת המשדר, שהתקיים סמוך לראש פינה, השתתפו גם יו"ר האגודה למען החייל יוסף נבו וקציני חיל הקשר והאלקטרוניקה.

"מכבי" תעניק שירותים רפואיים חינם ל—10,000 עולים שיבואו מבריה"מ

מאת דן סגיר

הנהלת קופת חולים "מכבי" החליטה על הענקת שירותים רפואיים חינם לעשרת אלפים העו־לים הראשונים שיגיעו מבריה"מ למשך חצי השנה הראשונה לשהותם בארץ. מנכ"ל הקופה רפי רוטר הו־דיע על כך במכתב לשר הקליטה יעקב צור.

בנסיבות רגילות כל עולה שמגיע לישראל מצטרף לאחת מקופות החולים ואת דמי הביטוח הרפואי שלו משלם משרד הקליטה. הנהלת "מכבי" ציינה שצעד זה נעשה במטרה להקל במעט על התקציב הלאומי והמשאבים שיופנו לקליטת העולים ובכך יהיה אפשר להפנות את הכסף למטרות חיוניות יותר.

גמל הפיל ארצה מדבשתו סב ונכדו — בעליו זוכה בדין

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

שופטת בית משפט השלום בבאר שבע, רות אבידע, זיכתה אתמול אדם, שהעלה סב ונכדו על גמל, שהפילם ארצה. השופטת קבעה כי התביעה לא הצליחה להוכיח כי בעל הגמל נהג שלא בזהירות.

באוגוסט אשתקד ביקשו ולדימיר בצינר ונכדו רון להצטלם על גבי הגמל בעת מפגן אווירי שנערך מעל היישוב עומר ליד באר שבע. לאחר שסיכמו על המחיר, כרע הגמל ברך לפקודת אדונו, סביח אבו־פריח משבט אבו־גוידאר. השניים טיפסו אל דבשתו. אך משהתרומם הגמל, הוא החל להשתולל והשליך את רוכביו ארצה.

הסב נחבל, ובגוף הסב אובחנה צלע שבורה. לאחר שהתלונן במשטרה, הוגש כתב האישום נגד נהג הגמל, ובו נאמר כי "הנאשם נהג בגמל בדרך רשלנית שיש בה לסכן חיי אדם".

"לבית המשפט אין ידע משלו לגבי אמצעי הזהירות שיש על בעלי גמלים לנקוט בקשר לגמלים ואיזה סכנה מסתברת כרוכה בהחזקתו", פסקה השופטת כשהחליטה לזכות את אבו־פריח.

מנהל יחידה להפריית בקר נפגע מפר ותובע פיצויים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

מנהל יחידה להפריית בקר בהזר־עה מלאכותית נפגע בקרסולו מבעי־טת פר מן משובח שממנו ניסה לחלוב זרע. כך מתברר מתביעת פיצויים הנדונה בימים אלו בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

בכתב התביעה שהוגש נגד חברת "השירות להזרעה מלאכותית", מע־בידו של התובע, נאמר כי בפברואר לפני חמש שנים נכנס התובע, עופר בגדלמן, נשוי ואב לילדים ממושב נוה מבטח, לאולם ההליבה בכוונה לצורך לקיחת זרימ־תם של פרים לבנק הזרע. כשלפתע קפץ אחד הפרים ובעט בו בעיטה אדירה שריסקה את קרסולו הימני. לאחר כדורת טיפולים, נקבעה לו נכות בגובה של 20 אחוז לצמיתות.

בגדלמן טוען כי האחריות לפצי־עתו חלה על המעסיקה, שלא דאגה לקשירת הפרים ולמתקנים בטיחו־תיים שימנעו את פציעתו. לטענת הנתבעת בכתב ההגנה כי התובע, בתוקף ניסיונו, מיומנותו והד־כשרתו, נהג ברשלנות כפר ואל לו להשליך את האחריות עליה.

בימים אלה מסתמנת פשרה בין שני הצדדים.

עורך את העמוד: חיים טל

3 ימים לחיסול כל התצוגה
35%
הנחה
על כל הרהיטים בתצוגה!
תל-אביב: אבן גבירול 30, טל. 03-252470

לאילת
חברת שחף צ'רטר (1986) בע"מ
מחדשת את טיסותיה היום יומיות לאילת החל מיום ה' 30.4.87.
139 ת"א – אילת – ת"א
ש"ח בלבד (הלוך ושוב)
78 לתושבי אילת
ש"ח בלבד (הלוך ושוב)
מבצעים מיוחדים וחבילות נופש מוזלות
לקבלת פרטים והזמנות: ת"א - בן־יהודה 228 טל. 03-452735, 03-442297 ירושלים - יפו 210 טל. 02-383554, 02-380668 חיפה - העצמאות 84 קומה א' טל. 04-670071, 04-670074 ואצל סוכן הנסיעות שלך.
כפוף לתקנות טיסות שכר פנים ארציות. המפעיל: שחף צ'רטר (1986) בע"מ ר.מ.ת.א. 189 המוביל: שחף נתיבי אויר בע"מ. הטיסות אושרו ע"י מינהל התעופה האזרחית אישור מספר 1.4/87 ג'.1.
שחף
טוס שחף ותבין את ההבדל

CATHAY PACIFIC AIRWAYS
SPECIAL OFFER
14 DAYS FAR EAST TOUR FROM LONDON TO HONG KONG/ BANGKOK/ SINGAPORE INCL. FLIGHT/GOOD HOTELS/ TOURS 1,550 USD NOT INCL. TAX-FLIGHT TO LONDON
DATES: 5/6, 12/6
ATTRACTIVE FLIGHT RATES TO THE FAR EAST.
ASK YOUR TRAVEL AGENT OR THE REPRESENTATIVES "ASIACENTER" 103 BEN-YEHUDA ST. TEL: 03-228444

למכור יותר למכור מהר
DO YOU SELL WELL
מידע שיווקי ואימון מעשי של אנשי המכירות שלך
יגאל אילן — חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל. 03-252987 ת.ד. 33439

צרת הבריאות

ידע הציבור וישפוט!

בתי החולים הגריאטרים הפרטיים רוצים שגם אתם תדעו:

■ בית חולים סיעודי **פרטי** מקבל ממשרד הבריאות **35 ש"ח** עבור יום אישפוז לזקן חולה.
★ בית חולים סיעודי **ציבורי** מקבל ממשרד הבריאות **110 ש"ח** עבור יום אישפוז לזקן חולה.
■ בית חולים סיעודי **פרטי** מקבל ממשרד הבריאות **2.3 ש"ח** עבור חמש ארוחות לזקן חולה ליום.
★ בית חולים סיעודי **ציבורי** מקבל ממשרד הבריאות **פי שניים** ויותר עבור הארוחות ביום.
■ בית חולים סיעודי **פרטי** מקבל ממשרד הבריאות **1 ש"ח** עבור תרופות לזקן חולה ליום.
★ בית חולים סיעודי **ציבורי** מקבל ממשרד הבריאות **7 ש"ח** עבור תרופות לזקן חולה ליום.

אלו הן רק 3 דוגמאות המלמדות על יחסו של משרד הבריאות לבתי החולים הסיעודיים הפרטיים.

לכן,

אין באפשרותנו לספק צרכיו של זקן חולה.
מתוך דאגה לזקנים החולים ועל מנת לא לפגוע בהם, אנו דורשים ממשרד הבריאות למצוא לחולים מקום אישפוז חלופי

או,

לאפשר לנו קיום רמת אישפוז אנושית לזקנים החולים.

הארץ

יום ד׳ ל׳ ניסן, תשמ״ז
29 באפריל 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, ת״ד 233 מיקוד 61001 טל׳ 5121212 פקס׳ 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלת 2 טל׳ 224245־6, ת״ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל׳ 661166־8, ת״ד 5259 מיקוד 31052
המו״ל: הוצאת עתון הארץ בע״מ, רח׳ זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך גולן
סגני עורך: משה הרד, ברנן לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תפנית ברבת־עמון ובוואשינגטון

המלך חוסיין גילה לקבוצת אורחים פרטיים מארה״ב, שבאה עתה לבקר גם בישראל, כי הוא נכון להיכנס למו״מ ישיר עם ישראל ללא אש״ף, לנוכח סירובו של ארגון זה להשתלב בתהליך השלום, תוך הכרה בהחלטת מועצת הביטחון 242. אין איפוא יסוד לפקפק כי הודעות זהות הגיעו לפני־כן מרבת־עמון לוואשינגטון ולירושלים. ירדן אף הבהירה כי תסתפק בפתיחה בינלאומית, ואין היא עומדת על ועידה בינלאומית בעלת סמכות וטו לגבי ההסכמות שיושגו במו״מ ישיר בין ישראל לירדן, או עם כל מדינה ערבית אחרת. נכונותה של ירדן תולה את השדר שהנשיא רונלד רייגן שיגר אל ראש ממשלת ישראל, ובו הפציר ביצחק שמיר "שלא להחמיץ הזדמנות היסטורית". על רקע התפנית בעמדתו של מלך ירדן, התחוללה תפנית גם בבית הלבן.

זמן רב יכול שמיר להישען על התנגדות אמריקאית לרעיון של ועידה בינלאומית שברית־המועצות תשותף בה. לאחר־מכן, ההנהגה האמריקאית עברה לעמדה פחות שלילית, אבל עדיין מסויגת: היא אמרה שתהיה מוכנה "לבדוק" אם ועידה בינלאומית תוכל לסלול את הדרך למשא ומתן ישיר בין ירדן והפלשתינאים מצד אחד, וישראל מהצד השני. תזוזה זו, ככל שהיתה קלה, עוררה את חשדו של ראש הממשלה, ששלח לוואשינגטון בבהילות את השר הפרופ׳ משה ארנס. והנה, מהשדר האחרון של הנשיא רייגן יש ללמוד כי ארנס לא השיג את מבוקשו. על רקע ההבנה שהושגה בין ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ לבין המלך האשמי, מוכנה עתה ארה״ב לתת את ידה לכינוס של ועידה בינלאומית, כדי לאפשר לחוסיין לשאת ולתת במישרין עם ישראל.

תגובתו של יצחק שמיר בפאריס העידה על מבוכתו, ולא קשה להבינה: אחרי ככלות הכל, אחת מאבני היסוד נעקרה מעמדת התנגדותו לוועידה בינלאומית. עדיין הוא מוסיף לעמוד על דעתו הסרבנית, אבל טענתו כי ועידה בינלאומית אינה מסוגלת לקדם את תהליך השלום, עשויה לאבד מכוח־השכנוע שלה בדעת הקהל הישראלית, משעה שקברניטי המדיניות האמריקאית מצטרפים למחייבי הרעיון.

עדיין נערמים מכשולים על הדרך. חוסיין יודע כי כשותפים למשלחת הירדנית עליו למצוא נציגים פלשתינאים שיהיו מוכנים להמרות את פי אש״ף והסובייטים מוסיפים לתבוע ועידה בינלאומית שתהיה מוסמכת לכפות את רצונה על המדינות המזרח־תיכוניות, שהן צדדים ישירים לסכסוך.

ואולם התגובה התקיפה של מצרים על החלטותיה של המועצה הלאומית הפלשתינית, שנעלה זה עתה באלג׳יר, יכולה להקל על המלך הירדני להוסיף ולהתקדם לעבר הבנה עם ישראל; והשינוי בעמדה האמריקאית מן הסתם לא יישאר ללא כל השפעה על הקרמלין.

יצחק שמיר מיטיר להבהיר כי הוא מוכן בכל עת למשא ומתן ישיר עם ירדן — על בסיס הסכמי קמפ דייוויד. אבל הסתמכותו של הסכמים אלה באה באיחור: מנחם בגין, שחתם עליהם, עשה לאחר־מכן בכל יכולתו למנוע את הגשמתם. פוליטיקאי ישראלי המבקש להחיות היום את המת, דומה לערבים המסרבים להשלים עם קיומה של מדינת ישראל בגבולות החלטת עצרת האו״ם משנת 1947. יש שעות כושר בתולדות העמים, שאינן חוזרות לעולם.

פסילת ולדהיים

החלטתו של שר המשפטים האמריקאי לאסור, למעשה, כניסה לארה״ב על האזרח קורט ולדהיים (להבדיל מנשיא קורט ולדהיים, הנהנה מחסינות של ראש מדינה) מנחיתה מהלומה כבדה לא רק על האיש עצמו אלא על תדמיתה של אוסטריה שבחרה בו כנשיא. הוויכוח על עברו של ולדהיים היה הנושא המרכזי במערכת הבחירות.

מבחינה פורמאלית, ולדהיים מוחזק כחשוד במעשים נאציים ובנגוד זה החוק האמריקאי אוסר עליו את הכניסה. אך דוברי משרד המשפטים, בשיחות עם עיתונאים, היו הרבה יותר מפורשים בהאשמותיהם. הם אמרו כי יש "עדות ברורה" שוולדהיים מילא "תפקיד ישיר" במבצעי־המלחמה הנאציים, ניסח צווים של שלטונות הכיבוש נגד האוכלוסיה והשתתף בגירושים המוניים.

הבירור במשרד המשפטים האמריקאי נמשך שנה שלמה, אם כי הפרשנים מרבים על לחץ פנימי (בעיקר של ארגונים יהודיים הקונגרס היהודי בראשם) ולחץ של כמה מדינות מערב־אירופיות. שר המשפטים אדווין מיז אינו ידוע כמי שנוהג לפעול נגד פושעים נאציים. מתבקשת איפוא המסקנה שהמסמכים והעדויות שהובאו לפניו אכן היו כבדי משקל. חשוב לאפתות: אם כי ולדהיים הוא בהחלט במעמד של חשוד ולא במעמד של מי שנמצא אשם בבית־משפט, ארה״ב ואירופה־המערבית תמימות־דיעים כי יש סתירה בין חשדות כבדים כאלה לבין נשיאות של מדינה דמוקרטית.

אמריקה, השמיעי קול

מאת גדעון סאמט

ככל שהפוליטיקה הישראלית שוב מתקשה, בתוך הקקופוניה המקומית, לייצר בעצמה את הנוסחה להמשך התהליך המדיני, מותר לקוות לעזרה קטנה מידיד

האם ייתכן שיצחק שמיר רוצה בשלום פחות משמעון פרס? כן — אין טעם מלומר — אכן כן. אם שלום אין פירושו איזה אידיאל חושק בנוסח הנביאים, לא האב־עבר כבש מיתולוגיים, אלא שורה של ויתורים מכאיבים, אשר בלעדיהם לא יהיה כאן הסדר.

צריך להכניס קצת סדר בסבך העלילה וההתבטאויות סביב התהליך המדיני. בעניין החשוב הזה משתוללים הדמגוגיה ועיפור העיניים במידה כזאת, עד כי קשה לציבור להתרשם נכונה ממה שכה נוגע לגורלו. אם שואלים את עזר ויצמן, למשל, הוא אומר לסביבתו הקרובה — עדיין לא למיקרופונים — שקיפאון במאמץ הנוכחי להידברות יביא למלחמה "תוך שנתיים". ראש הממשלה וחבריו לדעה לעומתו, מאמינים כידוע שועידה בינלאומית היא נוסחה להרס המדינה.

בין שני הקצוות האלה יש מקום לגרסאות פרשנות יותר. אלא שטיפוסית, לאחר תקופה ארוכה למדי של השתכשכות בכמיני האמצע הפוליטי, הגיעה ממשלת האחדות לסוגיה ׳קונקרטית׳ די הצורך לחדד את העמדות בין הגושים המפלגתיים הגדולים. אבל גם בעקבות ההתארגנות המסודרת הזאת משני צדי שאלת המו״מ, הדיבוק עדיין מתנהל מעל לראשי הציבור בטונחים מטעים.

כאשר ראש הממשלה אומר, לדוגמה, שכוונותיו של ממלא מקומו הן "חלומות באספמיה", או "חלום בלהות", הוא אינו מתכוון לשיטה כזאת או אחרת של ניהול משא ומתן. בשביל שמיר והליכוד כל התעניינות רצינית עם הצד השני היא אסון. שהרי כל ויתור על פיסה מארץ־ישראל הוא מעשה התאבדות. לצורך העניין, אין הבדל אם תהיה זאת ועידה בינלאומית, או מו״מ ישיר ודיני עם המלך חוסיין בלווית מנהיגות פלסטינית אותנטית. הליכוד מבקש לעצמו דרך של ניהול מו״מ — אם אין ברירה אלא לייצר רושם של הידברות — אשר תרוזה עד אין קץ, ובסופו של דבר תמנע, עסקה מדינית כלשהי על ארץ־ישראל שיש עמה ויתור.

את האמת הזאת אפילו שמיר, המתעב הסדר כזה באופן גלוי, אינו מוכן לומר במלים פשוטות. הוא מדבר על נכונותו להידבר עם המלך חוסיין בידיעה ברורה שנתיב דו־צדדי בלבד, אפילו בהשתתפות מצרים, הסוגה חוסר הסיכוי להתקדם בדרך הזאת הוא שמכתב אותה עליו.

רק באותם רגעים של השתלהבות, כאשר הפוליטיקאי המתון המתוסב נשלף משלוותו ודועם באוזני־להם על נצח יהודה ושומרון אפשר להבחין באמת שלו, המלאה, המבצבצת מאחורי ניסוחיו הזהירים יותר: אף פעם לא יסכים לפתרון על חשבון א״י השלמה, והבה לומר — לא ייעתר לפתרון היחיד שבא בחשבון.

אפילו פרס ורבין אינם מרשים לעצמם להעז יותר מדי. לאחר אמירות נמרצות אחדות על השיבותם של יישובים באלפי־מנשה נוכח הסיכוי הושב מהם להזיז את עגלת־ההסדר, הם ביטצו, כמכור, את הנטיה הטאקטית הנדרשת — לכאורה — כלפי החוגים הנצים בציבור ובמפלגתם.

מה שיש לנו איפוא הם שני מחנות, שהאחד יתרפד כל מו״מ העשוי — חס וחלילה — להצליח, והאחר נתון בתנופה חרישה, אך מסוגל להיבלם במשך הדרך מול עקימת־חוטם ציבורית. קשה לאמוד את מידת ההשפעה שיש לחזיונות החורבן והבלהות של דוברי הליכוד על דעת הקהל. העם המבוהל הזה, שבע בין חזיונות־מוות ובין נהנתנות תובענית, בהולם מסוגל ללכת שבי, בולקיו הגדולים, אחרי התיאורים המפחידים על אודות מה שיקרה לו, אם יסכים להיגרר אל מו״מ להסדר כולל.

זמן רב מדי עלתה יפה טאקטיקת השהיה שהמציא מנחם בגין. הרעיון הגאוני שלו בדבר אוטונומיה הראה שאכן אפשר למשוך את התהליך אל שום־מקום ולהרויח, כביכול, שנים יקרות. הציבור הוא כנראה קרקע פורה יותר לאזהרות הליכוד מאשר להבטחות המערך. וכישלון של המאמץ הנוכחי ישמש לו הוכחה ניצחת — אלא אם כן תתאמת נבואתו האכזרית של וייצמן — כי לא קורה שום דבר רע אם ממוטטים את תהליך השלום וממשיכים לגבור בנחת בסיר הבשר.

* * *

ההחלטה תיפול בירושלים ולא בשום מקום אחר. אבל בתוך הסבך של כוונות מגוונות, בתנאים של ריב פוליטי הטובע בבירוקרטיה, שוב יש לארצות־הברית תפקיד חשוב למלא. ואשינגטון שקועה בבעיותיה־שלה, מנוהלת על־ידי נשיא מוחלש הרוצה בעיקר לעבור את הקדנציה בשלום. גירסה מבר בית טוענת כי ממשל כזה לא יהיה מסוגל להרים — נוסח ממשל־קרטר — את המשא הכבד של הסכם "בגורל".

גם שם, בין הבית הלבן והסטייט־דיפארטמנט, בין ג׳ורג׳ שולץ הליברל וקאספר ויינברגר הסמרן, ובתוך כל אחד מגופי עיצוב המדיניות, יש חילוקי דעות לגבי טיבה וכדאיותה של יוזמה מזרח־תיכונית חדשה. סימנים ראשונים מראים, בכל זאת, שוואשינגטון מתחילה להזיז משהו. שדר מהבית הלבן אל שמיר קרא לו לנצל את ההזדמנות הנפרסת עכשיו לדעת אמריקה. זאת היתה תשובה למאמצי ראש הממשלה, על־ידי שליחו המיוחד משה ארנס, להדחיק את הממשל מיוזמותיו של פרס, והכוונה שארה״ב רואה ראשיתו של סיכוי אמיתי להתקדמות.

אלה סימנים טובים מעברה של אמריקה, הצריך לקוות שיגברו. ככל שהפוליטיקה הישראלית מתקשה שוב לייצר בעצמה את הנוסחה להמשך התהליך המדיני, לפטריוטים ישראליים — גם אם ייחשבו עוכרי־ישראל בעיני "המחנה הלאומי" — מותר לקוות לעזרה קטנה מידיד: לעזור לישראל לעזור לעצמה, כפי שהגדיר זאת בשעתו סגן שר החוץ האמריקאי ג׳ורג׳ בול.

בעלי הלשון הלארנקיה יקראו לזה לחץ. אני לא הייתי מתבייש גם במלה המגונה. אם פירושה יהיה התרת מה שנראה — למרות האופטימיות הסרת־התקנה של פרס — קושי פנימי ניכר אצלנו. קול צלול של אמריקה דרוש לנו בתוך הקקופוניה ההולכת ומתלהטת כאן.

מחירה של אחדות השורות

מאת אורי ניר

צפויה הסלמה בפעילות אש״ף בשטחים ונראה כי הכוחות הפרו־ירדניים יסייגו את פעילותם יותר מאי־פעם בעבר

מצרים חותמת בשעווה את דלתות משרדי אש״ף בקהיר. ירדן, שנקטה צעד דומה לפני שנה, בעקבות הודעתו על הפסקת התיאום המדיני עם אש״ף, הולכת ומתנתקת מהצרכן ומהאחתות על הסכמתה לשאת ולתת עם ישראל לאחר "פתיחה" בינלאומית בלי השתתפות אש״ף. הנשיא אסד אינו מפגין בינתיים כל סימנים של פיוס עם ערפאת.

בשטחים, כך נראה, מתחילים לתפוס מה מחירה של אחדות השורות באש״ף. מושג "האחדות הלאומית" תורגם בהדרגה לשפת המעשה בשטחים עוד לפני כינוסה של המועצה הלאומית הפלסטינית באלג׳יר, בקואליציה של תומכי ערפאת עם תומכי חזית הסירוב במועצות התלמידים באוניברסיטאות ובוועדי עובדים בשטחים. אלא שכאן, איש לא בא לגבות את [illegible]

כשהמועצה, [illegible] של המועצה הפלסטינית באלג׳יר נשמעו מבולות שמהן מקרב כל תומכי אש״ף בשטחים. דברי ביקורת נזרקים בשמעם מפי תומכי ירדן עוד לפני תחילת הדיונים, והם הלכו וגברו במהלך ישיבות המועצה. אחרי פרסומן של הודעות הסיכום, קמו הבולטים שבהם, רשאד א־שאווא מעזה ואליאס פריג׳ מבית־לחם, ולא הסתירו ספקות לגבי מורת רוחם. עכשיו, בהדרגה, וחלילה שלא באורח פומבי המפורש, נשמעים דברי ביקורת מסויגים גם מפי תומכי הזרם הפרגמטי של ה"פתח" בשטחים.

התקרבות בין הפלג של ערפאת לבין ארגוני השמאל מחייבת התרחקות של אש״ף מאותו מירון המצרים, והבידה בכך אינה נוחה כלל ועיקר. העיתון "אל־קודס", למשל, המבטא בדרך־כלל קו פרו־אש״פי מתון, הבליע השבוע במאמרי המערכת שלו על התקרבות למצרים כתוכית לקידום המהלך המדיני. אתמול, לאחר פרסום החלטת מצרים לסגור את משרדי אש״ף בקהיר, קבע מאמר המערכת שלו כי החלטת מצרים "תביא לשואה מדינית, שתגרום נזק רב לעולם הערבי כולו, ולא רק לבני העם הפלסטיני".

שיחות עם אישים התומכים בקו של הזרם המרכזי ב"פתח" יוצרות רושם ברור של מבוכה, ואף של תסכול ואכזבה. בניגוד לעבר, כמעט כולם מעדיפים ששמם לא יוזכר, וגם לכך יש משמעות. איש מהם לא ייתן ביטוי פומבי לתחושות שבלבם, אך די בהסברים הנפתלים והפרשנויות הסבוכות שלהם להבין שהדיבורים על תקוות לפריצת־דרך מדינית בעתיד משקפים תחושה של רגרסיה ממשית בהווה.

הדאגת המתונים

הפקעתם של ג׳ורג׳ חבש ונאיף חוואתמה ממכבש הלחצים הסורי, ואמרכולין־תומכי של ערפאת בשטחים, הניב קו עצמאי ומאוחד של אש״ף, הסיר מערפאת את איום האופוזיציה של ארגוני השמאל; אך לנוכח החלטות ההנהגה המאוחדת במועצה הפלסטינית, ברור שארגוני השמאל הצליחו לאחוז בחוזקה בקוו של ערפאת, ולהכפיף אותו. ערפאת נהנה עדיין מגיבוי מלא בוועד הפועל של אש״ף — יוכיחו לך תומכיו בשטחים; אך ברור להם מה תהיה תוצאת כינונו של "קבינט" אש״פי מצומצם, שבו יישבו גם חבש וחוואתמה. יצויינו כאותך את ההישג הגדול של המועצה הפלסטינית המאוחדת: הבעת נכונות, בהסכמת כל באי המושב באלג׳יר, לכינוסה של ועידה בינלאומית; אך לא יכחישו שאופי הוועידה הבינלאומית בעיניה של ממשלת האחדות בישראל רחוק מאד מאופיה של הוועידה לפי המתכונת הסובייטית המקובלת על אש״ף.

דברים כמו אלה שאמר שר הביטחון יצחק רבין, נגד ניהול מגעים עם אש״ף ועם תומכיו בשטחים, אינם מפתיעים את אנשי המזנה של חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה, שנפגשו עם פרס לפני חודש. שני אלה, שרים בשטחים פיקפקו ממילא בסיכוי האש״פי שלהם. ייתכן עתה שבעתיים, הן משום שיושב־ראש הממשלה מישראל והן בגלל עוצמת מקבילית הכוחות של אש״ף, המפנה עורף לפרגמטיסים ונוטה לרדיקאליזציה.

המתונים שבין תומכי אש״ף בשטחים אומרים עתה במה מלאכה נבשלנו. הקו הפרגמטי שלנו לא הוכיח את עצמו מול חוסר הנכונות הישראלי להתקדם לקראתנו, ומול חוסר הנכונות של כל הצדדים להפיח חיים חדשים בהסכם רבת־עמון הנשבת. לנוכח המבוי הסתום — הם מסבירים — לא היתה ברירה אלא לשנות כיוון, לפנות אחורה, ולנבות נתיב אחר. הקיצונים יותר במחנה ה"פתח" משבחים את החלטות המועצה הפלסטינית, ומספרים כהרגלם, שכמו תמיד "העולם (הערבי) כולו נגדנו". אלא שעתה נקלעו אלה האלה לצומת של אורות אדומים בדרך לירדן, למצרים ולסוריה, וגם בדרך לחוגים ליבראליים בישראל.

עתה הם מדברים על תקוות לפיוס עם ירדן ומצרים בעתיד הקרוב, ועל תקוות לפתיחת דלתות סורביות בדמשק. אבל לפי שעה הם נתקלים בתגובות נזעמות כלפי ערפאת מרבת־עמון ומקהיר, ובשורות קרירים מדמשק.

אש״ף יצא מחוזק

שאיבת עידוד בישראל, ובעיקר במפלגת העבודה, מהצהרותיהם האוהדות של אישים המזוהים כפרו־ירדנים כמו אליאס פריג׳ ורשאד א־שאווא, נראית כתגובה נבהלת לפי שעה. פריג׳ ושאווא יצאו חוצץ נגד אש״ף בלי חשש כבר בעבר, אך גם הם שבים ואומרים כי אש״ף נותר "נציגו היחיד הלגיטימי של העם הפלסטיני", וכי רק הוא מוסמך למשא ומתן בשמו, לפי הדפוס הש־ידה הפלסטינית. כך אומר גם כמעט כל מי שרוצה להישאר במסגרת הקונסנזוס הפלסטיני. כך אומר אפילו המלך חוסיין, והוא יודע שניסיון מצדו להיכנס למהלך מדיני נפרד עם ישראל יקומם את מרבית התושבים בגדה המערבית, וחוגים רחבים בקרב הפלשתינאים בתוך ממלכתו שלו.

לפיכך, נראה שדווקא עכשיו הגורמים הפרו־ירדנים בשטחים יסייגו את פעילותם יותר מאי־פעם. ביטויי ההקצנה שנשמעו מאלג׳יר, ההכרזות על כוונה להסלים את הטרור בשטחים, משמעותם תהיה גם הגברת "הטרור הרעיוני", כפי שנהוג לכנותו בשטחים, והדוק טבעת החנק סביב צווארו של מי שיעז לחרוג מהדוקטרינה המקצינה של אש״ף. במובן זה, אש״ף אכן יצא מחוזק מן המועצה הלאומית ה־18 שלו.

"האחדות הלאומית" שהושגה במושב הזה, שכל תומכי אש״ף משתבחים בה, משמעותה היא גם ביצור המושג המכונה בלקסיקון האש״פי "עצמאות ההחלטה". פירושו של מושג זה אינו רק איוסו קנאי של הזכות להכריע בשאלות הנוגעות לגורל הפלשתינאים, אלא במיוחד — הפקעתה מידיהם של גורמים אחרים. נראה איפוא כי אותות הכוח שיישאב מאיחוד השורות בתוך אש״ף ייראו בקרוב בשטחים, ויתבטאו במגמה כללית של הסלמה.

דגש חזק / ישראל אלדד

הברירה הברורה

עלינו לבחור בין ארץ־ישראל, פשוטה כמשמעה, הארץ שבידינו, ובין השיבה לגלות במקום שיבת ציון

הברירה שמציג א. שוייצר במאמרו "הברירה האמיתית", ("הארץ" משלשום) לפני מדינת ישראל — לצאת מיו״ש ועזה בהסכמה או באופן חד־צדדי — איננה ברירה אמיתית, כי אין היא יהודית וציונית. אין זה מקרה, כמובן, שבכל הרשימה העקרונית הזאת לא נזכר אף פעם המונח ארץ־ישראל ולא עם ישראל. ישנה רק מדינה בשם זה, משמעותה היא שלטת על איזורים בארץ, שלטונה עליה לצאת מהם. ומוטב שתצא מתוך הסכמה — ויש לכך פרטנר משושת ימי בראשית של הציונות, הלא הוא בית המלוכה האשמי. (יש לנו עמו ברית היסטורית לאיסורתה בת 40 שנה, כולל שתי מלחמות שלום נגדנו). הבלשון ברורה עוד יותר: עלינו להציג להם אולטימטום — אם אינכם מסכימים ליציאתנו, נצא ללא הסכמתכם. כי פשוט איננו רוצים או איננו יכולים להמשיך ולשבת כבובשים ולשלוט בתושבי השטחים הללו.

קשה לתפוס מדוע, לשמע אולטימטום שכזה, יימצאו עוד ערבים שיסכימו לחתום על הסכם שמחייב מהם שלום עם ישראל והכרה במדינת ישראל על חלק מפלשתין. למה לא יסמכו על פעולת אותו הכרח שישוייצר מוכיחו קצת סבלנות — ויותר מקצת סיזור שאמנם אינו מכריע אבל מסדיר ישראלים רבים — ובאותר הבקיים יקומו הפלשתינאים הנה "ישראל זקן", לא בגבעות עזה כולה ולא ברוב יהודה ושומרון; בכלל אין עוד יהודה ושומרון, יש פלשתין. בוודאי יתחולל שם מאבק מדיני או מלחמתי על השלטון. ולנוכח המציאות הדמוגראפית הפלשתינית, גם בעבר הירדן המזרחי, קרוב לוודאי שיסתיים המאבק בניצחון הפלשתינאים האותנטיים. ולא שוייצר וייצמן יקבעו מי הם הפלשתינאים האותנטיים, מתונים או קיצוניים, ערפאת או חבש.

* * *

באמת, כבר התנסינו בידידותם של המלכים לבית האשם בשתי המלחמות המכריעות, במלחמת העצמאות ובמלחמת ששת הימים. אך אפילו היו התחייבויותיהם שוות את הנייר שעליו הם חתומים, היש מישהו בעולם המערבי הטוב — זה המחפש חוזים עם אויבים קיימים ואף עם מדינות טירור ממש — ש"יאשר" לישראל פלישה חדשה לחברון ולשכם והשאלה לגבולת הדי בהכרח ישתלטו עליהם פלשתינאים אותנטיים שכאלה, שלא אול רצונם, כפי שאול כרבים אצלנו — לשוב ולאחוד את פלשתין כולה. הביטוי הציני־האחרון לכך — הצעת הגומלין של ערפאת לעזר וייצמן, בהמשך להצעת עבדאללה לגולדה מאיר: מדינה אחת לשני העמים.

במקרה הטוב ביותר ישתלטו על אותה מדינה אשאווה תנסיהה ושאר חסידי תורת השלבים. (השלב הנוכחי היא הזוות המצב לימים שלפני "ששת הימים" והשלב הבא — גם בלהנים מדיניים לגיטימטיים — לשלב של החלטת או״ם מ־29 בנובמבר 1947. ולפי אותה החלטה גם שלטנו בלוד, רמלה, יפו, עכו וירושלים המערבית הוא בגדר כיבוש והפרת חוק בינלאומי. בעניין ירושלים, שוייצר שותק. משום מה. האם בגלל כותל של אבנים ודמטה יקבע את ברכת השלום הכהזה בכניסה מערכים אי־רציונאליים שכאלה?)

גם בתחומי הקו הירוק תגבר התנועה הפלשתינית — הן על רקע הניצחון בשטחים, והן בשל הלחצים הדמוגרפיים הקיימים, שבעיני שוייצר הם עניין של קבע ואף נוטים להרעה. אין שום טעם של ממש מדוע הגליל לא יהפך — בהשפעה פסיכולוגית, אידיאולוגית, טבעית — ל"שטחים" חדשים. ובאותו הימים יופיעו שוייצרים וייצמנים או שרידים אחרים, ויציעו, למען השלום ולטובת מה־שיישאר־מישראל, לצאת מהגליל בהסכמה או באופן חד־צדדי, לפתרונו, כמובן.

אני שייך למגמה המתייחסת תמיד ברצינות להתנגדות הערבית, אם בצורתה הגזענית, כחלק אינטגרלי של העולם הערבי, ואם בגלגולה הפלשתיני. הם התנגדו לנו קודם שהיינו "כובשים" בשכם ובחברון, וראשון שהבחין זאת, בניגוד לכל האוטופיסטים הציונים בתחום זה, היה ז׳בוטינסקי, שהתריע על כך ב־1923.

* * *

הציונות ציוותה עלינו להמשיך בייהודה של ארץ־ישראל, למרות התנגדות תושביה בימינו. אם בלחץ המשגה אירציונלי הוא נבון מאד — לחץ אהבת המולדת והאמונה בשיבת ציון; ואם בלחץ רציונלי והחייב היום רם, לחץ מצוקת היהודים. בניגוד לעשרות הברירות שיש לערבים, עשרות מדינות במרחבים עצומים ועשירים, והיעדר שורשים היסטוריים לישות לאומית או ממלכתית פלשתינאית דווקא. הציונות, למרות היותה בת־המצוקה, דחתה כמור את האוגנדיזם, את היחס הטריטוריאליסטי לארץ־ישראל. ארץ ישראל "נכפתה" עלינו כפייה חיצונית ופנימית גם יחד, כמו שגם שוזרד חלקי־הארץ נוספים נכפו עלינו. שלווה המונית, היתה תמיד בגדר רצוי הצפוי, מעולם לא בגדר ודאי.

עתה מגלים עלינו כפייה מסוג חדש. כפייה של נסיגה מארץ־ישראל, לפי שיטה, מרובה ומעיקרה; האין לכך הסבר אלא על בסיס נסיגה בציונות, מפורטנות שלה ובשאיפתיה לשיבת רוב היהודים לארץ. שוייצר מלגלג על המאמינים בנס. אנו זוכרים את המלגלגים להרצל, המלגלגים לחלוצי העליות הראשונות ולמלגלגים ל"כנופיות המטורפים" היוצאות לגרש את הבריטים ולהילחם בכל הבריטות. אנו זוכרים את המהססים להכריז על הקמת המדינה אל מול צבאות ערב, אל מול ההתנגדות האמריקאית. דעת הקהל העולמית לא עמדה תמיד לצדינו. כל זה בגדר נס.

אם לא תהיה עליה המונית — מרצון או מאונס, כמאז ומתמיד — יעמדו השוייצרים והשרידים בפני אותה ברירה "אמיתית" בעיניהם, לגבי שאריות הארץ. הברירה הציונית היא, כמובן, המשך יהודי בארץ שבידינו בזכות (גם זכות למלחמת הגנה) באמונה ובמאבק על עלייה המונית. בידי הערבים יהיו הברירות להישאר כמיעוט בעל זכויות אזרחיות ותרבותיות מלאות — באין מלחמה עמנו, או הגירה מרצון למדינה ערבית כלשהי — כהגירה הציונית שאנו מציעים ליהודים בעולם. ועוד ברירה יש, והיא ברירה הכוללת ויותר רשמי שלנו — הפיכת עבר־הירדן המזרחי למדינה פלשתינית, עם או בלי ההאשמים — זה עניינם — בשלום ובשיתוף כלכלי ומיני שיתוף אחרים עם מדינת ישראל בארץ־ישראל המערבית.

יש איפוא ברירות גם בידי ערביי ארץ ישראל. אך הברירה האמיתית והברורה ביותר שלנו, ברירה היסטורית, מוסרית, ציונית, ריאלית ופרגמטית ביותר — היא בין ארץ־ישראל, פשוטה כמשמעה, הארץ שבידינו, או השיבה לגלות במקום שיבת ציון, חזרו בתשובה ציונית, רבותי ורימי הכופרים בציונות.

היופיטרים הכועסים מן הממשלה

יצחק רבין

יצחק שמיר

שמעון פרס

מאת דן מרגלית

שמעון יופיטר פרס כועס. סימן שאינו צודק. גם יצחק יופיטר רבין ויצחק יופיטר שמיר נוהגים כמותו. תחילה סירבה ממשלת הקונסנסוס הלאומי להקים ועדת חקירה ממלכתית לבירור פרשת הריגול של יונתן פולארד. אין צורך, הכל ברור ומספיקה ועדת־המשנה של ועדת החוץ והביטחון, בראשות אבא אבן — טענו השרים המובילים: אפילו היא קצת יותר מן הנחוץ. עכשיו מלגלגים פרס (בחריפות) ורבין (במתינות): מי היא בכלל ועדה זו של אבן הנוהג כטווס המתהדר בנוצותיו. גם שמיר מאס בוועדה ובדו״ח שתפרסם.

הביקורת גבלה בהטעיה. פוליטיקאים אינם שופטים, ושופטים אינם פוליטיקאים — התריסו השרים כלפי חברי־הכנסת. זו היתה גם תפיסתו של דוד בן־גוריון. נכון, רק בהבדל מכריע: מאחר שבן־גוריון לא בטח במיומנותם השיפוטית של הפוליטיקאים — תבע להפקיד את הפרשה שהתרחשה בימיו, בוועדה ממלכתית־שיפוטית. זה בדיוק מה שפרס, רבין ושמיר סירבו לעשות כשהודחפו, כמעט בעל כורחם, את הבירור לוועדת החוץ והביטחון. מי שסירב להקים ועדת חקירה ממלכתית אינו רשאי לזלזל עתה בבירור הפרלמנטרי.

עכשיו השרים מבוהלים, וחוששים שמא יתגלה קלונם, ויש להם מה להסתיר. לא רק את חוסר־הידיעה והסירוב לברר מראש, אלא גם את רשלנותם לאחר מעצרו של פולארד, ובעיקר את הטלת התפקיד של בניית האליבי על כתפי אברהם שלום ורם כספי, שראשם ורובם וכולם וכליכולם היו נתונים אותה עת בפרשת השב״כ.

הוויכוח הנכסכם לאינטרסים אישיים. ההכרעות המוטעות נפלו בפורום שלושת ראשי־הממשלה, שמיר, פרס ורבין. זה מוסד שאין לו מעמד חוקי. עכשיו חולקים הפוליטיקאים הקטנים מהמערך והליכוד בעניין אחד: האם כל אחד מן השלושה אחראי במידה שווה לכישלון או שראש הממשלה דאז, פרס, אשם יותר מפני שעמד בראש הצוות?

הליכוד סבור שפרס אשם יותר, מפני שהיה ראש הממשלה. המערך משיב שלא יבלבלו את היוצרות. מועדון שלושת ראשי־הממשלה אינו קבינט או מליאת הממשלה. מחליטים בו בין חברים, בהסכמה ובשכנוע, וכל אחד נושא באחריות שווה לעמיתו. מיכה חריש ושמחה דיניץ מנסים להציל את פרס בעזר סיניה. ואהוד אולמרט מבקש להושיעו יותר משמיר. בכך מתמצית סערת הימים האחרונים, הנישאת על גלי ההדלפות.

מנחם בגין ניסה פעם נוסחה לפתור את פער היחסים בין ראש הממשלה לבין השרים. מה הוא ראשון בין שווים? הוא ראה עצמו כשווה להם והם מתייחסים אליו כראשון. איך ליישם עיקרון זה לדילמה הנדונה בוועדת־אבן — זאת אין איש יודע. האינטרס המפלגתי יכריע.

בפועל, יש לשאלה זו חשיבות מכרעת. מפני שאם ועדת־אבן תמצא את שמיר אחראי למחדל חמור ואת פרס למשנה חמור מאד — יהפוך הליכוד את ההבדל הדק לזיכוי מלא־כאילו של מנהיגו. דעת הקהל תבלע זאת, אך מי שבכיר את החומר המפורט שנגול לפני ועדת־אבן, יודע שהמחדל היה כה חמור והפיקוח על האליבי העלוב והשקרי היה רשלני כל־כך — שההבדל בחלוקת האחריות אינו יכול להיות משמעותי. דימוי אכזר מאפשר לקבוע כי מי שרצח שלושה ומי שרצח אחד, ראויים לאותו עונש — למאסר עולם. אם אחראי פרס כשמיר או רבין כמשה ארנס. ואם לאו — כל המעורבים ראויים לגזר־דין ציבורי אחיד.

הקניית אמת יסודית זו לחברי הכנסת של הליכוד והמערך, המתגוששים ביניהם בזירת ההדלפות, היא עתה התפקיד העיקרי של הד״ר אבן. אם יהדוף את הלחץ המפלגתי ידביג׳ע את המדליפים, או יתעלם מהם ויסיים את החקירה ביד רמה — יקנה לו שוב מקום של כבוד בהיכל המזוזה של הדמוקרטיה הישראלית ובנוהלי שלטונה התקינים.

ואם לאו — אפילו כניפת הטווס שבה ביקש פרס להכליכו תהיה רחבה מכפי רוחב כתפיו הציבוריות. בהופעתו אמש בטלוויזיה עבר במבחן בכבוד.

בסוגריים / מיכאל הנדלזלץ

לתפארת המליצה

12 אמנים — אנשי מחול, מוסיקה, תיאטרון, ארכיטקטורה, ספרות, קולנוע, אמנות פלסטית — ידליקו את המשואות בפתיחת אירועי יום העצמאות תשמ״ז ויעשו זאת בשם אמנותם, מסורותיהם ו"לתפארת מדינת ישראל".

אבל בעוד שהמדינה ראשית להתגאות בהישגיהם, קשה לומר שהמדינה, כמדינה, תורמת להישגים אלה באופן משמעותי. התמיכה הכספית באמנויות ובמוסדות התרבות היא בסביבות חצי פרומיל מתקציב המדינה. סכומים אלה נמצאים בסכנת קיצוץ ושחיקה מתמדת. למרות הצהרות תמיכה בתרבות, חוקות עידוד חד־פעמיות, במדינת ישראל אין שום התחייבות לתמוך כספית בתרבות.

גרוע מכך הוא האקלים הציבורי של חיי האמנות, המתנהלים באווירה של היעדר סובלנות, שבה קיום צנזורה על מחזות וסרטים הוא רק סימפטום. בשנים האחרונות הפכו יצירות אמנות מתערוכות. פוליטיקאים כצנזורים הם תופעה ההולכת ונפוצה. שלא לדבר על רשימות ספרים האסורים בהפצה או סגירת מוסדות תרבות בהוראה מינהלית בשטחים לא קטנים שמדינת ישראל מחזיקה בהם. אין טעם מלומר, בעצב, שלתפארת מדינת ישראל תומכת המדינה באמנויות לתפארת המליצה בלבד.

יחידות הטבה לבעלי קרנות נאמנות

חלמיש 200%
נטיף 200%
לשם 200%
כספית 200%
ברקת 200%
ספיר 200%
מקשה 200%
סלע 200%
שחם 200%
עידית 200%

אמדה
חברה לניהול בע״מ

מנהלת קרנות הנאמנות של בנק המזרחי החליטה על חלוקת יחידות הטבה בקרנות הנאמנות שבניהולה.

200% הטבה ב״חלמיש״
200% הטבה ב״ברקת״
200% הטבה ב״נטיף״, 200% הטבה ב״עידית״
200% הטבה ב״לשם״, 200% הטבה ב״מקשה״
200% הטבה ב״כספית״, 200% הטבה ב״ספיר״
200% הטבה ב״סלע״ (לבעלי תעודות למוכ״ז תמסרנה תעודות ההטבה בתעודות ע״ש כנגד תלוש מס׳ 25), 200% הטבה ב״שחם״ (לבעלי תעודות למוכ״ז תמסרנה תעודות ההטבה בתעודות ע״ש כנגד תלוש מס׳ 5).

יחידות ההטבה יהיו בתעודות ע״ש.
יום ה״אקס״ בכל הקרנות הנ״ל - 6.5.1987 יום התשלום - 10.5.1987

המנהל: ״עמדה״ חברה לניהול בע״מ (חברה בת של חברה להשקעות של בנק המזרחי המאוחד בע״מ)

הנאמנים: בנק המזרחי המאוחד בע״מ (למעט כספית וספיר)
בנק הפועלים בע״מ (למעט ספיר)
בנק אמריקאי ישראלי בע״מ (קרן ספיר בלבד)

בנק המזרחי המאוחד בע״מ

הודעה זו אינה בהווה הזמנה לציבור לרכוש יחידות השתתפות בקרן

לנו אין זמן ל"אפטרים"

מאת ערנה לוינשטיין

אומרת סרן אסנת שמולביץ, מפקדת קורס קצינות, שרואה בעבודתה אתגר מתמשך ובכל זאת עומדת ליטול לעצמה אתנחתא ולהתפנות ללימודים בחוץ

בת 26, קומה ממוצעת, שיער בלונדי קצוץ וזוג עיניים כחולות, צוחקות. כזו היא סרן אסנת שמו־לביץ, מפקדת קורס קצינות בבסיס הדרכה צבאי במרכז הארץ. מ־לשכתה המרוהטת בפשטות, השו־כנת בצריף מוארך, שאותו היא חולקת עם המד"ביות שלה, חולשת אסנת על כל "הממלכה", בכל הקשור לעניינים האדמיניסטר־טיביים והביצועיים. היא המעצבת את מסגרת הקורס ומכתיבה את המדיניות שלה, היא המשליטה את חוקי המשמעת ובעזרת בנות הסגל היא דואגת לפיתוח אמצעי למידה נוספים לבנות. אסנת מודה, כי אינה אוהבת לקבוע דברים בעצמה והיא מעדיפה את שיתוף הפעולה של הסגל. לכל קורס יש תיק יסוד ועל פיו הן בונות ביחד מערכת. היא רשאית גם לשנות דברים פה ושם ויש לה יד חופשית ומקום ליוזמה, אך לפני כל שינוי עליה לקבל את אישורם של ראש הענף ומפקד הב־סיס. לפני כל קורס היא מראיינת אישית את כל הבנות, שומעת את לבטיהן ובעיותיהן והיא ערה להן במהלך הקורס.

מש"קיות ומד"ביות

בניגוד לקורסים רבים אחרים, שאליהם נשלחים החיילים ללא יכולת בחירה — קורס הקצינות הוא מקום שאליו באות חיילות בעלות מוטיבאציה להצליח ולכן הפו־טנציאל שלהן גבוה. אך גם בקורס בזה יש נשירה, שנגרמת, לדברי אסנת, בגלל משברים אישיים או בגלל יומרות מרוממות שיש לבנות במשך הקורס. שתי אוכלוסיות מרכיבות את קורס הקצינות שהיא מפקדת עליה. הראשונה — מש"קיות תנאי שירות, שהן חוזרות, ולכאן הן באות להשלמה בקצינות שלישות לת"ש. השנייה — בנות העוברות את הקורס כדי לשמש מאוחר יותר כקצינות קישור, דהיינו: מכשירים אותן לטפל בחיילים טיפול ש־לישותי וליצור קשר בין אנשי המי־לואים לצבא. הן באות לכאן להשלמת הקצונה לאחר טירונות מיוחדת ולאחר קורס ייעודי בבסיס הדרכה סמוך.

סרן אסנת שמולביץ התחילה את הקריירה הצבאית שלה כקצינת קישור בפיקוד צפון, תפקיד שאותו מילאה במשך 7 חודשים ובמהלכו היתה עוזרת קצין קישור חטיבתי והתמחתה היטב בתחום שבו עסקה. בשנת 1982 הפכה לאחראית ("לא היה לי יותר כוח"), אך פתחה משנה

אסנת שמולביץ: עשיתי משהו

לאחר מכן התקשר אליה המדריס הציע לה תפקיד קרוב לביתה. כעבור שלושה ימים היא מצאה את עצמה שוב במדים כשהפעם היא משמשת כמפקדת מרכז גיוס בחט־יבת צנחנים. התפקיד נראה לה רחוק ממה שייעדה לעצמה, אך היא למדה ליהנות ממנו, בגלל אופי הי־חידה שהיה לרוחה. "לעבוד עם צנ־חנים — אפילו במילואים — זה תענוג", היא מרגישה. לימים הציע בה הפו"ש להיות קצינת שלישות של חטיבת צנחנים, תפקיד שבו חשקה מאז ומתמיד, אלא שהוא לא ניתן מעולם לבחורות.

אסנת עברה סידרת ראיונות, יצאה לקורס קציני שלישות מת־קדם ונתמנתה לקצינת שלישות של החטיבה, תפקיד שבו כיהנה למעלה משנתיים, עד ליולי 1986. "התפקיד הזה היה הדבר הכי טוב שקרה לי בצבא", היא אומרת. בשלב מסוים הציע לה הקשל"ר (קצין שלישות ראשי) לקבל על עצמה את הפיקוד על קורס קצינות, תפקיד שגם בו שימשו שנים רבות רק קצינים גברים, והוא עבר לידיה של אסנת, ידיים נשיות, מבינות יותר.

המון אתגר

לעצמה לא נותר לה כמעט זמן פנוי. ברוקה (עדיין) מתגוררת אסנת בבית הוריה ברחובות. היא מגיעה הביתה לאחר 12 שעות מיי־געות של עבודה — מ־8 בבוקר ועד 8 בערב, והיא ממש תשושה. היא אוהבת מאד את עבודתה וכמוה גם המד"ביות, המסורות מאוד לתפקיד. "לנו אין זמן לאפטרים", היא אומרת בחיוך, "אם יש זמן — אנחנו נשארות בבסיס ללמוד את החומר. הצוות העומד לרשותי לשוב ולרע כולל גם את סגניתי ושתי מד"ביות (מדריכות בכירות) ויחד אנחנו עוברות על תדריכים ומטלות לקראת השיעורים. אנחנו עובדות תמיד בצמוד. החלק שהכי מוצא לי את הלב הוא הרגע של סיום הקורס, שבו המד"ביות חושפות את הדרגות של הקצינות, הפיזור וקבלת ה־תיקים האישיים. כל זה אומר: הנה, עשיתי משהו, וזו ממש הרגשה נהדרת. מה שמרגש אותי במיוחד הוא ביקוריהן החוזרים של הבנות בבסיס, שבהם הן מספרות את הווי־תיקון האישיות".

שמונה חודשים בלבד — ואסנת בדרכה להיפרד מן הצבא. בתוכניתה לצאת ללימודים אקדמיים מטעם הצבא באוניברסיטת בר־אילן. היא תלמד קרימינולוגיה וסוציולוגיה — נושאים שמעניינים אותה במיוחד. לאחר שנתיים לימודים עליה לחזור ל־4 שנים נוספות בצבא, לפי ההתחייבות שחתמה עליה. להדרכה היא לא תשוב. אולי לתפקידי שטח. הצבא מממן את לימודיה. היא תמשיך לקבל גם את תלוש המש־כורת ובפגרת הקיץ של האוניבר־סיטה — תבוא לתעסוקת־קיץ בצבא. אולי כשתצא ללימודים יתפנה הראש לחשוב מעט גם על עצמה, על חייה שלה ועל בניית ביתה הפרטי. בינתיים — עבודתה עומדת בראש מעייניה ומפקדיה בעבר וב־הווה מודעים היטב לאישיותה המיוחדת ולתרומתה לצבא בכל תפקיד שבו היא מכהנת. הם לא יוותרו עליה בקלות.

להושיט יד לחריגים

עשרות מתנדבים בני 13־16 מראשון לציון מתנדבים מדי שבוע לבלות בחברתם של חולי נפש במחלקה הפתוחה במרכז לבריאות הנפש בבאר יעקב

מאת שושנה צינגל

רבקה, מירי וליאור (שמות ב־דויים) הם שלושה מתוך עשרות חולי נפש המאושפזים במרכז לבר־יאות הנפש בבאר־יעקב. מדי שבוע הם זוכים לביקוריהם של כ־50 מתנדבים בני 13־16, תלמידי בתי־ספר בראשון לציון. ביקורים אלה נערכים במסגרת פרויקט התנדבותי ראשון מסוגו בארץ ואולי בעולם כולו, פרי יוזמתה של פרידה גנץ (54), מורה נשואה ואם לשניים, המרכזת אותו בהתנדבות ובמסירות רבה זו השנה החמישית. חבורת הצעירים המתנדבים מנתצת בביקוריה סטריאוטיפים ודעות קדומות המושרשים בציבור באשר לחולי הנפש. מדי שבוע הם באים למשך שעתיים לבית־החולים, ש־שמעו מהלך אימים על רבים, ומוכי־חים בהתנהגותם שחולי נפש גם הם בני אדם בשר־ודם, הנתונים במצוקה וכמהים לקשר אנושי ושיש להושיט יד אל החריגים, לקרבם ולא לנדותם כמצורעים.

אומר ליאור, חולה נפש בן 28: "הצעירים והצעירות עושים לנו מאוד מבחינה פסיכולוגית. הם מעניקים לנו תשומת לב, מעודדים אותנו בשירה ובריקודים, עוזרים לנו ל־הירגע, להחלים, להיות שקטים. הם משחררים אותנו מן הדיכאון ונו־תנים מצב רוח טוב למיואשים. יש עם מי לדבר. הם עושים מצווה גדולה".

מוסיפה רבקה, חולת נפש קשישה: "התלמידים טובים מאוד, סבלניים ונותנים הרגשה טובה. אני שמחה כשהם באים ומרגישה קירבה אליהם".

שמירת סודיות

במסגרת הפרויקט, פתחו הרכזת פרידה גנץ ותלמידיה מיגוון של חו־גים במרכז לחולי הנפש. בין החוגים — ריקודי עם, בישול, איפור, מחול אירובי, מלאכת יד, ספורט ועוד. הם פתחו מועדון משחקייה, שיפצו בו־טיק ודאגו לבגדים מיד שנייה. הם מארגנים מסיבות בחגים, עורכים חידונים ועוד ימים בגויה. המבקר במקום אינו יכול שלא להבחין בניצוץ השמחה הניצת בעיני החו־לים לנוכח הצעירים והצעירות החיי־כניים והנמרצים. הם רוקדים יחד במעגל — צעירים תמימים וקלי רגליים בחברת חולים בעלי רגליים כבדות ומהוססות תחילה, אך אלה הולכות וקלות כשהם נסחפים לתוך מעגל הריקודים. כשהם פוצחים בשירה — הקולות הסדוקים, המה־מוגים תחילה בקולות העליזים, מצטללים אף הם בהדרגה.

התלמידים נבחרים לפרויקט ב־המלצת מנהלי הכיתות בבית־הספר שלהם. הנכונות להשתתף רבה, בעיקר בקרב נערות. מספר הנערים זעום: 4־5 בלבד נוטלים חלק בפרו־יקט. לפני באם מקבלים הנערים והנערות הדרכה. הם נפגשים עם מנהל המרכז לבריאות הנפש, ד"ר שלוסברג, לשם הסבר. אחר כך מגיעים ההורים יחד עם בניהם כדי לראות את הפעילות בעיניהם. אם אינם מתנגדים, הם חותמים על טופס שמירת סודיות והסכמה לפעי־לות הילדים, שנוסח בידי היועץ המשפטי של משרד הבריאות.

אומר ד"ר שלוסברג: "תחילה היו הורים שהתנגדו. אבל לא מקבלים שום ילד ללא הסכמת ההורים. היל־דים מבלים בחברת חולים השוהים במחלקה הפתוחה בלבד ואין שום מקום לדאגה. הילדים ניגשים לצד הבריא של הנפש ועוזרים לו לשוב אל עצמו. הם מעניקים לו שמחת חיים ורצון לחיות, מסייעים בהתמודדות יום־יומיות, מעניקים חום, תקווה, רוך, וזה מתחושה שה־חולים הם בעצם בני אדם ואין שום כוונה לנדות אותם מן החברה על־ידי הטבעת סטיגמה". הגב' גנץ מס־פרת, שבמהלך חמש שנות פעילות לא אירע מקרה שבו חולה פגע בילד. "חולים קשים מאוד אינם באים במגע עם הילדים. איננו מעמידים שום ילד בסכנה כלשהי, פיסית או נפשית", היא אומרת.

אין מנוס לפחד

אומרת נורית אסולין (14), אחת מנצות הפרויקט: "זה נחמד וכיף לשחק אתם. אני רוצה לעזור לאנשים האלה כדי שייצאו מכאן וי־היו כמו כולם". מוסיפה מירב אלימלך (16), המשתתפת בקבוצת בחוג לבישול: "זוהי חוויה ויש בה אתגר. אני באה לכאן כבר שלוש שנים כמעט כל יום שני. זה משך וסיקרן אותי, רציתי לדעת מה זה, איך הם מתנהגים, מה הביא אותם למצב הזה. לי עצמי אין חולי נפש במשפחה. למען האמת, זו הפעם הראשונה שבה נתקלתי בחולי נפש. בהתחלה קצת פחדתי והיססתי, כי הרושם של חולה נפש בחברה אינו כל־כך טוב. אבל לאחר המפגש אתם הרגשתי שאין ממה לפחד. הם אנשים רגילים, נחמדים. אני מר־גישה סיפוק ממעשיי. אני עוזרת להם, מראה להם כיצד להכין תבשי־לים יומיומיים ומכינה אותם לק־ראת החיים בחוץ".

שירן ישפרוני (15): "אני באה לכאן כי אני חושבת שאני יכולה לעזור להם, לתת להם משהו מעצמי, להראות שאיכפת לנו. אני מרגישה שאנחנו מביאים אליהם את החיים הרגילים מן החוץ. אני גם מרגישה סיפוק כאשר מישהו נפתח אלי בשיחה, בקשר עמוק של ידידות. הפעילות הזו מעניקה לי תחושת בגרות ואחריות. אני חושבת שהם אנשים רגילים ואני ממש אוהבת אותם".

עומרי ברודשטיין (15 1/2): "בהתחלה הסתכלתי עליהם מל־מעלה למטה, כי הם היו קצת שונים. אבל לאחר כמה פגישות הבנתי שהם לא פחות חכמים ממני והתחלתי להסתכל עליהם כעל שווים. אפשר לומר שכמה מהם חברים שלי. היה כאן חייל, שנפגע מהלם קרב, בטראה, ונקשרו בינינו קשרי ידידות. אני בא לכאן כבר שלוש שנים. אם אתה לא בא, הם שואלים עליך ומוסרים דרישת שלום".

עומרי, שירן, מירב, נורית ועוד 46 תלמידים מראשון לציון הם נערים ונערות שאיכפת להם. יחד עם פרידה גנץ, הרכזת, הם מושיטים יד לחולי הנפש המאושפזים ומזימים אמונות טפלות וסטיגמות הרווחות ביחס אליהם.

בוא נדבר...

קופת חולים הכללית עורכת מבצע

דלת פתוחה

ללשכת נציב התלונות

לשכת תלונות הציבור תקבל חברים המעוניינים להביא בפניה את בעיותיהם. החברים מתבקשים לקבוע פגישה טלפונית למה"צ בטל. 03-433301 03-433336.

חברים מתבקשים לדייק ולבוא אישית לאחר קביעת הפגישה מצויידים במסמכים תואמים ופרטים מדוייקים.

עם יותר בריאות!

קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

בורגר ראנץ'

5000 ארוחות

לזוכים בבינגו

מקום טוב לאכול

בינגו יומולדת

טפטה עומדת

גזרה נוספת של התצוגה הקצרה בתשואת שמלות הקנקן. חצאית טפטה עם פרחים הנלבשת מעל תחתוניות עומדות מבית לאנווין (בעיצוב מייל לאנווין) מתוך אוספי חורף 1987/8 שהוצגו בחודש שעבר בפריס. (שלומית קיסרי)

שחור מכה ירוק

חור בכיס

מאת אברהם טל

ההחלטה להגדיל את ההק־צבה החוקית לשם נסיעה לחו"ל לא תביא שינוי מהותי בנוהגי הנוסעים (וממילא גם לא הכנסה נוספת לקופת מטבע חוץ של המדינה): רבים מהישראלים היוצאים למטרות סיור וטיול ימשיכו לרכוש מטבע חוץ בשוק השחור, ומקצת הנוסעים למטרות עסקיות ימשיכו לעשות מתקיריבונג: ירכשו מט"ח בבנק וישלמו היטל על חשבון העסק (ההוצאה מוכרת), יסעו לחו"ל עם דולרים שחורים; בשובם ארצה ימכרו בחזרה לבנק חלק מההקצבה החוקית ויקבלו החזר היטל — היישר לכיס הפרטי (על אלף דולר שיוחזרו לבנק, הרווח הנקי בעסקה זו הוא פלוס־מינוס 150 דולר).

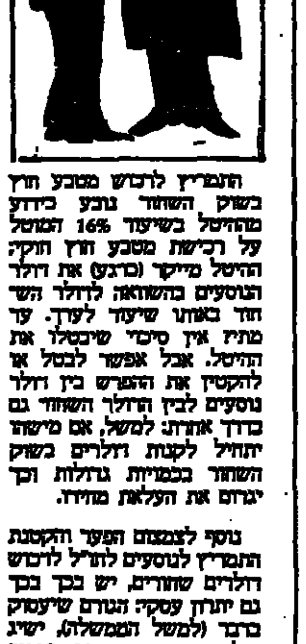

התמריץ לרכוש מטבע חוץ בשוק השחור נובע כידוע מההיטל בשיעור 16% המוטל על רכישת מטבע חוץ חוקי; ההיטל מייקר (כרגע) את דולר הנוסעים בהשוואה לדולר הש־חור באותו שיעור לערך. עד מתי? אין סיכוי שיבוטל ההיטל. אבל אפשר לבטל או להקטין את ההפרש בין דולר הנוסעים לבין הדולר השחור גם בדרך אחרת: למשל, אם מישהו יתחיל לקנות דולרים בשוק השחור בכמויות גדולות והק־יגרום את העלאת מחירו.

נוסף לצמצום הפער והקטנת התמריץ לנוסעים לחו"ל לרכוש דולרים שחורים, יש בכך גם יתרון עסקי: הגורם שיעסוק ברכישה (למשל הממשלה), ישיג דולרים במחיר נמוך יחסית (למשל, בהשוואה לדולר שהאוצר רוכש מיצואנים).

השאלה היא מי יעסוק ב־מלאכה זו ואיך לעשותה. כדאי לשאול אותים מפקידי האוצר ובנק ישראל לשעבר, שכיהנו במשרות בכירות בתקופת ספיר ורבינוביץ. יש להם ידע וניסיון בתחום זה, אם כי לא כקונים, אלא יותר כמוכרים.

שווים קצת יותר

כידוע הנהיג תעריפון אחיד לביטוח רכב וחברות הביטוח אמורות שלא לתת הנחות מעבר לאלה שנקבעו בתעריפון. ההנ־חות המותרות הן: היעדר תבי־עות — 20%. קולקטיב (ביטוח קיבוצי במסגרת גוף גדול) — 10%. אי נהיגה בשבת — 7.5% והנחות נהג יחיד — 5%; ובלבד שסך ההנחות לא יעלה על 25% בביטוח אישי ו־30% בביטוח קולקטיב.

לא הסתפקה להתייבש הדיו שבה נכתב ההסכם (שנעשה על דעת המפקח על הביטוח), וכבר גורע על תעריגים: כל המבוטחים שווים, אבל יש השווים קצת יותר.

הגיע לידי חוזר של מועצת עובדי חברת החשמל המבשר לעובדים בשורה מחשמלת: הו־קם מועדון "חשמל פלוס": מעתה ואילך לא יהיו עובדי חשמל סתם; מעתה יהיו עובדי חשמל־פלוס. למצטרפים למוע־דון המחושמל יוענק כרטיס "אוטוקארד" הנושא את תג המועדון, שיזכה את המחזיקים בו בשורה ארוכה של שירותים, חינם או בתעריף מוזל.

בין השירותים כלול גם בי־טוח מקיף לרכב בחברת ביטוח בלתי מזוהה מקבוצת הסנה. החוזר מפרט "שורה ארוכה של הטבות כספיות ניכרות" הכלו־לות בפוליסה. אחדות מההטבות הללו אינן משהו מיוחד — הטבות רגילות הכלולות בפו־ליסה האחידה; הטבות אחרות הן בהחלט חריגות.

כך לדוגמה מתבטלת לגבי חברי "חשמל פלוס" ההשתת־פות העצמית. בפוליסה האחידה קיים תנאי שלפיו חייב המבוטח לשאת בהשתתפות עצמית בס־כומים של מאות שקלים במק־רה של נזק ותביעה. חברי "חשמל פלוס" פטורים מאי נעי־מות זו.

הטבה נוספת: ביטוח רדיו עד לסך 300 דולר. על פי התערי־פון חייב ביטוח מכשירים חשמ־ליים בפרמיה מיוחדת (בשיעור המרהיב של 14%): לא כן מכשירים חשמליים שעליהם פרושה חסות מועדון "חשמל פלוס".

מר רפי חיון, מנהל "אר־טוקארד", הצהיר באוזני כי חברתו אינה מתערבת בתנאי הפוליסה ואינה מעניקה לחברי "חשמל פלוס" תנאי ביטוח כלשהם; מכאן אני מסיק, שההט־בה ניתנת על ידי חברת הביטוח.

אומרים לי שבנוסף לאמור מקבלים מבוטחי חברת החשמל גם הנחה מיוחדת בשיעור של שבעה אחוזים, אבל דבר זה איננו כלול בחוזר ולא השגתי לו אישור. מהחוזר אני למד עוד, שמתנהלת תחרות בין הנהלת חברת החשמל לבין מועצת עובדי חברת החשמל על ביטוחי הרכב של עובדי החברה. החברה מציעה ל"פקי־דים נדרשים" (עובדים שהחברה נושאת בהוצאות קבועות ומש־תנות של רכבם הפרטי) ביטוח בחברת אליהו.

בחוזר שופץ, מועצת עובדי חברת החשמל מזלזלת בהצעה זו. בין השאר טוענת המועצה שמחיר הביטוח לפי הצעת ההנהלה ייקבע רק בסוף השנה על פי נתוני התאונות של כלל הפקידים הנדרשים — משמע, המחיר עלול להיות גבוה יותר (אבל גם נמוך יותר).

ועוד, על פי הצעת ההנהלה יקבלו הפקידים הנדרשים המ־בוטחים מסוכנות הביטוח "אישור" על ביטוח רכבם — כלומר בסך הכל יקבלו א־שטיקעלע־שפיה; מבוטחי "חש־מל פלוס" לעומת זאת יקבלו "פוליסה תקנית ומאושרת על ידי המפקח על הביטוח". וכאן פונה מועצת עובדי חברת החשמל לחברים בקריאה דרמטית באותיות קידוש לבנה: "אנא הגנו על רכושכם באמצעות פוליסת ביטוח תקנית המונפקת על ידי חברת ביטוח ציבורית ואמינה"! חבל רק ששם חברת הביטוח הציבורית האמינה אינו נקוב בחוזר (אני שומע שמדובר בחברת "דוהם"). מכל מקום, המסקנה ברורה: פקיד נדרש שעיניו בראשו — ייזהר מלקבל את הצעתה המפוקפקת של ההנהלה.

לפעמים אני תוהה במה מעסיקים את עצמם חברי וע־דים בארגונים גדולים, הפטורים על פי הסכם עם ההנהלות מעבודה בזכות תפקידם ה־ציבורי. כשאני קורא חוזר כמו זה של "חשמל פלוס", קל יותר להבין. ביזנס לא קטן, הוועד.

טעם של עצמאות

מתכונים אחרים המתאימים לרוח החג וגם עוגה "יבשה" לחובבי הפיקניקים, שייצאו עמה לחיק הטבע

מאת לאה קיטל

שיפודי הודו בטעם כבש (כ־12 מנות)

המצרכים: 2 ק"ג בשר הודו עליון או תחתון (אם משתמשים בחזה — משך הצלייה קצר יותר), 200 גרם שומן כבש (לא הכרחי), 5 כפות שמן, 1/2 כפית כמון, 2 כפות אבקת מרק עוף, 1/2 כפית פלפל שחור, 1 כפית מירון (לא הכרחי), 3 פלפלים ירוקים מן קליפורניה חתוכים, 3 פלפלים אדומים חתוכים, 3 בצלצלים קטנים בקוטר אגוז, שיפודים.

אופן ההכנה: חותכים את הבשר והשומן לחתיכות בגודל 3x2 ס"מ. מערבבים את השמן והתבלינים וש־מים את קוביות הבשר בתוך התערובת. מכניסים למקרר למשך כמה שעות. משפדים לסירוגין בשר וירקות על 1/3 מתבולתו של הש־פוד. צולים את הבשר על גחלים לו־חשות תוך כדי סיבוב.

סלט חומוס

המצרכים: 2 כוסות גרגירי חו־מוס, 1/2 ק"ג טחינה גולמית, 1 כוס מים, 1 כפית גדושה מלח.

אופן ההכנה: משרים את גרגירי החימצה במים למשך הלילה. שופ־כים אותם ומבשלים כ־40 דקות בסיר לחץ. נותנים את גרגירי החימצה במעבד־מזון בתוספת ה־טחינה, המים ומערבלים עד לקבלת הסמיכות הרצויה. מורחים את המ־סה בתוך צלחות ומקשטים במעט שמן, פטרוזיליה קצוצה, פפריקה ועתר.

סלט עגבניות פיקנטי

המצרכים: 3־2 כפות שמן (עדיף שמן זית), 3־4 שיני שום כתושות, 3־2 פלפלים בהירים חתוכים ל־קוביות או לפרוסות דקות, 1 קופסה עגבניות מרוסקות או 1 ק"ג עגבניות בשלות ומרוסקות, 1 כפית רסק עגבניות או 1 כף קטשופ, 1 כפית סוכר, 1 כפית מלח, 1/4 כפית פפריקה חריפה (הכמות ניתנת להפחתה או להגדלה, בהתאם ל־טעם), קורט אורגנו.

אופן ההכנה: מחממים שמן בסיר ומטגנים בו את השום עד להזהבה קלה. מוסיפים את קוביות הפלפל ומטגנים יחד כמה דקות. מוסיפים רסק עגבניות, עגבניות מרוסקות ותבלינים וממשיכים לבשל כרבע שעה או עד ששליש מכמות הנוז־לים מתאדה) על גבי להבה קטנה, תוך כדי בחישה מפעם לפעם. טוע־מים ומשפרים את הטעם. מצננים היטב את הסלט ומגישים עם טחינה, חומוס וצלי־אש.

קציצות דגים בטעם פלאפל

המצרכים: 1 ק"ג דג פילה ארגנ־טיני או אחר, 1 ליטר מים, 1/4 כוס חומץ או מיץ לימון, 1 כוס גרגירי חימצה שהושרו במשך הלילה, 4־3 כפות פטרוזיליה קצוצה, 2 כפות קמח או קמח מצה, 1 כפית כמון, 1 כפית אבקת מרק בטעם עוף, מלח ופלפל לפי הטעם, שמן לטיגון.

אופן ההכנה: משרים את הדגים, קפואים, במים ובחומץ למשך שעה. שוטפים ומייבשים אותם היטב. טוחנים את הדג במטחנת בשר, טוחנים את החימצה ומוסיפים את שאר המצרכים לפי הסדר. לשים היטב את התערובת. צרים כדורים קטנים בקוטר 3־2 ס"מ ופוחסים אותם מעט. מטגנים את הקציצות בשמן עמוק חם עד לגוון זהב. מוציאים ומניחים אותן על מגבת נייר לספיגת השמן. מגישים את הקציצות בטמפרטורת החדר או קרות בתוספת סלט טחינה או חומוס. אפשר לשמור את הקציצות בהקפאה עד להגשה.

עוגת שכבות יבשה (תבנית 26־28 או מרובעת)

המצרכים לבצק: 1 חבילה קמח תופח, 200 גרם מרגרינה חלבית, 4 חלמונים.

למלית: 3־4 כפות ריבה, 3־4 כפות פירורי שוקולד, 4 חלבונים, 1 כוס סוכר, 1 חבילה פודינג אינסטנט בטעם וניל.

אופן ההכנה: לשים בצק גמיש מכל המצרכים. עוטפים בניירת ניילון ושומרים בקירור כחצי שעה. מחל־קים את הבצק ל־2/3 ול־1/3. את החלק הגדול יותר מרדדים בתבנית משומנת קלות. מורחים ריבה על הבצק. מפזרים פירורי שוקולד ודוקרים במזלג במקומות אחדים. מקציפים חלבונים וסוכר לקצף יציב. מוסיפים את אבקת הפודינג וממשיכים להקציף 3־2 דקות נוס־פות. מורחים את הקצף על העוגה. את החלק הנותר של הבצק מגררים במגררת גסה לפירורים (להקלת העבודה אפשר לאחסן את הבצק ל־10 דקות במקפיא) ומפזרים אותם מעל הקרם. אופים כ־50־60 דקות בחום בינוני.

בחליפה ובעניבת־פרפר

אחד מן הדברים שאי אפשר היה לחיות בלעדיו קם והיה: שירות שליחים, הלבושים בחליפות ובעד־ניבות פרפר, כמו בסרטים מן המאה שעברה. המשלוחים שלהם ייעשו בידי שליחים, האמונים על כל כללי הטקס, והלבושים היטב ואולי גם נושקים לידה של הגברת. החברה המעניקה אותם היא "ואלט פרקינג", שגם עוסקת בשירות חניה אישי: צוות מיומן מקדם את פני הנהג, פותח את דלת רכבו, מקבל ממנו את מפתחות המכונית ונותן לו כרטיס זיהוי. המכונית מועברת לחניה על ידי נהג מקצועי למקום חניה קרוב, עד לרגע צאתו של בעל המכונית מן האירוע שבו נכח. אשרינו שזכינו לכך.

לשמר את היין

יקבי רמת הגולן ייבאו לארץ מספר מכונות המסוגלות לשמר את היין למשך שנה לאחר פתיחת הבקבוק. המכונה עובדת על בסיס חנקן. היא מוציאה את החמצן מן הבקבוק ושומרת על טריות היין. המכונה מיועדת ליינות לבנים והיא תירכש בעיקר על ידי בתי מלון ומסעדות. מחיר המכונה הוא כ־3,000 דולר והראשונים שרכשו אותה היו בעלי מלון הילטון.

שומר על הציפורניים

"דיקלה" היא סידרת מוצרי טי־פוח חדשה לציפורניים המשווקת על ידי חברת נורית. את הסידרה, הכוללת שלושה מוצרים, מייבאת חברת "בלמונ". הראשון בסידרה הוא קרם לטיפוח ציפורניים, המונע מן הציפורניים להיסדק או להישבר. הוא מכיל חלבון אורגני החודר לעור ופועל ישירות על שורש הצי־פורן. המוצר השני הוא מחזק ציפור־ניים, המכיל חומר לחיזוק ציפורניים רכות ושבורות, ומשתמשים בו כשכבת בסיס מתחת ללאכה או כלאכה שקופה. ועוד בסידרת "דיקלה" — מייבש לאכה מהיר, שמרססים אותו על שכבת הלאכה הטרייה. הוא מונע מסימני בזילה ושומר על הלאכה לאורך זמן. מחיר של קרם לטיפוח הציפורניים: 5.83 שקלים. מחיר מחזק ציפורניים — 7.36 ש' ומחירו של מייבש לאכה — 7.97 ש'.

פתיחה מחודשת

ב־1959 נפתח המרכול הראשון בישראל ברחוב בן יהודה בתל־אביב על־ידי רשת השופרסל. מספר הלקוחות גדל במשך השנים וגם טעמם השתנה. אך דבר לא התחדש שם. באחרונה הוחלט ברשת שו־פרסל לשפץ ולחדש גם את החנות הראשונה, כדי שתהיה המלה האח־רונה ברשת מרכולי החברה.

השיפורים הבולטים במקום: מע־דנייה ובה מיגוון גבינות, סלטים ונקניקים, ארוחות מבושלות ומו־כנות להגשה, מחלקת ירקות, מאפיית בגטים וקרואסונים.

(נורית אמיתי)

בחנות ובשוק

ושוב נבאה אל הדרך

לקראת עונת הנסיעות משווק מפעל "קל גב" מערכת תיקים לנ־סיעות הכוללת מזוודה רכה, תיק מסע גדול, מזוודה בינונית ותיק צד, שמשקלם המשותף אינו עולה על 2.5 קילוגרם. למזוודה הגדולה שבעה תאים לנוחיות האריזה, ולמ־זוודה הבינונית ולתיק הגדול אר־בעה תאים וארבעה רוכסנים. לתיק הצד שלושה תאים. המערכת מ־יוצרת מניילון מצופה בפי.וי.סי. עמיד במים ובטלטולי הדרך. המחיר — 130 שקל לכל המערכת. לחברי עובדים — 86.25 שקל.

עור חלק ורך

ג'ל מיוחד, ההופך תוך כדי עיסוי הפנים לקצף סמיך המאפשר גילוח קל לגברים, יצא בימים אלה על ידי חברת "וויליאמס". הג'ל, המותיר את העור חלק ורך, מוצע באריזה בת 200 מ"ל בשני סוגים — רגיל ומנטה. המחיר — 15.34 שקל. המוצר מיובא לארץ בידי חברת "בלמונ" ומופץ על ידי חברת "נורית".

יום הולדת למשביר

רשת בתי הכלבו של המשביר לצרכן חוגגת מלאות 40 שנה להיווסדה. בית הכלבו הראשון נוסד ב־1947 בירושלים ובעת המצור על העיר גויסה הזמנות הנוטבה ל־אפסנאות, שריכזה את בגדי החאקי הראשונים שהגיעו וחולקו לחיילי המדינה שבדרך. כיום מונה רשת המשביר 20 בתי כלבו ושני באזארים למציאות, המתפרסים על פני 19 ערים, ברשת עובדים 1900 איש השותפים לרווחיה זה 13 שנים ואף במועצת המנהלים יש נציגות לעובדים. במסגרת אירועי ה־40, שיתקיימו ב־1.5, יתכבדו כל העוב־דים ובני משפחותיהם לאירוע מרכזי בחסות מזכ"ל ההסתדרות. תופיע בו מקהלת המשביר לצרכן יחד עם תזמורת משטרת ישראל. במרכז האירוע יוקרן מיצג אורקולי ה־מתאר את תולדות המפעל.

המרצת הרפלקסים

משלחת מדעית שחקרה את אור־חות חייהם של האינדיאנים גילתה פרי בשם "גוארנה", אותו הם צורכים באופן קבוע. הוא שמפיח בהם את הרוח והמרץ שהם זקוקים להם במאבקם המתמיד להישרדות. תכ־ונותיו של הצמח דומות מאוד לאלו של הקפאין, ומתבטאות בחידוד החושים ובהמרצת הרפלקסים. עוד גילו החוקרים, כי לגוארנה השפעה על תנועת הדם של הגבר ומכאן תפקידה החשוב בהגברת פוריותו של האדם. הברזילאים פיתחו מה־גוארנה תעשייה שלמה, וכיום משמ־שים בתמצית הפרי כדי לטפל בעקרות אצל גברים. הצמח מכיל גם חומר השומר על רמה קבועה של הסוכר בדם, והוא בעל תכונה חשובה נוספת — הפחתת תיאבון. חברת "אורסיס", המייצרת את החומר בארץ, מספקת אמפולות או כמוסות של הגוארנה לבתי המרקחת ומחיר החבילה — 26 שקל חדש. אם לא יועיל, הזאי לא יזיק.

שלושים על שלושים

אריחי קרמיקה — כך סיפרו לנו ב"נגב קרמיקה" — חוזרים לסלון ולא רק במטבחים ובחדרי השירותים. בימים אלו עובר המפעל בירוחם תהליך של התאמת קווי הייצור להפקת אריחים בגודל של 30 על 30 ס"מ. בינתיים יסבו לקהל אריחים המיובאים מחברת מבילה באיטליה, שם הם מיוצרים על פי מיפרט של "נגב קר־מיקה". האריחים החדשים ישווקו בתשעה גוונים שונים והאדריכלים אבא אלחנני ומשה צור מסרו במ־סיבת עיתונאים על היישומים החד־שים של אריחי קרמיקה מ־האספקט הארכיטקטוני. (נורית אמיתי)

באהבה מ־4 קיבוצים

"אהבה" הוא שמה של סידרת תכשירי טיפוח טבעיים המבוססים על מינרלים מים המלח. ארבעה קיבוצים — מצפה שלם, עין גדי, קליה ואלמוג — חברו יחד כדי לפתח את מוצרי היופי הללו. לאחר שלוש שנות מחקר ופיתוח, סידרת המוצרים היא טבעית, אך שעברה עיבוד מעבדתי. המוצרים מכילים ריכוז גבוה של מינרלים כמו ברום, אשלגן, מגנזיום ונתרן. כל אחד מהם עוזר לעור בצורה אחרת, כמו הרגעה, מניעת הצטמקות התאים, יצירת אנרגיה ויצירת תאים חדשים. הסידרה כוללת שלושה סוגי מס־כות לפנים מבוץ טבעי, מי ים המלח ותערובת צמחים, קרם לחות המתאים לכל סוגי העור, קרם ניקוי, שני סוגי מי פנים, שמפו מיוצב לשיער שמן המכיל תמצית משמשי חינה, וקרם גוף. (אסתר בלוזר)

הוד מעלתו המיקרוגל

"כליגל" היא סידרת כלים חד־פעמיים לשימוש בתנורי המיקרוגל, מתוצרת חברת "הגביע" למוצרי קרטון ונייר. ה"כליגל" מיוצר מחומר מיוחד שהותאם לבישול בתנורי המיקרוגל, כך שהמזון מתחמם באופן אחיד ואינו סופג שום טעם לוואי או ריחות לוואי. קשי־חותו של החומר מאפשרת לבשל בכלים אלה כל סוג מזון, לרבות נוז־לים ושומנים. את ה"כליגל" ניתן לרכוש ברשתות השיווק הגדולות.

מוגבל ל־12 משתתפים
טלפונים: 02-234901
02-528111

בדין ובצדק / צבי הראל

אופי מכובד

מדי בוקר, דקות אחדות לפני השעה 8.30, נראים עורכי־הדין ובעלי הדין שבים להכנס לאולם של השופט אליהו מצא, היושב בקומה השלישית בבניין בית המשפט המחוזי בתל־אביב. בשקט, בענייניות וללא הרמת קול, ינהל מצא את משפטיו. כאשר ייצאו עורכי־דין מאולם בית המשפט יאמרו שהמפגש עם השופט מצא נשא את האופי המכובד שראוי שישאו ישיבות בית המשפט.

גם הסניגורים, הסבורים שהשופט מצא מחמיר בהשוואה לשופטים אחרים, לא יהססו להביע את שביעות רצונם מצורת ניהול המשפט המהוקצעת שלו ורמת כתיבת פסקי־הדין שלו. היעילות היא מאפיינית. במשפטים להם לא הוקצב רשם־קול גדול, ישתמש מצא ברשם־קול ועוד אותו יפעיל בעצמו. עדים הממתינים מחוץ לאולם לא ישלחו לביתם, גם אם הגיעה השעה שתיים־שלוש אחר־הצהריים, עד שישמע אותם. ניכר בו כי הוא רגיש לכבודו וזמנו של בית המשפט. נאשם שנבחן במיוחד על עינוי דין מלאכותי שיצר, הוא המטעין אלי רונן. מצא דן אותו לחמישה חודשי מאסר בפועל לאחר שהרשיעו בהתנפלות ריבה על המזכיר לשעבר של בית המשפט לתעבורה בתל־אביב.

בניגוד לשופטים עמיתים אחרים, לא ימהר מצא להעיר הערות מעליבות כלפי עורכי־דין צעירים וותיקים כאחד. כאשר עד הרואה אינו מבין את שפת המשפט הוא יחזור פעם אחר פעם על דבריו תוך הבהרתם. כך קרה כאשר הופיע באולמו הזמר זוהר ארגוב והשופט הסביר לו במשמעות את משמעות הפעלת "צו הבאה" במקרה שהזמר לא יתייצב בפעם הבאה לישיבת בית המשפט. בקיצור ובטון־סמכות, יעיר לפרקליט המבזבז את זמנו של בית המשפט שמן הראוי שיפסיק לשאול את העד על דוכן העדים ויד ודות כאשר באולם יושב שופט מקצועי. באחרונה, כאשר לקוח של עו"ד יעקב ויינרוט לא עלה לאולם הוא העיר לסניגור, שמנהגו של המקום הוא שבעלי הדין ופרקליטיהם ממתינים לשופט — ולא להיפך. כאשר עורך־הדין ירוזיק לכת ויאחר כחצי שעה לא יהסס השופט מצא להכתיב בו במקום החלטה ולהגיש נגדו תלונה.

מצא מונה לשופט מחוזי במאי 1984. שש שנים לפני כן כיהן כשופט שלום בתל־אביב ובין השנים 1972—1978 היה שופט צבאי בצה"ל. רשיון לעריכת־דין קיבל לפני 24 שנים, במשך תשע שנים, ועד למינויו לשופט צבאי, עבד במשרד לעריכת־דין בתחום האזרחי. פסקי־הדין מראים, בחלקם, כי הוא אינו מתייחס רק לתחום הצר של

השופט אליהו מצא

שאלת הראיות נגד הנאשם אלא לא פעם מתח ביקורת על עדים ש"עיקמו את ההליך" כאשר העידו בפניו. כך קרה באחרונה כאשר מתח ביקורת על ראש עיריית ראשון לציון מאיר ניצן ועל מפקד תחנת המשטרה לשעבר בעיר, יעקב זהבי. השניים הופיעו כעדי אופי במשפטו של סוחר הירואין שתואר על־ידם כאיש מועיל. "דברי הקילוסין של העדים הם חסרי ממש על רקע הרשעתו של הנאשם בעבירות החמורות, שעניינן ייבוא סם קשה וקטלני, בעבור בצע כסף", כתב השופט. ביקורת מסוג אחר מתח מצא על עו"ד אריה ויניק מתל־אביב שהיה קורבן לסחיטה. הביקורת התייחסה לכך שוויניק התמהמה בהגשת תלונה נגד הסוחט, ובכך גרם להחמרה ולא למיתון התנהגותו של הסוחט.

שני שופטים, שתי גישות

מה קורה, לדוגמא, כאשר עד מוזמן ומגיע לבית המשפט ומסרב להעיד?

סוגייה זו התבררה באחרונה בבית המשפט המחוזי בתל־אביב ובבית המשפט העליון. שלושה נאשמים הואשמו בייבוא של 4.5 ק"ג הירואין לישראל. השלושה הורשעו על פי הודאותם (במשטרה) לאחר משפט זוטא בו טענו כי הודאותיהם הוצאו מהם בדרכים לא כשרות. העונש הכבד ביותר הוטל על ראש הכנופייה, פאוזי חסונה (29), תושב לוד, שנשלח לרצות עונש מאסר של עשר שנים.

בעקבות הדברים שמסר חסונה במשטרה הורחבו החוקרים את מעגל החקירה ועלו על חשודים נוספים. כתוצאה מכך הגישה התביעה, עו"ד שלומית אריאל, שני כתבי אישום נוספים השייכים לאותה פרשה: נגד חסאם חסונה (בן דודו של ראש הכנופייה פאוזי חסונה) ונגד מחמוד סרסור ושמואל וולצ'ק. נגד השלושה הוגשו כתבי אישום בנפרד מפני שנעלמו מהמשטרה שחיפשה אחריהם.

הראיה המרכזית שהיה בה כדי לסבך את שלושת הנאשמים היו הודעותיו של ראש הכנופייה. כאשר הגיע פאוזי חסונה להעיד בבית המשפט, הוא טען כי מה שמסר בשעתו במשטרה היה שקר. גם למקרה כזה, כאשר העד מסרב למסור עדות בבית המשפט יש פתרון בחוק. החוק קובע, כי בית המשפט רשאי לקבל את הודעתו של העד במשטרה כאשר הוכח שאמצעי פסול שימש להביא או למנוע את נותן ההודעה מלתת עדות בבית המשפט. הדברים מתייחסים, בין השאר, למקרים בהם הופעלו על העד איומים או הובטחו לו טובות הנאה תמורת שתיקתו (סעיף 10 א (ב) לפקודת הראיות).

משפטו של חסאם חסונה נדון בפני השופט אריה אבן־ארי, ואילו משפטם של שני הנאשמים האחרים (וולצ'ק וסרסור) נדון בפני השופט אורי שטרוזמן. ראוי להדגיש כי הראיות נגד שלושת הנאשמים היו אותן ראיות, אולם שני השופטים הגיעו לתוצאות שונות. השופט אבן־ארי החליט להרשיע את חסונה ואילו השופט שטרוזמן זיכה את וולצ'ק וסרסור.

ההבדלים בגישות שני השופטים בסוגייה עקרונית זו הביאה להגשת ערעור לבית המשפט העליון. השופט שלמה לוין, שלקביעתו הצטרפו השופטים אהרון ברק ואליעזר גולדברג, העדיף את גישתו של השופט אבן־ארי על פני עמיתו השופט שטרוזמן.

השופט לוין קבע, כי התביעה הביאה ראיות המראות כי כל המעורבים בפרשה, לרבות פאוזי חסונה עצמו, היו נתונים בפחד מפני הנאשם חסאם חסונה. הפחד היה כה רב, קבע השופט, עד כי פאוזי ביקש מהמשטרה לבטל את מעמדו כאסיר טעון הגנה, כדי להסיר מעליו את החשד שהוא משתף פעולה עם אנשי המשטרה. השופט מציין, כי חסאם חסונה איים ברצח על אחיו של פאוזי חסונה (אנואר חסונה) והמחיש את האיום בירייה אזהרה שירה באוויר ימים ספורים לאחר שפאוזי מסר הודעה במשטרה נגד כל המעורבים בפרשה. זאת ועוד, "הפרוד" ביניהם הסתיים כאשר אחיו של פאוזי שילם לו עשרת אלפים דולר כדי שינוח לו.

איך הגיע השופט שטרוזמן לתוצאה שהגיע?

הוא מנמק זאת, בין השאר, בכך שטען כי פאוזי לא חשש מחבריו, כי אם ממה שעשוי להתגלות אם יוחקר לגבי פרטי עסקת הסמים — שהוא לא נהג ביושר עם חבריו. עוד קבע השופט שטרוזמן, כי פאוזי חסונה החליט שלא להעיד במשפט עוד לפני הפגנת האלימות של חסאם חסונה כלפי אחיו של העד (אנואר חסונה), שלוותה כאמור בירית אזהרה באוויר. השופט שטרוזמן הסיק זאת מאחת מהודעותיו של פאוזי במשטרה, שבה אמר כי הודיע שלא ימסור מידע נגד חבריו, עוד קודם שהחליט לשתף פעולה עם המשטרה. עוד כתב השופט שטרוזמן כי התביעה לא טרחה להביא ראיות באשר לאמצעי הפסול שאיומים על פאוזי, אולם מעיון בפסק הדין של השופט לוין עולה, כי התביעה הביאה ראיות לכך.

השופט לוין מציין בנימוקיו, כי למרות העובדה שפאוזי חסונה היה ראש הכנופייה, הוא חשש מחסאם חסונה מפני שהוא נחשב ל"משוגע של המשפחה". עוד כתב השופט לוין, כי עוד לפני שפאוזי ביקש לבטל את מעמדו כאסיר ברשיון, צוייד אביו בנשק על־ידי המשטרה, מחשש לחייו מפני חסאם חסונה שהיה באותה עת עבריין נמלט.

באחד הקטעים בפסק־הדין מוצא השופט לוין מקום להעיר לשופט שטרוזמן על שלא הורה להביא את פאוזי חסונה לדוכן העדים, כדי שניתן יהיה להתרשם ממנו.

כך כתב השופט לוין: "אין דעתנו נוחה מהעובדה שפאוזי עצמו לא הובא לאולמו של השופט המלומד; אין תחליף שעד לא יעיד באה בפני קום מראה עיניים והתרשמות מדרך התנהגותו של העד על דוכן העדים יכולה להיות בעלת חשיבות לעניין קבילות אימרותיו".

סופה של פרשה זו — הערעור שהגישה הפרקליטות על זיכויו של סרסור התקבל. התיק יוחזר לשופט שטרוזמן כדי שאפשר יהיה לדון במשקל הודעותיו של פאוזי חסונה במשטרה במסגרת הכרעת־הדין בה יקבע השופט המחוזי אם להרשיע או לזכותו. נדחה הערעור שהגיש חסאם חסונה על הרשעתו על־ידי השופט אבן־ארי. ערעור המדינה על זיכויו של וולצ'ק נדחה, מאחר שבית המשפט העליון אימץ את דעתו של השופט שטרוזמן, כי יש סבירות בגרסת החזמת של וולצ'ק.

התיק ה"תקוע" של עו"ד תקוע

בשנת 1982 השלים צוות חקירה מהיחידה לחקירות הונאה תיק חקירה נגד עסקן ספורט ידוע. התיק קשור לעסקיו הפרטיים של העסקן. תיק החקירה הועבר לפני כארבע שנים לטיפולו של התובע, עו"ד שמחה תקוע, מפרקליטות מחוז תל־אביב.

בעבר הועמד לרשות התובע אחד מחוקרי התיק, יעקב וייסמן, כלכלן בהשכלתו, שפרש בינתיים מהמשטרה. במשך ימים ספורים ישבו וייסמן ועו"ד תקוע במשרדי הפרקליטות ועיינו במסמכים שונים, במטרה להוציא את סיום עבודתו של התובע. התנהגותו של התובע בתיק זה ראוייה לביקורת חריפה. כל תוצאה שאליה יגיע התובע — הגשת כתב אישום או סגירת התיק — לא תוסיף על מחדל זה. העוול נעשה למערכת הצדק אך במיוחד לאיש שנגדו תלוי ועומד תיק בפרקליטות. זה מספר שנים שהאיש קם בכל בוקר, כשהוא אינו יודע אם יוגש נגדו כתב אישום אם לאו.

נניח שתיק ישן כזה מוגש לבית המשפט. בהתייחס לתור בבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוא עלול להמתין שלוש־ארבע שנים נוספות עד למתן פסק־דין.

דין פרוטה / לאה פורת

נהג מונית

זוכרים את התקופה, מלפני שנה וחצי־שנה, כאשר היה קשה להשיג מונית? ובכן, הרבה לא השתנה מאז. גם היום קשה להשיג מונית. דומה שלנוסעים נמאס להתלונן. אבל נסו להשיג מונית בתחנת המוניות הסמוכה לביתכם, או לעצור מונית ברחוב ראשי בצהרי היום. על כל שלושה, ארבעה ניסיונות, תצליחו, אולי, פעם אחת. וזה עוד לא הגרוע ביותר. בהיותם נותני שירות כה מבוקש, חלק מנהגי המוניות מרשים לעצמם לסרב לקחת נוסעים, כאשר יעד הנסיעה שלהם לא נראה להם. הם מדברים בגסות עם הנוסעים ומנסים להפקיע מחירים, בעיקר מתיירים.

גם בימים כתיקונם, הנסיעה במונית לא היתה תמיד חוויה מרנינה. לא תמיד המונית נקייה. לא תמיד הנהג לבוש כהלכה (בקיץ תפגשו לא פעם נהג במכנסיים קצרים, גופיה וסנדלים ללא גרביים. למה? כי חם לו. ואיש לא יגיד לו איך להתלבש). במשרד התחבורה יודעים את המצב לאשורו, אך הוא כאשר אבוה עמוקה, קשה להוציא מהם משהו קונסטרוקטיבי. נכון, הם מטפלים בתלונות ועושים מאמצים לשנות כל מיני חוקים ותקנות כדי לשפר את המצב. אבל לפי־שעה ההצלחות קטנות מאד, אם בכלל.

צמצום הפער

פנחס בן שאול, המפקח הארצי על התעבורה במשרד התחבורה, אומר כי הסיבה העיקרית למצב הבעייתי שנוצר, היא צמצום הפער בין מחירי התחבורה הציבורית ומחירי הנסיעות המיוחדות במוניות. ובייחוד אחרי יולי 1985, כאשר מחירי התחבורה הציבורית הועלו בבת אחת במאה אחוז ואילו מחירי המוניות הועלו באותו חודש ב־28 בלבד. הנסיעה במונית נעשתה אטרקטיווית מאד מבחינת המחיר, ביחוד אם עלתה קבוצה של נוסעים. במלים אחרות: הביקוש עלה מאד ביחס להיצע.

מדוע לא הגדילו את מספר הרשיונות למוניות? על שאלה זו משיב בן שאול כי בשנים האחרונות דווקא היתה עלייה משמעותית במספר המוניות. בראשית שנות ה־70 היו ברחובי הארץ, לדבריו, כ־4,500 מוניות, בכלל זה מוניות שירות; ואילו כיום יש כ־7,000 מוניות, מהן כ־1,000 מוניות שירות. משמע, הוא אומר, מספר המוניות הוכפל כמעט. ואולם כשהתברר לנו שאין די מוניות, הוחלט לחדש הקצאת רשיונות למוניות ואנו מקווים כי עד סוף השנה יתווספו 800 מוניות חדשות, אומר בן שאול. האם הקומץ ישביע את הארי? ספק רב.

מתברר כי מה שמטריד את פנחס בן שאול ואת משרד התחבורה אינו רק מספר המוניות אלא השיטה להקצאת הרשיונות. אכן, באחרונה, לאחר דיונים שנמשכו שלוש שנים, התקבל [illegible] — לדעת בן שאול השיטה החדשה תשפר את המצב. כי עד כה חילקו רשיונות על־פי אמות־מידה אישיות. אמות־מידה אלו גרמו למקצוע שיצטייר כי עוסקים בו בעיקר מסכנים: מה גם שדמי האגרה (הרשיון) עלו בסך הכל 5,000 דולר. מי שביקש לקבל רשיון ("מספר ירוק") היה צריך רק להמציא אישור — שיכול לקבלו בקל תמורת תשלום — כי הוא בעל ותק של עשר שנות נהיגה במונית. כן היה צריך להוכיח כי הוא אזרח ישראלי, שאין לו עבר פלילי וכיו"ב. מעתה, הכל ישתנה, אומר בן שאול בסיפוק. רשיון יינתן רק למי שיהיה לאל ידו לשלם מחיר ריאלי בעד האגרה, ומספר הרשיונות שיוצאו כל שנה יהיו בתואם למכסה שנתית שתיקבע עלפי הצרכים. את גובה האגרה והמכסה השנתית יקבע שר התחבורה באישור ועדת הכלכלה.

מסחר ברשיונות

אינני בטוחה שהשיטה החדשה תביא גידול במספר המוניות או שתעלה את איכות הנהגים. אולם יתכן מאד שהדבר יביא לחיסול המסחר הספקולטיווי שנעשה ברשיונות. בעלי מוניות לא מעטים שכירים רשיון שקנו ב־5,000 דולר, מוכרים אותו במחירים גבוהים מאד, המגיעים לעתים עד 30,000 דולר. מצב זה, לדברי בן שאול, גרם שבעל הרשיון החדש נאלץ להוציא הרבה כסף ומהר, כדי להחזיר לעצמו את ההשקעה. "יש לו פיתוי לרמות את הנוסע", הוא אומר. השאלה היא אם לא יהיה לנהג פיתוי לרמות את הנוסע אם ייאלץ לשלם את המחיר הריאלי לא לבעל מונית ספקולנט, אלא לממשלה. על אותו משקל אפשר לומר גם כי מס הכנסה הוא פיתוי לרמייה. כבר אמרו לי נהגי מוניות בגילוי לב, כי אלמלא רימו את מס הכנסה, לא היו יכולים לקיים רמת־חיים סבירה.

יש עוד בעיה השופכת אור על רמת ההתנהגות של חלק מנהגי המוניות. שימו לב למספרים הבאים: יש בארץ כ־7,000 בעלי מוניות, אבל נהגים בעלי רשיונות לנהוג במונית יש כ־40,000. גם אם נצא מתוך הנחה שרק מחציתם עובדים, כלומר, כ־20,000, נמצא שרוב נהגי המוניות אינם בעלי מוניות אלא שכירים. פירוש הדבר ששני שלישים מנהגי המוניות עובדים בתנאי שכר המהווים באמת פיתוי לרמות את הנוסע. (תנאי השכר של נהגי המוניות השכירים ידועים כגרועים). יתירה מזאת, איכותם האנושית של רבים מהם אינה מהמעולות.

אבל זה לא הכל. אחת הבעיות החמורות באמת היא הפקעות המחירים בידי חלק מהנהגים והיעדר מידע לרשות הנוסעים על זכויותיהם. בלונדון, למשל, יש בתוך המונית לוחית בולטת ובה רשומים התעריפים (מחיר התחלתי, תוספת לכל קילומטר, תוספת למזוודות, תוספת לנוסעים נוספים וכיו"ב). לוחית זו (ואני שומעת שגם במדינות אחרות יש סידורים דומים), מונעת ויכוחים בין הנוסע והנהג וגם מבטיחה שלא תהיה הפקעת מחירים. מדוע לא יכולים להנהיג דבר כזה גם אצלנו? מה שמשרד התחבורה עשה, ולדעתי זה לא כל־כך מוצלח — הוא מפרסם מחירון עדכני (תמיד באיחור מסוים, כמובן) ובו פירוט הזכויות של הנוסע. את המחירון הזה, בעברית ובאנגלית, מפיצים בבתי־מלון. מדוע רק בבתי־מלון? האם אין תיירים שאינם מתאכסנים בבתי־מלון? ומה על הישראלים, הם אינם זכאים לדעת? ואף מזה, העיצוב הגראפי של העלון עלוב כל־כך שספק אם מישהו ישים אליו לב. שלא לדבר על האותיות הקטנות [illegible].

[illegible] אחרון ולא חביב: תלונות. רבים, רבים נמנעים מלהתלונן, בשל הצורך למסור פרטים (ראה המסגרת) שלא תמיד אפשר למסור אותם, וכן מפני שהדבר כרוך במסירת עדות. נכון שאחרונים המבקשים לתרום לשיפור המצב, צריכים להקדיש לכך מעט מזמנם. אבל למה יטרח התייר, שהוא אגב המקופח מכולם, אם ממילא לא יספיק לבוא להעיד? נהגים עבריינים יודעים זאת ומנצלים את המצב. הפתרון לבעיה הוא משהו במתכונת של משטרות תיירות, וכן שיפוט מהיר. אמנם שמעתי שיש אפשרות לתת עדות לפני המשפט, אבל ספק אם התייר יהיה מוכן לטרוח.

זכויות הנוסע

מתוך ההנחיות לנוסע במונית, שפירסם משרד התחבורה, הנה כמה מזכויות הנוסעים שכדאי לדעתן:

● חובת הפעלת המונה חלה בכל נסיעה מיוחדת, אלא אם בנסיעה אל מחוץ לעיר דרש הנוסע לקבוע מחיר עלפי המחירון של משרד התחבורה. המחיר במחירון מכסה גם את הנסיעה בתוך עיר־המוצא ובתוך עיר־היעד. כלומר, אין להוסיף תוספת כלשהי תמורת קטעי נסיעה בקצות הקטעים העירוניים.

● בנסיעה בלילה משעה 21.01 עד 05.29 וכן בימי שבת ומועדי ישראל תהיה תוספת של 25 אחוז על תעריפי המחירון.

● בעד המתנה ישלם הנוסע סך של 7.15 ש"ח.

● שכר ההסעה כולל הובלת מטעני היד של הנוסע ובן שתי מזוודות. בעד כל מזוודה נוספת ישלם הנוסע סך של 55 אג'.

● נהג מונית לא יסרב להסיע נוסע ומטענו בלי סיבה סבירה.

● לא יסיע נהג מונית בנסיעה מיוחדת נוסע נוסף על מזמין הנסיעה והנלווים אליו, זולת אם ביקש זאת הנוסע, ובכל מקרה, לא יעלה שכר ההסעה הכולל על הרשום במחירון.

● נהג מונית לא יפעיל מקלט רדיו או מכשיר אחר המשמיע קולות וצלילים ברכב בקול רם, אם הנוסע דרש זאת ממנו.

בין הדרישות המפורטות לעיל אפשר ללמוד באילו סעיפים בייחוד מפירים חלק מהנהגים את הכללים. לדוגמה, לעתים קרובות הם מסרבים לקחת נוסעים, ללא סיבה סבירה. הם נוהגים לקחת יותר מנוסע אחד ולגבות מכל אחד בנפרד סכום מלא; לעתים הם מסרבים להפעיל מונה וגובים תעריפים גבוהים מן המחירון, ועוד.

הם אינם מקופחים

מאז נחתמה עסקת החבילה הראשונה, ב־2/11/84, הועלו תעריפי הנסיעות במוניות 12 פעמים בשיעורים אלה: 9/12/84 — 23%; 5/2/85 — 20%; 1/3/85 — 5%; 28/3/85 — 6.5%; 1/4/85 — 7%; 28/5/85 — 14%; 1/6/85 — 2%; 23/6/85 — 8%; 1/7/85 — 28%; 9/3/86 — 25%; 28/9/86 — 19%; 26/3/87 — 10%.

לדברי פנחס בן שאול ממשרד התחבורה, מנובמבר 1984 עד ספטמבר 1986, היתה שחיקה של 13 אחוז בתעריפי הנסיעות במוניות, לעומת סל התשומות של המוניות. העלאת ספטמבר ביטלה את השחיקה. החל מחודש מרס כבר יש עודף של ארבעה אחוזים. טענת בעלי המוניות כאילו התעריפים שהממשלה אישרה להם לגבות, נמוכים מדי, אינה נכונה, אם כן. אמנם יש ויכוח בין ארגון בעלי המוניות ומשרד התחבורה על הרכב הסל, ובתוך כמה חודשים ייערך הסל מחדש. אך קשה להאמין שבעלי המוניות אכן מקופחים.

בינתיים כדאי לשים לב עוד לשני פרטים מעניינים: ראשית, מדד המחירים לצרכן בתקופה שמתחילת נובמבר 1984 עד היום עלה ב־270 אחוז ואילו תעריפי המוניות עלו ב־364 אחוז באותה תקופה. נכון שסל התשומות של המוניות גבוה יותר, אבל לא נראה שבעלי המוניות מסכנים.

עוד פרט: בחו"ל, תעריפי המוניות במונחים דולריים דומים או גבוהים במקצת לשיטת התעריפים שלנו. אבל אם נביא בחשבון שהשכר הממוצע אצלנו נמוך בהרבה בהשוואה לשכר הממוצע בחו"ל, נמצא שהתעריפים בארץ הם מהגבוהים בעולם.

קיבוץ 87 / אלי אלעד

מחלוקת לגבי "האחריות המיניסטריאלית"

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי עומד לבחור למזכירו את מי שכיהן כרכז המחלקה לכלכלה בתקופה שהביאה לחלק מההסתבכויות הפיננסיות של התנועה

התקוממות והמאבק של יושבי "הספסלים האחוריים" פוקדת בשבועות האחרונים את משקי הקיבוץ הארצי, שחגג בימים אלה מלאת 60 שנה להיווסדו. אך טבעי היה שלאירוע ההיסטורי נקבעה מכה של השומר הצעיר — קיבוץ משמר העמק, שהיה אחד מארבעת הקיבוצים הראשונים שהתאגדותם היוותה את הבסיס לצמיחתו של הקיבוץ הארצי.

משמר העמק חשוב לענייננו, מכיוון שבמהלך המושב התגיני של הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי שנערך [illegible] שני המועמדים לכהונת המזכירים המשותפים של [illegible] של התנועה: אלישע שפירא ועזרא רבין. באשר לראשון, אין חילוקי דעות סביב מועמדותו. שפירא (44) הוא חבר עין השופט, שימש לא מכבר רכז התנועה הראשית של השומר הצעיר והחל לכהן באחרונה כמרכז המשק של קיבוצו. מול הספסלים האחוריים שראשי הקיבוץ הארצי מעדיפים לכנות מחלוקת פנימית, קשור במועמד השני, עזרא רבין (60) מקיבוץ געש שבשרון.

רבין, כלכלן במקצועו, כיהן כרכז המחלקה לכלכלה של הקיבוץ הארצי במשך חמש שנים, עד בערך אמצע 1982, תקופה שבה נקבעה מדיניות פיננסית שהביאה לחלק מההסתבכויות של התנועה. הוא היה אחד משלושת נותני הטון הכלכלי בתנועה באותה תקופה. אגב, שני האחרים מאיישים זה זמן תפקידים בכירים — בהסתדרות, ובמפעלים האזוריים בעמק. על המינוי האחרון נמתחה ביקורת לפחות בקיבוץ אחד [illegible] של שפירא ורבין למזכירים המשותפים הבאים של הקיבוץ הארצי נתקבלה על־ידי ועדת המינויים של הקיבוץ הארצי, המחליטה על המומלצים לתפקידים הבכירים בתנועה. בראש הוועדה עמד איתן שריבר מקיבוץ גזית. המלצתה קיבלה את ברכת מזכירות הקיבוץ הארצי. בטרם ניתן להמלצה פומבי, היא עוררה הדים סוערים בקיבוץ הארצי, שהביטוי הבולט שלהם היה הטור — בכותרת שלנו — שפירסם עורך ביטאון התנועה "השבוע", אבשלום גינת מקיבוץ מרחביה.

[illegible] בימי הפרשה לא לסטות מדרך הישר של מבצע מדיניות, גם כאשר האידיאולוגיה החתירה עוד גמישות וגילגלה למעשים יותר מכבות. לימים, סופה הפרשה כל חלקה טובה, ויומי אביאם השושים מתגלים כשערורייה, שלא כאשמתו — מסכימים כמעט כולם. זאת היתה המדיניות הגישה, והוא שליחה.

"אביאם חזר הביתה ושמר על פרופיל ראוי למי שניצל משריפה גדולה. לא התאנו לו, הכינו שוב היתה המדיניות והדרך, שהוא היה אמנם ממעצביה אך רק חלק מבנה (...) המדינה לא תבעה אותו לדין, גם הציבור למד לדעת שאין כאן אחריות אישית. ובכלל, זה יכול לקרות שכוונה טובה מתממשת ורק סופה כמעט אסון, מחמת תקלה שלא בחוזה.

"פרשת אביאם כמעט נשכחה, היא היתה נשכחת ודאי מתה אם לא היו עושים למענה את השגיאה, שלא נבחר להיות מפקד בסיס חשוב, וזה עשה את כל השערורייה. האם ייבחר, למשל, אביאם למזכיר הקיבוץ הארצי?"

תגובה לטור של גינת פורסמה בגיליון הבא של "השבוע", מעטו של חבר קיבוץ זיקים, דגי, שכתב בין השאר כי "יש רגע בחיי תנועה, שסגנון הוויכוח וכיוונו היום בבואה למבכה (...) חשוב גם לדון על שגיאות שנעשו בתוכנו וללמוד מהן, אבל אם לא נשמור על גחלת של דיון היכוח, נשאיר אחרינו אדמה חרוכה. לאחר תקופה כזאת, אנו עלולים לגייס פעילים לתפקידים המרכזיים בתנועה לא עלפי אמות־מידה של התאמה, של שיקול־דעת, של יכולת להעביר מסרים מתאימים ויכולת להוביל את התנועה, אלא יבואו כאלה שברוח הזמנים החדשים יהיו בעלי ראש קטן, שכאב ההערכה למאמציהם תהיה ברוח המאמר ב'השבוע'.

[illegible] שהכלי שהוא מחזיק בידיו היה [illegible] ולשם ליבון בעיות ולשם העלאתן על פני השטח, גם אם הן חריפות וקשות. אבל הצגים הנודים לעתים ללא אחריות — עלולים לפגוע גם בלב (...) אני עדיין מקווה (כזמני מתן) שסגנון מאמר זה "הוא לא שלנו".

ובתגובתו של גינת באותו גיליון נאמר: "ההערה להתריע על סגנון מניבה, פרסום — על פני שערורייה המתרחשת בתחום המעשים והפעילות התנועתית — איננה זרה למי שעוסק בתחום העיתונאות (...) כשרוצים להתגונן מהעבר (...) ובאים להציע לתפקיד מרכזי של התנועה, שיש בו גם מימד חשוב של ייצוג כלפי פנים וחוץ, אישים שהיו מעורבים ראשיים ואפילו מבין קובעי אותם מהלכים שגויים — זו שערורייה אמיתית של עכשיו, לא של העבר.

"איזה מסר יש במינויים אלה? הרי אותה קבוצה שרשימתי עלולה לפגוע בגיוס פעילים מרכזיים שתפקידם להעביר מסרים. אולי תסביר לי כיצד מתנערים מהעבר, שנוליד עדיין להחשוב האם אין כאן פגיעה קשה באמון המשתקם שבין המערכת הפועלות וציבור חברי הקיבוץ? זה אינו הרסני, הסגנון — כזה".

אם להתמצת את העמדות שמציגים חובשי הספסלים האחוריים המתנגדים למינוי המוצע — הם אומרים כי לא ייתכן לעבור לסדר היום על הכישלונות הפיננסים הגדולים שידע הקיבוץ הארצי. במקרים כאלה יש להפעיל את עקרון האחריות המיניסטריאלית כלפי אלה שעמדו בראש המערכת. אין להדיח האין לערוף ראשים, אולם צריך להימנע ממינויים שמשמעותם הקפצה לראש המערכת כאילו דבר לא קרה.

אמנם המועמד הנוכחי לא היה הדומיננטי בהנהגה הכלכלית של אז, אך בהחלט לא היה קוטל קנים.

גם בדיון שהתנהל במזכירות הקיבוץ הארצי לא עבר הנושא חלק. בתשובה לשאלות הגיב מזכיר הקיבוץ הארצי אפרים רחון (60) מקיבוץ שריד: "טבעי שיש חילוקי דעות בשאלת מעמדות זו או אחרות. כל המערכת הניהולית אצלנו, גם בקיבוץ הבודד וגם בתנועה, בנויה אחרת. זוהי אחריות הפלוגות של צוות. היתה מדיניות והיא נקבעה עלידי מוסדות ולא עלידי בודדים. נכון שהיו אנשים בתפקידים מרכזיים, אבל האחריות היא של כלל חברי [illegible] התנועה... ולעתים של כלל חברי הוועד הפועל. נכון שלגבי הציבור הרחב בתוך הקיבוץ הארצי, מזהים תקופה הפלוגות עם אנשים — אבל אם עושים את הצדק ובודקים את העובדות, רואים שההחלטות התקבלו עלידי צוות. אין כאן שאלה של אחריות אישית"...

על המחלוקת שפרצה בעקבות המלצתה של ועדת המינויים, אמר רחון: "זה לא מרד. יש חברים עם דעה אחרת, וזה טבעי. היו מקרים בעבר שהועלו שמות של מועמדים נוספים. הוועד הפועל — המונה כ־200 חברים, מהם 60 שנבחרו בוועידה האחרונה ו־130 נציגי הקיבוצים השונים ועוד מספר פעילים הממלאים תפקידים מרכזיים בתנועה — הצביע והכריע. נכון שבנורמה ההנהגה אצלנו דבר כזה מתרחש רק לעתים רחוקות, ובדרך־כלל מתקבלות המלצות ועדת המינויים המוכרזות".

ותגובת נשא המחלוקת, עזרא רבין: "לא ידוע לי על סערת רוחות בקיבוץ הארצי. לכל היותר יש מחלוקת, כמו שקורה לגבי תפקידים לא מעטים. מועמדותי תוכרע בישיבת הוועד הפועל".

מעבר לכל מה שנאמר, מעריכים יודעי הח"ן של הקיבוץ הארצי כי תהיה זו הפתעה מרעישה אם המלצת ועדת המינויים, העומדת להיות מובאת לישיבה הקרובה של הוועד הפועל ב־12.5, לא תאושר שם.

הקיבוץ הדתי: אין למנות רבנים שלא שירתו בצה"ל

המועצה העשרים של הקיבוץ הדתי קיבלה שורה של החלטות בתחומי דת המדינה שבהן נאמר, בין השאר, כי מסכת היחסים בין הציבור הדתי לציבור שאינו דתי בישראל מצויה בהידרדרות ומסכנת את אחדות האומה ושלמותה. הסטטוס־קוו שנקבע כמסגרת להסדרת ענייני הדת והמדינה מיצה את עצמו. דרושה אמנה יהודית חברתית שתניח בסיס חדש לנושאי הדת והמדינה ותקבע תנאים ברורים ויציבים לקיום־יחד של כל חלקי הציבור בישראל.

[illegible] הקיבוץ הדתי להפסיק [illegible] לחקיקה דתית נוספת ובד בבד להימנעות מכרסום בחקיקה הדתית הקיימת. הקיבוץ הדתי יעשה כל מה שביכולתו למתן את הפתח שבין דתיים וחילונים ויפעל כדי שהאידיאולוגיה [illegible] הפעולה המקובלות עליה לא יכתיבו את מדיניותו של הציבור הדתי־לאומי. עוד הוחלט לקרוא לרבנות הראשית להעביר את עיסוקה בבעיות הגיור בישראל.

הקיבוץ הדתי מציע כי אנשים ששוחררו מצה"ל בתור בני ישיבות לא יוכלו למלא תפקידים רבניים. שחרורם משירות בצה"ל מטעמים דתיים כביכול הפך למכשול גדול בשביל הציבור הדתי בהללתו. בבואו לבנות מערכת יחסים תקינה עם הציבור הלא־דתי, מפנה הקיבוץ הדתי את תשומת הלב של הרבנות הראשית ושל ועדת המינויים לדיינים להיבט זה.

בנושא גיוס בני ישיבות החליט הקיבוץ הדתי לדרוש כי לומדי התורה בישיבות ישרתו בצה"ל כחובת גברא. הוא רואה בדאגה את ההתפתחות החמורה שחלה בנושא של דחיית שירות בני ישיבות בצה"ל, הן במספר והן בניצולו להשתמטות מגיוס לצה"ל. הוחלט לפנות למוסדות המדינה כדי לשנות את הנהלים הקיימים, במגמה למנוע תופעה זו.

בנושא מעמד האשה הוחלט לקרוא לציבור הדתי ולמנהיגיו לפעול להגברת השתתפות של בנות ישראל במילוי תפקידים בתחום הציבורי־דתי. אין סתירה בין דת ישראל ובין שותפות האשה בחיי הציבור. כן הוחלט לקרוא לשר הדתות לאשר בחירתן של נשים כחברות במועצות דתיות, ולמוסדות המדינה — להפעיל את החוק הקיים לשירות לאומי חובה לבנות ישראל.

בקבוקים בחזרה!

לקראת הפסקת יצור חלב מעוקר מתוצרת מחלבת טנא נגה הארוז בבקבוקי זכוכית, מתבקש ציבור הצרכנים להחזיר לקמעונאים/לרשתות השווק את בקבוקי הזכוכית הריקים של "חלב טנא" מעוקר, ולקבל חזרה את הפיקדון בגין בקבוק הזכוכית.

מבצע קבלת בקבוקי הזכוכית והחזרת הפיקדון יסתיים ב־31.5.87

דמי פיקדון בבקבוק 600 סמ"ק 0.30 שקל.
דמי פיקדון בבקבוק 200 סמ"ק 0.17 שקל.

טנא נגה
טעם של מחלבה קטנה

בעיות של אחרים

מעצר אלים של שבעה גברים ירדניים ואשה קנייתית הסתיים בביטול מרבית כתבי־האישום נגדם. כלי התקשורת מתחו ביקורת, הקהילה הערבית זעמה

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

באור ראשון פשטו סוכני משרד החקירות הפדראלי על בתיהם של שבעה ערבים תושבי מחוז לוס אנג'לס, הצמידו לרקותיהם אקדחים טעונים, העירו אותם משנתם, כבלו אותם באזיקים והשליכו אותם לכלא. המעצרים בוצעו בסוף חודש ינואר וזכו לתהודה כלל־אמריקאית. שבעת הירדנים — ורעייתו של אחד מהם, בעלת אזרחות קנייתית — הואשמו בהשתייכות לארגון טרור קומוניסטי עוין: "החזית העממית לשחרור פלשתין", בהפצת ספרות תעמולה ובאיום על האינטרס הלאומי של ארה"ב. הם הוגדרו בפני שופטת סיכון ביטחוני, נכלאו למשך שבועיים ועמדו להיות מגורשים מארה"ב.

כלי התקשורת דבקו על הסיפור. עיתוני המדינה נדרשו תיאורים נוקבים על סגנון מעצרם האלים של השמונה, על האקדחים השלופים והד אלימות האגומה. "שאלתי אותם כל הזמן במה הוא מאשם", צוטטה רעייתו המתייפחת של אחד העצורים. "הם פשוט התעלמו ממני". כשנתבקשו הסוכנים להקריא בפני עצור אחד את זכויותיו, "הם פשוט צחקו". העובדה שסוכני הבולשת הפדראלית סיימו שלוש שנות עיקוב אחר הקבוצה כשבתיקים עבירות הגירה סבירות, לא הוסיפה אמינות לכתבי־האישום הרעשניים.

עלייה בתחושת האנטי־ערביות

אבל גם תגובת הקהילה הערבית־אמריקאית לא היתה צפויה. במקום להגיב בגמגומים מבוהלים ובתחושת אשמה מבולבלת, יצאה הקהילה למתקפה זעמה. לפראה רשימות המחאה, המכתבים הנרגזים וקריאות החמס של מנהיגי הוועד הערבי־אמריקאי למניעת הפליה, אפשר היה לחשוב שהעולם הערבי הוא נכס אסטרטגי חשוב של ארה"ב ובני עם אחד הם שהרגו שנתיים קודם לכן 250 נחתים ועינו למוות את אחד מאנשי סוכנות הביון. ערביי אמריקה — 200 אלף באזור לוס אנג'לס, 300 אלף באזור דטרויט — מבינים כנראה שהמגננה הטובה ביותר היא המתקפה. אחד מעורכי־הדין של השמונה טען, כי הם "בני ערובה" וכי ממשל רייגן "מגיב על אירועים שהתחוללו במדינות אחרות". מישהו רמז בטלוויזיה על קיומה בביטול של תוכנית חירום פדראלית לכליאת ערביי אמריקה במחנות הסגר.

ללא שמץ הוכחה הואשמו אנשי הליגה להגנה יהודית ברציחת פעיל אש"ף בדרום קליפורניה, ורק בשבוע החולף גינה הוועד הערבי־אמריקאי למניעת הפליה 42 מקרים של אלימות פוליטית — ממקרי הצתה ועד איומי טלפון — נגד אזרחיה הערבים של ארה"ב. הוועד טען כי ב־22 מקרי היבשת ספגו הערבים עלבונות ומעשי חבלה וכי המספרים מורים על עלייה משמעותית בתחושת האנטי־ערביות של תושבי ארה"ב.

מדוע? מה רוצים כאן מהערבים? מהי הסיבה לטינה הכמעט גלויה? לא ברור. לדעת מנהיגי הקהילה יש להם בעיה של דימוי.

לפני שבוע ביטלו שלטונות ההגירה את כתבי־האישום שהוגשו נגד שישה מהעצורים הירדנים. יועץ אחד של המשרד טען בשפה רפה כי הכוונה היתה למנוע משפט ארוך, מסובך ורב־תהודה. הוא שב וקבע כי השמונה מסכנים את האינטרס הלאומי וכי יש בכוחם להזיק בארה"ב אותו נזק שגרם מחבלים בארצות אחרות בעולם. "האם עלינו להמתין עד אשר יפוצצו את בנייני הממשל הפדראלי?" שאל האיש. הוא עצמו לא נשמע משוכנע. סנגוריהם של העצורים כבר הכריזו על ניצחון מוחץ וטענו כי הפרשה כולה תוכננה על־ידי ממשל רייגן בכוונה להשתיק את קולות המתנגדים למדיניות הממשל במזה"ת. הטיעון אינו נשמע מופרך לחלוטין.

אולת־הדין היוכבנית נראית מוכרת. המשך לא יבוא.

הטור שלי / נתן דונביץ

מחזרים על הפתחים

הופעתה של הד"ר רות וסטהיימר, סקסולוגית, בטלוויזיה הישראלית, היתה תוספת נוספת לעיסוק הרב של ישראלים בכל מה ששייך לפתחיהם. ולא רק אצלנו, כאן בארץ. אלא שבישראל, כמו בעניינים אחרים, גם העיסוק הזה מוגזם מעבר לכל פרופורציה. כוונתי לפרסום ולהבה"לות.

הענף המכביס ביותר במה"לות הוא זה של ספרי בישול. בחנות הספרים נדמה לך, לרגע, שכל מה שאנו עושים הוא אכילה, אכילה, אכילה. אחר כך, בביקור חברתי זה או אחר, אתה פוגש שוב ושוב את המרשמים מספר האפייה האחרון. מדינה שלמה כבר בנתה את עוגת־השוקולד או פאיה־לימון שראה זה עתה אור. ראה אור אצלנו. לא בחו"ל. שם הופיע לפני שנים. אצלנו נוטלים מלוא חופניים מרשמים, לעתים ספרים שלמים, ומעבדים אותם לספר "מקורי".

לפי מספר ספרי ההדרכה והייעוץ בנושאי מין, בחלונות הראווה, אתה שואל את עצמך אם זה המצב, מתי נותר לישראלים הזמן לבשל, לאפות ולאכול?

אין הרבה חידושים בנושא בן אלפי השנים. וכה שנכתב פעם אחת, נדפס אחר כך בהבדלי סגנון ונוסח עוד עשרות פעמים. ייתרק, בסופו של דבר, הוא עניין אישי — ורגיש.

מלה טובה, לא ממומחה

לפני שנים כתב לי אדם נזמר, מרחוב הנביאים בתל־אביב, שהטלפון שלו שונה רק בספרה אחת ממספר הטלפון של תוכנית הטלפונים "בוא נדבר". כאשר שבריאים נרגשים כאשר נדמה להם שהם הולכים לדבר ברדיו, לא מעטים טועים. ובמקום להגיע לתוכנית בגלי צה"ל, הגיעו לביתו של האיש. תחילה, סיפר, הרגיזו אותו הטלפונים. אחר כך הבין שאין בה לעקור. הכבוד ימשך. כאשר שכב, היה מודיע למטלפן שאכן זאת התחנה. השואל לאיזה נדמה או עניין במטעה להתייחס. לצורך בין השיחות, כמובן, היו האיש או האשה משוחחים אתו, מורידים את אשר על לבם. היה אומר להם מלה טובה. וגם עצה. היו מודים לו. בסופו של דבר, רבים מהם אמרו שכבר אינם זקוקים או רוצים בשיחה ברדיו. פתר להם את הבעיה.

כתבתי לאיש כמה מלים טובות, בתודה, מעומק הלב. הקל בסבלם את נטל העבודה, ועוד סובל הטרדות בטלפון. מגיע לו שיאמרו לו מלה טובה.

כעבור שנים אחדות, אני מוצא עצמי במקום האיש הטוב מרחוב הנביאים. הולכות להגיע שיחות לביתי, שלא נועדו לי. מבקשים תחנה כלשהי לייעוץ משפחתי. תחילה הייתי משיב שכאן לא התחנה. אפילו חשדתי שמתחזים אותי. אחר כך פתחתי את ספר הטלפונים ומצאתי שאמנם יש תחנה כזאת, ומספר הטלפון שלה שונה רק בספרה אחת מזה שלי. אם כך, אמרתי לעצמי, צריך לנהוג כמו האיש ההוא, מרחוב הנביאים.

צלצל טלפון. אני שואל מי מדבר. שאלה גם מן הצד השני: זאת התחנה? אמרתי: כן, במה הענין? קול מהוסס, של גבר או אשה, מסביר שהוא מבקש לדבר עם המומחה, לקביעת תור. הסברתי: כאן מיון, אמור לי מה הבעיה ואפנה אותך למומחה המתאים. היסוס. אחר כך, בקול קצת השורן, גולל את הבעיה. הבעיות, בדרך־כלל, לא היו קשות או מסובכות. [illegible]. הסר לי להזיק להם. בעיות פשוטות נפתרו תחושתיים. הקול, בצד השני, הודה מקרב לב. ב"מיון" נפתרה הבעיה, בשיחה אישית.

"כוהני" המין

העיסוק המופרז, באמצעות ספרים ותוכניות רדיו וטלוויזיה, בנושאי מין וחיי משפחה הצמיח כת של "כוהנים". הגברת וסטהיימר, אשה קטנה, נמרצת, שארשת פניה אינה יודעת שקט או שלווה, עיצבנה אותי בעצם הופעתה אצל רבקה מיכאלי, בהקראות "רבקה" (כעשרים פעם) שהפנתה אל המנחה. לדעתי, התקשתה ליצור קשר אתה. ומכאן הקריאות "רבקה". כראי שתיועץ במיטה. על כל פנים, בדמיון הפרוע ביותר שיכולתי לגייס לבראה אותה הופעה. התקשיתי לכנות אותה "כוהנת המין".

אני נזכר בסיפור על בני עולים שעבדו בכביש, בחזית בית הכנסת המפואר של העיר האמריקאית. עבדו. עד שראה אחד מהם שכומר נכנס לבית־קפה קאתולי. נרעש, שאל את חברו: "ראית מי נכנס?" ראה. "זכה אתה אומר?" לא ידע להסביר. כעבור שתי דקות נראה כומר פרוטסטנטי עושה דרכו אל הבית. שוב אותה שאלה ושוב אותה תשובה. לא חלפו שלוש דקות ואל הבית נכנס הרב של העיר. נפעם הפועל על סף עילפון ושוב הוא שואל את חברו אם יש לו הסבר למה שרואות עיניהם. "אני חושב שהיא חולה מאוד", הגיב.

אם כל־כך הרבה "כוהנים" עוסקים במין ובהסברתו להמונים, יכול להיות לכך אחד מכמה הסברים: או שהמין חולה מאוד, או שהוא מביא ממון רב גם למי שאינו עושה אותו, רק כותב או מדבר. האמן לי, גם אתה יכול. כמו האיש ההוא מרחוב הנביאים.

וכאשר לאוכל ולהכנתו. יורשה לי לומר, כצרכן ותיק ובודק, כי התכונה החשובה ביותר בהכנת מזון ובבישולו איננה מצויה בספרים. היא שוכנת בקצות האצבעות, או בקצה החוטם, או בטעימה. מה שמבשלת בישול הוא התורה, או הרגב. ואת זה לא יקנה שום ספר. נולדים עם זה, או לפחות מצטיינים ומפתחים במשך השנים. על הדריכות העיקשות של עוגות שבצקן ותבשילים שהוקשבו כאבן, נשים גם אומרות לי, שצריך להיזהר תמיד בכביכול "טובות לב" הבוטרות ורשם. עם מרכיב אחד שקפת נשכח או עוות בתכתוב. אחר כך, למשמע הבשורה הרעה שהעוגה או התבשיל לא עלו יפה, הגיבה היועצת בראשה ותפניה: "אצלי — זה יצא טוב".

ת־ארתרא איך אני כותב לפתע, על בישול. כמה זה, במדינה שבה הכל עוסקים בפתחים. [illegible] האחרונות נתנות. לפעמים, במדינה שבה הכבסלה שוה ל...

هكذا من الأصل

صكنا من الاهل

קלגסי המס

סך המס הנגבה מן האזרחים האמריקאים מגיע לכ־550 מיליארד דולר, קצת יותר ממחצית התקציב הלאומי של ארצות הברית

מאת צבי בראל

וושינגטון

"אל תזוז" קראו האנשים המזוינים ברובי אם 16 לעברו של ג'יימס סניידר מבולטימור. סניידר, נגר במקצועו ראה לפניו כשמונה אנשים מוכנים לירות לעברו וקפא במקומו. אלה היו סוכנים מיוחדים של שלטונות המס, אשר יחד עם השוטרים שליוו אותם הקיפו את ביתו הנטוש של סניידר, וביקשו להחרים את רכושו בעקבות פיגור בתשלום מיסים שמונה שנים לפני האירוע הזה. למרות שסניידר עירער בזמנו בפני בית המשפט על קביעת מס ההכנסה, ולמרות שטרם ניתנה החלטה בעתירתו, החליטו חיילי המס להחרים את רכושו "וכל זאת מבלי שהיה ברשותם צו מבית המשפט".

ההחרמה היתה חוקית, שכן בארצות הברית כמו בארץ, מותר לשלטונות המס להיכנס לביתו של נישום גם ללא צו בית משפט ולהחרים את רכושו מתוקף הכוח שמקנות להם התקנות. במקרה אחר קיבל פקיד שלטונות המס ציון לשבח בזכות העובדה שתושייתו עמדה לו לקשור את מכוניתו של נישום לעמוד ברזל, ובכך לבצע את ההחרמה. הנישום, כך הסתבר מאוחר יותר לא היה חייב כלל כסף לשלטונות המס.

לשלטונות המס האמריקאיים יש ביטוי מיוחד המתאר את "פעילותם המיוחדת". "כיצד אפשר לחנך את האזרחים שלא להשתמט מתשלום מיסיהם" היא כותרתו של מיזכר אותו שלח המפקח על המיסים לשכבת מפקחי המס. "החינוך" הזה, כפי שהוא מפורט במיזכר, כולל בין השאר "מבוכה – אחד מן האמצעים שהוכיחו את יעילותם בקרב סוג מסוים של משתמטים הוא הכתמם בפומבי. השתמשנו בשיטה זאת בהצלחה בטווין פולס, איידהו, שם שיכנענו את העיתון המקומי לפרסם ביחד עם מודעות החדשים, השמחות והאבל, גם את שמותיהם של חייבי המס ופירוט חובם.

השיטה הזאת פסקה עקב ביקורת קשה של התושבים. אך היא עזרה במשך זמן מסוים. דרך אחרת היא לנעול משרדיהם של עורכי דין או רופאים. בכמה מקרים סגרנו קליניקות של רופאים. כתוצאה מכך רופאים ועורכי דין לא יכלו למלא את התחייבויותיהם המקצועיות והדבר עורר תגובות ציבוריות. מנסיוני אני יודע שההחרמה הכרוכה במבוכה נשארת נטועה בזכרונם של בני אדם, ולפיכך היא עוזרת מאד למנוע השתמטות ממס". דברי המפקח על הגבייה.

לטרטר את העם

אלה לא נותרו ללא תגובה: "ליל הבדולח לימד את העם הגרמני לומר כן לטוטאליטאריות. אך העינויים והרדיפות לא פסקו עם נפילתו של הרייך השלישי. הם קיימים היום בבתי האסורים הפסיכיאטריים בברית המועצות, וכחות עבודה הכפיה של סין. הם נוכחים אפילו כאן בארצות הברית, תחת ידה הכבדה של הבירוקראטיה, ובמיוחד בקרב שלטונות מס ההכנסה" כתב חבר הקונגרס ג'ורג' הנסן הרפובליקאי מאיידהו בספרו "לטרטר את העם" ממנו לקוחות הדוגמאות לעיל.

אך הביקורת הציבורית איננה דווקא ענין המעסיק במיוחד את גובי מס ההכנסה. במיזכר משנת 1973, כותב מפקח של מחלקת גבייה "... אנו חייבים להכיר בכך שתלונות יהוו חלק אינטגראלי של הצעדים בהם ננקוט. אל לנו להיות סופר־רגישים לתלונות אלה ולדרישה לרכך את ידינו".

ארצות־הברית

מס ההכנסה במתכונתו הנוכחית הינו תופעה חדשה יחסית במציאות האמריקאית. הוא אומץ כחלק מן החוקה רק בשנת 1913 על ידי התיקון ה־16 שהוצע על ידי הנשיא טאפט. מיסים היו אמנם קיימים עוד קודם לכן בארצות הברית, דוגמת המיסים על ליקר, טבק, מכירות פרטיות או מכירת עבדים, כפי שהיו מיסים שנולדו אד־הוק, כמו המס שהועלה בעת מלחמת האזרחים, ואשר נעלמו כאשר הסתיים הצורך בהם. אך הקמת שלטונות מס, ומערכת גביית מס מסודרת החלה את פעולתה לאחר מלחמת העולם הראשונה.

ההתחלה היתה צנועה: ב־1920 למשל רק 12 אחוז מכלל אוכלוסיית ארה"ב שילמה מיסים, וב־1940 גדל האחוז רק בפי שניים. כאשר הוא נגבה גם מן השכירים רק בסוף השנה ולא בתלוש המשכורת. כל אזרח היה מחשב לעצמו את גודל המס בו הוא היה חייב, ואשר לא היה עולה על 10 אחוזים מכלל הכנסתו.

כל אזרח חישב לעצמו

רק בשנת 1943 קבע הקונגרס כי מיסיהם של השכירים ייגבו ישירות ממשכורתם ובכך העלה את אחוז משלמי המס האמריקאים ל־57 בשנת 1950, ואת ההכנסה הלאומית מתשלום מיסים לרבע מכלל הכנסות המדינה, היום מגיע סך המס הנגבה מן האזרחים האמריקאים לסך של כ־550 מיליארד דולר, קצת למעלה ממחצית התקציב הלאומי של ארצות הברית.

במקביל, התעצמו כוחותיהם של שלטונות המס, ומערכת גביית המס החלה להתנפח כבדור שלג. בשנת 1955 למשל, מנתה המערכת 55 אלף עובדים ונהנתה מתקציב של 278 מיליון דולר, היום מונה המערכת כ־90 אלף עובדים ברחבי המדינה, ונשענת על תקציב העולה על שני מיליארד דולר לשנה.

"אינני מכיר מישהו שיהיה מוכן באופן וולונטארי לשלם את מיסיו לולא ידע כי הוא עומד בפני ענישה חמורה אם יסרב" אמר לי פקיד במשרד המחוזי של איזור וואשינגטון. אך גם הוא לא יכול היה להכחיש ששימוש בשיטות גבייה "מתוחכמות", דוגמת אלה המתוארות על ידי ג'ורג' הנסן איננו מציאות נדירה. "יש נישומים שאינם מבינים שפה אחרת" הוא מסביר.

אך הבעיה האמיתית היא שחלק מן הגובים איננו רואה עוד לנגד עיניו את המטרה הסופית של גביית המיסים – את הכבישים, את הגשרים, את כלי הנשק והחלליות שאנחנו בונים ומייצרים באמצעות המיסים הללו, אלא הפך את מקצועו למטרה בפני עצמה. התחרות בין האזורים קשה, ומנהלים אזוריים רואים רק את מאזן הגבייה החודשי כמטרה שיש להשיגה ובמיוחד את מכתבי ההוקרה או את ההערות הנוספות להן הם צפויים כאשר אזורם פחות מרשים מאזורים אחרים. אנשים מתחילים להתייחס לנישומים כאילו היו מכונות חליבה, והם מכנים אותם ביניהם בשמות תואר בלתי מכובדים ולא בשמות המשפחה. אבל אצלכם בישראל ודאי אין בעיות כאלה. אתם הרי זקוקים לכספי כדי להגן על עצמכם, קשה לי להאמין שמישהו ישתמט ממילוי חובה כזאת."

מעדיפים לשלם מאשר להסתבך

בגלל אחוז מיסוי נמוך ובגלל חריצותם של פקידים דקדקניים נוהגים הגרמנים בד"כ לא להשתמט מתשלום המיסים

מאת דניאל דגן

בון

הממשלה השמרנית בבון מחזיקה בדיעה, שהדרך הקלה ביותר לגביית מס אמת היא הנהגת שיעורי מס שאינם מפתים את הנישומים להעלמת הכנסותיהם. לשם כך, בין השאר, היא תכננה והחלה לבצע רפורמה מקיפה, שתביא להפחתה ניכרת בשיעורי מס ההכנסה.

הדוגמאות להלן מתייחסות כולן לאדם נשוי עם שני ילדים. בעל הכנסה של 18 אלף מרק לשנה שילם לפני תחילת הרפורמה 2.6 אחוזים מס. כשיסתיים השלב השני והאחרון של הרפורמה, בשנה הבאה, הוא לא ישלם מס הכנסה כלל. בעל הכנסה של 50 אלף מרק לשנה שילם בעבר 12.8 אחוז מס. בשנה הבאה הוא ישלם רק 11 אחוז. ובעל הכנסה של 200 אלף מרק לשנה, ששילם בעבר 36.3 אחוז מס ישלם בשנה הבאה רק 32.9 אחוז מס.

הרפורמה במיסים מונהגת. הן מסיבות אידיאולוגיות והן מסיבות פרקטיות. הממשלה הנוכחית בבון מאמינה, שהכסף בכיסו של האזרח ממריץ את גלגלי הכלכלה לא פחות מאשר הכסף שהיא גובה במיסים. היא דוחה מראש רעיונות והצעות להנהיג תוכניות תעסוקה, ומעדיפה להסתמך על עידוד כושר התחרות של המשק בכללו, ועל המשחק החופשי של הכוחות הפועלים בכלכלה.

הממשלה גם סבורה, (וזהו הצד ה"פרקטי"), שהנהגת שיעורי מס גבוהים תפעל כבומרנג. במקום להגדיל את הכנסות המדינה יברח הכסף לארצות חוץ, ויורחב היקף העסקים במסגרת הכלכלה השחורה. משקלו של הטיעון הזה חזק במיוחד בשל מעמדה של גרמניה כארץ סחר חשובה וכיצואנית מובילה. מיסים גבוהים ידרשו הנהגת פיקוח הדוק ברמות שונות וייבריחו עסקים. הם גם ייאלצו לפגוע באחד מקודשי הקודשים של הכלכלה הגרמנית – היעדר מוחלט של הגבלות על סחר במטבע חוץ.

אופיינית לאידיאולוגיה השמרנית של הממשלה היא הנטייה הגוברת והולכת למכור את חלקה של המדינה במפעלים שונים. תוכנית שעובדה במפלגת השלטון מציעה לממן חלק מהפסדי ההכנסות הצפויים ממס הכנסה על ידי מכירת מניות ב"פולקסוואגן", ב"לופטהאנזה" ובעוד מפעלים טובים.

גם בשיעורי מיסים נמוכים יחסית יש עדיין פיתויים רבים "להרוויח מן הצד", ולא להפקיד את כל ההכנסה למטמנה הממלכתית של "הורדות" מכל הסוגים. אחת הסיבות החשובות לכך היא השיעור הגבוה ביותר של היטלים נוספים על ההכנסה משכר (ובמידה רבה גם על צורות אחרות של הכנסה) – ביטוח בריאות חובה, ביטוח זיקנה, ביטוח מפני אבטלה. רמת הביטחון הסוציאלי היא גבוהה ביותר בקנה מידה עולמי. אבל לכך יש כמובן מחיר, הניכר היטב בכל תלוש משכורת.

חוסכים לעת צרה

בעלי מקצוע אומרים, שאחת הצורות הפופולאריות להעלמת הכנסות היא אי הצהרה על הכנסות מהון. לגרמנים דרושה רמה גבוהה של ביטחון, ורבים מהם חוסכים סכומים נכבדים לעת צרה. הריבית על הסכומים אלה נרשמת לעיתים קרובות בחשבונות הבנקים, אך לאו דווקא בהצהרות לשלטונות המס. היקף ההעלמות בתחום הזה איננו ידוע, אך הוא בוודאי לא מבוטל.

שלטונות המס, כך נראה, אינם מכבידים את ידם על החוסכים הקטנים. אם יעשו זאת, הם עלולים לגרום לבריחה המונית של הון למדינות שכנות. הבנקים של לוקסמבורג, בלגיה, צרפת, שווייץ וארצות אחרות פתוחים בכל עת בפני חוסכים גרמנים. הממשלה מגלה עניין רב במכירת ניירות הערך שהיא מציעה לציבור, ומפרסמת ללא הרף הצעות מפתות לחוסכים מכל הסוגים. שר הכספים גרהרד שטולטנברג בוודאי איננו רוצה להרתיע את מיליוני המשקיעים הקטנים הקונים את ניירות הערך שלו, ומגדילים בכך את תקבולי הממשלה.

שיתוף פעולה עם השכנות

כאן נוגעים באחת השאלות המרכזיות בתחום תפיסת עברייני המס בגרמניה: שיתוף הפעולה עם מדינות חוץ. השכנות הבדידות של גרמניה עם ארצות רבות בעלות כלכלה חופשית היא גן עדן למעלימי הכנסות. במעברי גבול רבים אין כלל בדיקת דרכונים, ובאף לא אחד מהם אין פיקוח על העברת מזומנים והמחאות.

קיים שיתוף פעולה מסוים על בסיס דו צדדי, אך בדרך כלל הוא מתגלה כקשה ומסובך. ארגון המדינות המערביות לשיתוף פעולה כלכלי אראיסידי, שמקום מושבו בפאריס, ניסח לאחרונה הסכם לסיוע הדדי בתפיסת מעלימי מס, אך בון סירבה עד כה להצטרף בטענה שההסכם מרחיק לכת יותר מדי.

מכל אלה אין להסיק שהגרמנים אינם משלמים מיסים. הם משלמים ועוד איך. קודם כל בשל העובדה, שכמעט כל ההכנסות רשומות בספרים וניתנות לבדיקה קלה. וכמובן גם בשל חריצותם של פקידים דקדקניים, המקפידים על קוצו של יוד. הבודקים את מקבלי השכר רושמו בדייקנות את מספר הקילומטרים מבתיהם למקומות העבודה (ניכוי בתחום הוצאות הרכב הוא דרך מקובלת להפחית את ההכנסה החייבת במס).

וקיים כמובן האיום המתמיד במה שמכונה כאן "שטויערפאנדונג" – משהו מעין "מצוד מיסים". במקרה של חשד מבוסס יש לשלטונות המס אפשרות לדרוש מכל הבנקים מידע מלא על חשבונות שמנהלים נישומים. במקרה של חשד לעבירות מס בהיקף רגיל נעשית הפנייה לסניפי הבנקים רק באיזור מגוריו של הנישום. במקרה של חשד לעבירות גדולות, במיוחד נדרשים כל הבנקים במדינה לתת מידע על חשבונות הלקוח החשוד.

"מצוד מיסים" כולל גם, במקרים קיצוניים, חיפוש בביתו של הנישום. זאת אפשרות מאוד לא נעימה למי שמחזיקים בבתיהם מסמכים המעידים על הכנסות שהועלמו, על חשבונות בבנקים בארצות חוץ וכיוצא באלה. על פי הסטטיסטיקה הרשמית נזקקו השלטונות כאן למכשיר של "מצוד מיסים" בכ־13 אלף מקרים במשך שנת 1985, וגבו כתוצאה מכך סכום של כ־830 מיליון מרקים. סכום נוסף של כ־40 מיליון מרק זרם לקופת המדינה מקנסות שהוטלו על עברייני המיסים.

מובן מאליו, ש"מצוד מיסים" מוצלח יכול להביא (לאחר התערבות של בתי משפט), למאסרים, לעיקולים ולעוד מיני מרעין בישין. השלטונות כאן מניחים, שנישומים רבים אינם רוצים להסתבך בצרות כאלה, ומעדיפים מראש לתת הצהרות אמת על הכנסותיהם ולשלם מיסים בהתאם.

הרעיון של הנהגת "מספר זיהוי" הזהה למספרי חשבונות הבנקים לא הועלה כאן לדיון ציבורי. ואשר לבדיקת חשבונות החשמל של האוכלוסיה בטכניקה הזאת משתמשים כאן, אבל לא כדי לצוד עבריני מס. חשבונות החשמל של ערים שלמות נבדקים לעתים כדי לסייע לחשוף "דירה מחתרתית" של טרוריסטים. הנחת החוקרים היא, שדירה עם צריכת חשמל נמוכה במיוחד איננה משמשת למגורים סתם, אלא כמקום מחסה של פעילי "סיעת הצבא האדום".

גרמניה המערבית

חברה לנכסים ולבנין בע"מ
מקבוצת אידיבי

הודעה על אסיפת בעלי אגרות חוב לפי סעיף 233 לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג – 1983

בקשר לתכנית הסדר בין חברה לנכסים ולבנין בע"מ (להלן "החברה") לבין נכסים ובנין (מימון 1986) בע"מ, חברת בת בשליטתה מלאה של החברה, ועל פי צו בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו מיום 22 באפריל 1987 בתיק המרצה 4175/87, ניתנת בזה הודעה על כינוס אסיפה של בעלי אגרות החוב של החברה מהסדרות 1, 2, 3, 6 ו־7.

האסיפה מכונסת כדי לדון בתכנית ההסדר האמורה, ואם ימצא לנכון – לאשר אותה.

האסיפה תתקיים ביום ראשון, 7 ביוני 1987, בשעה 11.00 לפה"צ, במשרדי החברה, בסמטת בית השואבה 18, תל־אביב.

כל בעל אגרת חוב מהסדרות הנ"ל, המחזיק בה באמצעות החברה לרישומים של בנק דיסקונט לישראל בע"מ או כל חברת רישומים אחרת (להלן "חברה לרישומים") יוכל לקבל מהחברה לרישומים, אם ירצה בכך, את אגרות החוב שלו או ייפוי כח להצביע בגינן כדי שיוכל להשתתף באסיפה האמורה ולהצביע בה.

בעל אגרות חוב מהסדרות הנ"ל שירצה בכך, יוכל לעיין בתכנית ההסדר המפורטת במשרדיה של החברה בסמטת בית השואבה 18, וזאת, בשעות העבודה המקובלות.

עיקריה של תכנית ההסדר האמורה הם – העברת נכסים של החברה, כמוגדר בתכנית ההסדר, לנכסים ובנין (מימון 1986) בע"מ ובתמורה לכך נכסים ובנין (מימון 1986) בע"מ תקבל על עצמה את התחייבויות של החברה כלפי בעלי אגרות חוב, כמוגדר בתכנית ההסדר.

הערה: בעל אגרת חוב הרשאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה הנ"ל זכאי למנות בא־כוח שיהיה נוכח ויצביע בה במקומו. בא־כוח כאמור אינו חייב להיות בעל אגרת חוב. מינוי בא־כוח כאמור חייב להיעשות בכתב מינוי חתום על ידי בעל אגרת החוב, וכדי שיהיה תוקף למינוי של בא־כוח כאמור יש למסור את כתב המינוי לחברה לפני תחילת האסיפה.

חברה לנכסים ולבנין בע"מ
מקבוצת אידיבי

הודעה
לבעלי המניות של החברה על אסיפה כללית שלא מן המנין

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה תתקיים במשרדה הרשום של החברה, בסמטת בית השואבה 18 תל־אביב ביום ראשון י' בסיון תשמ"ז, 7 ביוני 1987 בשעה 09:30 לפני הצהריים.

על סדר היום:
אישור תכנית הסדר בין החברה לבין נכסים ובנין (מימון 1986) בע"מ, חברת בת בשליטתה המלאה של החברה, על פיה יועברו לחברת הבת הנכסים וההתחייבויות של החברה הנוגעים לאגרות החוב שהונפקו על ידי החברה.

ניתן לעיין בתכנית ההסדר המפורטת במשרדה הרשום של החברה בשעות העבודה המקובלות.

פרטיות – ערך עליון

הצעה לחיבור כל עיסוקי חייו של הבריטי למערכת מידע מרכזית תעורר חלחלה ותיתן את האות לגל מחאה המוני נגד עינו הפקוחה של "האח הגדול"

מאת שאול צדקא

לונדון

הבריטים חויבו לשלם מס־הכנסה לראשונה ב־1799, בשיעור סטנדרטי של 10 אחוז, כדי לממן את מלחמות הכתר נגד נפוליאון. המס בוטל ב־1802, הוחזר כעבור שנה, בוטל שוב ב־1815 והותקן מחדש ב־1842. בשנות ה־40 של המאה הנוכחית הוא קיבל את צורתו הנוכחית המבוססת על שיטת "שלם כפי קבלתך". באותן כמעט 200 שנה, עבר המס שינויים ותמורות לרוב. אולם מדבר אחד נמנעו רשויות הגבייה – מלפלוש ברגל גסה לתחומו של הפרט.

כאשר סיפרתי לשלטונות המס על הגזירות שבאכיפתן משתעשעים על עבירות תנועה, הוא פטור מלהציג את רשיונותיו במקום. ארכה בת 5 ימים תינתן לו כדי להמציא את ניירותיו בתחנת המשטרה הקרובה למקום מגוריו. עובדה זו מקשה כמובן על פעולות הגובים, אולם גם כאשר הועלה הרעיון בעקבות שורה של מעשי טרור בלונדון, דחו אותו אנשי ציבור על הסף. הפרטיות באיים הבריטיים היא ערך עליון.

לשלטונות המס מסייע מספרו האישי של הנישום בביטוח־לאומי. אך זה אינו מופיע בחשבונות הבנק שלו, או על כל נייר רשמי אחר המצוי ברשותו. על הבנקים חל איסור מפורש בתכלית למסור מידע כלשהו על חשבונות לקוחותיהם לכל גורם חיצוני, אף ממשלתי, אלא אין זה אומר כי בפועל אין הדבר מתבצע בתקשורת הבין־משרדית. אולם גובים ייתקלו בדרך־כלל בקשיים אם ברצונם בעזרה כזו בבואם להפיל את המתחמק בפח. החלפת מידע אישי בין המשרדים השונים הן בגדר טאבו.

מערכת גביית המס הבריטית אינה מן הדראקוניות בעולם. ראשית, היא מבוססת על אמון בנישומים הממלאים את דו"ח ההכנסות השנתי שלהם באמצעות רואה חשבון המנהל לעתים קרובות התדיינות מיקוח היכולה להימשך שנים רבות. שנית, המערכת כפי שהיא עתה אינה מושלמת דיה. מסופי המחשבים אינם כוללים את כל הנישומים ועדיין אין מנגנון בקרה מרכזי השולט על העסקות הכלכליות של כל אדם ואדם.

בריטניה

כמה משועיה של ישראל, צחקקו במבוכה ולא האמינו למשמע אוזניהם. המחשבה שחשבונות הגז, החשמל, הארנונה, הרכב והבנק של האזרח ינוקזו אל תוך מסופי המחשב של הרשות, היא חלום בהגשמתו יכולים להתהדר רק מפלצות מס בודדות ברגעים נדירים של סיוטי לילה. הבריטים לא יכולים לעלות על דעתם שיחומה כזאת, גם בשם המלחמה בהון השחור, היא מעשה מקובל במדינה מתוקנת.

בעצם, בבריטניה לא נהוג אפילו מספר זהות וממילא מובן כי בידי אנשיה אין תעודות־זהות. למעשה על האזרח לא חלה כל חובת נשיאת תעודה מזהה. אם נתפש עם מכוניתו

המשפט לעשות זאת. עקרונית יכול כל אדם, גם אם אינו אזרח מקומי, להחזיק כמה חשבונות בנק שעליהם לא יידע אדם, אלא אם כן מניבים אלה ריבית עליה הוא חייב לשלם מס. באותה מידה הוא זכאי להחזיק חשבונות בבנקים המצויים מעבר לים מבלי שיהא עליו לדווח על קיומם. כל עוד אין הוא מפיק מהם רווחים.

לפי החוק הבריטי אין משרד ממשלתי אחד יכול להעביר למשרד אחר מידע שקיבל מן האזרח. גם רשויות ציבוריות מנועות מלעשות כן. עקרונית, לא יעביר משרד הרווחה פרטים על קיצבאות המשתלמות לפרט אף לא לשלטונות המס.

שלישית, השלטונות סובלים ממחסור בכוח־אדם המונע מהם להעמיק את פעולות הגבייה בקצב הרצוי. בשל כך נחלצים מן הרשת לא רק דגי רקק אלא לוויתנים רבים.

בבריטניה סבורים כי את כיסי ההתחמקות הם לא יוכלו לכסות באופן מלא, אולם הם משתדלים לעשות זאת לאט ובהדרגה, עקב בצד אגודל. רצון לפשפש בכיסיו של הפרט, עד כדי חיבור כל עיסוקי חייו למערכת מידע מרכזית תעורר פה חלחלה ותיתן את האות לגל מחאה המוני נגד עינו הפקוחה של "האח הגדול". הבריטים, אחרי הכל, בקושי מתערבים בענייניהם שלהם.

חלוקה לא צודקת של הנטל

65%־70% מכלל המיסים הישירים הזורמים לקופת המדינה באיטליה באים מכיסם של השכירים ● בעיית רווחי העצמאים וההכנסות מהבורסה יהיו בין הנושאים של מערכת הבחירות הקרובה

מאת [illegible] ליברנומה

פירנצה

באיטליה החוק אינו שווה לכל אזרח. 65%־70% מכלל המיסים הישירים הזורמים לקופת המדינה באים, על פי אומדן של האיגודים המקצועיים, מכיסם של השכירים. יש החולקים על קביעה זו אך ההבדלים אינם משמעותיים. לכל הדעות משלמים שכירים יותר מחלקם בהכנסה הלאומית נטו. על סיבת הדבר אני שואלת את ד"ר אומברטו פאסטיני, רואה חשבון ידוע ויו"ר מועצת המנהלים של הבנק הפרטי ראל ואקיו.

שיטת המיסים הנהוגה כיום מקורה בחוק שיזם ב־1973 שר האוצר דאז, הרפובליקאי ויסנטיני, מומחה בענייני כלכלה וכספים. על פי החוק והתיקונים הרבים שהוכנסו בו מאז, חייב כל בעל הכנסות, כל אזרח תושב ואפילו תייר החותם על חוזה כלכלי כלשהו במספר מזהה למטרות מיסוי. כך גם תייר ששכר סירה אפילו לזמן קצר. תיאורטית מאפשר מספר זה, המופיע בכל מסמך וקבלה, בקרה על הכנסות המצהיר. למרות זאת ידוע היטב שקיימות קבוצות חשובות המצהירות על פחות מהכנסותיהם.

ראשית, אומר פאסטיני, יש הנהנים מהקלות מיוחדות של החוק, ויש מקרים בהם החוק הקיים אינו מאפשר למעשה קביעת תשלום מיסים במלואם. בקטיגוריה זו נכללות כל ההכנסות מניירות ערך ממשלתיים ומריבית בנקאית שאינם חייבים תשלום מיסים. למרות לחצים מצד מפלגות השמאל לא נמצאה דרך לאכוף מס על תשלום רווחי הבורסה נטו. בעיתים של שגשוג בבורסה אין, איפוא, תשלום על אלפי מיליארדים של לירטות. החוק מעניק הטבות לבעלי עסקים באזורים המוגדרים כמוזנחים, כמו הדרום ואזורי הרים בגובה מסוים ומעלה.

הטבות רבות מוענקות הן לחקלאים והן לבעלי מקרקעין. בעוד החוק מכביד את ידו על מוכרי מקרקעין, בחייבו תשלום על ההפרשים בין מחיר הקניה והמכירה, בלי התחשבות מלאה בירידת ערך המטבע. החוק האיטלקי גם אינו מעודכן למצב הירידה בילודה, ולמעשה הוא ממשיך להעניש משפחות מטופלות בילדים רבים ואת המפרנס היחיד. התקנה המאפשרת לבעל ולאשתו העובדת להגיש הצהרות בנפרד היא חדשה והיא מקלה על משפחות בהן המפרנסים הם שניים. אך זאת ללא התחשבות במספר הילדים.

עם זאת, אין ספק שהקבוצה העיקרית המשתמטת, לפחות חלקית, מתשלום מיסים היא של עצמאים ושל בעלי עסקים משפחתיים.

אמנם החוק דורש מבעלי מלאכה להוציא חשבונית, אך מעטים עושים זאת. תקנות אחרות מחייבות הוצאת חשבונית על כל מכירה לרבות כוס קפה, ומחייבות את הלקוח להציג חשבונית. אבל ידה של המשטרה קצרה מלעקוב אחרי המשתמטים. שכר רופאים אפשר לנכות מהמיסים, אך רבים מהרופאים, בעיקר הידועים שבהם מסרבים להוציא קבלות, וכה יעשה החולה הזקוק להם? עורכי דין, אדריכלים, יועצים פיננסיים למיניהם, שלא לדבר על העצמאים הרבים והשונים אליהם פונה האזרח, אינם מזכים את משלם המיסים בטובה כלשהי. הם מחלקים בפירוש ומתוך הסכמה הדדית את המס (לרוב 18%) עם הלקוח ושניהם מרוצים.

איטליה

החוק אמנם תיקן אפשרות של בקרה על ידי בדיקת חשבונות בנקאיים ורמת החיים בהשוואה להכנסות המוצהרות. למעשה רק מפקחים בכירים מעטים זכאים לבדוק חשבונות בנקאיים. כל בדיקה אחרת טעונה צו בית משפט, ולמעשה מבוצעת במקרים בודדים יחסית.

בהצהרת הכנסותיו חייב משלם המיסים להצהיר גם על מכוניות, סירות, [illegible]. ... הביקורת הגדולה לכך, אומר פאסטיני, "נעשתה בזמנו [illegible] של הפקידות, בחוקים ותקנות שאינם ברורים די הצורך (ובראשה יוצע בשנה הבאה חוק חדש) [illegible] למערכה מודרנית בבקאית לגבי ההכנסות. החוק גם אינו מתחשב בשעת האינפלציה הגבוהה, בירידת ערך המטבע, דבר הפועל לטובתם של המשתמטים למיניהם, כאשר לעובדים איטלקים בחו"ל, קיים הסכם במסגרת השוק המשותף כמו גם עם מדינות רבות אחרות, לפיו זכאי העובד לנכות מהצהרת המס שהוא מגיש באיטליה את המיסים שכבר שילם בחו"ל.

ואף על פי כן איטליה איננה כיום גן עדן לסרבני מיסים. "הנוהלים שנקבעו לפני תריסר שנים נכנסו בהדרגה לשיטות העבודה. המחשבים מאפשרים ביקורת כפולה בהיקף רחב יותר ויותר", אומר פאסטיני. הדרך לחלוקה צודקת של נטל המיסים עוד ארוכה מאד, אומר לי מומחה בנושא מטעם האיגוד המקצועי הגדול של הסוציאליסטים. הפיקוח לפי החוק החדש מכבידים בעיקר על שכירים המשלמים מראש את המגיע מהם. במידה ששילמו יותר מהמגיע, יוחזר להם העודף במקרה הטוב את היתרה שנים לאחר מכן כשערך הכסף כבר ירד במידה ניכרת.

בעיית רווחי הבורסה והכנסות העצמאים בהשוואה להכנסות השכירים בוודאי תחזור להעסיק פוליטיקאים במסע הבחירות הכלליות המוקדמות שייערכו, קרוב לוודאי, ביוני הבא.

היתר להעלאת מחירי גרירת רכב
לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (הוראת שעה), התשמ"ז – 1987

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (הוראת שעה), התשמ"ו–1986 (1). אנו קובעים כי מותר להעלות את המחיר של גרירת רכב בשיעור של 34 אחוזים מעל המחיר הקובע.

כ"ה בניסן התשמ"ז (24 באפריל 1987)
1. ס"ח התשמ"ו, עמ' 2

גדעון פת — מ"מ שר האוצר
חיים קורפו — שר התחבורה

הפועלים הנפקות בע"מ

הודעה
על תוצאות הנפקה של אגרות חוב (סדרה 13) בערך נקוב כולל של 16.500.000 שקל חדש.

עפ"י תשקיף החברה שפורסם ביום 12.4.87, הוצעו לציבור בדרך של מכרז על הריבית אגרות חוב 1993–2000 (סדרה 13), רשומות על־שם, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בגין חודש מרץ 1987 (170.4), בערך נקוב כולל של 16,500,000 ש"ח.

רשימת החתימות נפתחה ביום 26 באפריל 1987 ונסגרה בו ביום בשל החתימות יתר.

נתקבלו 111 הזמנות לרכישת אגרות החוב מהסדרה הנ"ל בערך נקוב כולל של 33,587,800 ש"ח.

שיעור הריבית שנקבע הוא 6.7% לשנה.

למציעים בשיעור ריבית הנמוך מ־6.7% – הזמנתם בוצעה במלואה.
למציעים בשיעור ריבית השווה ל־6.7% – הזמנתם בוצעה חלקית – 95.549348% מההזמנה.
למציעים בשיעור ריבית מעל – 6.7% – הזמנתם נדחתה.

ל' בניסן תשמ"ז – 29 באפריל 1987.

סודות המספר האישי

פתיחת חשבון בנק, קבלת עבודה וכל מגע עם השלטונות כרוכים בשימוש במספר האישי הניתן לכל אזרח של מדינות סקנדינאוויה. זהו מפתח למאגר מידע נרחב, סודי רק להלכה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

מבלי להפריז אפשר לומר, כי אילו נמחקו בדרך כלשהי פרטי המגנט שבהם שמורים המספרים האישיים של כל אזרח מרגע לידתו ועד מותו, היה מנגנון המדינה במדינות סקנדינאוויה מתפורר והחיים היו מידרדרים לתוהו ובוהו.

עשר הספרות של המספר האישי מורכבות משש ספרות של תאריך לידה (יום, חודש ושנה) ועוד ארבע ספרות מקריות. במדינות סקנדינאוויה שמספר תושביהן פחות מ־10 מיליונים, די בצירוף של שש ספרות תאריך הלידה ועוד ארבע ספרות להקיף את כל אזרחיהן.

תושב אחת ממדינות סקנדינאוויה אינו יכול לפתוח חשבון בנק בלא להציג את מספרו האישי. פנקס בנק רגיל אינו נושא שם. אולם נוסף למספר חשבון הבנק הגלוי, טבוע עליו לצורך זיהוי המחשב גם מספרו האישי של בעל החשבון. אדם אינו יכול להוציא רשיון נהיגה, דרכון, פוליסת ביטוח – בלא לגלות את מספרו האישי.

המספר האישי מהווה בסיס לכל תשלום שכר, וכל הזהה בין נותן עבודה למועסק מתבסס על מספרו האישי של מקבל העבודה. כאשר הדברים אמורים במוסד ממלכתי, עשוי המספר האישי לגלות למעסיק את כל פרטיו האישיים של המועסק: מקום מגוריו, אם היה אי־פעם בעל תיק פלילי, אם אושפז בבית־חולים וכו'. הגם שהמספר האישי מהווה בסיס לכל התקשרות בין לקוח למוסד כספי כלשהו, אין הבנקים חייבים לגלות למוסדות הממלכתיים (מס הכנסה, מע"מ וכו') את פרטי חשבונו הבנקאי של בעל החשבון. כך לפחות להלכה. אך על הבנק מוטלת חובה לדווח למס הכנסה על הכנסות הריבית של בעל החשבון, או חיובי הריבית, בצירוף מספרו האישי.

חשוב כמת

כאשר אדם מעתיק את מקום מגוריו, נרשם שינוי כתובתו במרשם התושבים בהתאם למספרו האישי. אשה מחליטה להינשא – יימסר לשלטונות מס הכנסה כי מספרה האישי קשור בעתה במספר האישי של בן־זוגה, מאחר ששיטת חישוב מס ההכנסה משתנה עם השינוי במעמדו האישי של הנישום.

סקנדינאוויה

מדי שנה מקבלים כל אזרחי סקנדינאוויה את הצהרות ההכנסה ובהן פתוחים הסעיפים שעליהם חייב הנישום להשיב, לפחות מחצית השאלות מסומנות בצבע צהוב – פרטים שלמס הכנסה ידועים הפרטים והנישום אינו חייב להשיב על השאלה. הסעיפים בצבע צהוב כוללים את תשלומי השכר שקיבל הנישום במשך השנה, תשלומי ריבית על פיקדונות או חיובי ריבית בשל הלוואות, עסקאות וחובי החיוב בעת רכישה ומכירה של ניירות ערך. מדי שנה גדל והולך מספר סעיפי הצהרת־ההכנסה ה"מצהובים", ויש בכך כדי להעיד על העמקת המיחשוב.

אדם ללא מספר אישי חשוב כמת. הוא אינו יכול לבצע את הפעולה הפשוטה ביותר. קל איפוא להבין מדוע גוברת בסקנדינאוויה תחושת המחנק תחת עינו הפקוחה של "האח הגדול". המספר האישי הוא סודי, אך רק להלכה. שכן החובה לגלותו למספר כה רב של פקידים מסגירה למעשה את בעליו. מסר אדם את מספרו האישי, יוכל כל מי שקיבלו ואינו מורשה, לפענח את סודות בעל המספר אם הצליח לפצח צופן מחשב שבו אצורים כל פרטיו האישיים.

את הגלגל אי אפשר להשיב אחורה, כשם שלא ניתן עוד כיום לבצע פעולה בנקאית ללא מחשב. המספר האישי היה לעמוד־התווך בתפקודו של מנגנון המדינה, הדור שנולד לאחר שנות השישים פשוט אינו מסוגל לתאר לעצמו כי בעבר הלא רחוק התנהלו החיים ללא מספר אישי צמוד.

מעריב – עכשיו
קרא מחר במעריב:

מעריב־שבת: **יצחק רבין על ועדת אבן, התנחלויות בשטחים וגילוים על מגמתה של בריה"מ** – יעקב ארז ויוסף ולטר ● המגעים עם חוסיין – יוסף חריף ● המפלגות בצל הבחירות – מכתב היום ● אגדה לבית צ'ז'יק – אורית הראל.

מעריב־סופשבוע: **לוסי מרון שכלה את שני בניה ביום אחד במלחמת יוה"כ** – בילי מוסקונה־לרמן ● דיוקן: דוד סופר. האיש שמאחורי שערוריית הבורסה האמריקנית – סימה קדמון ● חור בפינג'אן. הפלמ"ח זה לא רק שירי חיים חפר – יעל פז־מלמד.

מעריב־כלכלה: **מס הכנסה והבנקים** – דוד ליפקין.

מעריב־קריירה: **יועצות לעשות כסף מכסף** אביבה מין.

מעריב־פנאי: **מרים זוהר, מכרם כורי וליה קניג** מקבלי פרס ישראל באמנות התיאטרון כותבים: הפרס ואני.

מעריב־ספרות: **קינה לזוזיק.** דברים שכתבה המשוררת יוכבד בת־מרים על בנה זוזיק־נחום שנפל בתש"ח.

אפרים כידון – דעה ● אפרים קישון – חד גדיא ● סיבוב שני ● מנחם תלמי – דודה סוניה מדברת ● מוק צבל – אנשים השבוע ● נורית ברצקי – שטח פרטי עם רבקה מיכאלי.

יצחק רבין

רבקה מיכאלי

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

זקוק דחוף למודיעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03־38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

בימה חופשית

אל תסתמו לי את הפה

מאת שלמה להט

עניין הצנזורה בתיאטרון, ובי אמנות בכלל, עולה בימים אלה על חוקן הכנסת, שנידון בה החוק לבי־טול הצנזורה. החוק כבר עבר בקריאה ראשונה.

לעתים רחוקות שלכותב נגד הצנ־זורה, ובייחוד בעיתון "הארץ", זו משימה של "שכנוע המשוכנעים", כלומר פנייה אל קהל התומך מראש בביטול הצנזורה, ואין טעם לשכנעו. לדעתי, יש עניינים מובנים כליכך מאליהם, שכדאי לחזור ולבדוק את בסיסם, את התיזה היסודית העומדת מאחוריהם, כדי לראות על מה אנחנו מדברים בעצם.

כאנשי ציבור פוליטיים, אנו מב־טאים את הרגשות והדעות של שולי־חינו, האוהדים. דעות אלו אנו מביעים באופן חופשי ובגלוי, ללא מורא, על־פי העיקרון הדמוקרטי הבסיסי: מי שמבקש לשנות דעתו של אדם אחר, חייב לשכנע אותו כי דעתו טובה יותר.

לא בכדי אני מדגיש את המלה לשכנע. מלה זו טומנת בחובה את היסוד האמיץ ביותר של מערכת שאינה רודנית, מאחר שהיא מבט־לת את אלמנט הכוח הפיסי, המדכא, שבידי צד אחד כלפי משנהו, ומשאירה את הצדדים החלוקים בעמדת שוויון — והיינו לכל אחד אפשרות שווה להוכיח, באמצעים הגיוניים או אמנותיים, כי דעתו צודקת.

שיטה זו מאפשרת לקהל השומ־עים להקשיב ולהשתכנע, ובכך לשנות את דעותיו, וכולנו נוקטים אותה במערכות הבחירות הדמוקר־טיות הנערכות בארצנו.

כבול פינו

כוח הדיבור המשמש במאבק על דעות ורעיונות כ"נשק" עיקרי, מנטרל את השימוש בכלי נשק אחרים, לעיתים ממשיים, ובכך מאפשר חברה שהאלימות בה פחו־תה. לדעתי, עדיפה כל "אלימות מי־לולית" מאלימות פיסית, וזאת אני אומר כאיש צבא לשעבר; לדעתי, באלימות פיסית מותר להשתמש רק כאשר מופעלת נגדך אלימות פי־סית, כהגנה עצמית.

מאחר שאנו אנשי הציבור מש־כנעים את אוהדינו (וגם מנסים לש־כנע את יריבינו) כל העת, הרי אנו האחרונים שנחליש אמצעי זה לשינוי עמדות.

יש הטוענים שבמדינה ללא צנ־זורה כלשהי יש חשש לפגיעה בר־גשותיהם של אחרים. נכון, סכנה כזאת נשקפת. השאלה היא אם אנחנו, כאנשי ציבור, או ועדה כלשהיא מטעם השלטון, צריכים להיות "כלבי השמירה" על רגישות זו.

לדעתי, קריטריונים כאלה יש להשאיר לרצון הקהל. ירצה — יבוא לראות את ההצגה. לא ירצה — יי־כבד ויישאר בביתו. אנו אנשי הציבור לא נבחרנו לומר מהם רגישות ומוסר ציבוריים. אנו נשל־חנו על־ידי קהל הבוחרים להגן על רגשותיו בהבעת דעותנו, במעשינו, אך לא במניעת ביטוי של רגשות קהל אחר. מניעת ביטוי כזה אינה מסלקת את הרגש האחר, היא רק אינה מאפשרת לו פורקן לגי־טימי. תרתי משמע. לפיכך, חובתנו היא לשכנע כי דעתו של המתנגד לדעתנו מוטעית. זאת באמצעות הבל פינו, וכו בלבד.

למען החוסן הפנימי

ומכאן לתדמיתנו. יש הטוענים כי תדמיתנו כישראלים תיפגע. לא נוכל להכחיש שיש אנשים שדעו־תיהם חריגות, ולא נוכל להעלימם גם אם נטאטא אותם מתחת לשטיח. הצגתם הריאלית תשווה להם את ממדיהם הריאליים. בלא תגינה תקשורתית כל איגת שמשמעות דעתם הוזיה. "תגיגה" הנוצרת עקב הניסיון למנוע את דבריהם הד מציגה אותם בממדים מעבר לגודלם האמיתי.

גם מבנה המיוחד של ישראל, כמדינה השרויה במלחמה מתמדת, אינו משנה תמונה זו. כוחה של המדינה הוא בחוסנה הפנימי. חוסן הבנוי על אפשרות דמוקרטית והשמעת דעות חריגות. לשאלה אם דעות אלו מסכנות את ביטחון המדינה, אומר רק שדעות אינן יכו־לות לסכן את ביטחון המדינה. את הביטחון אפשר לסכן אם מגלים סודות שאסור לגלות, כמו סודות מדינה, אך דעות מהוות בעצמן את יסוד החוסן של המדינה, ומיגוונן יוצר את הפסיפס שבו כל אבן שונה, והתמונה שלמה.

תקורה נוספת — התקציבים. כאנשי ציבור אנו ממונים על הזרמת תקציבים לגופים מסויימים, וחובתנו היא להגן במקומות אלה על דעת המיעוט. חובתנו לכבד את דעת המיעוט ולאפשר לו לומר אותה, כדי שיוכל אולי לשכנע. ללא חופש השכנוע לא יכול היה — לדוגמה — מנחם בגין להגיע ממפלגה קטנה לעם רב. וזוהי הדמוקרטיה האמי־תית. ואת הזכות הזאת ואפשרות השכנוע הזאת יש לשמור, ולהקציב לה כספים.

יש הקובלים שהתיאטרון בהפך לבמה פוליטית. לדעתי, טוב הדבר. התיאטרון והספר הם אמצעים להבעת דעות בצורה אמנותית, ובי מיוחד דעות פוליטיות. הוגי הדעות הגדולים ביותר ניסו לשכנע בצדקת דבריהם בספרים, בעיתונים, בתיאט־רון, וכיום גם בטלוויזיה וברדיו. הבמה הפתוחה היא הערובה לכך שהפוליטיקה האמיתית — המאבק על קולו של הבוחר — תשמור על חופש השכנוע.

עמדתי היא שאין להגיד צנזורה או ביקורת ציבורית על חופש הדעה ועל היצירה האמנותית. אם דעתו של אדם שונה משלי, חובה עליו, בכל האמצעים האמנותיים וכוח הש־כנוע העומדים לרשותו, לגבות ולשנות את דעתי. אסור לו לסתום את פי.

ב.ג. והשואה: "בולשוויזם ללא קומוניזם"

האידיאולוגיה הציונית לא מצאה מקום בפרוגנוזה שלה למשמיד היהודים, ממש כפי שהשקפת העולם הקומוניסטית לא הכירה בפאשיזם אלא כתופעה נגזרת • סביר להניח שבן־גוריון לא היה מסוגל לדמות לעצמו את השואה בממדיה האמיתיים

מאת פרופ' דן דינר

במאמרו על בן־גוריון והשואה טוען שבתאי טבת הן כמביעים שהוא מייחס להתעניינות ההיסטו־ריוגרפית והציבורית המודגשת בי שאלה זו הן בעניין עצמו. אין מדובר כאן במגמה בין־לאומית, שלה שותפים יהודים כלא־יהודים, אנשי ימין כאנשי שמאל, היסטו־ריונים כפובליסטים, אשר כאילו נועדה להכפיש את זכר בן־גוריון או להש־חיר את פני הציונות. ההתעניינות כשלעצמה מקורה בשאלה מציקה מה היתה עמדתה של הציונות המאורגנת ועדותיה, ובראש וב־ראשונה מה היתה עמדתו של היישוב כלפי השואה.

כבר עצם ההתעסקות בנושא זה כמוה כניפוץ של טאבו. אבל אנו מבקשים להשיב לטבת לגופו של עניין — וזאת מבלי להיסחף להאשמות ומבלי להזדקק לתוכחה של־ לאחר מעשה. נתחיל בשאלות שלהן הקדיש טבת מקום מרכזי במאמרו. ראשית, הציטטה הנודעת של בן־גוריון: "אם ארע שאפשר להציל את כל ילדי גרמניה על־ידי העברתם לאנגליה, ורק מחציתם על־ידי העברתם לארץ־ישראל, אבחר בדבר השני — כי לפנינו לא רק חשבון הילדים האלה, אלא חשבון היסטורי של עם ישראל".

אכן, התבטאות מסמרת־שיער. אולם את משמעותה הנוראית היא קיבלה רק בדיעבד — אחרי השואה. אילו כשבן־גוריון אמרה, בשנת 1938 לאחר "ליל הבדולח", הוא כלל לא יכול היה לצפות את השואה. מה גם שהנאצים עוד טרם תיכננו אותה אז. עובדה זו מנוגדת להולוסין לכשרונות הנבואיים, אשר במקומות שונים במאמר מייחס טבת לבן־גוריון. ללא פרישת ה־הקשר הקונקרטי של הציטטה — המאבק למען ההגירה לארץ־ישראל — סביר להניח שהמדובר כאן בר־טוריקה אידיאולוגית, רטוריקה של קטסטרופה.

עם מבט אל ההיסטוריה

הקטסטרופה היתה מרכיב חשוב בהבנה העצמית של הציונות, על כל פלגיה כמעט. הקטסטרופה המילו־לית נשענה, בעיקרו של דבר, על דימויי האנטישמיות הקלאסית. לא היה מדובר בהשמדה פיסית טוט־אלית, שמבחינה היסטורית טרם נחוותה עד אז והיתה מעבר לכל כושר דמיון שהוא. יתרה מזו, ניסיון לדמות מדיניות השמדה טוטאלית, בכל מקום, היה מבטל גם את ארץ־ישראל בתור מקום מקלט. לפיכך גם היה מובן מאליו להתייחס להיטלר במסגרת הפרספקטיווה של אנטישמיות הרדיפה.

בספרו כותב טבת, כיצד ראה בן־גוריון בהיטלר אנטישמי רגיל ומעל לכל כלי שרת של הציונות "להפוך אסון למנוף בונה... להשתמש ב־היטלר... לבניין ארצנו". בעיית האנ־טישמיות נמדדה על־פי ה־פרספקטיווה של מרכזיות המפעל הציוני והיישוב. במיוחד בולט מדד עדיפויות זה לנוכח התפיסה שי ביקשה לאמץ המנהיגות בקשר לוועי־דת אוויאן. בספרו "ההנהגה הנוסט־אנית במשבר השואה", מדווח ש־ביתאבי על ישיבת ההנהלה מיום 26 ביוני 1938 שבה נדחתה הצעתו של ארתור רופין לאפשר ליהודים מגרמניה־אוסטריה, תחת הכיבוש הנאצי, אשר מספרם עלה בהרבה על אפשרויות הקליטה של הארץ, להגר למדינות אחרות. כדי לאפיין את הסכנה שנשקפה לציונות מוועידת אוויאן, השתמש בן־גוריון בסופל־ אויסים ודימויים שתרמו לבלבול הלשוני. בהבעת היא היפנה את תשומת הלב לכך שראיית האומל־ לות של היהודים בעד פליטים תתו לו, לא תסייע לקשור אותם עם ארץ־ישראל, הווי מזה, "בארץ שיש בה מהומות והורגים בה בכל יום מצבות, הורגים נפשות, ושורפים בה חוסר עבודה וקיפאון כלכלי, אין פותרים בעיות של פליטים". העניין היה להמעיט ממשמעותה הוועידה ולמנוע מגמה לקבל החלטות בנושא הפליטים היהודיים.

מובאה זו נועדה להאיר מגמה פוליטית, שלפיה קדמו האינטרסים של המפעל הציוני לאלה של היהו־דים השרויים במצוקה. תפיסתו של בן־גוריון ביחס לאוויאן נותרה עקבית, לאורך כל הדרך, למרות מצוקתם ההולכת וגוברת של היהו־דים. על הכל היה, כדברי בן־גוריון ב־1933, "להיעשות עם מבט אל ההיסטוריה, אם ברצוננו לפתור את בעיית העם היהודי ולהפוך את הציונות למציאות". המבט אל ההיס־טוריה הוא איפוא קנה־המידה. זה היבט חשוב במשמעותה של המנט־ליות הפוליטית, בעיקר כאשר הוא מנחה את הפעילות המעשית.

בן־גוריון — ולא רק הוא — פעל במסגרתה של השקפת עולם שלאור־ לוגית, ההיסטוריה, [illegible] לידתו מחדש של העם בארץ־ישראל. בן־גוריון ראה עצמו כנושא ומאיצו של תהליך היסטורי, שהוא כי בימינו לתפוס אותו בראשו. שלא בשונה מן הבו־לשוויקים, נגעה גם כאן סוב־יקטיוויות לוהטת את האובי־ייקטיוויות ההיסטורית המדומה. ודי להגדים כאן זה מסגיר את הספק העמוק בהתכוונותה המדומה להבלית של ההיסטוריה.

היטלר שיבש

בהסתמך על דבריו של פרופ' י. לייבוביץ, כינה פעם אליעזר ליבנה את בן־גוריון "בולשוויק ללא קו־מוניזם". ואכן, מי שלוקח על עצמו לפתור במהירי בעיה היסטורית שלמה, במעט אין לו בתמונת העולם מקום לאלה העלולים להסיט אותו מתכליתו. היטלר שיבש תכלית זו והרס אותה. האידיאולוגיה הציונית לא מצאה מקום בפרוגנוזה שלה למשמיד היהודים, ממש כפי שה־השקפת העולם הקומוניסטית לא הכירה בפאשיזם אלא כתופעה נגזרת, בתור מכשיר של אינטרסים קפיטליסטיים מרידים, משום שה־פאשיזם סתר את האופטימיזם העתידי. רדיפה, גירוש, אפילו פוגרום גדולממדים — אפשר היה עדיין לשלב בהשקפת העולם. כן, הם אפילו הועילו לה. לא כן מה שאירע ליהודי העולם: השמדה לשם השמדה — בכל מקום.

את שתיקתו של בן־גוריון ביחס להשמדה בשנות ה־40 המכריעות, מתרץ טבת בכך שבלאו־הכי לא היה מה לעשות. אני מטיל ספק בתמונה זו של בן־גוריון הכל־יודע, המתמרן בהיסטוריה העולמית. סביר להניח שבן־גוריון, למרות כל הרטוריקה [illegible] בשלה, כלל לא היה מסוגל לדמות לעצמו את השואה על ממדיה. אילו היה לו מושג עליה, המשימה ההיסטורית שנטל על עצמו היתה נרתעת מפני ידיעה זו, תוכניתו בדבר פתרון השאלה היהו־דית היתה מועמדת בספק גדול. ובכל מקרה, הוא הרי צריך היה או להציל את היישוב, אשר הסכנה שר־יחפה עליו לא היתה פחותה מזו שר־יחפה על יהודי אירופה עד סתיו 1942.

לפחות מאז בילטמור ומאז אל־אלמיין, ניהל בן־גוריון מדיניות שכיוונה לזמן שאחרי המלחמה. היבט נוסף זה מצביע על אותו בור הברתי שנפער מסביב לשואה וה־ קשור לבלי הפרד בתפיסה של טרום ובתפיסה של אחר־כך.

הלחץ הנחוץ לא הופעל

האומנם לא היה מה לעשות? כיום אנו יודעים שהפצצתה של אושוויץ היתה משבשת באורח ניכר את ההשמדה ההמונית, מעכבת ומאיטה אותה. ידועות לנו הבקשות של הסו־כנות, כמו גם ההשהיות והסירוב של הבריטים והאמריקאים. אולם אותנו מעניינת עמדתה של ההנהגה הציונית בארץ, אשר בהעדר הנהגה יהודית אחרת, ייצגה את העם היהו־די. האומנם מוגזמת המחשבה שכל המאמץ צריך היה להיות מו־פנה לכך שאושוויץ תופצץ? אני מעז לטעון, שאפשרות ולהאגנסית יהודית זו להצלה ממשית כה עוממה על־ידי הפילטר האידיאו־לוגי והפוליטי שתואר לעיל, עד כי לא הופעל הלחץ הנחוץ והאפשרי להשגתה.

מה יכולים היו לסכל טייסי בעלות־הברית, יהודים או לא, שבהתנ־דבות או באמצעות שוחד היו טסים סטייה של מזרבך ממסלול טיסתם? כוונה כזו צריך היה שתימצא חשבה והופעה דיה.

טבת מבקר בתקיפות מיוחדת את בנימין הרשבסקי זאת שידד "פסר הגדול" בשירה. זה מאשים הרש־בסקי את בן־גוריון בכך שאת דרך בורמה הוא סלל בעצמותיהם של פליטי השואה. עודריאה ההיס־טוריונים רוה, ובצדק, האשמה זו כבלתי־סבירה מן הבחינה ה־אמפירית. אולם מדוע אי אפשר לראות בשיר מטאפורה שבה מסר הגדול מסמל את בן־גוריון והדרך בורמה — את המלחמה על ארץ־ישראל, ואילו הקורבנות הצעירים המרמזים את השואה בתור שכוח. יש להכיר בכך שבארץ זו חיים שני עמים: האחד, שבעבורו השואה — במשמעותה הנכונה — ניצבת במרכז הבנתו העצמית, והאחר, שבעבורו אין זה כך.

הנסיכים

מאת נפתלי בן־משה

הנסיכים, קוראים להם בהרבה התמוגגות ובמעט הומור. בחרות הדמוקרטית, כפי שהיא מכתירה את עצמה בנדיבות לב מופלגת, שורר עדיין הלך רוח שושלתי. ישנם מלכים. בגין מלך ישראל היה, וישנם עדיין אריק מלך ישראל ודוד (השני) מלך ישראל. וישנם נסיכים שהם בני המלכים (מעניין שבין הנ־סיכים לא תמצאו אף נסיכה אחת לא ליפני ולא לרפאל) או בניהם של אבות התנועה, שמשושלתם לא הוכתרו על־ידי ההמון הפרוע בתואר מלכים (שזה מוזר — מדוע למשל קופה הלקם של שמיר הארגמן גם לא שמענו על נסיכים שהם משאירים אחריהם).

כלומר, בחרות שוררת מעין מונר־כיה דמוקרטית, שבה הבנים של המנהיגות תורת ז'בוטינסקי של האבות עוברים בתורשה לבניהם אחריהם, לא כבתוך כפוי שושלתי מלמעלה, אלא בדרך דמוקרטית ובבחירות חשאיות (שיטת השביע־יות המפורסמת). דור לדור יביע אומר אינה אמירה מטאפורית, שבאה להביע את רציפותה ואת התקדמותה של ההיסטוריה ואת הרקמה המורכבת והסלקטיווית של מורשת העבר לתוך העורקים המתו־חים של הדורות הבאים. בחרות המעבר מדור לדור הוא פאמיליארי ואישי, ללא טרנספורמציות מור־כבות של משיכות והזיות, של הזדהויות ודחיות גלויות ותת־קרקעיות.

בחרות הכל פשוט וחלק. מנחם בגין מוריש לבני בגין, יעקב מרידור לדן מרידור, חיים לנדאו לעוזי לנדאו, פרופ' נתניהו לבנימין נתניהו (מנגב האינטליגנטי ביניהם). ואיך אפשר לפסוח על רוני מילוא, גם אם השתייכותו למשפחת המלוכה באה לו בדרך והתנפחות. אלה הם מנ־היגי העתיד של חרות. כולם נאוני הרזה, שתקשורת מרבית עליהם בלשון הפלגה וקושרת כתרים לראשם.

זו תופעה כשרה אך לא מלבבת במיוחד. מה שנתפס אצל אחרים כביטוי לעליונותה השורשית של חרות על שאר התנועות הפוליטיות בארץ, שמנהיגיהן לא השכילו להעביר לצאצאיהם את שרביט המנהיגות, נראה בעיני כמו נוסף לאופיה הטוטאליטרי ולאורח מחשבתה הכפייתי של התורה הרוויזיוניסטית. מבלי להעמיק חקר בתופעה שהיא עניין לחוקרים ואולי ההזדהות עם האבות הנרדפים והני־חים מתוך לקתסנוטט השליטה, הרי התופעה כשלעצמה, שבניהם של מנהיגי הרוויזיוניסטים צועדים בב־אמנות ובעקביות בעקבי אבותיהם כסומים בארובה, אינה מעוררת התלהבות.

אם האב הוא בעד ארץ־ישראל, גם הבן בעד. אם האב בעד מלחמת לבנון, גם הבן בעד. אם האב נגד תנועת העבודה, גם הבן נגד. אם האב שונא קיבוצים, כך גם הבן. אם האב לאומני, גם הבן כזה. אין עוררין. הכל מקובל כתורה מסיני.

יותר משהדבר מעיד על הקרבה רוחנית ועל חכמתם של האבות, זוהי עדות למרובעות ומאובנות מחשב־תית של הבנים, שלא השכילו לפרוש כנפיים ולעוף מקניהם אלא ממשיכים לדבוק בקיבעוניות ובלאו־מנות צרת־האופקים ובפטפוליזם הזול של אבותיהם, ובחולקם עוד ער־לים עליהם. תולדות הקידמה האנושית הן, בין השאר, תוצאה של מרידות הבנים בהורים וחוזר חלילה — כמובן, לא כל הבנים ולא בכל ההורים ולא בכל הדברים. לו בערו הבנים כל הזמן ובכל עניין בשבילי מחשבתם השקפותיהם של אבו־תיהם, היינו מוצאים את עצמנו תקועים עדיין אי־שם בעידנו של האדם הראשון.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

מרדכי קפלנסקי

ב"ר משה ז"ל

ההלויה תתקיים מחר יום חמישי א' אייר תשמ"ז 30.4.87

בשעה 1.00 בצהרים בבית העלמין בקרית שאול

נפגשים בכניסה לבית העלמין

השבעה בבית המנוח שדרות למרן 6, רמת־גן

אבלים: בנו וכלתו: זאב ומימי

בנו וכלתו: משה ודייל

נכדיו: דניאל, דוד, לימור ויונתן

לבלה, יעל, שלמה, נתן, גרטה, סימון והמשפחות

איתכם אנו באבלכם הכבד במות עליכם יקירכם

ידידנו וחברנו היקר

חיים דניאלי

ז"ל

אלתר בלנקה וישראל
אפשטיין בלה
ארליך סלע
אהרוני משקה
אשת זושיה ויעקב
אשר שרה ושלמה
בינגשטוק הניה
ברגמן בקי ושמעון
בן־חיים מוסיה וחיים
ברגמן פפקה ומרנק
גולן קלימה ויצחק
גורן הלה ודן
גרינשטיין פרידקה והנק
גלבוע דינה
הנן יהודית
הרד ציפורה
הירשברג אסתרושה ולונק
וירט סבא ומניו
ורדי לאה וקלמן
זייזל אולה והילק
מאוטנר הניה ומילק
יעקובוביץ מרים
ירדני אירנה ושמעון

כהן מרים ויוחנן
לוי נדיה ומנחם
לברון ילה ושלמה
מעין קלרה וארטק
מצגר רבקה
סנדובסקי חנה וולדק
סקידל חנה
סום זושיה
עתיר ארנה וליאון
פרב לושיה וזוק
פריימן ויסיה ויוסק
קוזארס פרידה ושמואל
קורנרייך מינה
קימל אודה והשיו
רובינשטיין הילדה והילק
רבינוביץ זושיה ומשה
שחר תמר ולונק
שטרסברג דינקה וסלק
שיף לוסיה וזודק
שלומי חנה
שקר שרה ונשק
שרוני בלה ובנק

במלאת 30 לפטירתו של יקירנו

שלמה ביין ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שישי ה־1 במאי

בשעה 11.00 לפנה"צ בבית הקברות הישן,

חוף הכרמל חיפה

נפגשים ליד השער הראשי

לכל מנחמינו בכתב ובע"פ תודה מקרב לב

המשפחה

לחברנו **ברוכין יאיר**

(סניף באר־שבע)

אתך באבלך בהילקח האב

ישראל ז"ל

אגד

ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

לפרופ' צבי שיפרין

תנחומים כנים באבלך במות עליך

אמך ז"ל

חבריך במכון טרומן

האוניברסיטה העברית

ירושלים

למר אפרים כץ

איתך באבלך במות עליך

אשתך

יהודה, שמואל

ואורי שטאנג

לשכת רואי חשבון בישראל

אבלה על פטירת חברה היקר

אהרון לוי ז"ל

ומשתתפת בצער המשפחה

לידידתנו היקרה גב' נורה אביעד

השתתפותנו העמוקה בצערך

במות

אביך ז"ל

הנהלת אקדמיה בצלאל
הסגל והעובדים

הנהלת אגודת
ידידי בצלאל
והחברים

קואופרטיב דן משתתף בצער חבריו

בדרי וציון יחזקאל והמשפחות

על מות

הרעיה — האם ז"ל

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של

יצחק (אייק) לדר

אשתו: רחל (לבית פריצקי) לדר

בנו וכלתו: דורון ויוכי לדר

בתו וחתנו: ורדה וסיני יצחקי

בתו: איריס

ומשפחות פריצקי, כנעני וגירון

הלוויה תצא מבית הלוויות סנהדריה בירושלים בשעה 14.00 להר המנוחות בגבעת שאול.

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יצחק ברכט ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר, יום חמישי, א' אייר תשמ"ז, 30.4.87

בבית העלמין קריית שאול, בשעה 1.30 בצהרים

נפגשים ליד השער

המשפחה

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירת בעלי אבינו אחי וסבנו היקר

יהודה ויינשטין

המחנך והמורה

וולברום־פולין

הלוויה תצא היום יום רביעי ל' ניסן תשמ"ז 29.4.87 בשעה 1.00 בצהריים מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין הדרום בגבול חולון בתים

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

אבלים:

משפחות: ויינשטין, איכט, שגב

השבעה בבית המנוח רח' אבן־גבירול 131 תל־אביב

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי משגב

הודעה בדבר אישור

תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 4288 — מושב בורשת". שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3123 מיום כ"א חשון התשמ"ה (16.11.84) עמוד 342. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גושים: 17688, 17691 — 17693.

עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח הפיתוח של המושב והסדר הבניה בו.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה משגב ד.נ. משגב, מיקוד 20179.

וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון
א' אלול התשמ"ו
5.9.1986

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי משגב

הודעה בדבר אישור תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מתאר הנקראת "תכנית מתאר מס' 4719 — מושב שורשים". שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3083 ביום ד' באב התשמ"ד (5.8.84) עמוד 3036. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

חלקי גושים: 19763, 19766, 19767. עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח הפיתוח של המקום והסדרי הבניה בו.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה משגב שבמועצה האזורית, משגב ד.נ. משגב מיקוד 20179.

וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון
תאריך: ד' באדר התשמ"ז
11.3.1987

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי, ירושלים

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' 2783 א' שינוי מס' 7/83 לתכנית מתאר עמ־9 (לעיר העתיקה וסביבותה).

אלה השטחים הכלולים בתכנית:

ירושלים, המורדות המערביים של הר המשחה עד נחל קדרון.

גוש שומא 29984

חלקות 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 84, חלקים מחלקות 5, 86.

ושטח בלתי מוסדר הנמצא מדרום מערב לגוש 29987 וגובל בו, ונמצא ממערב לגוש 29988 וגובל בו, והוא השטח שבין קואורדינטות אורך 172400־172850 ובין קואורדינטות רוחב 130450־130125. הכל על פי הקו הכחול.

גוש שומא 29986

בשלמותו, למעט חלקות 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218.

למעט חלקים מחלקות 150, 151, 183, 184, 205, 206, 219, 220, 221.

גוש שומא 29987

חלקות 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 124, 127, 128, 129, 133, 134, 135. חלקים מחלקות 66, 70, 71, 75, 77, 78, 85, 109, 110, 115, 122, 123, 124, 125, 126, 137.

גוש שומא 29988

שטח בלתי מוסדר הנמצא מדרום לגוש 29987 וגובל בו. ונמצא בצורה לגוש 29984 וגובל בו. והוא השטח שבין קואורדינטות אורך 173000 — 172625 ובין קואורדינטות רוחב 130525 — 130050. הכל על פי הקו הכחול.

גוש שומא 29990

בשלמותו, למעט חלקות 207, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 219, 220, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 234, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244. ולמעט חלקים מחלקות 206, 208, 212, 216, 217, 218, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 230, 235, 236, 237.

גוש שומא 29992

חלק מחלקה 12.

עיקרי הוראות התכנית:

א. שינוי יעוד מאזור מגורים לבניה דלילה ומדורגת, לאזורים כדלקמן:
1. אזור מגורים לשימור ושיקום
2. אזור מגורים לשימור ושיקום מיוחד
3. אזור מגורים לתכנון בפרוט
4. אזור מגורים 6 מיוחד

ב. שינוי ייעוד משטח לבנייני ציבור לשטח ציבורי פתוח
ג. שינוי ייעוד משטח ציבורי פתוח לאזור מסחרי ולאזור מגורים לשימור ושיקום, אזור מגורים לשימור ושיקום מיוחד, ואזור מגורים 6 מיוחד.
ד. שינוי ייעוד משטח ציבורי פתוח לשמורת טבע
ה. קביעת שטח לבנייני ציבור והוראות בניה בשטחים הנ"ל
ו. קביעת אזור מסחרי וחזיתות מסחריות
ז. קביעת שטח ציבורי פתוח
ח. קביעת שטח לבית־קברות
ט. התוויית דרכים חדשות, הרחבת וביטול דרכים קיימות או מאושרות, התוויית מעברים ציבוריים להולכי־רגל התוויית דרכים בשטח שמורת טבע.
י. קביעת חניות
יא. קביעת מבנים, סלעים ומערות קבורה לשימור
יב. שמירה על אופי הבינוי העירוני והנוף הטבעי בגבולות התכנית בהתאם להוראות הארכיטקטוניות והנופיות המפורטות בנספח מס' 3

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3246 מיום 5.9.85 עמ' 3311־3312. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

[illegible] רח' הלל 23, ירושלים.

י' בניסן תשמ"ז
9 באפריל 1987

א. פיינה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים

מכתבים למערכת הארץ

פחדו של הימין הגרמני היה מפני מהפכה מרקסיסטית

במאמרו "על צמיחתה של אי־דיאולוגיה אנטי־דמוקרטית", ("הארץ", 19.4), מנתח הפרופ' זאב שטרנהל את הרקע הרוחני שאיפשר את צמיחתה של האידיאולוגיה הפאשיסטית מסוף המאה הקודמת ואילך. הוא מצביע על ניצולם של יסודות אי־רציונליים, על האלהת האומה מעל לכל ערך חיים ועל ניצולם של הדרוויניזם ומדעי החברה לצורך זה. לבסוף, מצביע שטרנהל כי תפיסת השלטון ה־תאפשרה לפאשיסטים אך ורק בר־געי משברים לאומיים, מרחיקי לכת.

אולי אין זה מקרה שאף בגליון הקודם של "הארץ" (17.4) התפרסם במוסף השבועי ראיונו של דניאל דגן עם הפרופ' נולטה. בצדק באה תורתו של נולטה תחת אשו של המראיין, מאחר שהיא מקבלת בהבנה, אם כי איננה מצדיקה במ־פורש, כמה מהמעשים הברבריים ביותר של ההיטלריזם.

תיזה מרכזית בדבריו של נולטה היא הרגשת הפחדים "במעמד", או אולי אפילו באומה" מפני האיום ממזרח. כאן מתגלה אופיו האמיתי של הפאשיזם בצורה מסולפת, אף שלמרבה הצער, אין שטרנהל מד־גישו דיו: פחדים של החוגים השלי־טים לא היה מפני האיום ממזרח כמו מפני מהפכה מרקסיסטית בגרמניה גופא. לא בכדי נרצחו קרל לי־בקנכט ורוזה לוכסמבורג עוד בינואר 1919 בידי קצינים ימניים, "רצועות־ממסר משמיות" (כדברי שטרנהל) של הפאשיזם המתפתח, כאשר חלקים ניכרים של ברית"מ היו עדיין תחת כיבוש זר.

אמנם שטרנהל מצביע על האופי האנטי־מרקסיסטי של הפאשיזם. אך בבואו לדון בסיבות שאיפשרו את עלייתו לשלטון, חייבים להדגיש שהיא התאפשרה במידה מרובה תו־דות לתמיכתם של התעשיינים הגרמניים (כדי לשמור על ה־פריווילגיות שלהם ויהי זה תחת שלטונו של היטלר) הפרשה ידועה היטב.

ישראל לף
ירושלים

אכן, לפי הנוהל

כתבתה של חנה קלדרון "לפי הנוהל" (מוסף "הארץ", 3.4) פגעה בי כחייל מילואים.

השירות בשטחים אינו בחירה של שום חייל מילואים ומן הסתם אינו חוויה מלבבת כל־כך. החוויה ה־מפוקפקת להסתובב בסמטאותיה ובשוקיה של עיר בשטחים, כש־סביבך אוכלוסיה עוינת והמחשבה כי בפינה הבאה ייתכן שמחכה לך קבוצת תושבים זועמים (על משהו) ובידם אבנים — במקרה הטוב — אינן מעודדות איש.

היריות באוויר כבר אינן מרתיעות את הממונים הזועמים. אל כדורי הגומי התרגלו המפגינים ואת רימוני הגז למדו הסטודנטים להחזיר. כך יוצא שהאפשרויות מצומצמות, וע־ליך לבחור בין צעדים חריפים יותר או בין הסתתרות מאחורי מגן פלסטיק, עד יעבור זעם.

מסתבר שהאפשרות השנייה איננה בת־ביצוע כל־כך. לפעמים נאלץ הצבא לנקוט אמצעים חריפים יותר "לפי הנוהל", הנוהל איננו כה פשוט, וירי ברובה (לדוגמה) לעבר רגליים אינו כה קל, מה גם שהדמות אינה מטרת קרטון דוממת אלא דמות אנושית, קופצת ורצה ומיידה אבנים.

האף־על־פי כן משתדלים חיילי צה"ל (לפחות חלק מהם) לכוון ולפגוע ברגליים בדיוק "לפי ה־נוהל", ובכאב אוסיף — לא תמיד הם מצליחים.

יובל אשר
נתניה

למה להכפיש?

יוסי שריד מלגלג בקטע ושמו "היועץ" על רפאל איתן ואלי זעירא ("הארץ", 26.4).

שריד מציג את עצמו מזה זמן כשריד מצפוני אחרון והוא מנצל את הבימה והחסינות העומדים לרשותו ו"מטפס" על אנשים שיש לו עמם חשבונות.

בטוחני שאם לכמה אזרחים היתה החסינות והבימה הניתנת לשריד ול־חבריו בכנסת, המצב בארץ היה שונה. אין זה הוגן לנצל את מעמד הבוחר ולהשתמש שימוש יתר באמצעי־התקשורת כדי להכפיש ולעלוב באנשים, אשר ייתכן שעשו הרבה יותר מיוסי שריד למען המדינה.

דניאל אלואלי
אודים

גולן מלאכת מחשבת (1977) בע"מ

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח — 1968

בדבר פרסום תשקיף בגין הנפקה של

389.000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א של החברה המוצעות לציבור בדרך של מכרז במחיר מינימלי של 5.70 ש"ח למניה (570%). מחיר ההנפקה בשיעור של 570% נקבע בהתחשב ברווחיות החברה, בהונה העצמי ובהיקפי הפעילות שלה. ראה עמ' 7 בקשר למחיר ולפרטים נוספים בגין שווי החברה בסך 6.6 מליון ש"ח.

ההנפקה מוצעת בשלב א' בדרך של מכרז שיתקיים ביום שישי 6.5.87. רשימת החתימות למכרז תיפתח בשעה 08.30 בבוקר ותיסגר בו ביום בשעה 13.30 בצהריים. את ההזמנות בצירוף התמורה המלאה בגינן יש להגיש לבנק לאומי לישראל בע"מ, יחידת ביצוע מרכזית, מגדל שלום, תל־אביב, באמצעות המורשים לקבלת הזמנות.

מחיר הרכישה למניה, כפי שיקבע במכרז, עשוי להיות גבוה יותר ממחיר הרכישה המינימלי. מניות שלא תונפקנה בדרך של מכרז (בשלב "א") תוצענה לציבור במסגרת שלב — "ב" (ראה סעיף 2 לתשקיף).

הבורסה לניירות ערך נתנה את הסכמתה העקרונית לרישום המניות למסחר, ברשימה המקבילה. (ראה להלן עמ' 9 א'). רישום המניות בבורסה מותנה בפיזור מינימלי בציבור (כמוגדר בתשקיף) של המניות. אם לא יושג פיזור מינימלי של המניות בציבור תבוטל ההנפקה והכספים ששולמו ע"ח המניות יוחזרו למבקשים. (ראה סעיף 2.6 בתשקיף).

בהנחה של הנפקת המניות במחיר המינימלי, סך עמלות החיתום, ההפצה, הניהול והריכוז לא יעלו על 166.300 ש"ח וסכום ההוצאות הנוספות הקשורות להנפקה זו מוערך בסך של כ־185.000 ש"ח.

המניות המוצעות על פי תשקיף זה זכאיות למלוא הדיבידנד במזומן או במניות ולכל חלוקה אחרת של רווחים שיחולקו ע"י החברה לאחר תאריך התשקיף.

הנפקה זו הינה הנפקה ראשונה לציבור על ידי החברה.

בעלי העניין בחברה ערבים אישית כלפי הבנקאים של החברה לאשראים שוטפים שקיבלה.

החברה מתכוונת לשחרר את הערבים הללו מערבותם האישית מיד לאחר הנפקה זו תוך הסתמכות על הבטוחות השוטפים שבידי הבנקאים האמורים, מבלי שה־דבר ישפיע, לדעת הנהלת החברה, לרעה על עסקיה.

עותק מהתשקיף וההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותק מהתשקיף ניתן לעיון אצל רשם החברות ובמשרדי החברה ברחוב בן־גוריון 18, רמת־גן בשעות העבודה הרגילות.

החתמים: **לאומי ושות' בנק להשקעות בע"מ** (מנהל הקונסורציום)
בנק איגוד לישראל בע"מ
בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
בנק כללי לישראל בע"מ
בנק הספנות לישראל בע"מ
בטוחה ניירות ערך והשקעות בע"מ
מוריץ את טוכלר בע"מ
החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ

תאריך התשקיף: 29.4.87

ההשקעה באהב כרוכה בסיכון גבוה, בשל תנודות תכופות במחירי הזהב בשוק העולמי, הן כלפי מעלה והן כלפי מטה בפרקי זמן קצרים. באשר להתפתחות מחירי הזהב ראה במבוא לתשקיף. המניות ירשמו למסחר (ר' להלן) ברשימה המקבילה של חברות נסחרות בבורסה.

תקליטים קלים / רפי קינן

ריקי גל — זמרת שיש לה הקול

"ריקי גל" — ריקי גל: שירה; מתי כספי: לחנים, עיבודים והפקה מוסיקאלית; מנגנים: מתי כספי (תופים, קלידים, גיטארה באס, כמפוזיה), רמי לוין (קלידים), חיים רומנו (גי־טארה), ארז נץ (גיטארה), קובי כהן (גיטארה באס). תקליט סי־בי־אס 57100.

איך לאמר זאת — "כדאי היה לחכות כל־כך הרבה שנים לתקליט ראשון כזה". או, "לשמע תקליטה הראשון, אפשר רק להצטער שהיא לא הוציאה תקליט קודם".

שני המשפטים נכונים באותה המידה, עד כדי כך שנתחתי בצד כמה תקליטים חדשים של זמרות אחרות מיבול פסח, שעמדתי לכתוב עליהן. אין להשוותם עם "ריקי גל", תקליטה הראשון של הזמרת ה־מחוננת, ששיריו כבר מתנגנים בר־דיו, שהוא גם תקליט של מתי כספי, שהלחין, עיבד, והפיק מוסיק־אלית את כל שירי התקליט, ושמנגן בכולם בתופים ובכלים אחרים.

לריקי גל יש את כל הדרוש ליצירה אמנותית: כלי מצויין, אנר־גיה יוצרת ויכולת לשלוט בה. לקולה מנעד רחב והיא יודעת להפיק ממנו צבעים מגוונים. יש בשירתה עוצמה רבה הנובעת מב־פנים (ריטה יכולה ללמוד ממנה מהי שירה "עם ביצים") והיא שולטת ומווסתת את העוצמה הזאת, כפי שדורש השיר וכדי שהיא לא תאבד את האפקטיביות שלה. כל זאת בלי שתיפגע הזרימה הטבעית, ואולי חשוב מכל — עם הרבה הומור וה־תייחסות אישית, נבונה ומלאת הפתעות לטקסטים.

קשה להצביע על שיר שבו באים כל הנתונים האלה לביטוי בצורה המלאה ביותר, שהרי מטבע הדברים, כל שיר דורש הדגשה והבלטה של מימד אחר. אולי מתמצית היכולת שלה בשיר "פה ושם" (מלים של תלמה אליגון־רוז), בביצוע היא מפגינה שירה אינטליגנטית, ציניות מנוכרת, וזיוף מאחורי הקול, עוצמה, פיסוק מוסיקלי מפתיע. נתונים דו־מים, במינון זה או אחר, בולטים גם בבצעה את השירים "מערבה מבאר" של תרצה אתר ו"לא" של נתן זך.

מצד אחר, אולי היא מיטיבה להפגין את כישוריה דווקא בשיר "נערת הדוק" של יצחק לאור, שיר קשה מאוד לביצוע בשל אורכו, תו־כו הבוטה והמוסיקה הבנויה קווים ארוכים, שאמנם מאפשרים לה להפגין את קולה, אבל שצריך למלא אותם תוכן תוך התייחסות למלים ובלי לשעמם. היא עושה את זה בצורה יוצאת מהכלל. את יכולתה לשלוט בעוצמתה היא מפגינה יותר מכל בלהיט של התקליט, "ילד אסור, ילד מותר". היא "נותנת גאז" איפה שצריך ועוצרת איפה שצריך, בלי שהמתח יפחת כהוא זה. היא מצליחה להחזיק אותנו קצר. רוצים עוד.

בתקליט הזה גם גיליתי מחדש את מתי כספי בגדולתו, כמלחין וכמעבד. אין זה מקרה שהוא בחר לנגן בתופים בכל שירי התקליט — הדגש הוא על הקצב. זאת גישה חכמה מאד למלים של משוררים. המלודיה אינה גונבת מהן את תשומת הלב, אך הן מתולקות, נשבורות, נמתחות, מודגשות בין סינקופות או מעל לפעימה המצופה לפי המיזוג של המלחין־מעבד, המפתיע בלי הרף, מעלה חיוך על שפתיים — ולעולם אינו מזיק את המשקל או המשמעות. בשני שירים מרכלת המלודיה, "חלומות אוד־כים" של מירי פייגנבוים (שיר יפה מאוד של שם, שאם אינני טועה הוא חדש בשמו) ו"ילד אסור, ילד מותר" של יעקב גלעד. מבחינת מלים, שירו של גלעד הוא הפחות טוב בתקליט, וכספי מנצל זאת כדי להלביש עליו מנגינה שעוברת על קצות העצבים ולנצל משפט קליט "ילד אסור, ילד מותר", כך שהוא נשאר תקוע בנשמה.

גל־כספי, צמד מוצלח מאוד. מעט זמרות בארץ, ואולי אף לא אחת, היו מצליחות לבצע כמוה את מה שכספי הציע. מעט יוצרים, אם בכלל, היו מסוגלים להציע לה את מה שהיא ביצעה. עכשיו היא תוכל לנמוק על משבי הצלחה. היינו רוצים לשמוע בתקליטה הבא יותר כלי נשיפה ומיתר ואולי שירים יותר תיאטרליים. הרי גם את זה היא יודעת. אבותנו גם מצפים לתקליט של מתי כספי בשירה. הגיע הזמן.

ריקי גל

שירים מעזבונו של ג'ון לנון

"מנלאב אוהבי" — ג'ון לנון; הפקה ועיבוד: ג'ון לנון (חוץ מהשיר "הור די גו אגיין" — פיל ספקטור); מנגנים: ג'ון לנון (גיטארה ופסנתר), ג'ס אר דייויס (גיטארה), ג'ים קלטנר (תופים), קלאוס פורמאן (באס); תקליט "פארלופון", (באנגלית) פריטיאם 7308; מיוצר ו־מופץ על־ידי פריטיאם.

ברגע הראשון שפשפתי את העיניים: הרי הוא מת! אולי בכל זאת יש חיים (ואלפני הקלטה) אחרי המוות? היות שעטיפת ה־אלבום נעדרת את האינפורמציה המינימלית הזאת (תתביישו לכם), טלפנתי נרעש לסי־בי־אס, שמפיצים את התקליט בארץ ושלחו לי אותו, ושאלתי כה: איפה מי למה הם לא ידעו (תתביישו כפליים). עשינו את הדבר היחיד שנותר — טילפנו ליואב קוטנר. פרופסור לענייני חיפושיות בכלל ולנון בפרט, המצויין השנה מלאות 20 למלחמת ששת הימים (ולהבדיל) ל"סרג'נט פפר", והוא כמובן ידע.

האלבום, כך מסתבר, הוצא לשוק לפני כחמישה חודשים על־ידי האלמנה יוקו, ושני צדדיו שונים זה מזה. הוקלטו במועדים ובנסיבות שונות. בשנת 1974 הוציא לנון תקליט שבו חידש שירי רוקאנר־רול ישנים. בצדו הראשון של התקליט החדש, שירים שהוקלטו אז ושלא נעשה בהם שימוש. הצד השני הוא מוצר לוואי של האלבום "קירות וגשרים", שיצא בשנת 1975. ה־שירים בתקליט הנזכר הם סקיצות, הקלטות ניסיוניות של שירי התקליט ההוא, שנעשו לפני ההקלטות עם ההפקה המוסיקאלית המלאה.

טוב לשמוע אותו טוב, את ג'ון לנון, ומעבר לביקורת זאת או אחרת. קול יהודי כמו שלו ושירה אמיתית מן הלב, כפי שהוא שר, כמעט לא שומעים עוד.

גם לא שומעים ליווי פשוט וישיר עם הכלים הבסיסיים של הרוקאנר־רול: גיטארה, באס תופים ופסנתר, עם סקסופונים ברקע או בקטעי סולו קצרים.

בצד של הרוקאנר־רול, הבחנתי קניים מהשירים בגרסתם המקורית ("סטנד ביי מי" לבן אי קינג, "הר איז סו לאב הר") אפשרה לי ל־הבין מהו הטעם המוסיקלי של לנון. בימים ההם היו "נוסטאלגיות" הרשתניות והביצועיות מובהקות ל"נוסטאלגיות" של התקופה, אבל שונות מה"נוסטאלגיה" שכה בוצעו כמ־קור. שני שירים אחרים, שאותם איני מכיר, נשמעים כפי שנשמעו שירי רוק בסוף שנות החמישים, עם התוספת של שירתו של לנון.

משעשעת העובדה שהשיר היחיד בצד זה שנשמע "לנוני", הוא השיר "הור די גו אגיין", שאותו עיבד פיל ספקטור, המעבד והמלחין בה־ה־דיקה של סוף שנות החמישים ות־חילת שנות השישים. אילו לנון היה חי, ספק אם היה מוציא את השירים האלה, אבל בשום אופן אין הם מכתימים את זיכרונו. בהיעדרו הם אפילו מתוקים.

שירי הצד השני של התקליט, כולם פרי עטו של הזמר, הם פנינים אחרי־אחר.

הרעננות, הפשטות והיעדר הפקה ו"ברק" אלקטרוני, מעניקים להם איכות ייחודית חד־פעמית. שיחזרי מהם, לצערנו, בודדים מכנה. יש לשירים איכות של הופעה חיה בחדר אינטימי, והכאב של לנון (שהיה אז בתקופה קשה בחייו, כך סיפר לנו קוטנר) עובר ישירות לשואה, בלי פילטרים. גם בביצוע ובמלאת השירים.

מומלץ, בעיקר בגלל הצד השני.

הארץ ממליץ

ונגן סקסופון אמריקאי המגדל לסיפה הבוהה. (נגן הסקסופון גורדון דקסטר, הבתגלה כאן כשחקן מעולה, לאוהבי ג'ז.)

שם הוורד (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של הסמנטיקון אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בכיכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

ארבעים מ"ר גרמניה — (ת"א) — אישה טורקיה כלואה ע"י בעלה בדירה קטנה בהמבורג. הסרט הטורקי של טאפיק באשר, "כלוא" יחד איתה. סרט מרגש.

פלאטון (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרט מלחמה אמריקאי על חוסר הטעם שבמלחמת ויטנאם, נכתב ובוים ע"י אוליבר סטון, שלחם בוי־טנאם ואף זכה בעיטור גבורה.

זכרונות אהבה מפירנצה (ת"א) — סיפור אהבה עדין עם צי־לומים מקסימים של פירנצה והכפר האנגלי לפי "חדר עם נוף" של פורסטר.

חנה ואחיותיה (ת"א, ירושלים) — סיפורה של משפחה אמריקאית, והיחסים בתוכה מוצגים באירוניה ובחום ע"י וודי אלן.

חליפת ערב (ת"א, ירושלים) — סאטירה הבעשית למלודרמה, על משחקי כוח המשנים את הגדרת הזהות המינית. סרט צרפתי.

המודרות (ת"א) — סרט על התבגרות בקיץ אחד, בעיר צרפתית קטנה. בכיכובה של שרלוט גינ־צבורג.

סרטי בידור

חנות קטנה ומטריפה (ת"א) — בחור עני ויתום, בלהיטריגית טובת לב, וצמח אוכל אדם, מככבים בסרטו המסוגנן של פרנק עוז מאחר מיוצרי "החבובות"), שהינו סרט אימים־מחזמר־קומדיה.

קרוקודייל דנדי (ת"א, ירושלים, חיפה) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח המארח עיתונאית אמריקאית בערבה האוסטרלית, ובתמורה זוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

ג'ושוע אתמול והיום (ת"א) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, שאביו נגנסטר האמו ערכה סמוי־פטין במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט קנדי.

סרטים מיוחדים

מלו (ת"א) — משולש רומנטי, בקולנוע קרוב לשלמות של אלאן רנה. לפי מחזה תיאטרון מסוף שנות העשרים.

קיץ (ת"א) — סרט רגיש של אריק רוהמר ("ירח מלא בפריז") המתעד את חופשת הקיץ של נערה פריזאית המובלת מבדידות.

שיחות מלוכלכות (ת"א) — סאטירה קורית שנונה, שכוללה ע"י חזות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפ־ער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

דיקה להוצאת (ת"א) — אהבתם של הצרפתים לתרבות האמריקאית ול־ג'ז בפרט, מתגלמת בסרטו המרגש קאי של טברניה הצרפתי, המספר על טיפולו המסור של צעיר פריזאי

יוצאים לחו"ל, תנו לילדכם את קייטנת הפנימיה הטובה בארץ!

קייטנת פנימיה — הוד הכרמל
שכ' דניה — חיפה

★ מפגש עם ילדים ונוער מחו"ל
★ אווירת כיף — עם כל האטרקציות שילדים חושקים בהם!
★ 6 ארוחות ביום. בימי קיץ חדישים.

לקבלת פרוספקט ופרטים:
משרדי אלון
04-256307 ,04-253901

★ 30 שנות וותק ונסיון ★

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 29.4
תיאטרון הבימה:
הסמה: 20.30
הקומקום — בימרתף 20.30
הצדי הזה — ת' בבאר־שבע
התיאטרון הקאמרי:
החילומי האמתון — בקאמרי
המלך האני — בית דני
שמנת התקוה ב־20.00
התיאטרון העירוני חיפה:
שיחזכון — בת חיפה (18/15)
ההמנוס — הני מאלבי (26)
מוגמת קרוזאר — מ. התיאטרון ב־21.00 (26)
האנטומיסטיקסט — גבעת חיים 21.00

לבאים למופע סנטנה
ביום ה' 30/4
פארק הירקון גני יהושע
משטרת ישראל ועיריית ת"א/יפו
מודיעים:

1. לרשות הקהל מגרשי חניה רבים. הקהל מתבקש לחנות כחוק.
2. לנהגים ברכב - אנא עקבו אחרי שלטי ההכוונה וציית להוראות המשטרה וסדרני החניה.
3. סנדלי דנוור יופעלו נגד החונים על אי התנועה על המדרכות.
4. הכנסת נשק, בקבוקי זכוכית ומשקאות חריפים - אסורה!
5. לחיילים - ניתן להפקיד נשק אישי בתחנת המשטרה הקרובה.
6. שערי הכניסה ייפתחו בשעה 18:00

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד לשעות ה־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
חדרה 825353
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 805155
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00־8.00
בימי ו' — 15.00־8.00
טלפונים: 03־433300
שירותי • שירות רפואי ביתי
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום • 669531 ,660585
מוקד לילה, שבת וחג • 226191 מנוי
מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום • 218820 ,218898
מוקד לילה • 631011 מנוי 3752
ולהשאיר הודעה לרופא תורן מגן ב"ד
"שקם" — שירות רפואי לקט
שירות ביקורי בית של רופאים מוסמכים לילדים ותינוקות בשעות 24־19:
טל' 03־5549111 "שקמה" קוד מנוי 222
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר) טלפון: 294869 ,285822־03

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00. אחרי השעות באותם טלפוני בלבד. ב"ר מכבא הצבה פתוחה בימים א־ה 03־284649 טל' 49
בין 21.00 עד 23.00 יום ו' ועד"ר חג עד 24.00 עד 18.00
שבתות וחגים ב־15.00 עד 21.00
חיפה
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 521245־04. שעות הקבלה כל יום בין 20.00־23.00.
קשב לבית —
שירות ביתיים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 548575־052
7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב, 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס
(24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למצבי לחץ
כבעמם "מקלט"
א עד ה 11.00־13.00
ב עד ד 16.00־18.00
טל: 220031
רחוב מאפו 13 תל־אביב
יד ביד • שירות קשבה לילד ולהורים
תל אביב • לילד 226027־03 24 שעות ביממה
להורים, בימים ב', ה' ב־17.00־20.00,
222732
ירושלים • 243358

חיפה והגליל — 229488 ב־11.00־20.00
הגליל המערבי • 04־922222

תורנות בתי־חולים

תל אביב רופא — וילדים, פנימית, כירורגית
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, כירורגית, עיניים, א.א.ג)
חיפה ר"ב — (אורתופדית)
בשר חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב כח טרייסבו 60 237326
קופ"ח כללית אבשטרום 7 225142
ירושלים הבירה המקדש המלך 28 633643
חיפה הבביא שד' הנשיא 33 333312
חולון אמתא מוהנפלנוד 4 5038197
בת ים מור הבימה רייך 20 583360
נתניה תרופה הרצל 2 28656
רמת גן הבנן ביאליק 30 723674
פתח תקוה מסתבורים ... 89 911406
הקריות מגשן שד' הסטיים 6 ק.
מוצקין 757243
רחובות הנגב הרצל 196 473956

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הברות, מספחה, בינית — אבטני כניעה.
ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00.
רמב"ם 9 5101511/2
חיפה־ימים א' וד' 16.00־19.00 רח' הסטודנט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

04־549121 03־432777
02־528231־2

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
- 08.05 שעת כושר
- 08.15 ארץ מולדת — המלחמה לעצמאות (ב)
- 08.40 אנגלית ו'
- 09.00 מדעי הטבע (יסודי) — העץ
- 09.20 אנגלית ד'
- 10.00 שעת כושר
- 10.10 מדעי הטבע ה'־ו' — מערכת העיכול
- 10.30 פרפר נחמד — פרחים לחג העצמאות
- 11.00 חשבון ד'
- 11.15 אנגלית י"א־י"ב
- 11.30 משכנים ביהדות — פתיל תכלת
- 12.00 טלטקסט — אתמול במשפט דמיאניוק (ב)
- 12.25 אנגלית ו'
- 13.00 מדעי הטבע — 21 יום בחיי ביצה
- 13.30 גאוגרפיה — המזרח התיכון — פסיפס אנושי
- 14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
- 14.05 האוניברסיטה הפתוחה
- 15.00 חיפוש האוצר האבוד — מרדה
- 15.30 פרפר נחמד — פרחים לחג העצמאות
- 16.00 פיצוחים — שעשועון
- 16.30 משפט ג'ון דמיאניוק
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 שמיניות באוויר
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) הקלאות היום — רגי השמך: עגבניות תחת יריעות פלאסטיק
- 19.00 (ע) בקר הבריאות — העור בגופנו (בדיות, עור מלאכותי, מצעייבנותו)
- 19.30 (ע) חדשות
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 משחר מהסרטים — קולנוע
- 20.30 בין הכיבאות — עיניני משמחה וחברה
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 תשודרי שירות
- 21.35 תעודה — שני נחלות הפרדה הגנעית בדרא"פ מנקודת מבטו של משורר אפריקני שחור
- 22.05 היחודות — פרס קלטנע

- 24.00 פסוקו של יום וחדשות

ירדן ערוץ 6

- 18.00 תכנית בצרפתית
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 ירדן כיום
- 19.30 חדשות בעברית
- 19.45 לקט שירים
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 שלושה זה צפוף (קומי)
- 21.10 מלחמת מרדיה (היסטורי)
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 קמפוס בצל המלחמה (דרמה)

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מועדון 700
- 14.30 התעבלות
- 15.00 סרט: "אות הצלב" עם קלודט קולברט
- 17.00 סופרבויק (מצויר)
- 17.30 ההוכבות עם האל לינדן
- 18.00 זהו הליכוד
- 18.30 מיספחת קבבל (סדרה)
- 19.00 חדשות
- 20.00 סיימון את סיימון (בלש)
- 21.00 המיגבטון סטיל (סדרה)
- 22.00 קגני ולייסי (בהשבות)
- 23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

- 07.09 בהאזנה נינוחה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.57 מגישים שיר
- 12.00 אמנים באולפן
- 14.00 כלאסיקה ניגונה
- 15.00 מוסיקה דיווה
- 16.00 מוסיקלוס־והמוזרות הריד־פנית י"ם ריסרש
- 18.00 ריזוקן
- 19.00 מוסיקה אהובה עליכם
- 20.05 אינטרלוד — רקע מוסיקלי
- 20.30 אופרה של יום ובריטי — יאמבלוק "שבית המזיעה"
- 23.00 מועדון יצירות

רשת א'

- 19.05 שאול כעניין
- 19.20 מוקי היום בתנ"ך
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 זמר באותו ביכב

רשת ב'

- 18.06 יש שאלות — שידור מתחנות
- 18.45 היום במספרים
- 19.00 היום הזה
- 19.30 העניקת פרס אגודן ל"קול־ישראל"
- 20.30 במבו לפולקלור
- 21.05 השמשה סורות — שירי־עם סורויים
- 22.05 מחפשים את המטמון
- 00.15 ביזנה הבוקר

רשת ג'

- 18.06 הצעקה האחרונה
- 20.05 לי ולך שיר וברכה
- 21.05 גליל בגון
- 23.05 הלילה הזה שירים

גלי צה"ל

- 18.05 יער מאוד — צבא וביטחון
- 18.45 משולש — עיתות יומי
- 19.05 שירים מבגון
- 19.30 משפט ג'ון איוונ דמיאניוק
- 20.05 הרווה פסוקו
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 אוניברסיטה משדרת
- 21.55 שיחודים 87
- 22.05 על הדבש ועל העוקץ
- 23.05 עשרים הרבע, היום שהיה
- 23.55 שיחת הבוח

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל — עברית קלה
- 08.05 זמנה
- 08.30 משפט דמיאניוק — שידור חי
- 14.06 בראש צעיר — מבוגרן לילדים
- 15.30 השכלה הדעת לכל
- 16.05 משפט דמיאניוק — שידור חי

רשת ג'

- 06.05 בוקר לאיכלי־להטים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־שיטמנים
- 09.05 בה, בכר הבקר
- 10.05 צבעים בי ירוע
- 11.05 בדור פרוה
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 הב לאוזן
- 14.05 מטבון חוזר
- 15.05 חרש, חרש, וסחורים
- 16.05 הצגה יוצאת

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 עשרים עניין
- 09.05 בראש צעיר — לילדים סוטטיה
- 10.10 כל צבעי הרשתנסטון יובי
- 11.30 סוף לשלום
- 12.10 אלייאלף בכל

- 13.00 בוקר הישדרויות והוקמים
- 14.06 לראות לא לא־הנבת האנבות
- 14.30 בת בזוק־חוי המודל
- 15.05 רגעי קסם
- 16.05 תכנית הנוץ־שירים עברים
- 16.55 קראתי ספר־קוראים מבליטים
- 17.10 זמן למלה
- 17.30 על בספרים מבסים

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משדרת
- 06.30 פוקוס עין־מידע ומוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
- 09.05 אילה בוקר
- 10.05 המסת עשר
- 11.05 נבון לעכשיו
- 13.05 אחר אחר פונצים ישראלים
- 14.05 דדהריומי
- 15.05 בה יש
- 16.05 ארבע אחר הצהרים־שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

- 19.05 רדיו, רדיו
- 20.05 ממלכה בבבים
- 22.05 על הדבש ועל העוקץ
- 23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אוריל — ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30
אלנבי — ... (partial)
גת — האינטסלטור 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — הקרמים 11.15 בלילה
אסתר — קשוחים שכאלה 5.00, 7.15, 9.40
בן יהודה — שעתי כרז למוזה 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — אהבה גנובה 7.15, 9.30
בת — חנות קטנה ומטריפה 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — שיחות מלוכלכות 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — זכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 — המודרות 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
הוד — קרוקודייל דנדי 7.15, 9.30
וייב אוף — בן לוקח בת 7.30, הכבד 12.00, 9.30
חדר — מלכודת 52 5.00, 7.15, 9.30
בית צוצר אמריקה — אין הקרנות רב חן:
חן 1 — צבע הכסף 4.45, 7.15, 9.45
חן 2 — הדובון שלי באוקספורד 5.00, 7.30, 9.45
חן 3 — אל תקרא לי לבן 5.00, 7.35, 9.45
חן 4 — חטיפה בעיבה 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
חן 5 — ג'ושוע אתמול והיום 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לימור — הבוקר שאחרי 5.00, 7.15, 9.50
שברון חושים 2.00
לב 1 — חליפת ערב 5.50, 7.50, 9.50
לב 2 — בקצב השעון 7.40, 9.40
לב 3 — קיץ 7.40, 9.40
לב 4 — מלו 7.50, 9.40
מוזיאון ת"א — שואה 13.00, 7.30
מקסים — כלא הנסים 7.45, 9.45
סינמה 1 — חנה ואחיותיה 5.00, 7.15, 9.30
סינמה 2 — בעקבות הכוך 5.00, 7.15, 9.30
פאר — ללא רחמים 5.00, 7.30, 9.30
סינמטק ישראלי — עם פרטי סרטן 7.00, מסע העזקים של אבא 9.30
פריז — בני בלי 11.45, 2.00, 4.00, 7.00, 9.30
השוק שלי עם אבני 11.30 בלילה
צפון — שם הוורד 4.30, 7.00, 9.45
שחף — פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תמר — מבטים מהמבים 7.30, 9.40
תכלת — דקה להוצאת 4.30, 7.00, 9.35
תל־אביב — נער הזהב 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — אין הקרנות
היכל 2 — 3 אמיגוס 5.00, 7.00, 9.30
היכל 3 — פלאטון 4.30, 7.15, 9.30

נצרת

מבנה — 3 אמיגוס 7.00

ירושלים

אדיסון — נער הזהב 4.30, 7.30, 9.30
אורה־ביל — אל תקרא לי לבן 4.30, 7.15, 9.30
אור 1 — קרוקודייל דנדי 4.30, 7.15, 9.15
אור 2 — להתחתן שנית 4.30, 7.15, 9.15, להיות שם 11.15
אור 4 — ביק פלאים המפגן 4.30, 7.15, 9.15, שודדי התבה האבוד 11.15 בלילה
אור 5 — חליפת ערב 4.30, 7.15, 9.15 נוסח להטים 11.15
אורנע — אהבה גנובה 4.30, 7.15, 9.15
בית אגרון — הסיפור שלא נגמר 4.00, התחיל את המהומה לילדי 6.00, עגנוחל 7.30
גמבני פיטון — ברזיל 9.30
כפיר — פלאטון 4.30, 7.15, 9.30
הבירה — האינטסלטור 5.00, 7.30, 9.30
מיטשל — ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.15
סמדר — חנה ואחיותיה 7.00, 9.15
סינמטק 1 — בסיבה 3.00, שיער הלילה 9.30
סינמטק 2 — מונטארגאס 19 7.00, קרונות של התהפכות 9.00
עדן — מלכודת 52 4.30, 7.30, 9.30
רון — הבוקר שאחרי 4.30, 7.30, 9.30
תיאטרון ירושלים — כל רסים 6.45, 9.15

רמת־גן גבעתיים

אלמוג — ללא רחמים 7.15, 9.40
אליהו — נער הזהב 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — קרוקודייל דנדי 5.00, 7.15, 9.40
הדר — ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30
לילי — פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
רב גן — רשת גן
גן 1 — קשוחים שכאלה 7.25, 9.45
גן 2 — חנות קטנה ומטריפה 5.00, 7.25, 9.45
גן 3 — אהבה גנובה 5.00, 7.25, 9.45
גן 4 — אל תקרא לי לבן 5.00, 7.30, 9.45
תפארת — ללא רחמים 7.30, 9.50
שבים — ניצנים בחוף 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — אהבת משהונה 8.00
הדר — ילדים הורגים לאלוהים 7.15, 9.30
חן — כיבוש אלפים 5.00, הכבב 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — הכובב 7.00, 9.15
סביל — שיחות מלוכלכות 7.00, 9.15
בית ברל — פלאטון 7.00, 9.15

טבריה

יד שמשוין — זכרונות אהבה מפירנצה 7.15, 9.15

קרית אונו

כוכבים — תקופתי החור הזה 4.30, עיסקה ללא רחמים 4.30, 9.00

חיפה והסביבה

אורה — פלאטון 6.30, 9.00
אחלי — אהבה גנובה 7.00, 9.15
אטמשתאמיקן — מלכודת 52 7.00, 9.15
ארמון — הצפיים שכאלה 6.45, 9.00
זין — דקה להצית 6.45, 9.15
עמבון 1 — ילדים הורגים לאלוהים 6.45, 9.10
עמבון 2 — הבוקר שאחרי 4.30, 7.00, 9.15
עמבון 3 — ניצנים בחוף 4.30, 7.00, 9.15
קין אור הכוחות — האינטסלטור 4.30, 7.00, 9.15
מור — קרוקודייל דנדי 7.00, 9.15
רון — נער הזהב 5.00, 7.00, 9.10
שבים — בפרץ מוסיקלי 7.00, 9.15
רב גת 1 — חליפת ערב 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2 — אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15
אודות — 3 אמיגוס 7.15, 9.15
בית דגן — תנה ואחיותיה 9.15
הוהל — האינטסלטור 7.15
כרמל — פרס צבען 10.30
ענבן — כלא הנסים 7.00, 9.15
חצבין — צבע הכסף 6.45, 9.15
סמיר — אהבה גנובה 7.15, 9.30

נתניה

סמדיר — בלילים 5.00, 7.00, 9.15
שרון — פלאטון 6.45, 7.00, 9.30

בת־ים

אורנים — שגם של דעשע הכספי 4.30, 7.15, 9.10
עצמאות — כלא הנסים 7.15, 9.30

הרצליה

הדר — נשבר ... 5.00, ... 7.15, 9.30
היכל — נער הזהב 5.00, 7.15, 9.30
תפארת — ללא רחמים 7.30, 9.30
דן אכדיה — פרוקין ... 7.00, 9.30

חולון

מגדל — הדובון שלי באוקספורד 7.15, 9.30
ארמון — האינטסלטור 4.30, 7.15, 9.30
מגדי — פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
רינה — נער הזהב 5.00, 7.30, 9.30

בית שאן

כרמנו — צבע הכסף 9.15

עפולה

חן — האושר בפריס הגין 9.00
היכל התרבות — צבע הכסף 9.15

חדרה

חדרה — ... 7.00, 9.15
חן — 3 אמיגוס 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — בדה בשן גל ... 4.00, 7.45, 9.30

לרגל קבלת פרס ישראל
בחסותם האדיבה של:
מר יצחק נבון — סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
מר שלמה להט — ראש עיריית תל־אביב יפו

ערב באידיש עם
ליא קניג
LYA KOENIG
נאר אויף שמחות
НОР ОЙФ СИМХЕС ✡ NOR OIF SIMCHES
ערב סמירה, הומור ופולקלור יהודי
כתב וביים:
צבי שטולפר
תזמורת בת 8 נגנים — ניהול מוזיקלי ועיבודים: פולדי שצמן

אמנים אורחים:
רפאל קלצ'קין ✡ שמעון פינקל ✡ זיני קסלר
✡ סירל רוניק ✡ צבי שטולפר ✡ מירי רוניק

היכל התרבות תל־אביב
19 מאי בשעה 20.30
כרטיסים להשיג ב"לאן" דיזנגוף 101 ת"א ובסניפי הרדיו, טל' 247373 - 230696 ובכל המשרדים
לקבוצות מאורגנות מחירי מבצע הנחה ב"לאן"
לבעלי ויזה 20% הנחה במשרדי "לאן" בלבד.